

SLUŽBENI GLASNIK

BANJOLUČKE BISKUPIJE

SADRŽAJ

Biskupova božićna poruka 2020.	87	Vjernička molitva uz 3. Obiteljski dan	121
Sveta Stolica i njezina tijela		Odluke glede Centra "Sapientia" u Bihaću ...	122
Papina poruka za skrb o stvorenom svijetu	90	Prestaje s radom Sred. med. škola u Bihaću	123
Dekret o potpunom oprostima	92	Pravila Zajednice i relikvije sv. Faustine ...	124
Apostolsko pismo <i>Authenticum Charismatis</i> ...	93	Proslava sv. Jeronima u Bos. Grahovu	124
Apostolsko pismo <i>Patris corde</i> o sv. Josipu	94	Godišnje hodočašće u Mariju Bistricu	125
Oprosti u Godini sv. Josipa	101	Poziv na Svećenički sabor	125
Bilješka o Nedjelji Božje Riječi	103	Odgada se održavanje Svećeničkog sabora ...	126
Papina poruka za Svjetski dan mira	105	Liturgijski pastoral u vrijeme pandemije	126
Apostolska nuncijatura: kolekte	109	Molitva i kolekta za stradale u potresu	127
Plenarna skupština CCEE-a, Prag	109	Imenovanja i razrješenja	127
Biskupska konferencija BiH i njezina tijela		Ordinarij: Propovijedi	
Priopćenje sa 79. zasjedanja BKBiH	111	Zlatna misa Vinka kard. Puljića	128
Pozdrav kard. Puljića na zasjedanju BKBiH ...	112	Briševo, 25.7.2020.	131
Susret članova BKBiH i KVRPP.....	113	Sto godina župe Dolina	131
Članovi BKBiH i franjevački provincijali	114	Izlaganje relikvija sv. Faustine, Sasina	140
Uz 25 godina Dayton - poziv potpisnicima ...	115	Otvaranje "Kuća susreta", Trapisti	144
<i>Iustitia et pax</i> uz Međunar. dan ljudskih prava	117	Đakonsko ređenje Marijana Krajinovića	147
Poruka uz Nedjelju Caritasa u BiH	118	O sv. Ivanu Pavlu II., Sasina	150
Biskupski ordinarijat		Uz zasjedanje BKBiH, Sarajevo, katedrala ...	153
Poziv na Susret hrvatske katoličke mladeži ..	120	Ordinarij: Korespondencija	
Velika deventica za život - priopćenje	120	Molbe za financijsku pomoć župi Drvar	156
Obavijest: proslava sv. Bonaventure	121	Sućut g. M. Dodiku prigodom očeve smrti.....	158
		Molba FBiH za pomoć Vinariji u Mahovljanima	158

Nastavak na sljedećoj stranici

Molba za financijsku pomoć KŠC u Bihaću ...	159
Sekretarijatu za vjere o provali u Drenovi ..	160
Zahvala provincijalu fra Miljenku Šteki	160
O imovini Marije Zvijezde - Grliću Radmanu	160
Ministru Kasipoviću o Europskom centru	162

Ordinarij: <i>Kronika</i>	164
--	-----

Prilozi

150 g. Sestara Milosrdnica u BiH - homilija	169
Blagdan sv. Majke Terezije - homilija	171

Priopćenja i obavijesti

Napomene: Prijepisi matica, kolekte i dr.	172
Krizme u 2021.	173
Marijan Krajinović ređen za stalnog đakona ..	173
Obljetnice i jubileji u godini 2021.	173

Naši pokojnici

† Vlč. Anto Piličić (1936.–2020.)	175
† Fra Tomislav Jurić (1953.–2020.)	176

Nove knjige

Marko Semren, <i>Djelotvorna vjera</i>	177
Marko Semren, <i>Susret u riječi</i>	177
Velimir Blažević, <i>Odredbe crkvenih partikular. sabora i dijecezanskih sinoda</i>	177
Anto Orlovac, <i>Dobri duh Marije Zvijezde - O. Anto Artner</i>	178
Drago Balvanović, <i>Svećenici, svjedoci svoga poziva</i>	178
Drago Balvanović, <i>Uništena baština, sačuvana vjera</i>	178
Župa Čuklić od postanka do danas	178

BISKUPOVA BOŽIĆNA PORUKA

Draga braćo svećenici i redovnici,
drage sestre redovnice,
dragi Kristovi vjernici laici!

SLAVA BOGU – MIR LJUDIMA!

„Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima, u ove dane progovori nam u Sinu“ (Hebr 1,1).

To su riječi s početka poslanice Hebrejima. Njih slušamo, odn. čitamo u liturgiji božićne Danje mise.

Više od trideset puta, godinu za godinom, u prigodama slavljenja najradosnije kršćanske svetkovine – Božića, i ja sam se, kao vaš biskup, vama i brojnim tisućama drugih članova naše biskupijske zajednice, koji u međuvremenu – zbog svoga prelaska u vječnost ili uslijed ratnog vihora nisu više među nama – obraćao radosnom i utješnom porukom, sadržanoj u jednoj od brojnih omiljenih božićnih pjesama:

„Veselje ti navješćujem, puče kršćanski, jerbo se Kralj u Betlemu rodi nebeski!“ (Veselje ti navješćujem)

Činim to i u prigodi ovogodišnjeg Božića, kojega zajedno sa stotinama milijuna kršćanskog puka diljem zemaljske kugle, slavimo – kao ni jednog ranijeg – u neuobičajenim i ne-naviklim životnim okolnostima, prouzročenim aktualnom pandemijom – korona virusa. Ona nam je nametnula brojna fizička ograničenja, prouzročila ne male duševne tjeskobe i nemire i time ozbiljno ugrozila psihičko zdravlje mnogih i unijela u mnoge od nas svakodnevnu bojazan od teških oblika bolesti pa i od same smrti.

Radosna poruka Neba stanovnicima Zemlje

Pa ipak, i ovoga Božića, odzvanjat će u liturgiji Mise Polnoćke, na kojoj će jedni od vas biti nazočni, a drugi ju pratiti u svojim domovima putem medijskih pomagala, utješne, smirujuće riječi velikog starozavjetnog proroka Izaije:

„Narod koji je u tmini hodio, svjetlost vidje veliku!“ (Iz 9,1)

I ovog Božića dolazim – još jednom i ja k vama, – mnogima od vas – također na „virtualan način“ – da vas podsjetim na bitni sadržaj božićne svetkovine. Želim to učiniti, osim s pomoću svetopisamskih riječi iz božićnih misâ,

također i pomoću nekih od znakovitih riječi iz poznatih i dragih nam božićnih pjesama, koje izriču vjeru i duhovnu jakost i pravilnu životnu usmjerenost brojnih generacija naših predaka, koje su ih rado i radosno pjevale.

Evo nekih od tih i takvih riječi:

*„Čestit svijetu danak svemu
jer ogranu Sunce njemu.
Tužni mrak je prošao,
Sunce Isus došao“. (Čestit svijetu)*

*„Danas se čuje događaj novi...
Jedno nebesko Djetešće
u krilu Majke Djevice“. (Danas se čuje)*

I ovoga nam Božića „nebo navješćuje i glas s neba potvrđuje“. (Svim na zemlji)

Što to? Ono, što slušamo, odn. čitamo u odlomku Evanđelja sv. Luke, u Misi Polnoćki:

„Javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se rodio Spasitelj svijeta, Krist Gospodin“. (Lk 2,11)

Koliko smo svjesni da smo spašeni?

Prije dvije tisuće godina, ušao je u – grijehom i posljedicama grijeha zaraženu – rijeku čovječanstva, od Boga obećani Spasitelj.

„Radi nas ljudi i radi našega spasenja, sišao je s nebesa“. (Vjervanje)

Odnosno, kako to izriče božićna pjesma:

*„Došao je uzdisani
i od Boga obećani
željni – sviju Spasitelj,
svijeta Razveselitelj“. (Čestit svijetu)*

Među nama, na Zemlji, definitivno se „očitovala Ljubav Božja, Spasiteljica svih ljudi“ (Tit 2,11) – kako slušamo odn. čitamo iz Pavlove poslanice njegovom učeniku Titu, na božićnim misama.

Ta „Ljubav Božja prevelika
primi pravu pūt čovjeka:
s Neba siđe dolje radi grešnika,
rodi se u štali radi čovjeka“. (Oj pastiri, čudo novo)

Ta – nama očitovana – kako tvrdi apostol Pavao „dobrosvištvo i čovjekoljublje Spasitelja, našega Boga“ (Tit 3,4) – jest: „Janje ono milo, koje je sav svijet izbavilo“;

jest ono, koje „za nas trpi čim se rodi“ i koje „u

jasle mora da se skriva“ (Kyrie eleison)

Kako i zašto to i zašto tako?

Zato, jer ono, tj. Božje utjelovljeno ‘čovjekoljublje i dobrostivost’ – kao „*Svjetlo istinito, koje rasvjetljuje svakog čovjeka, dođe na ovaj svijet*“ (Iv 1,9). Nažalost, „*k svojim dođe, ali ga njegovi ne primiše*“ (Iv 1,11) – kako tvrdi apostol i evanđelist Ivan na početku svoga Evanđelja, a što slušamo na božićnoj Danjoj Misi.

Kako bijaše tada, slično se zbiva i danas! Mnogi ‘njegovi’, tj. mnogi članovi ljudskog roda, nisu tada bili, a nisu ni danas spremni odreći se bezbožnosti i svjetovnih požuda (usp. Tit 2,12), o čemu piše apostol Pavao u već spomenutoj poslanici. Sv. Pavao nam također, – na istom mjestu – dozivlje u pamet prevažnu istinu, kako Spasitelj Isus Krist sebe dade za nas da nas otkupi od svakog bezakonja i očisti nas da budemo njegov izabrani narod, koji je revan u djelima ljubavi (usp. Tit 2,14).

Apostol Ivan, u već spomenutom odlomku svoga Evanđelja, sa sigurnošću nam donosi utješnu istinu da „*Sin Boga Oca i Bog sam*“ – koji „*s Neba na zemlju siđe k nam*“ (Dijetešce nam se rodilo) – svima „*onima, koji ga primiše, dade vlast da postanu djeca Božja*“ (Iv 1,12).

Slavimo Božić opuštenije, mirnije, intenzivnije

Ovogodišnji Božić slavimo – prisilno – distanciranije nego što smo navikli slaviti, tj. – bez onog često površnog, neodgovornog, ispraznog – čisto vanjskog ugođaja i uživanja. Imamo sada pravu prigodu da – osobno i zajedno sa svojim ukućanima i drugim svojim bližnjima – razmislimo i prokomentiramo:

- kakvi smo mi prema sebi i jedni prema drugima, prema članovima naše župne zajednice, redovničke ili biskupijske;
- da razmislimo i o ovome, što nas je sve – i zašto – snašlo i kako ovu aktualnu krizu pandemije podnosimo;
- da se ispitamo: kakva nam je vjera u Boga, našega Stvoritelja i Spasitelja;
- naša vjera u utjelovljenog i u betlehemske štalice rođenog Sina Božjega, Isusa Krista;
- naša vjera u njegovo obećanje da nam je u našem svakodnevnom životu – kao otkupljenicima – zagaranirana Božja pomoć i potpora, da bismo bili u stanju razumno, umjereno, pravedno i pobožno živjeti u sadašnjem svijetu

(usp. 2,12), kako nas potiče i apostol Pavao, u svojoj već spomenutoj poslanici, koju slušamo, odn. čitamo u božićnoj liturgiji?!

To i tako se očekuje od nas, koji, kao kršćani, za sebe tvrdimo da smo svojom vjerom primili u svoj život „*Svjetlo istinito*“, koje je u božićnoj noći definitivno i neugasivo zasjalo nad ljudskim rodом i koje želi obasjavati svako ljudsko srce, svaki um, svaki život i životnu sredinu i životnu situaciju – pa tako i ovu našu sadašnjicu!

Božić u svakodnevlju – najsigurnija ‘vakcina’

Dolazak k nama utjelovljenog Boga – Božića, trebamo slaviti ne samo jedan dan u godini – na svetkovinu Božića, nego svaki dan! Jer, On se želi nastaniti, udomiti trajno u našem srcu, makar mu ono moglo ponuditi tek skromne, siromašne, ali ipak od grijeha očišćene jaslalice! On iz tih jaslatica našeg spremnog srca, želi upravljati i pomagati naše kršćansko, apostolsko, mirotvorno djelovanje u našem životnom okruženju, a koje je, kako znademo, često zaraženo nerazumnim, nepravednim, vlastohlepnim, sebičnim, neumjerenim, površnim i besplodnim stilom i načinom življenja.

A to je daleko opasnija i pogubnija – duhovna ‘pandemija’, koja smrtonosno hara već dugo vremena našom životnom sredinom. Ona čini naš zemaljski život rastrganim, nezadovoljnim pa i nesretnim; ali, ona ugrožava i naš vječni život!

Utjelovljena Božja vječna Ljubav, očitovana u nevinom božićnom Djetetu Isusu – najučinkovitija je i nama najpotrebnija ‘vakcina’ za naš – u Božjim očima, uspjeti život. Trebamo je svakako svi dobiti i posjedovati! Nju nam je osigurao i nudi – božanski Liječnik – za nas najpouzdaniji i najpotrebniji – da nas samim sobom prožme iznutra, da nam unese vrlo potreban duševni mir i učini nas istinskim mirotvorcima – ‘Milosrdnim Samaritancima’ u našoj životnoj sredini!

S Božjim ‘cjepivom’ u novu Godinu

Draga braćo i sestre u Kristu Spasitelju, potičem vas sve, da u duhovnoj povezanosti s brojnom drugom kršćanskom braćom i sestrama, i sami se istinski potrudimo da se Božje „*istinito Svjetlo*“, „*koje po vjeri sja u našem duhu, odrazi i u našem životu i radu*“ (Zborna Zornice) također i tijekom svih dana i nove

Godine spasenja 2021. – kako bi nam ona bila doista blagoslovljena i za našu vječnost plodona!

Zahvaljujem vam svima za vašu postojanost u vjeri Kristove Crkve, koja je bila vjera i vaših predaka, i u svome poslanju u vašem životnom okruženju tijekom svih dosadašnjih 35 zajednički proživljenih godina. Zahvaljujem vama i svim drugim našim dobročiniteljima i za svu vašu dosadašnju suradnju u našim zajedničkim naporima oko proslavljanja Božjeg Imena, oko širenja Kristova Kraljevstva i oko rada na spasenju besmrtnih duša naših suvremenika na području naše biskupije kao i izvan nje!

Ovogodišnju božićnu poruku, koju vam svima upućujem, završavam usrdnom molitvom Spasitelju našem i cijeloga svijeta:

Isuse Kriste, Sine vječnoga Oca,
rođen u betlehemskoj noći od Presvete i preči-
ste Djevice Marije,
naš brate i Spasitelju: ne prepusti nas prevla-
sti naše bespomoćnosti niti naše oholosti!
Ti, utjelovljena punino Života,
čijim je rođenjem u Betlehemu započelo otku-
pljenje svijeta,
budi trajno prisutan u životu nas, zemaljskih
putnika!
Obuhvati svojim blagim i milosrdnim pogle-
dom
sve aktualne tjeskobe, probleme i nemire, koji
tište ljudski rod!

Svojim rođenjem među nama na Zemlji,
prihvati u svoju ljubav i milosrđe sve muškar-
ce i žene kao svoju braću i sestre,
a u zajedništvo sa sobom sve narode i nacije
na Zemlji!

Budi Ti naš Vođa, naša sigurnost i naš Mir
i tijekom nove Godine, nove, nepoznate etape
našeg hodočašća
i novih izazova i borbi, koje su pred svakim od
nas,
pred svakom obitelji, svakim narodom, pred
Tvojom Crkvom i cijelim ljudskim rodom!
Jer, Tvoje je kraljevstvo i slava i moć u vjekove!

Čestit Božić, sveto Isusovo Porođenje, te du-
ševnim mirom i Božjim blagoslovom i utjehom
prožetu godinu 2021. – želim od srca svima
vama! Zazivam i majčinsku pomoć i zaštitu
Presvete Djevice i Bogorodice Marije, Majke
Crkve i Majke svih naroda na sve vas, kao i na
svu onu mnogobrojnu našu braću i sestre, koji,
rastjerani po raznim stranama svijeta, još uvi-
jek čeznu za dostojnim, održivim povratkom u
svoje prisilno napuštene rodne župe, na svoju
očevinu i djedovinu, u svoju ovdašnju biskupi-
ju.

Banja Luka, o Božiću 2020.

Vaš brat
✠ Franjo Komarica
biskup banjolučki, v. r.

SVETA STOLICA I NJEZINA TIJELA

.....

PAPINA PORUKA ZA VI. SVJETSKI DAN MOLITVE ZA SKRB O STVORENOM SVIJETU (1.9.2020.)

„Tu pedesetu godinu proglasite svetom! Zemljom proglasite oslobađanje svim njezinim stanovnicima. To neka vam bude jubilej.“

(Lev 25, 10)

Draga braćo i sestre,

svake godine, a napose od objavljivanja enciklike *Laudato si'* (LS, 24. svibnja 2015.), kršćanska obitelj prvoga rujna slavi Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu kojim započinje Vrijeme stvorenoga koje završava 4. listopada, na spomendan sv. Franje Asiškog. U tome razdoblju kršćani diljem svijeta obnavljaju vjeru u Boga stvoritelja i ujedanju se na poseban način u molitvi i djelovanju radi očuvanja zajedničkog doma.

Veseli me što je tema koju je izabrala ekumenska obitelj za proslavu Vremena stvorenoga 2020. „*Jubilej za Zemlju*“, upravo u godini u kojoj se obilježava pedeseta obljetnica Dana Zemlje.

U Svetome pismu jubilej je sveto vrijeme prisjećanja, povratka, počinka, obnove i radosti.

1. Vrijeme prisjećanja

Pozvani smo prije svega spomenuti se da je krajnji cilj stvorenoga svijeta u Božjoj „vječnoj suboti“. Putovanje je to koje ima svoje mjesto u vremenu, obuhvaćajući sedmodnevni tjedni ritam, ciklus od sedam godina i veliku Jubilarnu godinu koja dolazi na kraju sedam subotnjih godina.

Jubilej je ujedno vrijeme milosti za spomenuti se izvornog poziva stvorenog svijeta da postoji i razvija se kao zajednica ljubavi. Postojimo samo kroz odnose: s Bogom Stvoriteljem, s braćom i sestrama kao članovima zajedničke obitelji i sa svim Božjim stvorenjima koje nastanjuju naš zajednički dom. „Sve je povezano, i svi mi ljudi ujedinjeni smo kao braća i sestre na divnom hodočašću, povezani ljubavlju koju Bog ima prema svakom svojem stvorenju i koja nas povezuje također međusobno, nježnom ljubavlju, s bratom Suncem, bratom Mjesecom, sestrom Rijekom i majkom Zemljom“ (LS, 92).

Jubilej je, dakle, vrijeme prisjećanja u kojem čuvamo uspomenu našeg među-relacijskog postojanja. Moralno stalno imati na umu „da je

sve međusobno povezano i da je istinska briga za same naše živote i naše odnose s prirodom neodvojiva od bratstva, pravednosti i vjernosti prema drugima“ (LS, 70).

2. Vrijeme povratka

Jubilej je vrijeme povratka i kajanja. Prekinuli smo veze koje su nas ujedinjivale sa Stvoriteljem, s drugim ljudima i ostalim stvorenim svijetom. Moramo izliječiti te narušene odnose koji su neophodni za nas same i život u cjelini.

Jubilej je vrijeme povratka Bogu, našem ljubljenom stvoritelju. Nije moguće živjeti u skladu sa stvorenim svijetom ako nismo u miru sa Stvoriteljem, izvorom i ishodištem svih stvari. Kao što je primijetio papa Benedikt, »surova konzumacija stvorenoga počinje tamo gdje nema Boga, tamo gdje je materija postala puki materijal za nas, gdje smo mi sami krajnja mjera, gdje je sve jednostavno naše vlasništvo« (Susret s klerom biskupije Bolzano-Bressanone, 6. kolovoza 2008.).

Jubilej nas poziva da ponovno mislimo na druge, posebno siromašne i najranjivije. Pozvani smo iznova prigrliti Božji izvorni plan ljubavi o stvaranju kao zajedničku baštinu, gozbu koju dijelimo sa svom našom braćom i sestrama u duhu zajedničkoga življenja; ne u nepriličnom nadmetanju, nego u radosnom zajedništvu u kojem jedni druge podupiremo i štitimo. Jubilej je vrijeme za oslobađanje potlačenih i svih okovanih u verige različitih oblika modernog ropstva, uključujući trgovinu ljudima i dječji rad.

Moramo, nadalje, početi ponovno osluškivati samu zemlju, u Svetom pismu definiranu kao *adamah*, tlo od kojeg je uzet čovjek, *Adam*. Danas nas uzbuni nalik glas stvorenoga svijeta opominje da se vratimo na svoje ispravno mjesto u prirodno stvorenom redu, da se spomenemo da smo dio te međusobno povezane mreže života, a ne njezini gospodari. Raspad biološke raznolikosti, vrtoglavi porast klimatskih katastrofa, prevladavajući utjecaj trenutne pandemije na siromašne i ranjive: sve je to poziv na uzbunu pred neobuzdanom pohlepom i potrošnjom.

Osobito tijekom ovog Vremena stvorenoga, oslušujmo otkucaje stvorenoga svijeta. Naime, taj svijet je stvoren kako bi očitovao i obznanjivao Božju slavu, kako bi nam pomogao u njegovoj ljepoti otkriti Gospodara svega stvorenoga i vratiti mu se (usp. sv. Bonaventura, *In II Sent.*, I, 2, 2, q. 1, zaključak; *Brevil.*, II, 5.11). Zemlja od koje smo sazdani mjesto je, dakle, molitve i meditacije: „probudimo estetski i kontemplativni osjećaj koji nam je Bog dao“ (*Querida Amazonia*, 56). Sposobnost divljenja i kontempliranja nešto je što posebno možemo naučiti od naše domorodačke braće i sestara, koji žive u skladu sa zemljom i njezinim raznolikim oblicima života.

3. Vrijeme počinka

Bog je, u svojoj mudrosti, odredio subotu kako bi se zemlja i njezini stanovnici mogli odmoriti i obnoviti. Današnji način života, međutim, tjera planet onkraj njegovih granica. Naša stalna potražnja za rastom i beskrajni ciklus proizvodnje i potrošnje iscrpljuju prirodni svijet. Šume nestaju, tlo erodira, polja propadaju, pustinje se šire, mora postaju sve kiselijske, a oluje jačaju. Stvorenje jeca!

Božji je narod tijekom Jubileja bio pozvan otpočiniti od svojih uobičajenih poslova kako bi omogućio zemlji da se oporavi i svijetu da se obnovi upravo zahvaljujući padu uobičajene potrošnje. Danas moramo pronaći pravedne i održive načine života koji mogu pružiti Zemlji počinak koji joj je potreban, načine koji pružaju dovoljno sredstava za život, a ne uništavaju ekosustave koji nas održavaju.

Na neki nas je način trenutna pandemija dovela do toga da smo ponovno otkrili jednostavniji i održiviji način života. Kriza nam je, u stanovitom smislu, dala priliku razviti nove načine života. Moglo se vidjeti kako se zemlja uspijeva oporaviti ako joj dopustimo da se odmori: zrak je postao čišći, vode bistrije, a životinjske su se vrste vratile na mnoga mjesta s kojih su prethodno nestale. Pandemija nas je dovela do raskrižja. Moramo iskoristiti ovaj presudni čas da okončamo svoje suvišne i destruktivne ciljeve i aktivnosti te njegujemo vrijednosti, veze i aktivnosti koje daju život. Moramo preispitati svoje navike u korištenju energije, potrošnje, prijevoza i prehrane. Moramo ukloniti nebitne i štetne aspekte iz svojih gospodarstava i stvoriti plodonosne načine trgovanja, proizvodnje i prijevoza robe.

4. Vrijeme obnove

Jubilej je vrijeme vraćanja izvornog sklada stvaranja i liječenja ugroženih ljudskih odnosa.

Jubilej nas poziva ponovno uspostaviti pravedne društvene odnose, vraćajući svakom pojedincu njegovu slobodu i dobra te opraštajući dugove. Ne bismo zato smjeli zaboraviti povijest iskorištavanja Juga planeta kojim je stvoren ogroman ekološki dug, u prvom redu zbog otimačine dobara i prekomjernog korištenja zajedničkog prirodnog prostora za zbrinjavanje otpada. Vrijeme je za reparacijsku pravednost. U vezi s tim ponavljam svoj poziv za brisanje duga najranjivijim zemljama u svjetlu ozbiljnih učinaka zdravstvene, socijalne i ekonomske krize s kojima se suočavaju kao posljedica pandemije Covid-19. Potrebno je jednako tako osigurati da poticaji za oporavak, koji se primjenjuju i provode na globalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, budu zaista učinkoviti, s politikama, zakonodavstvima i ulaganjima usmjerenim na opće dobro i postizanje globalnih socijalnih i ekoloških ciljeva.

Moramo također obnoviti zemlju. Budući da se nalazimo u klimatskoj opasnosti, obnova klimatske ravnoteže je od najveće važnosti. Ponestaje nam vremena, na što nas podsjećaju naša djeca i mladi. Moramo učiniti sve što je u našoj moći da ograničimo porast prosječne globalne temperature ispod praga od 1,5° C, kako je utvrđeno Pariškim klimatskim sporazumom, jer će se prekoračenje te granice pokazati katastrofalnim, posebno za najsiromašnije zajednice u svijetu. U ovom kritičnom času nužno je promicati generacijsku i međugeneracijsku solidarnost. Pripremajući se za važni samit o klimi u Glasgowu u Ujedinjenom Kraljevstvu (COP 26), pozivam sve zemlje da usvoje ambicioznije nacionalne ciljeve za smanjenje emisijâ.

Od ključne je važnosti i obnova bioraznolikosti u kontekstu nestanka vrsta i degradacije ekosustava. Moramo podržati poziv Ujedinjenih naroda da se 30% zemljine površine proglasi zaštićenim staništem do 2030. godine, kako bi se zaustavila alarmantna stopa gubitka biološke raznolikosti. Pozivam međunarodnu zajednicu na zajedničku suradnju kako bi se zajamčilo da Samit o biološkoj raznolikosti (COP 15) u Kunmingu u Kini bude rekretnica prema ponovnoj uspostavi Zemlje kao doma u kojem život vrvi obiljem, prema Stvoriteljevoj želji.

Dužni smo u obnovi držati se načela pravednosti, osiguravajući da oni koji su generacijama naseljavali zemlju, mogu ponovno u povratiti punu kontrolu nad njezinom upotrebom. Domorodačke zajednice treba zaštititi od poduzeća, posebno multinacionalnih, koje, štetnim vađenjem fosilnih goriva, minerala, drva i agroindustrijskih proizvoda, „u manje razvijenim zemljama čine ono što ne smiju u svojim matičnim zemljama iz kojih potječe njihov kapital“ (usp. *LS*, 51). To zlokobno poslovno ponašanje predstavlja „novi oblik kolonijalizma“ (sv. Ivan Pavao II., *Obraćanje Papinskoj akademiji društvenih znanosti*, 27. travnja 2001., cit. u *Querida Amazonia*, 14.), koji sramotno iskorištava siromašne zajednice i zemlje koje očajnički teže gospodarskom razvoju. Moramo ojačati nacionalno i međunarodno zakonodavstvo kako bi se regulirale aktivnosti rudarskih poduzeća i oštećenima osigurao pristup pravdi.

5. Vrijeme radosti

U biblijskoj tradiciji jubilej predstavlja radostan događaj, čiji početak je označavao zvuk trublje koji se razliječio čitavom zemljom. Znamo da je vapaj Zemlje i siromaha posljednjih godina postao još glasniji. Istodobno, svjedoci smo i kako Duh Sveti nadahnjuje pojedince i zajednice širom svijeta da se okupljaju kako bi obnovili zajednički dom i obranili najranjivije. Svjedočimo postupnoj pojavi velike mobilizacije ljudi koji odozdo i s periferije velikodušno rade na zaštiti zemlje i siromašnih. Raduje vidjeti veliki broj mladih ljudi i zajednica, po-

sebno domorodačkih, koji prednjače u odgovoru na ekološku krizu. Oni pozivaju na Jubilej Zemlje i na novi početak, svjesni da se „stvari mogu mijenjati“ (*LS*, 13).

Raduje nas i kada vidimo kako posebna godišnjica enciklike *Laudato si'* nadahnjuje mnoge inicijative na lokalnoj i globalnoj razini za brigu o našem zajedničkom domu i siromašnima. U ovoj bi godini trebalo stvarati dugoročne operativne planove koji će dovesti do odjelotvorenja cjelovite ekologije u našim obiteljima, župama i biskupijama, redovničkim zajednicama, školama i sveučilištima, zdravstvu, poduzećima, poljoprivrednim gospodarstvima kao i u mnogim drugim područjima.

Raduje nas također što vjerničke zajednice udružuju snage kako bi stvorile pravedniji, mirniji i održiviji svijet. Posebno nas veseli što Vrijeme stvorenoga postaje istinska ekumenska inicijativa. Nastavimo i dalje rasti u svijesti da svi živimo u zajedničkom domu kao članovi jedne obitelji!

Radujmo se jer Stvoritelj u svojoj ljubavi podupire naše skromne napore za Zemlju. To je također Božja kuća, gdje je njegova Riječ „tijelom postade i nastani se među nama“ (*Iv* 1, 14), mjesto koje se neprestano obnavlja izlivanjem Duha Svetoga.

„Pošalji Duha svojega, Gospodine, i obnovi lice zemlje“ (usp. *Ps* 104, 30).

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 1. rujna 2020.

Franjo

Dekret Apostolske pokorničarne o potpunom oprost u studenom

DEKRET

Ove godine, u sadašnjim prilikama zbog pandemije covida-19, produljit će se razdoblje za dobivanje potpunog oprost za sve vjerne mrtve tijekom studenog, s prilagodbom uvjeta i pobožnosti, da vjernici budu zaštićeni.

Ova Apostolska pokorničarna primila je mnoge molbe svetih pastira koji mole da se ove godine, zbog pandemije covida-19, prilagode djela pobožnosti kojima se dobiva potpun oprost za duše u Čistilištu, a po normama *Priručnika o oprostima* (conc. 29, § 1). Zbog toga Apostolska pokorničarna, a po posebnom mandatu Njegove Svetosti pape Franje, dobrohotno utvrđuje i odlučuje da ove godine, kako bi se izbjegla okupljanja gdje je to zabranjeno/ograničeno:

a. – potpuni oprost za one koji pobožno posjete groblje i mole se za pokojne, čak i u mislima, običajno utvrđen za dane od 1. do 8. studenoga, za dobrobit vjernika, može biti prenesen na drugih osam dana u mjesecu studenom, koji mogu biti neovisni jedni o drugima, a vjernici ih slobodno biraju;

b. – potpuni oprost od 2. studenoga, utvrđen o Spomenu svih vjernih pokojnika, za sve koji pobožno posjete crkvu ili oratorij i mole Oče naš i Vjerovanje, može se prenijeti ne samo na nedjelju koja slijedi ili prethodi svetkovini Svih Svetih, već i na drugi dan mjeseca studenoga, po slobodnom izboru vjernika.

Starije osobe, bolesnici i svi oni koji zbog

teških razloga ne mogu izaći iz kuće, na primjer zbog ograničenja donesenih od strane nadležnih tijela za vrijeme pandemije, kako bi se izbjegla veća okupljanja vjernika na svetim mjestima, mogu zadobiti potpuni oprost pod uvjetom da se, ujedinjujući se duhovno sa svim drugim vjernicima, potpuno odreknu grijeha i s nakanom da što prije ispune tri uobičajena uvjeta za postizanje oprosta (sakrament ispovijedi, pričest i molitva na nakane Svetog Oca), pred slikom Isusa ili Blažene Djevice Marije, mole molitve za pokojne, na primjer: Jutarnju i Večernju Časoslova za pokojne, kronicu Blažene Djevice Marije, kronicu Božjem milosrđu, druge molitve za pokojne koje su vjernicima drage, ili da se posvete meditativnom čitanju jednog od evanđeoskih odlomaka koje pred nas stavlja liturgija za pokojne, ili da izvrše djelo milosrđa prikazujući Bogu boli i poteškoće vlastitoga života.

Stoga, za lakše postizanje božanskog oprosta ključevima Crkve, po pastoralnoj ljubavi, ova Pokorničarna usrdno moli da svećenici kojima je zakonski dana ta mogućnost, spremno i s posebnom velikodušnošću slave sakrament pokore i dijele svetu Pričest bolesnicima.

S obzirom na duhovne uvjete za potpuno postizanje oprosta, i dalje vrijede upute dane u Bilješki ove Apostolske pokorničarne „O slavlju sakramenta pomirenja u sadašnjem stanju pandemije“, izdanoj 19. ožujka 2020.

Konačno, budući da dušama u Čistilištu pomažu mise zadušnice, a posebno žrtvom žrtvenika ugodnog Bogu (usp. Konc. Tr. Sess. XXV, decr. *De Purgatorio*), svi su svećenici srdačno pozvani da slave tri svete mise na Spomen svih vjernih pokojnih, u skladu s Apostolskom konstitucijom blage uspomene pape Benedikta XV. *Incrumentum Altaris* od 10. kolovoza 1915.

Ovaj Dekret vrijedi za cijeli mjesec studeni bez obzira na bilo koju suprotnu odredbu.

Dano u Rimu, iz sjedišta Apostolske pokorničarne, 22. listopada 2020., na spomen sv. Iva Pavla II.

Kardinal Mauro Piacenza

Veliki pokorničar

Krzysztof Nykiel

Namjesnik

L. S.

In PA tab. N. 791/20/I

Apostolsko pismo u obliku „motu proprija“ „AUTHENTICUM CHARISMATIS“

Apostolsko pismo u obliku „motu proprija“
svetoga oca Franje kojim se mijenja kanon
579 Zakonika kanonskoga prava

„Jasni znak autentičnosti neke karizme njezina je crkvenost, njezina sposobnost da se skladno uklopi u život svetoga Božjeg naroda za dobro svijui“ (Ap. pobudnica *Evangelii gaudium*, 130). Vjernici imaju pravo biti upozoreni od pastira glede autentičnosti karizmi i pouzdanosti onih koji se predstavljaju kao utemeljitelji.

Razlučivanje crkvenosti i autentičnosti karizmi crkvena je odgovornost pastira partikularnih Crkava. Izražava se u pažljivoj brizi za sve oblike posvećenoga života, a posebno u ozbiljnoj zadaći procjenjivanja potrebe osnivanja novih ustanova posvećenoga života i novih družbi apostolskoga života.

Dolikuje odgovoriti na darove koje Duh pobuđuje u partikularnoj Crkvi, prihvaćajući ih velikodušno sa zahvaljivanjem, izbjegavajući pritom „da ne bi nesmotreno nastajale besko-

risne ili za život nesposobne ustanove“ (Drugi vatikanski sabor, Dekret *Perfectae caritatis*, 19).

Zadaća je Apostolske Stolice pratiti pastire u procesu razlučivanja koje vodi do crkvenog priznavanja nove ustanove ili družbe dijecezanskog prava. Apostolska pobudnica *Vita consecrata* potvrđuje da životnost novih ustanova i družbi „treba procijeniti vlast Crkve, koja je nadležna za odgovorno ispitivanje kako bi se provjerila vjerodostojnost nadahnjujuće svrhe i izbjeglo pretjerano umnožavanje međusobno sličnih institucija, iz čega proizlazi rizik štetnog razbijanja u premale skupine“ (br. 12). Stoga nove ustanove posvećenoga života i nove družbe apostolskoga života moraju službeno biti priznate od Apostolske Stolice, kojoj jedino pripada konačni sud.

Odluka o kanonskom osnivanju od strane biskupa nadilazi područje biskupije i čini ga relevantnim u širem horizontu sveopće Crkve. Zapravo, *po svojoj naravi*, svaka ustanova po-

svećenoga života ili družba apostolskoga života, čak i ako je nastala u kontekstu partikularne Crkve, „kao dar Crkvi, nije izdvojena ili marginalna stvarnost, već joj intimno pripada, u samom je srcu Crkve kao odlučujući čimbenik njezina poslanja“ (*Pismo posvećenim osobama*, III, 5).

U tom smislu, određujem da se promijeni kan. 579 koji je zamijenjen sljedećim tekstom:

Dijecezanski biskupi mogu, svaki na svojem području, službenom odlukom valjano osnovati ustanove posvećenoga života, uz prethodno pismeno odobrenje Svete Stolice.

Propisujem da, ono što je određeno ovim Apostolskim pismom u obliku motu proprija, ima čvrstu zakonsku snagu, unatoč bilo kojoj suprotnoj stvari koja bi bila dostojna posebnog spominjanja, i neka se proglasi objavljivanjem u *L'Osservatore Romano*, stupajući na snagu 10. studenoga 2020., a potom neka se objavi u službenom glasilu *Acta Apostolicae Sedis*.

Dano u Lateranu, dana 1. studenoga 2020., na svetkovinu Svih svetih, osmu godinu mog pontifikata.

Franjo

APOSTOLSKO PISMO SVETOG OCA FRANJE

PATRIS CORDE

U POVODU 150. OBLJETNICE PROGLAŠENJA
SV. JOSIPA ZAŠTITNIKOM SVEOPĆE CRKVE

Očevim srcem (*Patris corde*): tako je Josip volio Isusa, kojega sva četiri Evanđelja nazivaju „sinom Josipovim“.¹

Matej i Luka, dvojica evanđelista koja ističu njegovu osobu, govore malo, ali dovoljno kako bi se jasno vidjelo kakav je otac bio i koje mu je poslanje povjereno od Providnosti.

Znamo da je bio skromni stolar (usp. Mt 13,55), zaručen s Marijom (usp. Mt 1,18; Lk 1,27); „čovjek pravedan“ (Mt 1,19), uvijek spreman izvršiti volju Božju očitovanu u njegovom Zakonu (usp. Lk 2,22.27.39) i kroz četiri sna (usp. Mt 1,20; 2,13.19.22). Nakon dugog i zamornog putovanja od Nazareta do Betlehema, svjedočio je Mesijinu rođenju u staji, jer drugdje „za njih nije bilo mjesta“ (Lk 2, 7). Svjedok je štovanja pastira (usp. Lk 2,8–20) i mudraca (usp. Mt 2,1–12), koji su predstavljali izraelski narod i poganske narode.

Imao je hrabrosti postati zakoniti Isusov otac i dao mu je ime koje mu je otkrio anđeo: „A ti ćeš mu nadjenuti ime Isus jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih“ (Mt 1,21). Kao što je poznato, davanje imena osobi ili stvari među drevnim narodima značilo je uspostavljanje odnosa, kao što je to učinio i Adam, kako čitamo u Knjizi Postanka (usp. 2,19–20).

U Hramu, četrdeset dana nakon Isusova rođenja, Josip i Marija prinose Dijete Gospodinu i s čuđenjem slušaju Šimunovo proročanstvo o Isusu i njegovoj Majci (usp. Lk 2,22–35). Kako bi obranio Isusa od Heroda, Josip ostaje kao stranac u Egiptu (usp. Mt 2,13–18). Vrativši se

u domovinu, živi skrovito u malom i nepoznatom selu Nazaret u Galileji – odakle, kako se govorilo, „ne ustaje prorok“ i „ne dolazi nešto dobro“ (usp. Iv 7,52; 1,46) – daleko od njegovoga rodnog grada Betlehema i od grada Jeruzalema, gdje je nekada bio Hram. Kad su tijekom hodočašća u Jeruzalem izgubili dvanaestogodišnjeg Isusa, Josip i Marija tražili su ga u muci i pronašli su ga u Hramu dok je razgovarao s učiteljima (usp. Lk 2,41–50).

Nakon Marije, Majke Božje, nijedan svetac se toliko ne spominje u papinskom Učiteljstvu kao Josip, njezin muž. Moji prethodnici produbili su poruku sadržanu u nekoliko podataka koje su donijela Evanđelja kako bi dodatno istaknuli njegovu središnju ulogu u povijesti spasenja. Blaženi papa Pio IX. proglasio ga je „zaštitnikom Katoličke Crkve“.² časni papa Pio XII. predstavio ga je kao „zaštitnika radnika“³, a sveti Ivan Pavao II. kao „čuvara Otkupiteljevog“.⁴ Narod ga pak zaziva kao „zaštitnika sretnе smrti“.⁵

Stoga bih sada, 150 godina nakon što ga je papa Pio IX. 8. prosinca 1870. proglasio zaštitnikom Katoličke Crkve, želio podijeliti neka osobna razmišljanja o ovoj izvanrednoj osobi, toliko bliskoj našem ljudskom iskustvu. Jer, kako Isus kaže, „iz obilja srca usta govore“ (usp. Mt 12, 34). Ta želja dodatno se produbila tijekom ovih mjeseci pandemije, kada smo, usred krize, iskusili „kako su naši životi istkani i podržani od običnih – u pravilu zaboravljenih – ljudi koji se ne pojavljuju na naslovnicaма novina i časopisa ili na televizijskim ekranima, ali, bez sumnje, danas pišu presudne događaje

naše povijesti: to su liječnici, medicinske sestre i tehničari, zaposlenici u veletrgovinama, zaposlenici u djelatnostima čišćenja, njegovatelji, prijevoznici, ljudi koji rade na pružanju osnovnih usluga i javne sigurnosti, volonteri, svećenici, redovnici i redovnice, i mnogi, ali zaista mnogi drugi koji su shvatili da se nitko ne spašava sam [...] Koliko je onih koji svakodnevno pokazuju strpljivost i ulijevaju nadu, pazeći da ne siju paniku, nego suodgovornost. Koliki očevi, majke, djedovi i bake, učitelji malim i svakodnevnim gestama pokazuju našoj djeci kako se suočiti i nositi s krizom prilagođavajući svoje navike, dižući glavu gore i potičući na molitvu. Koliko je onih koji mole, stavljaju se na raspolaganje i zalažu se za dobro sviју.“⁶ Svatko može u svetom Josipu – čovjeku koji prolazi nezapaženo, čovjeku svakodnevne, diskretne i skrovite prisutnosti, pronaći zagovornika, oslonac i vodiča u vrijeme poteškoća. Sveti Josip nas podsjeća da svi oni koji djeluju u skrovitosti ili u sjeni imaju neusporedivu ulogu u povijesti spasenja. Svima njima ide riječ priznanja i zahvalnosti.

1. Voljeni otac

Veličina svetog Josipa leži u činjenici što je bio muž Marijin i Isusov otac. Kao takav, riječima svetog Ivana Zlatoustog, „stavio se u službu cjelokupnog plana spasenja“.⁷

Sveti Pavao VI. ističe kako je Josip konkretno izrazio svoje očinstvo „učinivši svoj život požrtvovnim služenjem otajstvu Utjelovljenja i njegovom otkupiteljskom poslanju; u tomu što je upotrijebio zakonsku ovlast nad Svetom obitelji kako bi joj se u potpunosti posvetio u svom životu i radu; pretvorivši svoj ljudski poziv prema domaćoj ljubavi u nadljudski obol sebe, svog srca i svih sposobnosti, ljubavi stavljenoj u službu Krista koji je odrastao do zrelosti u svom domu.“⁸

Zbog svoje uloge u povijesti spasenja, sveti Josip je otac kojega je kršćanski narod oduvijek volio, što dokazuje činjenica da su mu posvećene brojne crkve u cijelom svijetu; da su mnogi vjerski instituti, bratstva i crkvene skupine nadahnuti njegovom duhovnošću i nose njegovo ime; te da se u njegovu čast već stoljećima razvijaju mnogi izrazi pobožnosti. Mnogi su mu sveci i sveteice bili jako odani, među kojima se ističe Terezija Avilska, koja ga je izabrala za svog zagovornika i posrednika, često mu se preporučujući i tako zadobivajući i sve milosti

koje je od njega tražila. Ohrabrena vlastitim iskustvom, svetica je uvjeravala i druge da njeguju istu odanost.⁹

U svakom molitveniku pronaći ćete neke molitve svetom Josipu. Posebni zazivi upućuju mu se svake srijede, a posebno tijekom cijelog mjeseca ožujka, koji je tradicionalno posvećen njemu.¹⁰

Povjerenje puka u svetog Josipa sažima se u izrazu *Ite ad Ioseph* (Idite k Josipu), koji se odnosi na vrijeme gladi u Egiptu kada su ljudi pitali faraona za kruh, a on je odgovorio: „Idite k Josipu i što god vam rekne, činite!“ (Post 41,55). To je bio Josip, sin Jakovljevi, kojeg su njegova braća prodala iz zavisti (usp. Post 37,11–28) i koji je – prema biblijskoj pripovijesti – nakon toga postao upraviteljem Egipta (usp. Post 41,41–44).

Kao potomak Davidov (usp. Mt 1, 16, 20), iz čijeg je korijena Isus trebao niknuti prema obećanju koje je Davidu dao prorok Natan (usp. 2 Sam 7), i kao suprug Marije iz Nazareta, sveti Josip stoji na razmeđu Starog i Novog zavjeta.

2. Nježan otac pun ljubavi

Josip je gledao kako Isus iz dana u dan raste „u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi“ (Lk 2,52). Kao što je Gospodin učinio s Izraelom, tako je Josip Isusa „hodati učio, držeći ga za ruke njegove; bio je poput oca koji dijete podiže na obraz, nagnut nad njega da ga nahrani“ (usp. Hoš 11,3–4).

Isus je u Josipu vidio Božju nježnost: „Kako se otac smiluje dječici, tako se Gospodin smiluje onima što ga se boje“ (Ps 103,13).

Tijekom molitve psalama u sinagogi Josip je zasigurno čuo kako sinagogom iznova odjekuje da je Bog Izraelov Bog nježnosti,¹¹ koji je dobar prema svima i „milosrdan svim djelima svojim“ (Ps 145,9).

Povijest spasenja ispunjava se „u nadi protiv svake nade“ (Rim 4,18) kroz naše slabosti. Previše puta mislimo da Bog djeluje samo kroz ono dobro u nama, no većina njegovih planova ostvaruje se u i unatoč našoj slabosti. Stoga sveti Pavao kaže: „I da se zbog uzvišenosti objavâ ne bih uzoholio, dan mi je trn u tijelu, andeo Sotonin, da me udara da se ne uzoholim. Za to sam tripot molio Gospodina, da odstupi od mene. A on mi reče: *Dosta ti je moja milost jer snaga se u slabosti usavršuje*“ (2 Kor 12,7–9).

Budući da je ovo dio cjelokupne povijesti spa-

senja, moramo naučiti prihvaćati svoju slabost s dubokom nježnošću.¹²

Zli nas tjera da svoju slabost gledamo negativno, dok je Duh nježnom ljubavlju iznosi na vidjelo. Nježnost je najbolji način da dodirnemo ono krhko u nama. Upiranje prstom i osuđivanja, što često koristimo u odnosu prema drugima, znak su nesposobnosti da u sebi prihvatimo vlastitu slabost, vlastitu krhkost. Samo nježnost spasit će nas od zamki Tužitelja (usp. Otk 12, 10). Zbog toga je važno susresti se s Božjim milosrđem, posebno u sakramentu pomirenja, gdje doživljavamo njegovu istinu i nježnost. Paradoksalno, čak nam i Zli može reći istinu, ali to čini samo kako bi nas osudio. Međutim, znamo da nas Istina koja dolazi od Boga ne osuđuje, već nas prihvaća, grli, podržava, oprašta. Istina nam se uvijek prikazuje kao milosrdni Otac u prisposobi (usp. Lk 15,11–32): dolazi nam u susret, vraća nam dostojanstvo, postavlja nas na noge, raduje nam se jer „sin mi ovaj bijaše mrtav i oživje, izgubljen bijaše i nađe se“ (r. 24).

Čak su i kroz Josipove strahove djelovale Božja volja, njegova povijest i njegov plan. Josip nas tada uči da vjera u Boga uključuje i vjeru u to da može djelovati čak i kroz naše strahove, ranjivosti i slabosti. Također, uči nas da se usred životnih oluja nikada ne smijemo bojati dopustiti Gospodinu da upravlja našim putem. Ponekad želimo imati potpunu kontrolu, ali Bog uvijek vidi širu sliku.

3. Poslušni otac

Slično onomu što je učinio s Marijom kad joj je objavio svoj plan spasenja, Bog je otkrio svoje planove Josipu; i to je učinio kroz snove, koji su se u Bibliji, kao i kod svih drevnih naroda, smatrali jednim od sredstava kojima Bog očituje svoju volju.¹³

Josipa jako muči Marijina tajanstvena trudnoća: on ju ne želi „javno optužiti“¹⁴, već ju odlučuje „potajno napustiti“ (Mt 1,19).

U prvom snu anđeo mu pomaže riješiti njegovu tešku dvojbu: „Ne boj se uzeti k sebi Mariju, ženu svoju. Što je u njoj začeto, doista je od Duha Svetoga. Rodit će sina, a ti ćeš mu nadjenuti ime Isus jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih“ (Mt 1,20–21). Njegov je odgovor bio trenutačan: „Kad se Josip probudi oda sna, učini kako mu naredi anđeo Gospodnji“ (Mt 1,24). Poslušnošću je nadvladao svoju poteškoću i spasio Mariju.

U drugom snu anđeo zapovijeda Josipu: „Ustani, reče, uzmi dijete i majku njegovu te bježi u Egipat i ostani ondje dok ti ne rekнем jer će Herod tražiti dijete da ga pogubi“ (Mt 2,13). Josip se nije ustručavao poslušati, ne pitajući se o poteškoćama s kojima će se suočiti: „On ustane, uzme noću dijete i majku njegovu te krene u Egipat. I osta ondje do Herodova skončanja“ (Mt 2,14–15).

U Egiptu je Josip s povjerenjem i strpljenjem čekao anđelov glas da se sigurno može vratiti u svoju zemlju. Čim mu božanski glasnik, u trećem snu, nakon što ga je obavijestio da su oni koji su pokušavali ubiti dijete mrtvi, naređuje da ustane, povede dijete i njegovu majku sa sobom i vrati se u zemlju izraelsku (usp. Mt 2,19–20), Josip još jednom bez oklijevanja posluša: „On ustane, uzme dijete i njegovu majku te uđe u zemlju izraelsku“ (Mt 2,21).

No tijekom povratka, „saznavši da Arhelaj vlada Judejom namjesto svoga oca Heroda, bojao se poći onamo pa, upućen u snu, ode u kraj galilejski. Dođe i nastani se u gradu zvanu Nazaret“ (Mt 2,22–23).

Evangelist Luka nas pak izvještava kako je Josip poduzeo dug i težak put od Nazareta do Betlehema, da bi se, prema zakonu cara Cezara Augusta, podvrgnuo popisu stanovništva u rodnom gradu. Tamo se Isus rodio (usp. 2,1–7) i bio upisan u registar Carstva, kao i sva druga djeca. Sveti Luka posebno naglašava da su Isusovi roditelji poštivali sve propise Zakona: obrede njegova obrezivanja, Marijinog očišćenja nakon poroda, prinošenja prvorodenca Bogu (usp. r. 24).¹⁵

U svim okolnostima svog života Josip je znao izgovoriti svoj *fiat* (Neka mi bude), poput Marije prigodom Anđelova navještenja i Isusa u Getsemanskom vrtu.

Josip, u ulozi glave obitelji, naučio je Isusa da bude poslušan roditeljima (usp. Lk 2,51), prema Božjoj zapovijedi (usp. Izl 20,12).

Tijekom skrivenih godina života u Nazaretu Isus je u Josipovoj školi naučio vršiti volju Očevu. Ta je oporuka postala njegova svakodnevna hrana (usp. Iv 4,34). Čak i u najtežem trenutku svog života, u Getsemanskom vrtu, Isus je radije odlučio vršiti volju Očevu, negoli svoju¹⁶ i tako je postao „poslušan sve do smrti [...] na križu“ (Fil 2,8). Iz tog razloga, autor poslanice Hebrejima zaključuje da Isus „iz onoga što prepati, naviknu slušati“ (5,8).

Iz svih tih događaja proizlazi da je Josipa „Bog pozvao da izravno služi Isusovoj osobi i poslanju kroz vršenje očinstva: na taj način u punini vremena surađuje u velikoj tajni Otkupljenja i uistinu je služitelj spasenja“.¹⁷

4. Otac koji prihvaća

Josip prima Mariju bezuvjetno. Vjeruje Anđelovim riječima. „Plemenitost Josipova srca takva je da je ono što je naučio iz Zakona učinio ovisnim o dobročinstvu; i danas, u ovom svijetu u kojem je toliko očito psihološko, verbalno i fizičko nasilje nad ženama, Josip se predstavlja kao osoba poštovanja i osjećaja. Iako nema ispred sebe širu sliku, donosi odluku da zaštititi dobro Marijina imena, njezino dostojanstvo i život. U oklijevanju kako postupiti, Bog mu pomaže prosvjetljujući njegove sudove.“¹⁸

Mnogo puta se u našem životu događaju stvari čije značenje ne razumijemo. Naša prva reakcija često je razočaranje i pobuna. Josip ostavlja svoja razmišljanja po strani kako bi prihvatio stvaran tijek događaja i, koliko god tajanstveno izgledalo njegovim očima, on to prihvaća, preuzima odgovornost i čini ih dijelom osobne povijesti. Ako se ne pomirimo sa svojom poviješću, nećemo biti u mogućnosti poduzeti ni sljedeći korak, jer ćemo uvijek ostati taoci svojih očekivanja i posljedičnih razočaranja.

Duhovni put koji nam Josip pokazuje nije put objašnjavanja, već prihvaćanja. Tek polazeći od prihvaćanja, od pomirenja, možemo početi nazirati širu povijest i njezino dublje značenje. Gotovo da možemo čuti odjek Jobova jakog odgovora svojoj supruzi koja ga je nagovarala da se pobuni za sve zlo koje mu se dogodilo: „Kad od Boga primamo dobro, zar da onda i zlo ne primimo?“ (Job 2,10).

Josip nije pasivno rezigniran čovjek već hrabro i čvrsto proaktivan. Prihvaćanje je izraz dara snage Duha Svetoga koji se očituje u našem životu. Samo nam Gospodin može dati snagu da prihvatimo život kakav jest, sa svim njegovim kontradiktornostima, frustracijama i razočaranjima.

Isusov dolazak među nas Očev je dar koji nam omogućuje da se pomirimo s tijekom vlastite povijesti, čak i kad ju ne razumijemo u potpunosti.

Kao što je Bog rekao našem Svecu: „Josipe, sine Davidov, ne boj se“ (Mt 1,20), čini se da i nama ponavlja: „Ne boj se!“. Potrebno je ostaviti po strani ljutnju i razočaranje i prihvatiti

ih – čak i kad se nešto dogodi kako nismo željeli – ne pasivnom rezignacijom, već nadom i hrabrošću. Prihvaćanje života na ovaj način uvodi nas u njegov skriveni smisao. Život svakoga od nas može se čudesno ponovno pokrenuti ako nađemo hrabrosti živjeti prema onomu što nam govori Evanđelje. Nije važno čini li se da je sve pošlo po zlu ili da se neke stvari ne mogu popraviti. Bog može učiniti da cvijeće nikne među kamenjem. Čak i ako nam srce nešto prigovara, On je „veći od našega srca i znade sve“ (1 Iv 3,20).

Ovdje se još jednom susrećemo s onim kršćanskim realizmom koji ne odbacuje ništa što postoji. Stvarnost je u svojoj tajanstvenosti i nesvodivoj složenosti nositelj osjećaja postojanja sa svojim svijetlima i sjenama. To je ono što apostol Pavao kaže: „Znamo pak da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube, s onima koji su odlukom njegovom pozvani“ (Rim 8,28). A sveti Augustin dodaje: „čak i ono što se naziva zlom (*etiam illud quod malum dicitur*)“.¹⁹ U ovoj široj perspektivi vjera daje smisao svakom sretnom ili tužnom događaju.

Ne bismo trebali nikada pomisliti da vjerovati znači pronaći lagana i utješna rješenja. Vjera koju nas je naučio Krist je ona koju vidimo kod svetog Josipa, koji ne traži prečace, već se „otvorenih očiju“ suočava s onim što mu se događa, preuzimajući za to osobnu odgovornost.

Josipovo prihvaćanje poziva nas da i mi prihvaćamo druge onakvima kakvi jesu, bez iznimke, i da posebnu brigu posvetimo slabima, jer Bog bira ono što je slabo (usp. 1 Kor 1,27), on je „otac sirota i branitelj udovica“ (Ps 68,6) i zapovijeda da volimo tuđinca u svojoj sredini.²⁰ Volim misliti da je Isus od svetog Josipa crpio nadahnuće za prisposobu o izgubljenom sinu i milosrdnom ocu (usp. Lk 15,11–32).

5. Kreativno hrabar Otac

Ako je prva faza bilo kojeg istinskog unutarnjeg ozdravljenja prihvaćanje osobne povijesti te prihvaćanje stvari koje nismo željeli, onda njima treba dodati još jednu bitnu značajku: kreativnu hrabrost. Pojavljuje se posebno kad se naide na poteškoće. Odnosno, suočeni s poteškoćama, možemo ili odustati i otići, ili se nekako suočiti s njima. Povremene poteškoće donose nam resurse za koje nismo ni mislili da ih imamo.

Čitajući Evanđelja o Isusovu djetinjstvu, često se pitamo zašto Bog nije intervenirao na iz-

ravniji i jasniji način. No, Bog djeluje kroz događaje i ljude. Josip je čovjek izabran od Boga, preko kojega se Bog brine o počecima povijesti otkupljenja. On je pravo „čudo“ kojim Bog spašava Dijete i njegovu majku. Nebo intervenira s povjerenjem u kreativnu hrabrost ovog čovjeka koji, stigavši u Betlehem i ne pronalazeći smještaj u kojem Marija može roditi, uređuje staju i preuređuje ju, tako da ona postane što je više moguće mjesto dobrodošlice Sinu Božjem koji dolazi na svijet (usp. Lk 2,6–7). Suočen s neposrednom opasnošću Heroda, koji želi ubiti Dijete, još jednom je u snu Josip upozoren braniti Dijete, a usred noći organizira bijeg za Egipat (usp. Mt 2,13–14).

Pri površnom čitanju ovih priča može se steći dojam da je svijet u milosti i nemilosti snažnih i moćnih, ali „dobra vijest“ Evanđelja leži u pokazivanju kako, unatoč bahatosti i nasilju zemaljskih vladara, Bog uvijek pronalazi način da izvrši svoj plan spasenja. Čak se i naš život ponekad čini kao da je prepušten na milost i nemilost moćnika, ali Evanđelje nam govori da ga Bog uvijek uspije spasiti pod uvjetom da koristimo istu kreativnu hrabrost kao tesar iz Nazareta, koji zna kako problem preobraziti u mogućnost pouzdajući se uvijek najprije u božansku providnost.

Ako se ponekad čini da nam Bog ne pomaže, to ne znači da nas je napustio, već da nam vjeruje, da budemo kreativni i da sami pronalazimo rješenja.

To je ista kreativna hrabrost koju su pokazali prijatelji paralitičara koji su ga, da bi ga predstavili Isusu, spustili s krova (usp. Lk 5,17–26). Teškoća nije zaustavila odvažnost i tvrdoglavost tih prijatelja. Bili su uvjereni da Isus može izliječiti bolesnika i „budući da zbog mnoštva nisu našli kuda bi ga unijeli, popnu se na krov te ga između crjepova s nosiljkom spuste u sredinu pred Isusa. Vidjevši njihovu vjeru reče on: *Čovječe, otpušteni su ti grijesi!*“ (r. 19–20). Isus prepoznaje kreativnu vjeru s kojom ti ljudi pokušavaju dovesti k njemu svoga bolesnog prijatelja.

Evanđelje nam ne govori koliko su dugo Marija, Josip i Dijete ostali u Egiptu. Ali sigurno su morali jesti, pronaći dom, posao. Ne treba puno mašte da se popune detalji koji nedostaju. Sveta obitelj morala se suočiti s konkretnim problemima poput svih ostalih obitelji, poput mnoge naše braće migranata koji i danas riskiraju svoje živote da bi izbjegli nesreću i glad. U

tom smislu vjerujem da je sveti Josip doista poseban zaštitnik onih koji moraju napustiti svoju zemlju zbog ratova, mržnje, progona i bijede.

Na kraju svake priče koja Josipa vidi kao glavnog junaka, Evanđelje napominje da ustaje, vodi Dijete i majku sa sobom i čini ono što mu je Bog zapovjedio (usp. Mt 1,24; 2,14.21). Doista, Isus i Marija, njegova majka, najdragocjenije su blago naše vjere.²¹

U božanskom planu spasenja Sin je nerazdvojjiv od Majke Marije, od one koja je „koračala naprijed u hodu vjere te je svoju sjedinjenost sa Sinom vjerno održala sve do križa“.²²

Uvijek se moramo zapitati štitimo li i mi svom snagom Isusa i Mariju, koji su tajanstveno povjereni našoj odgovornosti, brizi i skrbništvu. Sin Svemogućega došao je na svijet u velikoj ranjivosti. Njega je Josip trebao braniti, štititi, čuvati, odgajati. Bog vjeruje ovom čovjeku, kao i Marija, koja u Josipu pronalazi onoga koji ne samo da joj želi spasiti život, već će uvijek ostati uz nju i Dijete. U tom smislu, sveti Josip ne može ne biti Čuvar Crkve, jer je Crkva produljenje Kristova Tijela u povijesti, kao što se i Marijino majčinstvo odražava na majčinstvo Crkve.²³ Josip, nastavljajući štititi Crkvu, nastavlja štititi Dijete i njegovu Majku, a i mi ljubeći Crkvu, ljubimo Dijete i njegovu Majku.

Ovo Dijete je ono koje će reći: „Što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste“ (Mt 25,40). Prema tomu, svaki siromah, potrebiti, onaj koji pati ili umire, svaki stranac, svaki zatvorenik, svaka nemoćna osoba je „dijete“ koje Josip nastavlja štititi. Zbog toga se sveti Josip zaziva kao zaštitnik nesretnika, potrebitih, prognanika, nevoljnika, siromaha i umirućih. Prema tomu, Crkva ne može ne pokazati posebnu ljubav prema našoj najmanjoj braći i sestrama, jer je Isus pokazivao osobitu brigu za njih i osobno se poistovjećivao s njima. Od svetog Josipa moramo naučiti tu istu brigu i odgovornost. Moramo naučiti voljeti dijete i njegovu majku, voljeti sakramente i milosrđe, voljeti Crkvu i siromašne. Svaka od tih stvarnosti uvijek je dijete i njegova majka.

6. Otac koji radi

Aspekt koji karakterizira svetog Josipa i koji je istaknut još od vremena prve socijalne enciklike *Rerum novarum* pape Lava XIII., jest njegov odnos prema radu. Sveti Josip bio je tesar koji je pošteno radio da bi osigurao egzistenciju za svoju obitelj. Od njega je Isus naučio

vrijednost, dostojanstvo i radost onoga što znači jesti kruh koji je plod nečijeg rada.

Danas, kada je pitanje zaposlenja još jednom postalo goruće društveno pitanje, a nezaposlenost pak dostiže rekord i u zemljama koje desetljećima uživaju određeni stupanj blagostanja, javlja se ponovna potreba za vrednovanjem dostojanstvenog rada, čiji je zaštitnik sveti Josip.

Rad je sredstvo sudjelovanja u djelu spasenja, prilika da se ubrza dolazak Kraljevstva, da se razviju darovi i sposobnosti te da ih tako možemo staviti u službu društva i zajedništva. Tako rad postaje prilika za ostvarenje ne samo sebe samih, već i one izvorne jezgre društva u kojoj prepoznajemo obitelj. Obitelj bez posla posebno je izložena poteškoćama, napetostima, otuđenosti, pa čak i tjeskobnom i očajničkom iskušenju raspada. Kako možemo govoriti o ljudskom dostojanstvu, a da ne radimo na tomu da svi mogu pristojno zaraditi za život?

Čovjek koji radi, bez obzira na vrstu zaposlenja, surađuje sa samim Bogom i tako postaje, na neki način, stvoritelj svijeta oko nas. Kriza našeg vremena, koja je ekonomska, socijalna, kulturna i duhovna, može svima nama poslužiti kao poziv da ponovno otkrije vrijednost, važnost i potrebu rada za stvaranje nove „normalnosti“ iz koje nitko nije isključen. Djelo svetog Josipa podsjeća nas da sam Bog, postajući čovjekom, nije prezirao raditi. Gubitak posla koji pogađa toliku braću i sestre i koji se u posljednje vrijeme povećao zbog pandemije koronavirusne bolesti, mora biti podsjetnik na preispitivanje naših prioriteta. Preklinjemo svetog Josipa radnika da bismo mogli pronaći načine koji nas obvezuju izraziti čvrsto uvjerenje da nijedna mlada osoba, ni jedan čovjek, ni jedna obitelj ne smije biti bez posla.

7. Otac u sjeni

Poljski književnik Jan Dobraczyński u svojoj knjizi „Sjena oca“²⁴ ispričao je život svetog Josipa u obliku romana. Uzbudljivom slikom sjene definira lik Josipa, koji je u svom odnosu prema Isusu, bio zemaljska sjena nebeskog Oca: čuvao ga je, štitio, nikada ga nije ostavio da ide svojim putem. Zamislimo ono na što Mojsije podsjeća Izrael: „U pustinji [...] vidio si gdje te Gospodin, Bog tvoj, cijeloga puta što ste ga prevalili, nosio kao što čovjek nosi svoga sinčića“ (usp. Pnz 1,31). Tako je i Josip cijelog života djelovao u službi oca.²⁵

Očevi se ne rađaju, već stvaraju. Čovjek ne postaje otac jednostavno rođenjem djeteta, već preuzimanjem odgovornosti da se brine za to dijete. Kad god čovjek prihvati odgovornost za život drugoga, na neki način toj osobi postaje otac.

U današnjem društvu djeca se često čine kao siročad, kao da su bez oca. Također, Crkva danas treba očeve. Opomena koju je sveti Pavao uputio Korinćanima uvijek je aktualna: „Jer da imate u Kristu i deset tisuća učitelja, ipak ne biste imali više otaca“ (1 Kor 4,15); a svaki bi svećenik ili biskup trebao poput Apostola dodati: „Ta u Kristu Isusu po evanđelju ja vas rodih!“ (Isto). A Galaćanima kaže: „Dječice moja, koju ponovno u trudovima rađam dok se Krist ne oblikuje u vama“ (4,19).

Biti otac podrazumijeva upoznavanje djece sa životom i stvarnošću. Ne sputavati ih, biti previše zaštitnički nastrojeni ili posesivni, već ih učiniti sposobnima da sami odlučuju, uživaju u slobodi i istražuju nove mogućnosti. Možda je iz tog razloga, uz očev naziv, tradicija također pripisala Josipu i naziv „Prečisti Otac“. Taj naslov nije samo znak naklonosti, već zbroj ponašanja suprotnih posesivnosti. Čistoća je sloboda od posesivnosti u svim područjima života. Samo kad je ljubav čista, ona je uistinu ljubav. Posesivna ljubav u konačnici postaje opasna; ona zarobljuje, guši, čini nas nesretnima. Sam Bog volio je čovjeka čistom ljubavlju, ostavljajući ga slobodnim čak i da pogriješi i da se postavi protiv njega. Logika ljubavi uvijek je logika slobode, a Josip je znao voljeti na izvanredno slobodan način. Nikad se nije stavljao u središte. Nije mislio na sebe, već se usredotočio na Marijin i Isusov život.

Josip sreću nije pronašao u samopožrtvovanosti već u samodarivanju. U njemu nikada ne vidimo frustraciju, već samo povjerenje. Njegova strpljiva šutnja ne uključuje prigovore, već konkretne geste povjerenja. Svijet danas treba očeve, nema koristi od tirana koji žele dominirati nad drugim kako bi ispunili vlastite potrebe; odbacuje one koji miješaju autoritet s autoritarnošću, služenje sa servilnošću, sučeljavanje s ugnjetavanjem, dobročinstvo s dobrobiti, silu s uništenjem. Svako istinsko zvanje rođeno je iz dara samoga sebe, a to je plod žrtve. Ova vrsta zrelosti također je potrebna u svećeništvu i posvećenom životu. Bez obzira na poziv, bilo na brak, bilo celibat, bilo djevičanstvo, dar samoga sebe neće se ostvariti ako se zaustavi na

žrtvi; tada umjesto da se učini znakom ljepote i radosti ljubavi, riskira da se iskaže nesreća, tuga i frustracija.

Kada očevi odbiju živjeti život svoje djece, uvijek se otvaraju novi i neočekivani vidici. Svako dijete nositelj je jedinstvene tajne koja se na vidjelo može iznijeti samo uz pomoć oca koji poštuje slobodu svog djeteta. Otac shvaća da je u potpunosti dovršio svoju odgojnu ulogu i živio očinstvo tek kad postane „beskoristan“, kad vidi da se njegovo dijete osamostalilo i da ono može hodati životnim stazama bez pratnje, kad se dovede u situaciju Josipa, koji je uvijek znao da Dijete nije njegovo, već je samo bilo povjereno njegovoj skrbi. U osnovi, to je ono što Isus predlaže kad kaže: „Ni ocem ne zovite nikoga na zemlji jer jedan je Otac vaš – onaj na nebesima“ (Mt 23,9).

U svakom ostvarenju očinstva, uvijek bismo trebali imati na umu da ono nema nikakve veze s posjedovanjem, već je „znak“ koji upućuje na veće očinstvo. U određenom smislu, svi smo poput Josipa: sjena jedinoga nebeskog Oca koji daje da „sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i da kiša pada pravednicima i nepravednicima“ (Mt 5,45); i sjena koja slijedi Sina.

* * *

„Ustani, uzmi dijete i majku njegovu“ (Mt 2,13), rekao je Bog svetom Josipu.

Svrha ovog Apostolskog pisma je porast ljubavi prema ovom velikom Svecu, da budemo ohrabreni moleći njegov zagovor i da nasljeduemo njegove vrline i njegovu revnost.

Doista, istinsko poslanje svetaca nije samo postizanje čuda i milosti, već da nas zagovaraju pred Bogom, poput Abrahama²⁶ i Mojsija²⁷, poput Isusa, „jedinog posrednika“ (1 Tim 2, 5), koji je naš „zagovornik“ kod Oca (1 Iv 2,1) i koji je „uvijek živ da se za [nas] zauzima“ (Heb 7,25; usp. Rim 8,34).

Sveci pomažu svim vjernicima „da idu putem svetosti i savršenstva vlastitog staleža“²⁸. Njihov život konkretan je dokaz da je moguće primijeniti Evanđelje u praksi.

Isus nam je rekao: „Učite se od mene, jer sam krotka i ponizna srca“ (Mt 11,29). Životi svetaca također su primjeri koje treba nasljedovati. Sveti Pavao izričito kaže: „Nasljedovateli moji budite!“ (1 Kor 4,16)²⁹. Svojom rječitom šutnjom sveti Josip kaže isto.

Prije primjera tolikih svetih muževa i žena, sveti se Augustin zapitao: „Što su oni mogli, zar ne možete i vi?“ I tako se približio svom

konačnom obraćenju, kad je mogao uskliknuti: „Kasno sam te uzljubio, ljepoto tako stara, i tako nova!“³⁰

Samo trebamo moliti svetog Josipa za milost milosti: naše obraćenje.

Obratimo mu se molitvom:

Pozdravljamo te, Čuvaru Otkupitelja i Zaručnice Djevice Marije.

Tebi je Bog povjerio svoga Sina; u tebe je Marija položila svoje povjerenje; uz tebe je Krist postao čovjekom.

O, blaženi Josipe, i nama se očituj u svome očinstvu i vodi nas putem života.

Izvoli nam milost, milosrđe i hrabrost te nas brani od svakoga zla. Amen.

U Rimu, u svetom Ivanu Lateranskom, 8. prosinca, na svetkovinu Bezgrješnog začeća Blažene Djevice Marije, godine 2020., osme našega pontifikata.

Franjo

¹ Lk 4,22; Iv 6,42; cf. Mt 13,55; Mk 6,3.

² SV. KONGREGACIJA ZA OBREDE, *Quemadmodum Deus* (8. prosinca 1870.), u: ASS 6 (1870./1871.), 194.

³ Cf. Pismo ACLI na svetkovinu sv. Josipa Radnika (1. svibnja 1955.), u: AAS 47 (1955.), 406.

⁴ Cf. Apostolska pobudnica *Redemptoris Custos* (15. kolovoza 1989.), u: AAS 82 (1990.), 5–34.

⁵ Katekizam Katoličke Crkve, 1014.

⁶ Meditacija u vrijeme pandemije (27. ožujka 2020.), u: *L'Osservatore Romano*, 29. ožujka 2020., str. 10.

⁷ *In Matthaeum Homiliae*, V, 3: PG 57, 58.

⁸ Homilija (19. ožujka 1966.), u: *Insegnamenti di Paolo VI*, IV (1966.), 110.

⁹ Cf. Autobiografija, 6, 6 – 8.

¹⁰ Svakodnevno, više od četrdeset godina, nakon Jutarnje, molio sam molitvu svetom Josipu preuzetu iz francuskog molitvenika iz 19. stoljeća izdanim od Kongregacije sestara od Isusa i Marije. Izražava odanost i povjerenje, pa čak i postavlja određeni izazov svetom Josipu: „Slavni patrijarše, sveti Josipe, čija snaga čini nemoguće mogućim, priskoči mi u pomoć u ovim vremenima tjeskobe i teškoće. Uzmi pod svoju zaštitu ozbiljne i zabrinjavajuće situacije koje ti preporučujem kako bi mogle imati sretan ishod. Moj voljeni oče, sve moje povjerenje je u tebi. Neka se ne kaže da sam te uzalud zazivao, a budući da sve možeš s Isusom i Marijom, pokaži mi da je tvoja dobrota velika kao i tvoja snaga. Amen.“

¹¹ Cf. Pnz 4,31; Ps 69,16; 78,38; 86,5; 111,4; 116,5; Jer 31,20.

¹² Cf. Apostolska pobudnica *Evangelii Gaudium* (24. studenog 2013.), 88, 288. u: AAS 105 (2013.), 1057, 1136 – 1137.

- ¹³ Cf. Post 20,3; 28,12; 31,11.24; 40,8; 41,1–32; Br 12,6; 1 Sam 3,3–10; Dn 2,4; Job 33,15.
- ¹⁴ U takvim slučajevima, predviđeno je kamenovanje (cf. Pnz 22,20–21).
- ¹⁵ Cf. Lev 12,1–8; Izl 13,2.
- ¹⁶ Cf. Mt 26,39; Mk 14,36; Lk 22,42.
- ¹⁷ SV. IVAN PAVAO II., Apostolska pobudnica *Redemptoris Custos* (15. kolovoza 1989.), 8, u: AAS 82 (1990.), 14.
- ¹⁸ Homilija na Misi i Betaifikacije, Villavicencio, Kolumbija (8. rujna 2017.), u: AAS 109 (2017), 1061.
- ¹⁹ Enchiridion de fide, spe et caritate, 3.11: PL 40, 236.
- ²⁰ Cf. Pnz 10,19; Izl 22,20–22; Lk 10,29–37.
- ²¹ Cf. SV. KONGREGACIJA ZA OBREDE, *Quemadmodum Deus* (8. prosinca 1870.), u: ASS 6 (1870./1871.), 193; BLAŽENI PIO IX., Apostolsko pismo *Inclytum Patriarcham* (7. lipnja 1871.): l.c., 324 – 327.
- ²² DRUGI VATIKANSKI SABOR, Dogmatska konstitucija o Crkvi *Lumen Gentium*, 58.
- ²³ KKC, 963 – 970.
- ²⁴ Originalno izdanje: *Cień Ojca*, Varšava, 1977. (Hrvatsko izdanje: *Snaga ljubavi*, Split, 2014.)
- ²⁵ SV. IVAN PAVAO II., Apostolska pobudnica *Redemptoris Custos* 7–8, u: AAS 82 (1990), 12–16.
- ²⁶ Cf. Post 18,23–32.
- ²⁷ Cf. Izl 17,8–13; 32, 30–35.
- ²⁸ DRUGI VATIKANSKI SABOR, Dogmatska konstitucija o Crkvi *Lumen Gentium*, 42.
- ²⁹ Cf. 1 Kor 11,1; Fil 3,17; 1 Sol 1,6.
- ³⁰ Ispovijesti, VIII, 11, 27: PL 32,761; X, 27, 38: PL 32,795.

Apostolska pokorničarna o posebnim oprostima tijekom Godine svetoga Josipa
(8. prosinca 2020. – 8. prosinca 2021.) - Neslužbeni prijevod

DEKRET

Dodjeljuje se dar posebnih oprosta povodom Godine svetog Josipa koju je papa Franjo najavio prigodom proslave 150. obljetnice proglašenja svetog Josipa zaštitnikom sveopće Crkve.

Danas se obilježava 150. godišnjica dekreta *Quemadmodum Deus*, kojim je blaženi Pio IX., ganut teškim i žalosnim okolnostima u kojima je Crkva bila progonjena od svojih neprijatelja, proglasio svetog Josipa zaštitnikom sveopće Crkve.

Kako bi trajno povjerio Crkvu moćnoj zaštiti Isusova Čuvara, papa Franjo proglasio je da se od današnjeg dana, na slavlje obljetnice proglašenja Dekreta i na svetkovinu Bezgrešne Djevice Marije i Zaručnice Prečistoga Josipa, pa sve do 8. prosinca 2021., obilježi posebna Godina svetog Josipa, u kojoj svaki vjernik, slijedeći njegov primjer, može svakodnevno jačati svoj vjerski život u potpunom vršenju Božje volje.

Tako će svi vjernici, imati mogućnost da molitvama i dobrim djelima, uz pomoć svetog Josipa, glavara nebeske Nazaretske obitelji, zadobiju utjehu i pomoć uslijed teških ljudskih i društvenih nevolja koje danas pogađaju suvremeni svijet.

Pobožnost Otkupiteljevom Čuvaru rasla je tijekom povijesti Crkve, koja ne samo da mu pripisuje jedno od najvećih štovanja nakon Majke Božje, njegove Zaručnice, već mu je dodijelila i više zaštitništava.

Učiteljstvo Crkve i dalje otkriva drevne i nove veličine u ovom blagu, a to je sveti Josip

koji, kao gospodar kuće iz Matejeva evanđelja „iz svoje riznice iznosi novo i staro“ (Mt 13, 52).

Od velike pomoći pri postizanju tog cilja bit će i dar oprosta koje Apostolska pokorničarna ovim Dekretom, izdanim u skladu s voljom pape Franje, milostivo dodjeljuje tijekom Godine svetoga Josipa.

Potpuni oprost podjeljuje se pod uobičajenim uvjetima (sakramentalna ispovijed, euharistijska pričest i molitva na nakane Svetoga Oca) vjernicima koji, dušom odijeljenom od svakoga grijeha, budu sudjelovali u Godini svetoga Josipa u prigodama i na načine koje naznačuje ova Apostolska pokorničarna.

a. Sveti Josip, autentični čovjek vjere, poziva nas da ponovno otkrijemo sinovski odnos s Ocem, obnovimo vjernost molitvi, prignemo uho i odgovorimo s dubokim raspoznavanjem na Božju volju. Podjeljuje se potpuni oprost onima koji će barem 30 minuta provesti u razmatranju molitve Očenaš ili, pak, sudjelovati na duhovnoj obnovi u trajanju od najmanje jednoga dana, koja uključuje jedno razmatranje o svetom Josipu;

b. Evanđelje pripisuje svetom Josipu atribut „muž pravedan“ (usp. Mt 1,19). On, kao onaj koji je čuvar „intimne tajne koja se nalazi u dubini srca i duše“¹, pohranitelj je otajstva Božjih, a samim time i idealan zaštitnik unutarnjeg područja, koji nas potiče da ponovno otkrijemo vrijednost šutnje, razboritosti i odanosti u ispunjavanju svojih dužnosti. Vrlina pra-

vednosti koju je Josip primjereno vršio očituje se u potpunom poštivanju Božjeg zakona, koji je zakon milosrđa, „jer upravo Božje milosrđe donosi istinsku pravdu do ispunjenja“². Stoga će oni koji, po primjeru svetoga Josipa, učine neko djelo tjelesnog ili duhovnog milosrđa moći također zadobiti dar potpunog oprosta;

c. Glavni je vid Josipova poziva bio taj da je bio čuvar Svete nazaretske obitelji, zaručnik Blažene Djevice Marije i Isusov zakoniti otac. Kako bi se sve kršćanske obitelji potaknulo da stvore isto ozračje prisnog zajedništva, ljubavi i molitve koje se živjelo u Svetoj obitelji, potpuni oprost se zadobiva za moljenje svete krunice u obitelji i od strane zaručnikâ.

d. Sluga Božji Pio XII., 1. svibnja 1955., ustanovio je blagdan svetog Josipa Radnika, „s namjerom da svi prepoznaju dostojanstvo rada i da to nadahne društveni život i zakone, koji će biti temeljeni na poštenoj raspodjela prava i dužnosti“³. Stoga će potpuni oprost moći zadobiti svi koji budu svakodnevno povjeravali svoj rad zaštiti svetoga Josipa te svaki vjernik koji u molitvi zazove zagovor Tesara iz Nazareta, da oni koji traže posao pronadu zaposlenje i da rad sviju bude dostojanstveniji.

e. Bijeg Svete obitelji u Egipat „pokazuje nam da je Bog ondje gdje je čovjek u opasnosti, ondje gdje čovjek pati, ondje gdje je prisiljen bježati, gdje doživljava odbačenost i napuštenost“⁴. Potpuni oprost podjeljuje se vjernicima koji budu izmolili litanije svetomu Josipu (za zapadnu tradiciju) odnosno Akatist (Akathistos) svetomu Josipu u cijelosti ili barem neki njegov dio (za istočnu tradiciju), odnosno neku drugu molitvu svetomu Josipu svojstvenu drugim liturgijskim tradicijama za Crkve progonjene *ad intra* i *ad extra* i na utjehu i pomoć svim kršćanima koji trpe svaki oblik progona.

Sveta Terezija Avilska prepoznala je u svetom Josipu zaštitnika u svim životnim okolnostima: „Čini mi se da je drugim svecima Gospodin dao milost da priteknu u pomoć u jednoj nevolji, a ovomu slavnemu svecu, imam iskustva, da pritekne u pomoć u svima“⁵. Nedavno je sveti Ivan Pavao II. ponovio da lik svetog Josipa dobiva „obnovljenu aktualnost za Crkvu našega vremena u odnosu na novo kršćansko tisućljeće“⁶. Kako bi se ponovno potvrdila univerzalnost zaštite svetoga Josipa nad Crkvom, uz spomenute prigode, Apostolska pokorničarna podjeljuje potpuni oprost vjernicima koji budu molili bilo koju od Crkve dopuštenu molitvu ili

čin pobožnosti u čast svetom Josipu, na primjer „K tebi se, o sveti Josipe“, osobito na dane 19. ožujka i 1. svibnja, na blagdan Svete nazaretske obitelji Isusa, Marije i Josipa, na Nedjelju svetoga Josipa (prema istočnoj tradiciji), devetnaestoga dana svakoga mjeseca i svake srijede, koja je dan posvećen spomenu toga sveca prema zapadnoj tradiciji.

U trenutnim okolnostima izvanrednog zdravstvenog stanja, dar potpunog oprost posebno se proteže na starije, bolesne, umiruće i sve one koji zbog opravdanih razloga ne mogu izlaziti iz svoje kuće pa, duše odijeljene od svakoga grijeha i uz nakanu da, čim im to bude moguće, ispune tri uobičajena uvjeta, u vlastitom domu ili ondje gdje ih zapriječenost zatekne, izmole čin pobožnosti u čast svetomu Josipu, utjesi bolesnih i zagovorniku dobre smrti, prikazujući s povjerenjem Bogu patnje i nevolje vlastitoga života.

Da bi se zadobivanje Božje milosti po vlasti Ključeva u pastoralnom pogledu olakšalo, ova Pokorničarna usrdno moli da svi svećenici koji imaju odgovarajuće ovlasti budu raspoloživi slaviti sakrament pokore i često podjeljivati svetu pričest bolesnima.

Ovaj Dekret vrijedi za Godinu svetog Josipa, unatoč bilo kojoj suprotnoj odredbi.

Dano u Rimu, iz sjedišta Apostolske pokorničarne, 8. prosinca 2020.

Mauro Kard. Piacenza

Veliki pokorničar

Krzysztof Nykiel

Namjesnik

L.S.

Prot. br. 866/20/I

(www.ika.hr)

¹ PIO XI., *Nagovor prigodom proglašenja herojski življenih kreposti službenice Božje Emilije de Vialar*, u: „L'Osservatore Romano“, god. LXXV, br. 67, 20. – 21. ožujka 1935., 1.

² FRANJO, Generalna audijencija (3. veljače 2016.)

³ PIO XII., *Nagovor prigodom svetkovine svetog Josipa Radnika* (1. svibnja 1955.), u: „Govori i radioporuke njegove svetosti Pija XII.“, XVII, 71 – 76.

⁴ FRANJO, *Angelus* (29. prosinca 2013.).

⁵ TEREZIJA AVILSKA, *Život*, VI, 6 (talijanski prijevod: *Sabrana djela*, M. Bettetini (ur.), Milano, 2018., 67).

⁶ IVAN PAVAO II. Apostolska pobudnica *Redemptoris Custos* o osobi i poslanju svetoga Josipa u životu Krista i Crkve (15. kolovoza 1989.), 32.

Kongregacija za bogoštovlje i stegu sakramenata
BILJEŠKA O NEDJELJI BOŽJE RIJEČI

Prot. br. 602/20

Nedjelja Božje riječi, određena od pape Franje da se slavi svake godine na treću nedjelju kroz godinu¹, podsjeća sve, pastire i vjernike, na važnost i vrijednost Svetog pisma za kršćanski život, kao i na odnos između Božje riječi i liturgije: „Kao kršćani jedan smo narod koji putuje kroz povijest, snažen prisutnošću Gospodina u našoj sredini koji nam govori i koji nas hrani. Dan posvećen Bibliji ne želi biti jednom na godinu, nego jednom za čitavu godinu, jer nam je prijeko potrebno rasti u dobrom poznavanju i ljubavi prema Svetom pismu i Uskrslome koji ne prestaje lomiti riječ i kruh u zajednici vjernikâ. Zato nam je potrebno ući u prisni odnos sa Svetim pismom; u suprotnom naša će srca ostati hladna, a oči zatvorene, pogođeni, kakvi već jesmo, bezbrojnim oblicima sljepoće“².

Stoga ova nedjelja predstavlja dobru priliku za ponovno čitanje nekih crkvenih dokumenata³, posebice Uvodne napomene Reda misnih čitanja [*Praenotande Ordo Lectionum Missae*], koja predstavlja sintezu teoloških, liturgijskih i pastoralnih načela u vezi s Božjom riječi koja se navješta u Misi, ali i sintezu koja se odnosi i na sva druga liturgijska slavlja (sakramenti, sakramentali, liturgija časova).

Kroz biblijska čitanja koja se navještaju u liturgiji, Bog govori svome narodu, a sam Krist navješta svoje Evanđelje⁴; Krist je središte i punina čitavog Pisma, Starog i Novog zavjeta⁵. Slušanje Evanđelja, vrhunca slavlja Službe riječi⁶, obilježeno je posebnim iskazima časti⁷, koje se ne iskazuje samo gestama i poklicima, već se iskazuje i samoj knjizi Evanđelja⁸. Jedan od obrednih načina koji se može prilagoditi za ovu priliku može biti ulazna procesija s Evanđelistarom⁹, ili ako nema procesije, njegovo postavljanje na oltar¹⁰.

Raspored biblijskih čitanja, postavljen od Crkve u Lekcionaru, pruža mogućnost upoznavanja cjelokupne riječi Božje¹¹. Stoga je potrebno poštivati naznačena čitanja, ne zamjenjujući ili ispuštajući ih, koristeći odobrena izdanja Biblije za liturgijsku uporabu¹². Navještaj čitanja iz Lekcionara uspostavlja vezu jedinstva među svim vjernicima koji ga slušaju. Razumijevanje strukture i svrhe Službe riječi pomaže zajednici vjernika da prihvati spasiteljsku Božju riječ¹³.

Preporučeno je pjevanje pripjevnog psalma, odgovora molitve Crkve¹⁴; stoga je prikladno da u svakoj zajednici bude onih koji će obavljati službu psalmista¹⁵.

Homilija tijekom liturgijske godine, polazeći od biblijskih čitanja, vjernicima tumači otajstva vjere i pravila za kršćanski život¹⁶. „Pastiri u prvom redu imaju veliku odgovornost tumačenja i omogućavanja svima da shvate Sveto pismo. Budući da je to knjiga naroda, oni koji su pozvani biti služitelji riječi moraju osjetiti snažnu potrebu da je učine dostupnom svojoj zajednici“¹⁷. Biskupi, svećenici i đakoni moraju osjećati predanost pri izvršavanju ove službe posebnom posvećenošću, koristeći sredstva koja Crkva predlaže¹⁸.

Posebna važnost pridaje se šutnji koja pogoduje razmatranju, te tako omogućuje slušatelju da Božju Riječ prihvati srcem¹⁹.

Crkva je uvijek pokazivala posebnu pozornost onima koji u zajednici navještaju Riječ Božju: svećenicima, đakonima i čitačima. Ova služba zahtijeva posebnu unutarnju i vanjsku pripremu, poznavanje teksta koji treba navještati i potrebnu pripremu za njegov navještaj, izbjegavajući bilo kakvu improvizaciju²⁰. Postoji mogućnost uvođenja kratkih i prikladnih napomena u čitanja²¹.

Zbog vrijednosti koju ima Božja Riječ, Crkva poziva da se pažnja posveti ambonu s kojeg se navješta²²; to nije funkcionalan namještaj, već dostojanstveno mjesto pripremljeno za Božju riječ, a koje se nalazi u odnosu prema oltaru: govorimo o stolu Riječi Božje i Kristova Tijela, bilo da se odnosi na ambon ili nadasve, na oltar²³. Ambon je rezerviran za čitanja, pripjevni psalam i vazmeni navještaj; s njega se može držati homilija i molitva vjernika, a manje je prikladno koristiti ga za tumačenja, obavijesti ili za ravnanje pjevanja²⁴.

Knjige koje sadrže odlomke Svetog pisma kod slušatelja pobuđuju poštovanje prema misteriju Boga koji govori svome narodu²⁵. Zbog toga molimo da se vodi računa o njihovoj kvaliteti i pravilnom korištenju. Nije prikladno posezati za listićima, fotokopijama i ostalim pastoralnim pomagalicama koja bi se koristila kao zamjena za liturgijske knjige²⁶.

Uoči ili u danima nakon nedjelje Božje riječi, preporuča se organiziranje formacijskih susre-

ta kako bi se naglasila vrijednost Svetog pisma u liturgijskim slavljenjima; to može biti prilika da se više nauči o: tome kako Crkva čita Sveto pismo u molitvi, kontinuirano, polukontinuirano i tipološki; koji su kriteriji za liturgijsku raspodjelu različitih biblijskih knjiga tijekom godine i u njezina različita vremena; strukturi nedjeljnih i dnevnih ciklusa misnih čitanja²⁷.

Nedjelja Božje riječi ujedno je i prigoda da se produbi odnos između Svetog pisma i liturgije časova, molitve psalama i himana iz Časoslova, biblijskih čitanja, potičući zajednička slavlja Jutarnje i Večernje²⁸.

Među brojnim svecima i sveticama, koji su svi svjedoci Evanđelja Isusa Krista, sveti Jeronim može biti primjer velike ljubavi prema Božjoj riječi. Kao što se nedavno podsjetio papa Franjo, bio je „neumorni učenjak, prevoditelj, egzeget, duboki poznavatelj i strastveni širitelj Svetog pisma. [...] Slušajući Sveto pismo, Jeronim pronalazi sebe, lice Boga i svoje braće i sestara, i produbljuje ljubav prema zajedničkom životu“²⁹.

Ova Bilješka ima nakanu probuditi, u svjetlu Nedjelje Božje riječi, svijest o važnosti Svetog pisma za naš vjernički život, počevši od njegova odjeka u liturgiji koja nas stavlja u živi i trajni dijalog s Bogom. „Božja riječ koja se sluša i slavi, poglavito u euharistiji, hrani i iznutra jača kršćanske vjernike i osposobljuje ih za vjerodostojno svjedočenje Evanđelja u svakodnevnom životu“³⁰.

Iz Kongregacije za bogoštovlje i stegu sakramenata, 17. prosinca 2020.

✠ Robert kard. Sarah
prefekt

✠ Arthur Roche
nadbiskup tajnik

¹ Usp. FRANJO, Apostolsko pismo u obliku motuproprija *Aperuit illis*, 30. rujna 2019.

² FRANJO, *Aperuit illis*, br. 8; Drugi vatikanski sabor, Dogmatska konstitucija *Dei verbum*, br. 25: „Stoga je nužno da svi klerici, u prvom redu Kristovi svećenici i ostali, koji se kao đakoni ili katehete legitimno posvećuju služenju riječi, prijanjaju uz Pisma ustrajnim svetim čitanjem i marnim proučavanjem da nitko od njih – dok mora dijeliti povjerenim mu vjernicima prebogato blago Božje riječi, napose u svetom bogoslužju – ne postane jalov propovjednik Božje riječi

izvana, jer ju ne sluša iznutra. Isto tako Sveti sabor gorljivo i na poseban način potiče sve Kristove vjernike, a osobito članove redovničkih zajednica, da čestim čitanjem božanskih Pisama izuče najuzvišenije poznavanje Isusa Krista (Fil 3,8). Jer nepoznavanje Pisama jest nepoznavanje Krista“.

³ Drugi vatikanski sabor, Dogmatska konstitucija *Dei verbum*; Benedikt XVI., postsinodalna apostolska pobudnica *Verbum Domini*.

⁴ Usp. *Sacrosanctum Concilium*, br. 7, 33; *Opća uredba Rimskog misala* (IGMR), br. 29; Red misnih čitanja (OLM), br. 12.

⁵ Usp. OLM, br. 5.

⁶ Usp. IGMR, br. 60; OLM, br. 13.

⁷ Usp. OLM, br. 17; *Caeremoniale Episcoporum*, br. 74.

⁸ Usp. OLM, br. 36, 113.

⁹ Usp. IGMR, br. 120, 133.

¹⁰ Usp. IGMR, br. 117.

¹¹ Usp. IGMR, br. 57; OLM, br. 60.

¹² Usp. OLM, br. 12, 14, 37, 111.

¹³ Usp. OLM, br. 45.

¹⁴ Usp. IGMR, br. 61; OLM, br. 19-20.

¹⁵ Usp. OLM, br. 56.

¹⁶ Usp. OLM, br. 24; Kongregacija za bogoštovlje i stegu sakramenata, *Homiletski direktorij*, br. 16.

¹⁷ FRANJO, *Aperuit illis*, br. 5; *Homiletski direktorij*, br. 26.

¹⁸ Usp. FRANJO, Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, br. 135-144; *Homiletski direktorij*.

¹⁹ Usp. IGMR, br. 56; OLM, br. 28.

²⁰ Usp. OLM, br. 14, 49.

²¹ Usp. OLM, br. 15, 42.

²² Usp. IGMR, br. 309; OLM, br. 16.

²³ Usp. OLM, br. 32.

²⁴ Usp. OLM, br. 33.

²⁵ Usp. OLM, br. 35; *Caeremoniale Episcoporum*, br. 115.

²⁶ Usp. OLM, br. 37.

²⁷ Usp. OLM, br. 58-110; *Homiletski direktorij*, br. 37-156.

²⁸ Opća uredba Liturgije časova, br. 140: „Čitanje Svetoga pisma, koje se po staroj tradiciji javno obavlja u liturgiji, i to ne samo u euharistijskom slavljenju nego i u božanskoj službi, treba da svi kršćani veoma cijene. Sama ga naime Crkva predlaže: ne po izboru pojedinaca niti po sklonostima raspoloženja, nego u odnosu s otajstvom što ga Zaručnica Kristova razvija tijekom godine [...]. Osim toga, u liturgijskom slavljenju čitanje Svetoga pisma uvijek je popraćeno molitvom“.

²⁹ FRANJO, Apostolsko pismo *Scripturae sacrae affectus*, prigodom 1600-te obljetnice smrti sv. Jeronima, 30. rujna 2020.

³⁰ Usp. FRANJO, Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, br. 174.

KULTURA SKRBI KAO PUT DO MIRA

1. Na pragu nove godine, srdačno pozdravljam šefove država i vlada, voditelje međunarodnih organizacija, duhovne vođe i sljedbenike različitih religija te muškarce i žene dobre volje. Svima upućujem najbolje želje da ova godina omogućí čovječanstvu napredovati na putu bratstva, pravde i mira između pojedinaca, zajednica, naroda i država.

Godinu 2020. obilježila je velika zdravstvena kriza Covid-19, koja je postala globalni fenomen kojim su zahvaćeni mnogi sektori dodatno pogoršavši duboko međusobno povezane krize kao što su klimatska, prehrambena, ekonomska i migracijska i prouzročivši velike patnje i nevolje. U mislima su mi prije svega svi oni koji su izgubili članove obitelji ili drage osobe i sve koji su ostali bez posla. Posebno želim spomenuti liječnike i medicinske sestre i tehničare, farmaceute, znanstvenike, volontere, kapelane i osoblje bolnica i zdravstvenih centara. Oni su ulagali i nastavljaju ulagati silne napore i podnositi velike žrtve samo kako bi bili uz bolesnike, ublažili im patnje ili spasili im život, neke je od njih to čak stajalo života. Odajući počast tim osobama, ponavljam svoj apel političkim čelnicima i privatnom sektoru da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi se osigurao pristup cjepivima protiv Covid-19 i osnovnim tehnologijama potrebnim za zbrinjavanje bolesnih, siromašnih i onih koji su najugroženiji¹.

Žalosno je konstatirati da su, uz brojna svjedočanstva ljubavi i solidarnosti, ponovno uzeli maha različiti oblici nacionalizma, rasizma i ksenofobije, kao i ratovi i sukobi koji sa sobom nose smrt i razaranje.

Ti i drugi događaji koji su obilježili put čovječanstva u godini koja je za nama naučili su nas koliko je važno brinuti se jedni za druge i za stvoreni svijet kako bismo izgradili društvo utemeljeno na bratskim odnosima. Zbog toga sam za ovogodišnju Poruku izabrao temu: *Kultura skrbi kao put do mira*. Kultura skrbi kao način borbe protiv kulture ravnodušnosti, odbacivanja i sukoba koja je danas tako dominantna.

2. Bog Stvoritelj – izvor ljudskog poziva na skrb

U mnogim religijskim tradicijama postoje priče koje se odnose na porijeklo čovjeka, na njegov odnos sa Stvoriteljem, prirodom i svojim

bližnjima. U Svetome pismu Knjiga Postanka već od prvih stranica pokazuje važnost brige ili čuvanja u Božjem naumu za čovječanstvo, naglašavajući odnos između čovjeka (*adam*) i zemlje (*adamah*) te među braćom. U biblijskom izvješću o stvaranju, Bog povjerava Adamu vrt “zasađen u Edenu” (usp. Post 2,8) sa zadatkom da ga “obrađuje i čuva” (usp. Post 2,15). To, s jedne strane, znači učiniti zemlju plodnom, a, s druge, zaštititi je i očuvati njezinu sposobnost održavanja života². Glagoli “obrađivati” i “čuvati” opisuju Adamov odnos s njegovim domom – vrtom, ali i povjerenje koje mu je Bog ukazao učinivši ga gospodarom i čuvarom svega stvorenog.

Rođenjem Kajina i Abela započinje povijest braće i sestara čiji će odnos Kajin protumačiti – na negativan način – u smislu *zaštite* ili *čuvanja*. Nakon što je ubio svoga brata Abela, Kajin na Božje pitanje odgovara na sljedeći način: „Zar sam ja *čuvar* brata svoga?“ (Post 4, 9)³. Da, naravno! Kajin jest “čuvar” svog brata. „U tim tako starim pripovijestima, bogatima dubokim simbolizmom, već je prisutna svijest koja nam je danas zajednička: da je sve međusobno povezano i da je istinska briga za same naše živote i naše odnose s prirodom neodvojiva od bratstva, pravednosti i vjernosti u odnosu prema drugima“⁴.

3. Bog Stvoritelj – uzor skrbi

U Svetome pismu Boga se ne predstavlja samo kao Stvoritelja, nego i kao Onoga koji se brine za svoja stvorenja, posebno za Adama, Evu i njihovu djecu. I sâm Kajin, iako je udaren prokletstvom zbog zločina koji je počinio, prima od Stvoritelja na dar *znak zaštite* kako bi njegov život ostao sačuvan (usp. Post 4,15). Ova činjenica, istodobno dok potvrđuje *nepovredivo* dostojanstvo osobe, stvorene na Božju sliku i priliku, također otkriva Božji naum za očuvanje sklada stvaranja, jer „mir i nasilje ne mogu prebivati pod istim krovom“⁵.

Upravo je briga za stvoreni svijet u temelju ustanovljenja subote koja je, osim reguliranja bogoštovlja, imala za cilj obnavljanje društvenog reda i brigu za siromašne (usp. Post 1,1-3; Lev 25,4). Na jubilej koji se obilježavao svake sedme, subotnje (šabatne) godine omogućavao se predah zemlji, robovima i dužnicima. U toj

se godini milosti brinulo za najslabije, dajući im novu životnu perspektivu, tako da u narodu ne bude nijednoga siromaha (usp. Pnz 15,4).

Vrijedi spomenuti i proročku tradiciju u kojoj se vrhunac biblijskog shvaćanja pravde očituje u načinu na koji se zajednica odnosi prema najslabijima u svojoj sredini. To je razlog zašto Amos (2, 6-8; 8) i Izaija (58), napose, neprestano podižu svoj glas za pravdu prema siromašnima koje, zbog njihove ranjivosti i nemoći, čuje samo Bog koji brine o njima (usp. Ps 34,7; 113,7-8).

4. Skrb u Isusovoj službi

Isusov život i poslanje uosobljuju vrhunac Očeve ljubavi prema ljudskom rodu (usp. Iv 3,16). U sinagogi u Nazaretu Isus se očitovao kao Onaj kojega Gospodin pomaza i „posla blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene“ (Lk 4,18). Takva mesijanska djela, karakteristična za jubileje, najrječitije su svjedočanstvo poslanja koje mu je Otac povjerio. U svojoj samilosti, Krist se približava bolesnima u tijelu i duhu te ih ozdravlja; oprašta grešnicima i daje im novi život. Isus je Dobri pastir koji se brine za ovce (usp. Iv 10,11-18; Ez 34,1-31); on je dobri Samarijanac koji se priginje nad ranjena čovjeka, vida mu rane i brine se o njemu (usp. Lk 10,30-37).

Na vrhuncu svojega poslanja Isus zapečaćuje svoju brigu za nas prinoseći samoga sebe na križ i oslobađajući nas tako ropstva grijeha i smrti. Tako nam je darom svojega života i svojom žrtvom otvorio put ljubavi i kaže svakom od nas: „Slijedi me. I ti čini tako!“ (usp. Lk 10,37).

5. Kultura skrbi u životu Isusovih sljedbenika

Duhovna i tjelesna djela milosrđa predstavljaju srž dobrotvorstva Crkve iz prvih stoljeća. Prvi su kršćana dijelili ono što su imali kako nitko od njih ne bi bio u potrebi (usp. Dj 4,34-35) i trudili su se zajednicu učiniti gostoljubivim domom, otvorenim za sve ljude u kojoj god da se situaciji nalazili, spremnim preuzeti na sebe brigu za najslabije. Tako se uvriježio običaj davanja dobrovoljnih priloga kako bi se nahrani- lo siromašne, pokopalo mrtve i hranilo siročad, starije osobe i žrtve nesreća, poput brodoloma. A kad je velikodušnost kršćana u kasnijim vremenima pomalo popustila, neki su crkveni oci insistirali na tome da vlasništvo prema Božjem shvaćanju služi općem dobru. Sv. Ambro-

zije je tvrdio da „priroda je iz svoga krila izlila dobra svim ljudima da se njima zajedno služe [...] iznjedrila je zajedničko pravo za sve, ali pohlepa je to učinila pravom samo za nekolicinu“⁶. Nakon što je prebrodila progon iz prvih stoljeća, Crkva je iskoristila novostečenu slobodu da nadahnjuje društvo i njegovu kulturu. „Potrebe vremena budile su novu snagu u službi kršćanske ljubavi (charitas). U povijesti su ostala zapisana mnoga dobrotvorna djela. [...] Podizane su brojne ustanove za pružanje utjehe i okrijepe onima koji trpe: *bolnice, ubožnice, sirotišta i domovi za napuštenu djecu, gostinjski i dr.*“⁷.

6. Načela socijalnog nauka Crkve kao temelj kulture skrbi

Dijakonija iz vremena prve Crkve, obogaćena razmišljanjima otaca i oživljavana, tijekom mnogih stoljeća, djelotvornom ljubavlju mnogih svjetlih svjedoka vjere, postala je živo srce socijalnog nauka Crkve, nudeći se svim ljudima dobre volje kao dragocjena baština načelâ, kriterijâ i smjernicâ koji mogu poslužiti kao „gramatika“ te skrbi: promicanje dostojanstva svake ljudske osobe, solidarnost sa siromašnima i bespomoćnima, briga za opće dobro, zaštita stvorenog svijeta.

* Skrb kao promicanje dostojanstva i prava osobe.

„Ideja osobe, koja je nastala i razvila se u kršćanstvu, pomaže postići potpuno ljudski razvoj zato što osoba uvijek znači odnos, a ne individualizam, ukazuje na uključivanje, a ne na isključivanje, na jedinstveno i nepovredivo dostojanstvo, a ne na izrabljivanje“⁸. Svaka je osoba svrha u sebi samoj, a nikada puko oruđe koji treba cijeniti isključivo zbog njegove korisnosti, i stvorena je za zajednički život u obitelji, zajednici, društvu u kojem su svi članovi jednaki po dostojanstvu. Iz tog dostojanstva proizlaze čovjekova prava jednako kao i obaveze kao, na primjer, zadaća da se prihvati i pruži pomoći siromašnima, bolesnima, marginaliziranim, svim našim „bližnjima, bili oni bliski ili daleki u vremenu i prostoru“⁹.

* Skrb za opće dobro.

Svaki vid društvenog, političkog i ekonomskog života pronalazi svoje ispunjenje kada služi općem dobru, to jest „skupu onih uvjeta društvenog života koji skupinama i pojedincima omogućuje potpunije i lakše postizanje vlasti-

tog savršenstva¹⁰. Stoga u svojim planovima i naporima koje činimo moramo uvijek voditi računa o tome koje će to imati učinke za čitavu ljudsku obitelj i uzeti u obzir moguće posljedice za sadašnji čas i za buduće naraštaje. Koliko je to istinito i aktualno zorno nam pokazuje pandemija Covid-19. U susretu s njom „shvatili smo da se nalazimo na istoj lađi, svi krhki i dezorijentirani, ali istodobno važni i potrebni, svi pozvani veslati zajedno“¹¹, jer „nitko se ne spašava sâm“¹² i nijedna izolirana nacionalna država ne može zajamčiti opće dobro svojih stanovnika¹³.

* Skrb kroz solidarnost.

Solidarnost izražava ljubav prema drugoj osobi na konkretan način, ne kao nejasan osjećaj, nego kao „čvrstu i postojanu odlučnost zauzeti se za opće dobro, to jest za dobro svih i svakoga, jer svi smo mi uistinu za sve odgovorni“¹⁴. Solidarnost nam pomaže promatrati drugoga – bilo kao osobu, bilo, u širem smislu, kao narod ili naciju – ne kao statistiku ili sredstvo koje treba iskoristiti, a zatim baciti kad više nije korisno, nego kao našeg bližnjega, suputnika, pozvana sudjelovati, baš kao i mi, na gozbi života na koju Bog sve jednako poziva.

* Skrb i očuvanje stvorenoga svijeta.

U enciklici *Laudato si'* itekako je prisutna svijest o međusobnoj povezanosti cjelokupne stvorene stvarnosti te se ističe potreba da se sluša istodobno i vapaj potrebitih i vapaj stvorova. Iz tog pažljivog i stalnog osluškivanja može se roditi učinkovita briga za zemlju, naš zajednički dom, kao i za siromašne. U vezi s tim, želio bih potvrditi da „ne može biti istinskog osjećaja dubokog jedinstva s drugim bićima u prirodi ako istodobno u srcu nema nježnosti, suosjećanja i brige za ljudska bića“¹⁵. „Mir, pravda i očuvanje stvorenog svijeta tri su potpuno međusobno povezana pitanja, koja se ne mogu odvajati i obrađivati pojedinačno a da se ne padne u redukcionizam“¹⁶.

7. Kompas koji pokazuje pravac kojim nam je zajedno ići

U vremenima u kojima dominira kultura odbacivanja, suočeni sa sve dubljim nejednakostima unutar i između država¹⁷, želio bih, dakle, pozvati čelne ljude međunarodnih organizacija i vlada, ekonomskog i znanstvenog svijeta, društvenih komunikacija i obrazovnih institucija da uzmu u svoje ruke “kompas” gore spo-

menutih načela kako bi se procesu globalizacije dao zajednički pravac, „stvarno... ljudski put“¹⁸. To će nam omogućiti da cijenimo vrijednost i dostojanstvo svake osobe, zajednički djelujemo solidarno za opće dobro i pružimo olakšanje onima koji pate od siromaštva, bolesti, ropstva, oružanih sukoba i diskriminacije. Molim sve da uzmu ovaj kompas u ruke i postanu proročki svjedoci kulture skrbi, radeći na prevladavanju mnogih postojećih društvenih nejednakosti. To se može postići samo snažnim i značajnim isticanjem uloge ženâ, kako u obitelji tako i na svim socijalnim, političkim i institucionalnim područjima.

Kompas ovih socijalnih načela, prijeke potrebnih za promicanje kulture skrbi, također je pokazatelj za odnose među narodima koji bi trebali biti nadahnuti bratstvom, uzajamnim poštivanjem, solidarnošću i poštivanjem međunarodnog prava. U vezi s tim, moramo prepoznati potrebu za obranom i promicanjem temeljnih ljudskih prava koja su neotuđiva, sveopća i nedjeljiva.¹⁹

Također je važno spomenuti poštivanje humanitarnog prava, posebno u vrijeme kada se sukobi i ratovi stalno nižu jedan za drugim. Nažalost, mnoge se regije i zajednice više ni ne sjećaju vremena kada su živjele u miru i sigurnosti. Brojni su gradovi postali epicentri neizvjesnosti: njihovi stanovnici bore se ne bi li kako tako održali uobičajeni ritam života jer su neprestano metom napada i neselektivnog bombardiranja, topništva i lakog oružja. Djeca ne mogu učiti. Muškarci i žene ne mogu raditi na uzdržavanju obitelji. Glad pušta korijene tamo gdje je nekada bila nepoznata. Ljudi su prisiljeni bježati, ostavljajući za sobom ne samo svoje domove, već i obiteljsku povijest i kulturne korijene.

Uzroci sukoba su mnogi, ali rezultat je uvijek isti: uništenje i humanitarna kriza. Moramo se zaustaviti i zapitati se što je dovelo do toga da naš svijet na sukob gleda kao na nešto uobičajeno i, nadasve, kako se naša srca mogu obratiti i kako možemo promijeniti svoj način razmišljanja da bismo zaista tražili mir u solidarnosti i bratstvu.

Kolika se sredstva samo rasipa na oružje, posebno nuklearno oružje²⁰, a mogla bi se upotrijebiti za značajnije prioritete kao što su osiguranje sigurnosti pojedinaca, promicanje mira i cjelovitog ljudskog razvoja, borba protiv

siromaštva i zadovoljavanje zdravstvenih potreba. Globalni problemi poput aktualne pandemije Covid-19 i klimatskih promjena samo su ove izazove učinili još očiglednijima. Kakva bi hrabra odluka bila „novcem koji se troši na oružje i druge vojne izdatke uspostaviti „Globalni fond“, kako bi se trajno uklonilo glad i dao doprinos razvoju najsiromašnijih zemalja“!²¹

8. Odgoj i obrazovanje za kulturu skrbi

Promicanje kulture skrbi zahtijeva odgojno-obrazovni proces, a kompas socijalnih načela predstavlja, u tu svrhu, pouzdano oruđe u različitim međusobno povezanim kontekstima. Želio bih navesti nekoliko primjera.

– Odgoj za skrb rađa se u obitelji, koja je prirodna i temeljna stanica društva, u kojoj osoba uči živjeti u odnosu i u uzajamnom poštivanju. Obitelji treba omogućiti da ispuni tu vitalnu i nezaobilaznu zadaću.

– Za odgoj i obrazovanje odgovorni su također škole i sveučilišta – ali uvijek u suradnji s obitelji – i, u nekim aspektima, sredstva društvene komunikacije.²² Oni su pozvani prenositi sustav vrijednosti utemeljen na priznavanju dostojanstva svake osobe, svake jezične, etničke i vjerske zajednice i svakog naroda, kao i temeljnih prava koja iz toga proizlaze. Obrazovanje je jedan od stupova pravednijeg i solidarnijeg društva.

– Religije općenito, a posebno vjerski vođe, mogu imati nezamjenjivu ulogu u prenošenju vjernicima i društvu vrijednosti solidarnosti, poštivanja različitosti, prihvaćanja i brige o najranjivijoj braći i sestrama. U vezi s tim podsjećam na riječi pape Pavla VI. izrečene u Ugandskom parlamentu 1969. godine: „Ne bojte se Crkve; ona vas poštuje, obrazuje vam poštene i odane građane, ne potiče suparništva i podjele i pokušava promicati zdravu slobodu, socijalnu pravdu i mir. Ako i ima nešto čemu daje prednost onda su to siromašni, obrazovanje najmlađih i puka te briga za one koji trpe i koji su napušteni“²³.

– One koji obavljaju javne službe ili rade u međunarodnim, vladinim i nevladinim, organizacijama s obrazovnom misijom i sve one koji na razne načine djeluju na polju obrazovanja i istraživanja, još jednom potičem da se zalažu oko postizanja cilja obrazovanja „otvorenijeg i uključivijeg, sposobna za strpljivo slušanje, konstruktivan dijalog i međusobno razumijevanje“²⁴. Nadam se da će ovaj poticaj, upućen

u sklopu *Globalnog pakta o obrazovanju*, naići na široko prihvaćanje.

9. Nema mira bez kulture skrbi

Kultura skrbi, kao zajednički, solidarni i sudionički predani rad na zaštiti i promicanju dostojanstva i dobrobiti svijetu, kao spremnost da se zanimamo, posvećujemo pažnju, spremnost na suosjećanje, pomirenje i iscjeljenje, uzajamno poštivanje i uzajamno prihvaćanje, povlaštenu je način izgradnje mira. „U mnogim dijelovima svijeta potrebni su putovi mira koji vode ozdravljenju, potrebni su mirotvorci koji su spremni kreativno i hrabro pokretati procese ozdravljenja i novih susreta“²⁵.

U ovom vremenu kad se o lađu čovječanstva bjesomučno razbijaju valovi krize dok se s teškom mukom probija kroz oluju tražeći mirniji i spokojniji horizont, kormilo ljudskog dostojanstva i „kompas“ temeljnih socijalnih načela može nam omogućiti da slijedimo siguran i zajednički pravac. Kao kršćani upiremo svoj pogled u Djevicu Mariju, Zvijezdu mora i Majku nade. Svi zajedno radimo na tome da napredujemo prema novom obzoru ljubavi i mira, bratstva i solidarnosti, uzajamne podrške i prihvaćanja. Ne smijemo podleći napasti da zanemarimo druge, posebno najslabije, ne navikavamo se okretati glavu na drugu stranu²⁶, nego se svakodnevno, na konkretne i praktične načine, zalažimo za „oblikovanje zajednice sastavljene od braće i sestara koji se uzajamno prihvaćaju i brinu jedni za druge“²⁷.

Iz Vatikana, 8. prosinca 2020.

Franjo

¹ Usp. Videoporuka u prigodi 75. zasjedanja Generalne skupštine Ujedinjenih naroda, 25. rujna 2020.

² Usp. Enc. *Laudato si'* (24. svibnja 2015.), 67.

³ Usp. „Bratstvo, temelj i put za mir“, Poruka za 47. Svjetski dan mira 1. siječnja 2014. (8. prosinca 2013.), 2.

⁴ Enc. *Laudato si'* (24. svibnja 2015.), 70.

⁵ Papinsko vijeće „Iustitia et Pax“, *Kompendij socijalnog nauka Crkve*, br. 488.

⁶ De officiis, 1, 28, 132: PL 16, 67.

⁷ K. BIHLMEYER – H. TÜCHLE, *Storia della Chiesa*, vol. I L'antichità cristiana, Morcelliana, Brescia 1994, 447.448.

⁸ Govor sudionicima konferencije koju je priredio Dikasterij za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja na 50. godišnjicu enciklike „*Populorum progressio*“, (4. travnja 2017.).

⁹ Poruka sudionicima 22. zasjedanje Konferencije država potpisnica Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (COP22), 10. studenoga 2016. Usp. Inter-

- dikasterijalni okrugli stol Svete Stolice o cjelovitoj ekologiji, Na putu prema skrbi za zajednički dom. Pet godina nakon *Laudato si'*, LEV, 31. svibnja 2020.
- ¹⁰ Drugi vat. konc., Past. konst. *Gaudium et spes*, 26.
- ¹¹ Izvanredna molitva u vremenu epidemije, 27. ožujka 2020.
- ¹² Ibid.
- ¹³ Usp. enc. *Fratelli tutti* (3. listopada 2020), 8; 153.
- ¹⁴ Sv. Ivan Pavao II., Enc. *Sollicitudo rei socialis* (30. prosinca 1987.), 38.
- ¹⁵ Enc. *Laudato si'* (24. svibnja 2015.), 91.
- ¹⁶ Dominikanska biskupska konferencija, Past. pismo *Sobre la relación del hombre con la naturaleza* (21. siječnja 1987.); usp. Enc. *Laudato si'* (24. svibnja 2015.), 92.
- ¹⁷ Usp. enc. *Fratelli tutti* (3. listopada 2020.), 125.
- ¹⁸ Ibid., 29.
- ¹⁹ Usp. Poruka sudionicima međunarodne konferencije "Ljudska prava u suvremenom svijetu: postignuća, propusti, poricanja", Rim, 10.-11. prosinca 2018.
- ²⁰ Usp. Poruka sudionicima UN-ove Konferencije usmjerena na pregovore o pravno obvezujućem instrumentu o zabrani nuklearnog oružja koji će dovesti do njegova potpunog uklanjanja, 23. ožujka 2017.
- ²¹ Videoporuka u prigodi Svjetskog dana prehrane 2020., 16. listopada 2020.
- ²² Usp. Benedikt XVI., "*Odgajati mlade za pravdu i mir*", Poruka za 45. svjetski dan mira, 1. siječnja 2012. (8. prosinca 2011.), 2; "*Pobijedi ravnodušnost i osvoji mir*", Poruka za 49. svjetski dan mira, 1. siječnja 2016. (8. prosinca 2015.), 6.
- ²³ Govor zastupnicima i senatorima Ugande, Kampala, 1. kolovoza 1969.
- ²⁴ Poruka prigodom pokretanje Pakta o obrazovanju, 12. rujna 2019.: *L'Osservatore Romano*, 13. rujna 2019., str. 8.
- ²⁵ Enc. *Fratelli tutti* (3. listopada 2020.), 225.
- ²⁶ Usp. *ibid.*, 64.
- ²⁷ Ibid., 96; usp. "*Bratstvo – temelj i put do mira*". Poruka za 47. svjetski dan mira 1. siječnja 2014. (8. prosinca 2013.), 1.

Apostolska nuncijatura, Sarajevo

KOLEKTE NAMIJENJENE SVETOJ STOLICI

Br. 1739

Sarajevo, 1. prosinca

Preuzvišeni,

Godina 2020. je pri kraju. Stoga, ova Apostolska Nuncijatura si dopušta da, ljubazno i s poštovanjem, podsjeti na uobičajene kolekte namijenjene Svetoj Stolic (Petrov novčić; doprinos prema kanonu 1271; kolekta za Svetu Zemlju; prilog za misije), za 2020 godinu, ako to već nije učinjeno.

S tim u vezi, treba napomenuti kako se Petrov novčić i doprinos prema kanonu 1271 šalju ovom Papinskom predstavništvu, a kolekta i prilog za misije mogu se poslati izravno - izni-

mno ove godine - na odgovarajući dikasterij, kolekta na Kongregaciju za Istočne Crkve a prilog na Kongregaciju za evangelizaciju naroda.

Vrlo zahvalan na ljubaznoj pažnji, primite Ekscelencijo izraze osobitog poštovanja, dok Vas bratski pozdravljam u Gospodinu.

✠ Luigi Pezzuto
Apostolski nuncij

Preuzvišeni

MONS. FRANJO KOMARICA

Biskup banjalučki

BANJA LUKA

PLENARNA SKUPŠTINA CCEE-a.

Prag, 25. i 26. rujna 2020.

Plenarna skupština Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) održana je 25. i 26. rujna samo online putem aplikacije za videopozive s više korisnika. Na kraju zasjedanja biskupi članovi CCEE-a uputili su ovu Završnu poruku:

Na kraju plenarne skupštine, biskupi Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) upućuju riječ Katoličkoj crkvi koja živi na kontinentu, kršćanima različitih vjeroispovijesti,

vjernicima svih religija i svim europskim građanima.

To činimo s poniznošću, znajući da drugima ne nosimo vlastitu mudrost, već samo Riječ koju je Bog izgovorio svijetu u Isusu Kristu, koji je umro i uskrsnuo kako bi čovječanstvo moglo imati vječni život.

To činimo iz osjećaja odgovornosti kao pastiri zajednicâ, znajući da su naši svećenici i naši vjernici ujedinjeni s nama te svjesni da Crkva

mora biti, po Gospodinovoj riječi, sol i kvasac u povijesti.

Kroz ovo vrijeme naša je Skupština molila i razmišljala ne samo o svemu onome što se događa oko pandemije i njezinim posljedicama na život svakog pojedinca, u svijetu rada, u društvu, u obiteljima, u odnosima između država i kontinenata, u crkvenome životu, nego i o budućnosti.

U tom pogledu nemamo praktičnih rješenja, jer je to u djelokrugu odgovornih u političkome životu, ali je dio naše pastoralne dužnosti dozvati u osobnu i kolektivnu savjest određene stavove duhovne i etičke naravi. Naime, zdanje moderne civilizacije mora počivati na duhovnim načelima, koja mogu tome zdanju ne samo osigurati čvrst temelj, nego ga i prosvjetljivati i oživljavati.

Ponajprije, ponovno otkriveno povjerenje. Bez takvog načina postojanja nije moguće gledati u budućnost. Razlog našeg povjerenja kao vjernika je Krist koji je preuzeo na sebe ljudsko stanje i smrću otkupio život. Krist je danomice prisutan među nama u euharistiji, tom izvoru povjerenja i apostolskog i misijskog pregalaštva koje nas poziva na izlazak, izići van ususret svima. Nedavna uskraćenost za euharistiju poziv je na povratak punom zajedništvu u današnjem liturgijskom zboru vjernika. Razlog za povjerenje – i to vrijedi za sve – leži u srcu: u dubini duše prebiva osnovna želja, znamo da se ne može živjeti u sumnjičavosti i nepovjerenju, nego u povjerenju prema drugima i samome životu.

Kao drugo, obnovljena solidarnost između pojedinaca, naroda i država također u ozbiljnoj krizi zapošljavanja. Gospodin Isus je Božja solidarnost. Općeljudsko iskustvo pokazuje da svako ljudsko biće treba druge, da nitko nije sam sebi dovoljan: dovoljan je nevidljivi virus da rasprši iluziju da smo “nepobjedivi”. Svoju iskrenu zahvalnost upućujemo liječnicima, zdravstvenim radnicima, pripadnicima snaga reda i volonterima koji su, slijedeći Kristov primjer, pružali potporu ljudima u nevolji, posebno najslabijima. Ako je odnos sastavni dio naše naravi, tada je svako zatvaranje drugima kako bismo sebe obranili, svaki pojedinačni interes,

gdje se ide tako daleko da se zarađuje na nesreći drugih, protiv osobnog dostojanstva, protiv zajednice i, u konačnici, protiv ljudskih prava. Nitko ne smije biti isključen, pa ni pri distribuciji cjepiva. Suočeni s tragedijom mnogobrojnih izbjeglica i migranata, potrebno je surađivati i nastaviti dijalog s obnašateljima vlasti kako bi se obranilo život i dostojanstvo svake osobe. Ovaj apel upućujemo uoči Svjetskog dana migranata i izbjeglica.

Traženje načina za suočavanje s poteškoćama u duhu solidarnosti, kao i za očuvanje i povratak normalnom životu, izraz je svijesti o tome da smo jedni s drugima blisko povezani i da dijelimo istu sudbinu. To ujedno zahtijeva konkretne oblike izražavanja, također prema stvorenome svijetu, kojemu smo pozvani posvetiti obnovljenu skrb, jer je to Božje djelo koje nam je dano kao naš zajednički dom.

Znamo da naš kontinent kroči tim putem i mi biskupi potičemo sve napore koje se u ulaže u to da budemo na visini te zadaće, spominjući se svoje odgovornosti prema svijetu koja izvire iz kršćanskog humanizma koji je u izvorima njegove povijesti. Crkva je prisutna i poduzela je svakovrsne oblike potpore i inicijative. Ona će uvijek biti tu, vjerna Gospodnjem nalogu. U tom pogledu nadamo se mirnom rješenju u Bjelorusiji koje će postići kroz dijalog i pomirenje. Izražavano također svoju blizinu žiteljima Libanona, koji su duboko ranjeni nedavnim događajima.

Našim zajednicama želimo izraziti svoje divljenje i ljubav zbog njihova spremnog odgovora u ovoj kriznoj situaciji i pozivamo ih da imaju vjere: često su surađivali s drugim kršćanskim konfesijama i drugim religijama. Vjernicima će također trebati strpljenja i ustrajnosti da nastave sa svojim životima. Gospodin Isus djeluje u srcima, razbija strahove i privlači svojom ljubavlju. Ako se ponovno budemo morali suočiti s novim situacijama, možda neočekivanim budućim teškoćama, ne smijemo se bojati. Moramo biti vjerni Gospodinovi učenici.

Svima vama i ljubljenoj Europi narodâ upućujemo topli pozdrav ispunjen obiljem suosjećanja, ljubavi i molitve.

26. rujna 2020.

(ika.hr)

BISKUPSKA KONFERENCIJA BiH I NJEZINA TIJELA

Tajništvo BKBiH

PRIOPĆENJE SA 79. REDOVITOG ZASJEDANJA BKBiH

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine održala je 4. i 5. studenog 2020. u prostorijama Nadbiskupske rezidencije u Sarajevu, svoje 79. redovito zasjedanje. Predsjedao je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, predsjednik BK BiH, a sudjelovali su svi članovi Biskupske konferencije BiH. Ograničenja u vrijeme aktualne pandemije koronavirusa bila su, između ostalog, razlog nedolaska delegata Hrvatske, Austrijske i Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda.

Biskupima se u prvom dijelu zasjedanja obratio apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini mons. Luigi Pezzuto i dao svoju potporu projektu Đakonske pastoralne godine koji su pokrenuli biskupi BK BiH zajedno s franjevačkim provincijalima u BiH. Pošto je iznio pojedine naglaske iz enciklike pape Franje „Fratelli tutti“ (Svi smo braća), objavljene 4. listopada 2020., razgovarao je s biskupima kako u vremenu odlaska velikog broja, posebno mladih ljudi, pomoći u izgradnji svijesti o evanđeoskom pozivu „na ljubav prema drugima kao braći i sestrama“ u duhu spomenute enciklike.

Osvrnuvši se na Godinu Božje Riječi u biskupijskim zajednicama u Bosni i Hercegovini, koja je, 30. rujna 2020. započela Euharistijskim slavljinama u Bosanskom Grahovu i u Skopaljskoj Gračanici, biskupi i ovom prigodom pozivaju sve članove svojih biskupijskih zajednica da, između ostalog, rado čitaju Sveto Pismo i o njemu razmišljaju osobno, unutar obitelji i u okviru župnih zajednica.

Biskupi su razmotrili i pojedine važnije dokumente naslovljene na BKBiH među kojima je i Okružno pismo o liturgijskim slavljinama za vrijeme i poslije COVID-a 19 koje je uputio prefekt Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata kardinal Robert Sarah pod naslovom: „Vratimo se radosno Euharistiji!“.

Biskupi su odlučili uputiti javnosti svoj osvrt u povodu 25. obljetnice potpisivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH poznatog kao Daytonski sporazum. S bolju u srcu prisjećaju se poruka koje je Biskupska konferencija BiH upućivala potpisnicima spomenutog sporazuma ili međunarodnim i domaćim predstav-

nicima vlasti svih ovih godina tijekom kojih je nastavljeno legaliziranje nemalog broja nepravdi koje svoj korijen imaju u tom sporazumu, ali i u brojnim njegovim kasnijim izmjenama, najčešće na štetu onih slabijih i manje brojnih.

Nakon što je usvojen Pravilnik i druge odredbe te imenovani voditelj i njegov zamjenik, biskupi su još jednom razmotrili pojedina praktična pitanja u vezi s predstojećom Đakonskom pastoralnom godinom koju će, nakon đakonskog ređenja, pohađati budući svećenici iz svih biskupija i franjevačkih provincija u Bosni i Hercegovini.

Razmišljajući o dušobrižništvu u uvjetima pandemije koronavirusa, biskupi zahvaljuju svećenicima, redovnicima, redovnicama, katehetama, vjeroučiteljima, volonterima i drugim djelatnicima koji u ovo vrijeme s još više ljubavi skrbe za svoje vjernike. Potiču ih da se pridržavaju mjera koje u vrijeme pandemije donose mjerodavne vlasti, ali i da nastoje uvijek biti blizu vjernicima koji, kao i svi stanovnici ne samo ove zemlje nego i cijeloga svijeta, trpe posljedice spomenute pandemije. Pozivaju ih da posebno u ovom vremenu smanjenih pastoralnih aktivnosti više vremena posvete proučavanju dokumenata Svetog Oca i Svete Stolice te da svojim vjernicima pomognu zauzeti trezven evanđeoski stav ne šireći paniku, ali i čuvajući svoje bližnje i sebe same. Svjesni važnosti misnih slavlja i okupljanja župnih i drugih zajednica posebno nedjeljom, biskupi također podsjećaju na važnost obiteljske molitve u skladu s Kristovim riječima: „Gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima“ (Mt 18,20) kao i na veliku vrijednost Božanskog časoslova, kao zajedničke molitve sveopće Crkve. Zahvalni su svim odgovornim osobama u bolnicama koji pronalaze način da omoguće svećenicima pohoditi teške bolesnike uz poštivanje svih potrebnih epidemioloških mjera. Posebno hvale vrijednom i Bogu ugodnim služenjem smatraju skrb brojnih medicinskih djelatnika koji, unatoč opasnosti po vlastito zdravlje, u ovom teškom vremenu skrbe za bolesne i stare osobe.

Dogovoreni su sljedeći termini zasjedanja Biskupske konferencije BiH tijekom 2021.: 18. i

19. ožujka u Mostaru koje će završiti večernjim Misnim slavljem na svetkovinu sv. Josipa 19. ožujka u katedrali Marije Majke Crkve; 13. i 14. srpnja u Banjoj Luci koje će završiti 15. srpnja Euharistijskim slavljem u katedrali sv. Bonaventure te 4. i 5. studenog u Sarajevu koje će započeti 3. studenog zajedničkom Euharistijom u katedrali Srca Isusova.

U utorak, 3. studenog 2020. biskupi su slavili Svetu misu u katedrali Srca Isusova. Predsje-

dao je kardinal Puljić, a propovijedao je biskup banjolučki mons. Franjo Komarica. U srijedu, 4. studenog biskupi su slavili Euharistiju u kapeli Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa i susreli se s bogoslovnom zajednicom. Predsjedao je kardinal Puljić, a prigodnu propovijed uputio je biskup Semren.

Sarajevo, 5. studenog 2020.

Tajništvo BKBiH

Vinko kardinal Puljić, Nadbiskupska rezidencija, Sarajevo, 4.11.2020.

POZDRAVNA RIJEČ PREDSJEDNIKA BKBiH

Već je ustaljena praksa da treće godišnje redovito zasjedanje bude ovdje u Sarajevu. U našem redoslijedu smo izostavili ove godine zasjedanje u Mostaru radi pandemije koronavirusa. Otvarajući ovo 79. redovito zasjedanje Biskupske konferencije BiH sve vas od srca pozdravljam i izričem dobrodošlicu.

Najprije pozdravljam apostolskog nuncija u Bosni i Hercegovini, nadbiskupa mons. Luigija Pezzuta koji će nam uputiti svoju riječ i biti s nama na prvom dijelu zasjedanja.

Pozdravljam i sve članove naše Biskupske konferencije: dopredsjednika mons. dr. Tomu Vukšića, nadbiskupa koadjutora vrhbosanskog i apostolskog administratora Vojnog ordinarijata u BiH, mons. dr. Franju Komaricu, biskupa banjolučkog, mons. dr. Petra Palića, biskupa mostarsko-duvanjskog i apostolskog upravitelja trebinjsko-mrkanskog, i mons. dr. Marka Semrena, pomoćnog banjalučkog biskupa. Također pozdravljam generalnog tajnika mons. Ivu Tomaševića.

Uobičajeno je da na ovom zasjedanju sudjeluju delegati Hrvatske i Austrijske te Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda, ali su ograničenja u vrijeme aktualne pandemije, između ostalog, bila razlog njihova nedolaska. Oni su izrazili svoju blizinu i prenijeli pozdrave kao i apostolski vizitator za župu Međugorje mons. Henryk Hoser, nadbiskup u miru, i vladika križevački mons. Milan Stipić.

Nakon što smo sinoć slavili Svetu misu u katedrali Srca Isusova te jutros u kapeli Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa s bogoslovnom zajednicom, zahvaljujem biskupu Komarici na propovijedi koju je sinoć uputio u katedrali te biskupu Semrenu na riječima koje je jutros uputio bogoslovnoj zajednici.

Već je uobičajeno da se na početku svoga rada, poslije upućenih pozdrava, osvrnemo na zaključke koje smo donijeli na posljednjem 78. redovitom zasjedanju održanom 13. i 14. srpnja 2020. u Banjoj Luci.

Valja nam također promotriti pristigle dopise na koje trebamo poslati zajednički odgovor ili barem o njima biti informirani. To smo u dnevnom redu uobičajili nazvati našom agendom.

Ovaj puta na našem zasjedanju osvrnut ćemo se na 25. obljetnicu Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH poznatog kao Daytonski sporazum. Vrlo je zanimljivo podsjetiti na reakciju naše Biskupske konferencije upućenu javnosti nakon potpisivanja spomenutog sporazuma. Na žalost, naše bojazni izražene tom prigodom najvećim dijelom su se ostvarile pa se tadašnja naša poruka pokazala sasvim utemeljenom. Vidimo da se politička situacija kod nas u Bosni i Hercegovini ne rješava u smislu ispravljanja brojnih nepravdi i uspostavi jednakih prava za svakog čovjeka u svakom dijelu Bosne i Hercegovine te jednakopravnosti sva tri konstitutivna naroda u BiH. Posebno je pogođen najmalobrojniji hrvatski narod u BiH koji nije jednakopravan ni na državnoj, a ni na entitetskim razinama, osobito u entitetu RS. Godinama je kamen spoticanja činjenica da je član Predsjedništva BiH osoba koja nije izabrana većinom hrvatskih glasova što je uistinu nepravedno i ne može biti prihvatljivo. U isto vrijeme treba reći da bi se član Predsjedništva u ime hrvatskog naroda u BiH morao zauzimati za sve Hrvate na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine, a osobito tamo gdje im je najteže. Umjesto toga bili smo svjedoci da osoba na toj službi, iako je izabrana većinom hrvatskih glasova, nikada ili gotovo nikada ne diže glas u zaštitu Hrvata u

polovini BiH gdje im prijeti potpuni nestanak. O toj temi je mnogo govoreno, ali za to nema puno sluha ni domaća politika niti međunarodna zajednica.

Zajedno s franjevačkim provincijalima mi biskupi smo razradili Pravilnik i program đakonskog praktikuma koji će uskoro prvi put zaživjeti za đakone svih naših biskupija i obje franjevačke provincije u Bosni i Hercegovini. Osim nedavnog zajedničkog susreta te razmjene razmišljanja elektroničkim putem, potrebno je da i ovom prigodom još malo domislamo neka pitanja u vezi s tim.

Ne možemo zaobići ni sadašnje stanje pastoralu u ovoj pandemiji koronavirusa. Pogledat ćemo što smo do sada činili i kako se ubuduće postaviti.

Unatoč brojnim pisanim zahtjevima i usmenim razgovorima, donošenje zakona o povratu oduzete imovine stalno se odgađa, a i onaj koji je pripravljen, nova je zakonska nepravda prema vlasnicima čija je imovina otuđena. Nakon genocida i urbicida sada se provodi i grunto-cid. Zahvalan sam malobrojnima medijima koji pišu i govore na tu temu. Vlasti su vrlo inertne kada je u pitanju rješavanja zdravstvenog i mirovinskog osiguranja svećenika. Manipulira se i odugovlači rješavanje tog pitanja kao što se i mnoga druga pitanja rješavaju sporo ili neučin-

kovito. Ako bude vremena, razgovarat ćemo i o ovim temama te poslati javnosti i svoju poruku u vezi s tim iako nisam siguran, znači li ista takva naša poruka u ovoj zemlji.

Ne možemo ostati nijemi pred pojavom agresivnog ponašanja pojedinaca u obitelji, na ulici i školi, ali i negativnog utjecaja u pojedinim medijima na tom planu. Uzroci tog agresivizma su brojni, ali se ne pristupa dovoljno ozbiljno i temeljito rješavanju ni maloljetničke delikvencije niti agresivnosti riječju, nasilnim djelima pa čak i oružjem.

Zabrinuti smo nemoralom u javnosti koji sve više dobiva pravo javnosti kao nešto normalno, posebno kada je riječ o nasilju prema ženama ili djeci.

Također nas zabrinjava pojava depresije i suicida, o čemu vlasti vrlo malo vode računa, a ni pojedini mediji ne daju doprinos ozdravljenju javnog mnijenja i ne unose ljubav prema životu i nadu za život.

Dalo bi se nabrajati i brojne druge izazove današnjice na koja ne možemo odgovore odjednom naći, ali ne smijemo ostati nijemi ni gluhi pred zovom vremena.

Još jednom zahvaljujem svima na dolasku i na sudjelovanju te želim uspješan rad i ovo zasjedanje naše Biskupske konferencije proglašavam otvorenim. ●

Tajništvo BKBiH

XV. SUSRET BISKUPA BKBiH S ČLANOVIMA KVRPP BiH

Petnaesti susret biskupa Biskupske konferencije BiH s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH održan je, 6. studenog 2020. u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu. Predsjedao je kardinal Vinko Puljić, a sudjelovali su i svi članovi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine: nadbiskup koadjutor vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tomo Vukšić, biskup banjolučki mons. Franjo Komarica, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. Petar Palić te pomoćni biskup banjolučki mons. Marko Semren.

Na zasjedanju također su sudjelovale: s. M. Ana Marija Kesten, provincijska glavarica Sarajevske provincije Bezgrješnog začeca BDM sestara Služavki Maloga Isusa, s. M. Kata Karadža, provincijska predstojnica Školskih

sestara franjevki Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije Prečistog srca Marijina (Sarajevo), s. M. Julijana Djaković, provincijalna poglavarica sestara Milosrdnica sv. Vinka Paulskog Provincije Majke Divne (Sarajevo), fra Iko Skoko, delegat provincijala Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenka Šteke, s. Davorka Šarić, predstavница sestara Kćeri Božje ljubavi u BiH Provincije Božje providnosti (Zagreb), s. Klara Puljić, predstavница sestara Klanjateljica Krvi Kristove u BiH Regije Zagreb, s. Elvira Krišto, predstavница zajednice u Zenici sestara Uršulinki Hrvatske provincije (Zagreb) i p. Mato Anić, predstavnik zajednice u Sarajevu Hrvatske pokrajine Družbe Isusove (Zagreb).

Pozdravljajući sve nazočne, kardinal Puljić zahvalio je svima koji su i u ovom „vremenu zaraže“ došli na susret svjesni da su u svakom

vremenu pozvani ostvarivati svoje poslanje. Izrazio je žaljenje zbog izostanka većeg broja članova redovničke Konferencije zbog ograničenja u vrijeme pandemije ili drugih razloga. Istaknuo je da je svaka crkvena, a posebno redovnička zajednica pozvana biti oaza molitve te škola kreposti i života s drugima posebno u ovom vremenu sve veće izolacije od svijeta i upućenosti jednih na druge unutar obiteljske, župne, redovničke i drugih zajednica. Potaknuo je sve, a posebno Bogu posvećene osobe da čitaju i razmatraju posebno novozavjetne biblijske tekstove kako bi evanđeoski sadržaj bio prepoznatljiv po njihovu življenju i ostvarenju vlastite karizme.

Nakon što su se osvrnuli na svoj prošlogodišnji susret na temu posvećenu misijama, misionarima i misijskom djelovanju u duhu Misijske godine za krajevnu Crkvu u BiH koja je završila Izvanrednim misijskim mjesecom listopadom 2019. godine, sudionici su se složili da treba nastaviti zauzimati se trajno za misije i misionare i biti im trajna potpora te poticati misijska zvanja unutar biskupijskih i redovničkih zajednica.

Biskupi, redovnici i redovnice saslušali su izlaganje pomoćnog biskupa banjolučkog mons. Marka Semrena o apostolskom pismu u obliku motu proprija pape Franje od 19. ožujka 2019. pod naslovom *Communis vita* (Zajednički život). Napominjući da je život u zajednici temeljni element redovničkog života, kazao je da ovaj dokument štiti redovničku zajednicu i poziva na osobnu odgovornost redovnike i redovnice kao i poglavare. Progovorio je o vrijednosti i značenju zajedničkog života te podsjetio na

opis kršćanske zajednice, kako ju opisuju Djela apostolska, čiji su „članovi su bili postojani u učenju apostola, u lomljenju kruha, u molitvi, u zajedništvu braće“ (Dj 2,42-47). Istaknuo je da je redovničkoj zajednici zajedničko pristajanje uz Isusa Krista koje neprestano vodi prema dubinskom unutarnjem zajedništvu te da članove redovničke zajednice zbližava njihov poziv na izgradnju istog evanđeoskog ideala. Spomenuo je i da je papa Franjo ovim pismom učinio nekoliko promjena u kanonima Zakonika kanonskog prava koji se tiču otpuštanja Bogu posvećenih osoba iz redovničke zajednice kojoj pripadaju. Na kraju je rekao da je papa Franjo, vođen željom da zaštiti redovničku zajednicu, donio ovim motu proprijem zaštitne mjere koje treba umetnuti u postojeće važeće dokumente za svaku zajednicu.

Tijekom plodne diskusije biskupi, redovnici i redovnice izmijenili su razmišljanja o stanju u redovničkim zajednicama u krajevnoj Crkvi u Bosni i Hercegovini u duhu spomenutog apostolskog pisma iznoseći i pojedine nedoumice u konkretnim situacijama. Bilo je riječi i o potrebi ljudske, emotivne i duhovne formacije osoba koje žele stupiti u pojedinu redovničku zajednicu, ali i kasnijem trajnom rastu koji uključuje sazrijevanje u vjeri i trajnu spremnost da se osoba, odričući se sebe, ugrađuje u zajednicu u duhu Kristova evanđelja. Spomenute su i dobri primjeri i inicijative kojima se redovnicima i redovnicama omogućuju duhovne obnove, zajednički susreti i duhovno vodstvo te razmišljanje o novim sličnim inicijativama.

Sarajevo, 6.11.2020.

Tajništvo BKBiH

Tajništvo BKBiH

PRIOPĆENJE S XI. SUSRETA BISKUPA BKBiH S FRANJEVAČKIM PROVINCIJALIMA U BiH

Susret je upriličen u četvrtak, 5. studenog, u Nadbiskupskoj rezidenciji u Sarajevu

U četvrtak, 5. studenog 2020., u Nadbiskupskoj rezidenciji u Sarajevu, održan je XI. Susret biskupa Biskupske konferencije BiH s franjevačkim provincijalima u BiH. Predsjedao je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, a sudjelovali su: nadbiskup koadjutor vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tomo Vukšić, biskup banjolučki mons. Franjo Komarica, bi-

skup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. Petar Palić, pomoćni biskup banjolučki mons. Marko Semren te fra Damir Pavić, delegat provincijala Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozo Marinčića, i fra Iko Skoko, delegat provincijala Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenka Šteke. Oba provincijala bili su primorani u posljednji trenutak odustati od dolaska na ovaj susret.

Tijekom prvog dijela Susreta biskupi i dele-

gati dvojice provincijala upoznati su da su pripreme za skori početak Đakonske pastoralne godine najvećim dijelom završene. Dogovorili su preostale pojedinosti u vezi s mjestom održavanja predavanja za buduće đakone, sadržaj dnevnika rada i druge pojedinosti. Delegati provincijala iz Sarajeva i Mostara su upoznati da je apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini mons. Luigi Pezzuto sa zadovoljstvom primio informaciju da je pokrenut projekt zajedničke Đakonske pastoralne godine i o tome izvijestio Svetu Stolicu.

Sudionici susreta saslušali su izlaganje pomoćnog biskupa banjolučkog mons. Marka Semrena o Joakimu iz Fiore, cistercitu i franjevcu, i o sv. Bonaventuri koji su imali veliki utjecaj na tu mladu franjevačku zajednicu. Pošto se osvrnuo na životni put opata Joakima, progovorio je o sv. Bonaventuri te istaknuo da je on, ugledajući se u svoga uzora sv. Franju Asiškoga, stavio u središte svoje misli djela Isusa Krista. Kazao je da je sv. Bonaventura bio jedan je od najučenijih članova Reda, ali jedan i od najponiznijih franjevaca; najbogatiji

znanost, ali i najspremniji na poslušnost, učitelj znanosti i učitelj života dodajući da ne vrijedi znanost bez ljubavi, ni mudrost bez poniznosti. Ukazao je na njegovu crkvenost i važnost u pripravi Drugog ekumenskog koncila u Lyonu napominjući da je sv. Bonaventura govorio o praktičnoj vrijednosti struktura i važnosti uključivanje u stvarnost hijerarhijske Crkve.

Imajući pred očima činjenicu da je sv. Bonaventura istovremeno rastao u teološkom znanju i svetosti te da se jednom i drugom učio pred Kristovim križem i za radnim stolom, sudionici su razmišljali o načinu da, posebno mladim svećenicima, ponude mogućnost rasta u teologiji i u svetosti kroz program zajedničkog permanentnog obrazovanja. Pohvalno se izrazivši o susretima svećenika i međudekanskim susretima na razini cijele Bosne i Hercegovine, sudionici zasjedanja složili su se da je potrebno korak po korak pokretati i druge zajedničke inicijative i projekte na dobro svih biskupijskih zajednica i obje franjevačke provincije odnosno cijele Crkve u BiH i društva u cjelini.

Sarajevo, 5.11.2020.

Tajništvo BKBiH

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine

P O Z I V

potpisnicima i svjedocima Daytonskog sporazuma i svima zaduženima za njegovo provođenje
u povodu njegove 25. obljetnice

PORADITE KONAČNO ODLUČNIJE NA USPOSTAVI PRAVEDNOG MIRA

1. Prošlo je 25 godina otkako je Međunarodna zajednica, predvođena SAD-om, nametnula trima narodima, i pripadnicima nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini Opći okvirni sporazum za mir, poznatiji kao Daytonski sporazum. Taj je sporazum zaustavio višegodišnji rat, ali nije stvorio stabilan i pravedan mir.

Nije u praksi omogućio:

ravnopravnost među pripadnicima tri naroda i nacionalnih manjina na području cijele zemlje;

zagarantirani održivi povratak mnogim prognanim i izbjeglim ljudima;

nadoknadu uništene i opljačkane imovine brojnim građanima i vjerskim zajednicama u zemlji.

Nažalost, omogućio je da se tijekom svih ovih 25 godina održavaju i podržavaju međusobni sukobi – drugim sredstvima – osobito među političarima, pravnicima, predstavnicima medija

te na području obrazovanja mladih generacija, s višestrukim pogubnim učincima po građane i cjelokupno društvo u našoj zemlji.

2. Mi članovi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, kao građani ove zemlje, smatramo svojom moralnom obavezom konstruktivno doprinositi općem dobru svih njenih žitelja.

A kao službeni predstavnici svih katolika u zemlji imamo i dodatnu dužnost izvršavati nalog, dobiven od svetog pape Ivana Pavla II. u Sarajevu 1997.:

propovijedati poštivanje svih bez izuzetka;
razvijati međusobno praštanje krivnji kao pretpostavku za rast uljuđenog življenja;

boriti se djelima ljubavi za suradnju na promaknuću zajedničkog općeg dobra;

dizati svoj proročki glas i ukazivati na nasilja;

prokazivati nepravde;

nazivati zlo pravim imenom;

svim zakonitim sredstvima braniti povjerene nam vjernike i zajednice – osobito od zastrašivanja i ne dopuštati da nas zastraši ni jedna ovozemaljska vlast.

Također nam je dužnost „ustrajnim i temeljitim dijalogom održavati odnose s braćom pravoslavicima i s drugom braćom kršćanima“ te „susrete razumijevanja sa sljedbenicima islama“, drugih religija i uvjerenja, a sve u korist „izgrađivanja miroljubivog suživota u uzajamnom poštivanju pravâ svakoga pojedinca i svakoga naroda“.

Praksu javnog očitovanja, dosljedno smo provodili tijekom ratnih i poratnih godina. S obzirom na Daytonski mirovni sporazum, mi smo njegovim potpisnicima i svjedocima, u svom „Otvorenom pismu“ od 8. prosinca 1995. iznijeli i ove svoje bojazni:

„Ovaj mirovni sporazum... umjesto silno željena mira unosi novi nemir i nedoumice u pogledu povratka i zaštite osnovnih ljudskih prava i sloboda, u kojima su sadržana vjerska i etnička prava i slobode svih stanovnika Bosne i Hercegovine. Kao biskupi katoličkih vjernika, o čijoj se budućnosti također radi u ovom sporazumu, s pravom očekujemo da se svi odgovorni faktori i institucije i međunarodni i domaći – koji su sudjelovali u kreiranju ovog mirovnog sporazuma za Bosnu i Hercegovinu, odlučno obvežu na ispravljanje nepravdi i ostvarenje što pravednijeg mira za sve miroljubive stanovnike ove zemlje.“

3. Sada, nakon 25 godina, sa žalošću i opravdanim negodovanjem moramo ustvrditi da se ovaj Sporazum, nažalost – kroza sve protekle godine – više koristio kao opravdanje i alibi za očuvanje i ozakonjenje raznih ranijih i novijih nepravdi, a mnogo manje za izgradnju istinskog, trajnog mira, utemeljenog na pravdi i jednakim pravima za sve.

Također, nakon svih ovih godina možemo ustvrditi sljedeće:

izostala je od domaćih i stranih dužnosnika, zaduženih za provođenje Sporazuma, nužno potrebna dostatna politička, pravna i materijalna pomoć povratku i održivom ostanku čak nekoliko stotina tisuća domaćih katolika – uglavnom pripadnika konstitutivnog (barem na papiru!) hrvatskog naroda;

skoro cijela katolička populacija u jednoj polovini zemlje – u entitetu Republika Srpska – je iskorijenjena, a u drugoj polovini, u entitetu Federacija BiH ona se kontinuirano smanjuje,

poglavito zbog odlaska mladih iz zemlje pa i cijelih obitelji – najčešće zbog kriminala, korupcije, političkih sebičnih nadmudrivanja u zemlji i slabog vrednovanja stručnog rada.

Nazočnost međunarodnih predstavnika i institucija svih poratnih godina, zbog njihove nedovoljne učinkovitosti na planu napretka zemlje prema stabilnom miru i uključivanju u poželjne europske integracije, nužno nas tjera na pitanje: Što se kani s ovom zemljom, njezinim narodima i stanovnicima?

4. I ovaj put, u ime općeprihvaćenih načela međunarodnih konvencija, tražimo – osobito od predstavnika država potpisnica i svjedoka Daytonskog sporazuma, da zajedno s domaćim političkim dužnosnicima – koji imaju presudnu ulogu u izgradnji dugotrajnog pravednog mira i poželjnog svekolikog razvoja naše zemlje – konačno odlučnije nego do sada – porade na pravednom i svrsishodnom unutarnjem uređenju zemlje. To uređenje treba biti po mjeri njena sva tri konstitutivna naroda, nacionalnih manjina i svakog njezinog građanina, a osobito onih, najslabijih i u ratu i poraću najoštećenijih! To uređenje mora pratiti donošenje pravednih zakona koji će osigurati stvarno poštivanje svih pojedinačnih i kolektivnih prava, bez mogućnosti dominacije jačega ili brojnijega, te omogućiti ispravljanje svih starih i sprječavanje novih nepravdi.

Katolička Crkva u Bosni i Hercegovini će i dalje nastojati – dosljedno i neumorno – ispunjavati svoj dužnost dobivenu od svoga Vrhovnog poglavara – pape i prije 25 godina dano obećanje – da će „pomagati u ostvarivanju svih konstruktivnih i provedivih rješenja u uspostavljanju istinskog mira na području naše Biskupske konferencije, tj. na području cijele Bosne i Hercegovine“.

U Sarajevu, 20. studenog 2020.

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski
predsjednik BKBiH, v. r.

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor vrhbosanski
apostol. upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH

Mons. Franjo Komarica
biskup banjolučki, v. r.

Mons. Petar Palić
biskup mostarsko-duvanjski
apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski, v. r.

Mons. Marko Semren
pomoćni biskup banjolučki, v. r.

IZJAVA KOMISIJE „JUSTITIA ET PAX” BKBiH nakon Okruglog stola u povodu Međunarodnog dana ljudskih prava

Komisija „Justitia et Pax“ (Pravda i mir) Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine održala je (online) 10. prosinca 2020. u povodu Međunarodnog dana ljudskih prava Okrugli stol na temu: „Migranti – izbjeglice i prognanici – u kontekstu 25. obljetnice Daytonskog mirovnog sporazuma i aktualne krize s migrantima iz azijskih i afričkih zemalja u BiH“.

Na Okruglom stolu su – osim članova Komisije, aktivno sudjelovali i predstavnici više udruga prognanih Hrvata s područja bh. entiteta RS, zatim Caritasa BiH i Banjolučke biskupije, banjolučkog muftijstva, Paneuropske unije BiH, i zaklade Friedrich Ebert iz Banje Luke.

Po završetku Okruglog stola, Komisija je za javnost uputila slijedeću

IZJAVU

Sa žalošću konstatiramo kako se uz obilježavanje 25. obljetnice Daytonskog mirovnog sporazuma skoro redovito izostavilo naglasiti nedosljedno i nedovoljno provođenje njegovog Aneksa 7 kojim se određuje i garantira pravo održivog povratka protjeranih i prognanih, a što se tiče osobito područja entiteta RS. Na temelju iznesenih podataka nameće se dojam da su desetine tisuća prognanih i izbjeglih – osobito Hrvata s tog područja – marginalizirani pa čak i zaboravljeni i da se o njihovim dugotrajnim i raznovrsnim problemima u javnosti već odavno skoro niti ne govori.

Brojni i veliki problemi s kojima se godinama susreću oni, koji se žele vratiti, osim materijalnih uključuju i infrastrukturne, administrativne, zemljišne, političke, pravne, sigurnosne i nacionalne prepreke. Sve to ostavlja dojam kako se Daytonskim sporazumom predviđeni i zagarantirani održivi povratak, osobito prognanih Hrvata, organizirano i smišljeno otežavao ili potpuno blokirao.

Domaći politički predstavnici, uključujući i predstavnike Međunarodne zajednice, podržavaju povratak uglavnom samo deklarativno i formalno.

S njihove strane se zadnjih godina, gotovo ništa ne čini, bez obzira na činjenicu da mnogi prognani godinama traže održivi povratak. Osim njih, zakazalo je i bosansko-hercegovačko društvo. Sva takva ponašanja i prepreke za povratak „mogu se nazvati tihom diskriminacijom povratnika i raseljenih.“

S dodatnom žalošću i negodovanjem, konstatiramo činjenicu da su u nepodržavanje održivog povratka nerijetko bili uključeni i politički predstavnici hrvatskog naroda u BiH, od kojih se s pravom očekivalo i očekuje da se energičnije, odgovornije i zauzetije brinu o njihovu povratku.

Podaci kojima raspolažu pojedine institucije Katoličke Crkve u BiH (Caritas biskupije Banja Luka) pokazuju ne samo katastrofalne razmjere ratnih stradanja i protjerivanja katolika odnosno Hrvata, nego i česte opstrukcije njihova povratka. Od preko 90 % protjeranih Hrvata Banjolučkog kraja vratilo se tijekom svih proteklih 25 godina tek „nešto više od 3%“(!) Koliko god su se razne institucije Katoličke Crkve u BiH (osobito Caritas) sve poratne godine trudile oko ostvarivanja održivog povratka, očito je da je na tom području zakazala državna ali i entitetska i međunarodna politika. Time su se teško ogriješile o temeljno ljudsko pravo – pravo na imovinu i na nepovredivost doma i zavičaja te ujedno i na provođenje još uvijek važećeg Aneksa 7 Daytonskog sporazuma.

Pitanje održivog povratka je prvenstveno državno pitanje. Aktivno i zauzeto djelovanje države je temeljni uvjet za ostvarivanje uspješnog i održivog povratka.

Konstatiramo također kako pitanje održivog povratka ide u korak i s obeshrabrujućim podacima o aktualnom sve većem iseljavanju mladih osoba, pa i brojnih obitelji iz svih dijelova BiH (koje je očito samo pandemija koronavirusa donekle usporila). Osim ekonomskih motiva i razloga za njihovo iseljavanje, sve se češće može čuti da su i nesigurnost, besperspektivnost, kao i druge dugotrajne političke tenzije dodatna motivacija za odlazak.

Svi ti razlozi zajedno generiraju jedno socijalno ili društveno raspoloženje koje karakterizira kod sve većeg broja naših sugrađana odsutnost nade u bolju budućnost u vlastitoj zemlji i rodnom kraju.

Uz ovu problematiku koja se odnosi na dugogodišnje dramatično neomogućavanje održivog povratka brojnim domaćim prognanicima, Komisija i ovaj put upozorava i apelira na sve mjerodavne, na što hitnije i humanije rješavanje aktualne migrantske krize na području BiH.

Komisija konstatira da institucije Katoličke Crkve u BiH (Caritas BiH,[nad]biskupijski Caritasi) uz suradnju s drugim domaćim i međunarodnim institucijama i organizacijama (IOM, Merhamet, CRS, nevladine udruge) nastoje – koliko im je moguće – osigurati normalne životne uvjete velikom broju stranih osoba, koje svakodnevno prelaze državnu granicu BiH u nastojanju da dođu u neku od zemalja europske unije. Ne samo da zatvaranje granica nekih europskih država nego ponekad i medijsko izrazito negativno izvještavanje o aktualnoj migrantskoj krizi u našoj zemlji, otežavaju djelovanje spomenutih karitativnih i humanitarnih institucija, koje nastoje pomoći migrantima. Tome doprinose i nerijetki domaći politički sukobi oko pitanja nadležnosti – bilo da je riječ o državi ili entitetima, koji lokalne zajednice ostavljaju da same rješavaju ovu tešku i slojevit problematiku na njihovom području, a što one najčešće nisu u mogućnosti zbog ograničenosti svojih ukupnih kapaciteta.

Komisija izražava divljenje i zahvalnost svim karitativnim i humanitarnim organizacijama - uključujući i samoga papu Franju s njegovom osobnom pomoći pruženoj migrantskim skupinama u BiH – na njihovu neumornom zalaganju oko pružanja konkretne pomoći tisućama migranata.

Kao i u slučaju rješavanja održivog povratka domaćih prognanika tako i u rješavanju aktualne migrantske krize, Komisija apelira na državne organe i Međunarodnu zajednicu da konačno naprave učinkovite projekte za uspješno rješavanje i jedne i druge aktualne problematike.

Komisija ističe kao „pozitivnu činjenicu“ osnutak Europskog centra za mir i suradnju pri „Kući susreta“ „Marija Zvijezda“ u Banjoj Luci i želi u njemu ostvarivanje različitih konstruktivnih projekata za opće dobro cjelokupnog društva.

Sarajevo 11.12.2020.

Franjo Komarica
biskup banjolučki, predsjednik Komisije

Poruka predsjednika Caritasa BKBiH uz Nedjelju Caritasa u BiH, 13.12.2020.

LJUBAV I BRIGA ZA ZAJEDNIČKI DOM!

(Enciklika pape Franje „Laudato si’, mi’ Signore“ - „Hvaljen budi, moj Gospodine“)

Dragi prijatelji i dobročinitelji Caritasa!

Papa Franjo uputio je, 24. svibnja 2015. god., Crkvi i svijetu encikliku o brizi za zajednički dom pod naslovom *Laudato si’, mi’ Signore* - Hvaljen budi, moj Gospodine! To nam je nadahnuće kako bismo danas ponovno prihvatili papin poziv i prigodom ovogodišnje Nedjelje Caritasa u BiH, koju obilježavamo na Treću nedjelju došašća, i kako bismo dali svoj doprinos ljubavi i brizi za zajednički dom. U ovom kratkom pozivu i poticaju nije cilj razmišljati o papinoj enciklici, nego tražiti put buđenja svijesti i odgovornosti za sve stvoreno koje je Bog povjerio čovjeku i čovječanstvu. To razmišljanje našeg odnosa prema stvorenom, pomaže čovjeku u pronalasku svoga mjesta u svemu stvorenom i uređenju svoga odnosa prema Bogu koji nam je sve darovao kako bismo se time služili i Njemu jedinome klanjali.

1. Osloboditi se pritiska tehnokracije i ego-centričnosti uz mijenjanje stila života

Živimo u vremenu ubrzanog razvoja elektronike i tehnokracije u kojem čovjek gubi prirodan odnos prema stvorenom. U javnosti se svim sredstvima nameće kultura koristoljublja i po-

trošnje. Sve se usmjerava prema tome što više steći, sve upotrijebiti, sve potrošiti za svoje vlastite ciljeve. Gubi se sposobnost čitati te divne darove Božjih stvorova. Time se gubi i sposobnost otkrivanja Boga Stvoritelja uz isticanje prava kako je čovjek gospodar svega stvorenog. „Boga vidi tko mu gleda stvore“, kaže P. Preradović! Kako je izgubio tu dimenziju „čitanja prirode“ u koju je Bog utkao svoju stvoriteljsku ljubav prema čovjeku, čovjek se sve više udaljuje od Boga i tako počinje gubiti sebe, uništavajući Božje darove zbog vlastitih i sebičnih motiva. Zato je poziv enciklike početak mijenjanja stila života, mijenjanja svoga odnosa prema stvorenome uz otkrivanja svoga odnosa prema Bogu i otkrivanje svoga mjesta i dostojanstva u svemu stvorenom.

2. Ponovo zavoljeti Božja stvorenja i čuvati Božje darove

Ne možemo mnogo učiniti na svjetskoj razini, a što je zadaća moćnika ovoga svijeta koji imaju moć upravljanja cjelokupnim gospodarstvom, koje je postalo prvotni cilj u međunarodnim odnosima. Ali mi možemo u sredini svoga ovomezemaljskog življenja doprinijeti unošenju ljuba-

vi prema stvorenome. Probuditi svijest čuvanja našeg okoliša i čuvati naše izvore, potoke i rijeke taj veliki dar vode koji je izvor života. Moramo izgrađivati svijest da ne zagađujemo taj divni dar. Odgajati školsku mladež, a posebno mlade i odrasle kako bi izgradili kulturu življenja zaštite okoliša, nebacanja smeća prema vlastitom htijenju uz čuvanje brojnih izvora pitke vode koja je jedan od najvećih Božji darova. Nije dovoljno donijeti zakon, nego izgrađivati i nositi stalnu brigu, ljubav i odgovornost unijeti u svoje svakodnevno življenje. Tu zemlju papa Franjo naziva majkom. Vidimo kako je ta majka napuštena i zapuštena. Toliko je neobrađene zemlje u našem okruženju koja je sposobna rađati i život održavati. Tko nam je ogadio tu majku, da smo postali tako bezdušni prema toj grudi na kojoj smo nikli i koja je tolike generacije othranila? Tužni smo kako se službena vlast odnosi prema ovom velikom daru, ali smo još tužniji odnosa brojnih vlasnika uz nebrigu za majku zemlju. Brojni su povici o potrebi ekološke hrane, a mi se trujemo raznim otrovima uz čuđenje kako se to na nas prenosi. Duboko smo povrijeđeni, nakon etničkog čišćenja pod okriljem svjetskih sila, kako sada počinje i grundocid, otimanje prava na imovinu onima koji su protjerani sa svoje grude. Teško nam pada uništavanje tolikih šuma poradi profitabilnih ciljeva, a još više smo zahvaćeni nebrigom za „pluća“ pojedinih mjesta i gradova uz uništavanje parkova i travnjaka poradi gradnje velikih betonskih zdanja.

3. Ljubav prema stvorenom je ljubav prema dostojanstvu čovjeka

Bog je sve stvorio, a vrhunac je bio stvaranje čovjeka. Čovjeka je stvorio iz ljubavi, a sve stvoreno Božja ljubav je povjerila čovjeku: „Bog je stvorio svijet da očituje i saopći svoju slavu. Da stvorenja imaju udjela u njegovoj istini, dobroti i ljepoti, to je slava za koju ih je Bog stvorio“ (Katekizam Katoličke Crkve 319). Uništavajući te darove, čovjek nije čuo Božju ljubav i Božje darove. Nije čudno što se donose zakoni koji zahvaćaju i Božju stvoriteljsku moć uništavajući ljudski život, ozakonjujući smrt i gurajući napredak koji uništava sve stvoreno. Boga se izbacuje iz javnog života i odgovornosti kod donošenja zakona, a što budi našu zabrinutost za zajednički dom i za čovjeka u tom domu. „Božja providnost jest određenje kojim Bog mudro

i s ljubavlju vodi sva stvorenja prema njihovoj konačnoj svrsi“ (Katekizam Katoličke Crkve 321). Prigodom Nedjelje Caritasa u našoj ovezemaljskoj domovini, želimo probuditi svijest kako mi nismo gospodari ovog „zajedničkog doma“, nego prolazni stanari koji putujemo prema vječnosti. Pozvani smo da se s ljubavlju odnosimo prema Božjim darovima s kojima se treba tako služiti kako bi to bio odsjaj služnje Bogu uz obvezu kvalitetnog življenja koje ostavljamo budućim generacijama. Nikada ne zaboravimo svoju ljubav prema majci zemlji i našeg odgovornog hoda prema vječnosti.

4. Budućnost našeg zajedničkog doma traži poštenje i dijalog

Graditi i čuvati naš zajednički dom može se jedino na poštenju, dijalogu i uzajamnoj solidarnosti. To je posebno važno u kriznim vremenima kao što je ova prisutna pandemija COVID-19, koja je ljudsku bahatost bacila na zemlju kako čovjek ima svoju ograničenost. Bez suradnje, u koju će se ugraditi ljudski odnosi na temelju poštenja, dijaloga i solidarnosti, teško možemo nadilaziti krizne trenutke za obitelj, za društvo i za svakog pojedinca. Sve je manje iskrenog dijaloga, koji omogućuje čuvanje i izgradnju zajedničkog doma. Neka ovogodišnja Nedjelja Caritasa pokrene to ozračje nastojanjem kako pojedinca tako i cijele zajednice. Osobnom i zajedničkom molitvom izmolimo odgovornu savjest i odgovornost u životu svake osobe i cijelog društva.

Zaključak

Neka nam ovo poticajno razmišljanje pomogne kako bismo pristupili osobnim i zajedničkim zauzimanjem za ozdravljenje oboljelog okruženja kako bi iz dana u dan postajalo sve plemenitije i radosnije za život današnjeg čovjeka, a koji je u središtu svega stvorenoga. Ljubav prema domu i Bogu neka bude snaga naših današnjih nastojanja koja će pobijediti negativno ozračje poglavito našeg zajedničkog doma. U toj želji i razmišljanju na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova želeći radosno zauzimanje za sve ono što nam je Bog povjerio iz ljubavi prema Njemu i bratu čovjeku.

Vinko kardinal Puljić,
*nadbiskup metropolit vrhbosanski
i predsjednik Caritasa BiH*

BISKUPSKI ORDINARIJAT

.....

POZIV NA SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI (Zagreb, 9.-10.5.2020.)

Broj: 62/20
Banja Luka, 19.2.2020.

„Što god vam rekne, učinite!“ (Iv 2,5) geslo je XI. Susreta hrvatske katoličke mladeži u Zagrebu, koji će se održati 9. i 10.5.2020. Na ovogodišnjem susretu sudjelovat će mnoštvo mladih iz Hrvatske, BiH i drugih europskih zemalja, to je prilika da se i mi uključimo u taj susret, tako što ćemo povesti svoje mlade u Zagreb tih dana i zajedno sudjelovati u različitim susretima i događajima, koje su nam domaćini pripremili.

Susret službeno počinje u subotu 9. svibnja u 9:30 sati katehezama. I važno je stići do tada u Zagreb na predviđena mjesta. Također naši domaćini i organizatori pozivaju one koji su u mogućnosti da dođu i dan ranije, kako bi se upoznali s obiteljima i pripremili za susret. Nakon završetka kateheza mladi će se uputiti u centar grada gdje je predviđen program za njih, a smještaj u župama i obiteljima predviđen je tek po povratku iz grada, dakle u subotu navečer! U nedjelju, 10. svibnja središnje euharistijsko slavlje održat će se u prijepodnevnim satima na Trgu bana Josipa Jelačića, nakon čega će uslijediti ručak te povratak mladih kućama.

Na Susret se mogu prijaviti mladi od krizmantičke dobi (8. razred) do 30. godine, a mladi će kao i ranijih godina biti smješteni u obiteljima, a za prijavu potrebno je poslati: ime i prezime, spol, datum rođenja, veličinu majice, broj mobitela, e-mail, mjesto i župu iz koje dolazite te dolazite li na jedno noćenje ili dva (opcija dolaska u petak). Osim navedenih podataka potrebno

je radi lakše organizacije poslati i broj putovnice te napisati napomenu (u slučaju nekih bolesti, alergija i sl.) za svakoga sudionika kako bi se izvršila registracija.

Prijave mogu slati župnici, župni vikari ili drugi voditelji mladih, a potrebno je poslati ispunjeni prijavni obrazac SHKM-a 2020. na e-mail fradomagojsimic@gmail.com do 13.3.2020.

Uz prijavni obrazac potrebno je poslati i potvrdu o uplati troškova kotizacije (30 kn - 8 KM promotivne majice, akreditacije, organizacijski te uredski troškovi u Hrvatskoj) kako bi prijava bila uspješna, u protivnom mladi neće biti prijavljeni na Susret. Uplate možete izvršiti na žiro račun Ekonomata Banjalučke biskupije s napomenom da je za SHKM ili kod fra Domagoja osobno!

Napomena za sve župnike, župne vikare i voditelje grupa da smještaj na Susretu ne dogovaraju samostalno. Raspored smještaja po župama odredit će Pododbor za smještaj i na vrijeme javiti svim voditeljima skupina u kojoj su župi smješteni.

Za više informacija obratite se na e-mail adresu: fradomagojsimic@gmail.com ili na broj mobitela 066 959 399 – fra Domagoju Šimiću.

Nadamo se da ćete prepoznati važnost, smisao i poruku ovog velikog događaja za hrvatsku katoličku mladež te se odazvati pozivu.

Fra Domagoj Šimić,
*biskupijski povjerenik
za pastoral mladeži*

“KATOLIČKA CRKVA U BiH MOLITVA ZA ŽIVOT”

Broj: 112/20
Banja Luka, 24.3.2020.

Biskupovo saopćenje: Banjalučka se biskupija uključuje u Veliku molitvenu devetnicu „Katolička Crkva u BiH moli za život“

Svim župnicima i župnim upraviteljima; svim samostanskim poglavarima i poglavaricama – na znanje i ravnanje

Biskupi ordinariji naše Vrhbosanske metropolije odlučili su prihvatiti prijedlog Vijeća za život i obitelj BKBiH da se pozovu svi članovi naših nad/biskupijskih zajednica na Veliku molitvenu devetnicu za život i time doprinesu „promjeni društvene svijesti kako bi se stvorili zakonski i svi drugi preduvjeti za zaštitu ljudskog života u svim njegovim fazama od začeća do naravne smrti“ (Poruka za Dan života 2020.).

U kontekstu ovogodišnjeg obilježavanja 25.

obljetnice enciklike **Evangelje života** pape sv. Ivana Pavla II., želimo tijekom idućih **devet** mjeseci – od 25. ožujka do 25. prosinca 2020. moliti na ovu nakanu: „*Da članovi naše biskupijske zajednice (i svih drugih nad/biskupija u BiH) svjedoče evangelje života – poštujući, braneći i ljubeći svaki ljudski život, služeći mu konkretnim molitvenim i djelatnim zauzimanjem*“ (usp. EV 5).

U sadašnjim aktualnim, iznimno teškim okolnostima za bilo kakvo okupljanje vjernika u crkvama, svaka od naših Mjesnih Crkava će na svome području početak ove Devetnice, tj. 25. ožujka (Blagovijest) organizirati prema vlastitim mogućnostima.

Tako i ja svakom od Vas prepuštam da u svojoj župi ili redovničkoj zajednici organizirate molitvu na spomenutu nakanu u onom obliku i s onim sadržajem, kako procijenite da je

najbolje. Većina Vas će moći obavijestiti barem dio svojih članova da u svojim obiteljskim zajednicama, u zajedničkim i osobnim molitvama uključe i *posebne molitve odn. materijale predviđene za ovu Devetnicu, a koje Vam dostavljam u prilogu ovog saopćenja.*

Neka nas, sve molitelje Duh Sveti, Životvorac nadahnjuje i međusobno što tješnje povezuje – ne samo u ovim danima posebne kušnje i brige za ljudski život, nego i ubuduće.

Neka nas sve prati i štiti majčinska ljubav Presvete Djevice i Bogorodice Marije, Majke Crkve i Pomoćnice kršćana.

Zazivam na sve Vas i na svu Vašoj pastirskoj skrbi povjerenu Vam Kristovu braću i sestre obilje Božjeg blagoslova i utjehe.

Vaš brat

✠ Franjo Komarica, *v.r.*
biskup banjolučki

PROSLAVA SV. BONAVENTURE

Broj: 239/20
Banja Luka, 11.7.2020.

Svim župnicima i upraviteljima župa,

Poštovani i dragi župnici / upravitelji župa, ove godine slavimo svetkovinu našeg zaštitnika sv. Bonaventure sa svetom misom u srijedu u 10 sati u katedrali, a Vama ostavljamo da – što se tiče opasnosti i mjera zaštite od korona-

virusa – prosudite možete li doći ili ne. Razumljivo da ćemo u zatvorenom prostoru morati koristiti zaštitne maske.

Molimo Vas, ako ćete doći, svakako nam javite najkasnije do ponedjeljka uključivo.

Sve Vas pozdravljamo u Kristu i sv. Bonaventuri

✠ Marko Semren, *v. r.*
gen. vikar i pomoćni biskup banjolučki

III. OBITELJSKI DAN (Kupres, 26.7.2020.)

Broj: 262/20
Banja Luka, 25.7.2020.

Svim župnicima

Poštovani župnici, biskupi naše BK su na svom posljednjem redovitom zasjedanju uoči blagdana sv. Bonaventure odredili da se u nedjelju, 26. srpnja 2020., kada se na Kupresu obilježava III. Obiteljski dan u Bosni i Hercegovini, pod sv. misama moli Vjernička molitva koju vam šaljem u prilogu. Svečanu će misu tim povodom u crkvi Sv. Obitelji na Kupresu predvoditi predsjednik BKBiH kardinal Vinko Puljić u zajedništvu s predsjednikom Vijeća BKBiH za obitelj našim pomoćnim biskupom mons. dr. Marko Semrenom.

Ta je molitva izrez zajedništva svih naših biskupijskih i župnih zajednica.

Zahvaljujući vam na suradnji srdačno vas pozdravljam.

Pero Ivan Grgić
kancelar

MOLITVA VJERINKA

III. Obiteljski dan u Bosni i Hercegovini Nedjelja, 26. srpnja 2020.

Draga braćo i sestre u Isusu Kristu, ujedinito se u molitvi za sve naše obitelji u Bosni i Hercegovini da budu istinski Crkva u malom u kojoj se rađa, daruje i živi život kao Božji dar. Moleći nebeski zagovor Svete Obitelji, uzdignimo svoja srca Gospodinu i recimo zajedno:
Čuvaj sve naše obitelji u svome Imenu, Gospodine!

1. Za cijelu Crkvu Katoličku da živi kao jedna velika obitelj u kojoj vlada Božja ljubav, sloga i jedinstvo u Isusu Kristu. Neka je uvijek iznova nadahnjuje Duh Sveti te širom svijeta naviješta Krista Spasitelja koji je Put, Istina i Život, molimo Te!
2. Za naše biskupijske zajednice da se svi njihovi članovi svakog 25. u mjesecu uključe u molitvenu akciju pokrenutu na Blagovijest ove godine pod nazivom: Katolička crkva u Bosni i Hercegovini moli za život, kako bi naše obitelji bile istinski otvorene životu i rađanju, molimo Te!
3. Probudi u svim članovima Crkve i u svim ljudima poštovanje prema svakomu nerođenom ljudskom životu; učini nas sposobnima da u plodu majčine utrobe prepoznamo divno djelo Boga Stvoritelja; oraspoloži naša srca za velikodušno prihvaćanje svakoga djeteta koje započinje živjeti pod majčinim srcem, molimo Te!
4. Utješi supružnike koji trpe zbog toga što nemaju djece i u svojoj se dobroti za njih pobrini. Odgajaj sve ljude da se skrbe za siročad i za napuštenu djecu kako bi i ona imala prigodu osjetiti toplinu i utjehu tvoga božanskog Srca po dobroti ljudi ispunjenih ljubavlju, molimo Te!
5. Blagoslovi obitelji, posveti sjedinjenost supružnika, učini plodnom njihovu ljubav. Svjetlom svoga Duha prati odlučivanje zakonodavnih tijela, kako bi narodi i države priznali i poštivali svetost svakoga ljudskog života, molimo Te!
6. Upravljaј svojim Svetim Duhom sve znanstvenike i liječnike da doprinose cjelovitom dobru osobe te da nitko ne trpi potlačenost i nepravdu. Daruj stvarateljsku ljubav upraviteljima i gospodarstvenicima, kako bi znali pronaći i promicati primjerene uvjete, da bi se mlade obitelji mogle radosno otvoriti rađanju nove djece, molim Te!
7. Za sve pokojne u svim našim obiteljima da ih Gospodin primi u svoj mir i da njihovi sinovi i kćeri ne zaborave njihove grobove nego da mole za pokoj vječni njihovim dušama, molimo Te!

Svemogući Bože, želimo svjedočiti vjeru svojih otaca i gajiti je na osobit način u našim obiteljima kroz molitvu i razmišljanje o Tvojoj svetoj riječi. Čuvaj u svome svetom Imenu sve naše obitelji na ovim prostorima i daj im hoditi Tvojim put koji kroz ovaj zemaljski život vodi u život vječni. To Te molimo po Kristu Gospodinu našem. Amen.

PRIJEDLOG: LIKVIDACIJA CENTRA "SAPIENTIA"

Broj: 295/20
Banja Luka, 31.8.2020.

Općinskom sudu u Bihaću

Predmet: *Prijedlog za pokretanje postupka likvidacije*

Na osnovu člana 4. stava 3. Zakona o likvidacijskom postupku (Službene novine FBiH br. 29/03) i člana 12. Statuta PU CENTAR ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH OSOBA "SAPIENTIA" Bihać iz Bihaća Ceravci bb, Banjalučka biskupija u svojstvu osnivača podnosi prijedlog za pokretanje postupka likvidacije .

Imajući u vidu da je podnosilac prijedloga donio Odluku o prestanku rada, i likvidaciji PPU CENTAR ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH OSOBA "SAPIENTIA" Bihać iz Bihaća te kao pravna osoba ne obavlja registriranu djelatnost, osnivač ovim putem predlaže provođenje likvidacijskog po-

stupka nad privatnom ustanovom- podnosiocem prijedloga.

Shodno tome, u svrhu utvrđivanja činjenica relevantnih za otvaranje likvidacijskog postupka uz prijedlog se dostavlja sljedeća dokumentacija:

- odluka osnivača o pokretanju postupka ,odnosno odluka osnivača o prestanku rada ustanove i likvidaciji iste,
- aktualni izvod iz sudskog registra,
- odluka o osnivanju „Sapientia“ Bihać i statut
- uvjerenje Porezne uprave
- Potvrda Federalnog zavoda PIO o uplaćenim doprinosima
- bilanca stanja na dan 31.12. protekle godine
- bilanca uspjeha za posljednje razdoblje
- potvrda banke o visini iznosa sredstava na računu
- uplatnica o plaćenju kantonalnoj sudskoj taksi u iznosu od 100,00 KM .

Predlagatelj predlaže da nadležni sud shodno

odredbi člana 3. Zakona o likvidacijskom postupku donese sljedeće:

rješenje

I. pokreće se likvidacijski postupak nad PU CENTAR ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH OSOBA "SAPIENTIA" Bihać iz Bihaća, ul. Ceravci bb, registrirana u registru Općinskog suda u Bihaću

pod brojem pod MBS:17-05-0006-15 (JIB 4263721270004).

II. Za likvidatora se imenuje VD direktorica gospođa Toromanović udana Lonić Tea.

OSNIVAČ

Banjalučka biskupija

Banjalučki biskup Franjo Komarica, *v. r.*

ODLUKA O PRESTANKU RADA CENTRA "SAPIENTIA"

Broj: 294/20

Banja Luka, 31.8.2020.

Sukladno odredbama člana 12. Statuta PU „SAPIENTIA“ Bihać, osnivač Banjalučka biskupija, sa sjedištem u Banja Luci, donosi sljedeću:

ODLUKU

I. Dana 31.8.2020. godine prestaje sa radom PU CENTAR ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH OSOBA „SAPIENTIA“ Bihać iz Bihaća, Ceravci bb, koja je upisana u sudskom registru Općinskog suda u Bihaću pod MBS: 17-05-0006-15 (JIB: 4263721270004).

II. Budući da ustanova nema ekonomskih uslova za obavljanje djelatnosti, nad istom će se pokrenuti postupak likvidacije kod nadležnog suda za pokretanje likvidacijskog postupka odnosno kod Općinskog suda u Bihaću, u skladu sa odredbama Zakona o likvidacijskom postupku (Službene novine FBiH br. 29/03).

III. Za likvidatora se imenuje Boris Ljevak.

IV. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

OSNIVAČ

Banjalučka biskupija

Banjalučki biskup Franjo Komarica, *v. r.*

ODLUKA O PRESTANKU RADA SREDNJE MEDICINSKE ŠKOLE

Broj 296/20

Banja Luka, 31.8.2020.

Sukladno odredbama članka 28., t. 7), 8) i 10) Zakona o srednjem obrazovanju (Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona, br. 17/2012, 12/2019 i 15/2020) osnivač Banjalučka biskupija, sa sjedištem u Banjoj Luci, donosi sljedeću :

O D L U K U

I. Dana 31.8.2020. godine prestaje s radom KATOLIČKI ŠKOLSKI CENTAR "IVAN PAVAO II. ŠKOLA ZA EUROPU - SREDNJA MEDICINSKA ŠKOLA s adresom: Ceravci bb, Bihać, Unsko-sanski kanton, koja je upisana u sudskom registru Općinskog suda u Bihaću pod MBS: 17-05-0007-17 (JIB: 4263774980003).

II. Budući da ustanova nema ekonomskih uvjeta za obavljanje djelatnosti, nad istom će se pokrenuti postupak likvidacije kod nadležnog suda za pokretanje likvidacijskog postupka odnosno kod Općinskog suda u Bihaću, u skladu s odredbama Zakona o likvidacijskom postupku (Službene novine FBiH br. 29/03).

III. Za likvidatora se imenuje Boris Ljevak.

IV. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

OSNIVAČ

Banjalučka biskupija

Banjalučki biskup Franjo Komarica, *v. r.*

ZAJEDNICA MISIONARKI BOŽJEG MILOSRĐA

Broj: 305/20
Banja Luka, 8.9.2020.

Časna sestra Miroslava Ljevar,
voditeljica Zajednice Misionarki Božjeg milosrđa
Sasina

Predmet:

- *Predaja PRAVILA Zajednice*
- *Odobrenje za javno čašćenje relikvija sv. Faustine, apostola Božjeg milosrđa*

Poštovana i draga sestro Miroslava,
drage članice Zajednice Misionarki Božjeg milosrđa!

*Ovo je, doista, dan što ga učini Gospodin,
kličimo i radujemo se njemu!*

*Doista, „Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina
našega Isusa Krista, Otac milosrđa i Bog svake
utjehe!“ (2 Kor 1,3)*

Tim nadahnutim svetopisamskim riječima s početka Druge poslanice sv. apostola Pavla Korinćanima, želim izraziti Trojedinom Bogu svoju zahvalnost i radost, zbog ovog današnjeg našeg višestrukog liturgijskog slavlja. Srce tog slavlja je Božje milosrđe, iskazano najprije kroz Božje ispunjenje danih obećanja ljudskom rodu – u rođenju Bezgrješne Majke Njegovog utjelovljenog Sina, Spasitelja svijeta, a onda i Njegov Očinski milosrdni zahvat u osobne živote Vas, članica jedne nove Njegove zajednice Njemu posvećenih osoba, koje žele, na osobito zauzeti način staviti se u službu Njegova milosrđa, tako potrebna današnjim ljudima ne samo u ovoj župi i našoj biskupiji, nego i u cijeloj zemlji i po cijeloj zemaljskoj kugli.

Zajedno s Crkvom zahvaljujemo i mi – i to ne samo danas – da smijemo pred Njim stajati i Njemu služiti!

Kao i toliku braću i sestre tijekom mnogih stoljeća povijesti Crkve i Vas živi Bog poziva u svojoj dobroti da Vam izbliza pokaže put života i put u život! – Vi ste taj poziv prepoznale i rado ste Mu se odazvale! – Spremne ste opasati svoje bokove vjerom i izvršavanjem djela milosrđa stupajući stazama Milosrdnog Isusa, kako biste uz Njegovu pomoć ostale Mu vjerne do smrti te primile od Njega vijenac – život vječni (usp. Otk 2,10)

Na temelju dosadašnje Vaše osobne i zajedničke ustrajnosti u ispunjavanju obećanja koje ste javno dale pred predstavnicima Kristove Crkve, i preda mnom – ja Vam danas službeno predajem PRVA napisana PRAVILA za Vašu zajednicu. Prema njima ćete se ubuduće ravnati i po njima živjeti, radeći na vlastitoj posveti i pomažući mnogoj braći i sestrama da što bolje osmisle svoj zemaljski život, uzdajući se u Božje beskrajno milosrđe.

Dodatno zahvalan Božjoj Providnosti, povjeravam Vama i dragom bratu, u Kristovom ministerijalnom svećeništvu preč. g. Adolfu Višatickom, upravitelju ove župe i duhovnom skrbniku Vaše mlade Zajednice – dragocjene relikvije-moći 1. stupnja svete Faustine, djevice, izabrane službenice Božjeg milosrđa, na javno štovanje Božjem narodu koji će se okupljati u ovoj Gospinoj crkvi.

Molim dobrog Boga, da po zagovoru svoje bezgrješne izabranice, Majke Isusove, i sv. Faustine djevice obasipa obiljem svoga milosrđa i blagoslova budućnost Vašu i budućih članova Zajednice Misionarki Božjeg milosrđa, kojoj Božjim darom Vi stojite na početku i na čelu!

Odani Vam u Kristu, Dobrom Pastiru

✠ Franjo Komarica, v. r.
biskup banjolučki

JUBILEJ SV. JERONIMA U B. GRAHOVU I “GODINA BOŽJE RIJEČI”

Broj: 319/20
Banja Luka, 19.9.2020.

Svim svećenicima u pastoralu

Poziv na obilježavanje Jubileja sv. Jeronima, crkvenog naučitelja, i na otvaranje „Godine Božje Riječi“ – u Bos. Grahovu, 30. rujna 2020. Draga braćo svećenici,

na 78. Zasjedanju BKBiH 13.-14.7.2020. u Ba-

njoj Luci biskupi su – u povodu 1600-te obljetnice smrti sv. Jeronima, crkvenog naučitelja – odlučili proglasiti za cijelu našu Metropoliju „Godinu Božje Riječi“.

Ona će započeti na liturgijski spomendan sv. Jeronima, 30. rujna 2020. i završiti na isti datum 2021. godine.

Budući da se – prema jednoj od uvažениh znanstvenih teorija – rodno mjesto sv. Jeroni-

ma – Stridon nalazilo na Grahovskom polju, biskupi su odlučili doći 30. rujna 2020. u župu Bos. Grahovo i tu otvoriti Jubilarnu godinu.

U dogovoru s upraviteljem župe vlč. Davorom Klečinom uplanirano je najprije stručno predavanje o sv. Jeronimu, u prostorijama novoizgrađenog doma „Juraj Gospodnetić“ u selu Korita blizu Grahova, s početkom u 10 sati. Predavanje će održati vlč. dr. Josip Knežević s KBF-a Sarajevo. Koncelebriranu sv. misu će u dvori-

štu župne crkve sv. Ilije s početkom u 12 sati predvoditi nadbiskup i metropolit vrhbosanski i predsjednik BKBiH Vinko kard. Puljić.

Pozivam Vas – i očekujem – sve da se osobno uključite u to obilježavanje velikog i značajnog Jubileja. To je ujedno dan naše redovne mjesečne duhovne obnove.

Bratski Vas pozdravljam.

✠ Franjo, *biskup, v. r.*

HODOČAŠĆE U MARIJU BISTRICU

Broj: 331/20

Banja Luka, 22.9.2020.

Župnicima i upraviteljima župa

Petnaesto hodočašće Banjolučke biskupije u Mariju Bistricu, 10. listopada 2020.

Poštovani župnici i upravitelji župa,

Vrhbosanska nadbiskupija i Banjolučka biskupija organiziraju i ove godine, na drugu subotu u mjesecu listopadu zajedničko – XV. hodočašće u Hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje Bistričke u subotu, 10. listopada 2020.

S upravom Svetišta u Mariji Bistrici odlučeno je da se ovogodišnje hodočašće ograniči samo na slavlje Sv. mise na otvorenom u 11 sati. Ne će biti zajedničke pobožnosti Križnog puta i pozdrava Gospi.

U vremenu pandemije koronavirusa ovo hodočašće mora biti usklađeno s mjerama koje

nadležne vlasti provode u svakoj državi. Radi toga Vas molim da prijave hodočasnika iz svojih župa dostavite ovom Ordinarijatu najkasnije do 5. listopada 2020. U planiranju imajte na umu da u Mariju Bistricu treba doći na vrijeme kako bi vjernici imali vremena pristupiti sakramentu pomirenja i obaviti osobne pobožnosti.

Na zajedničko hodočašće doći će i vjernici koji potječu iz Bosne i Hercegovine a žive u Republici Hrvatskoj i susjednim zemljama. Potaknite vjernike u svojim župama, da u ovim vremenima kušnje zajedno mole zagovor Blažene Djevice Marije da sačuvamo vjeru i budemo bližnji ljudima u potrebi.

Želeći Vam uspješnu organizaciju hodočašća, molim zagovor naše nebeske Majke i na sve Vas zazivam Božji blagoslov.

✠ Franjo, *biskup, v. r.*

POZIV NA SVEČENIČKI SABOR

Broj: 358/20

Banja Luka, 15.10.2020.

Svim svećenima u pastoralu i drugim službama

Poziv na Svećenički sabor (28.10.2020.)

Draga braćo svećenici, zakazujem naš ovogodišnji Svećenički sabora, u srijedu, 28. listopada 2020. u našoj katedrali i prostorijama Ordinarijata.

Predviđen je ovaj Dnevni red:

9.30 - koncelebrirana sv. misa u katedrali

10.30 - osvježenje

10.45 - početak plenarnog dijela – u dvorani

12.00 - pauza

12.15 - nastavak rada

13.30 - zajednički objed – blagovaonica

Sva braća s važećim dekretom su dužni sudjelovati na našem redovnom Saboru (osim ako nisu spriječeni bolešću ili nekom drugom „višom silom“). Umirovljena braća svećenici su svakako dobro došli.

Neka biskupijski povjerenici pripreme – u pisanom obliku – kratko izvješće i na Saboru ga predstave – na znanje i ravnanje prisutnima.

Preporučujem Vas ljubavi i milosrđu Krista, Dobrog Pastira, kao i majčinskom zagovoru Presvete Djevice i Bogorodice Marije.

Vaš brat

✠ Franjo, *biskup, v. r.*

ODGOĐENO ODRŽAVANJE SVEĆENIČKOG SABORA

Banja Luka, 25.10.2020.

Svim svećenicima u pastoralu
Banjolučke biskupije

Predmet: *Odgada se do daljnjega održavanje
Svećeničkog sabora*

Draga braćo svećenici,
uslijed aktualnog pogoršanja situacije u kojoj
se nalazimo zbog korona pandemije, a na za-
molbu većeg broja Vas, kojih se to tiče, sa ža-
lošću Vam javljam da odgađamo do daljnjega
termin našeg Svećeničkog sabora, zakazanog

za srijedu, 28. listopada o.g.

Nadajmo se da će se opća situacija ipak toliko
smiriti, da ćemo se moći, još ove godine - barem
većina - naći zajedno u našem Ordinarijatu.

Dotle Vas potičem na osobnu i s vjernicima, -
povjerenim Vašoj pastirskoj brizi - zajedničku
molitvu za očuvanje zdravlja i tijela i duše od
zaraze jednog ili drugoga.

Za Vas sve svakodnevno molim Božju pomoć i
zaštitu Presvete Djevice Marije, koju zazivamo
i kao „Zdravlje bolesnih” i „Majko nade”.

Bratski Vas pozdravljam,

✠ Franjo, *biskup, v. r.*

SUGESTIJE ZA LITURGIJSKI PASTORAL U VRIJEME PANDEMIJE

Broj: 387/20
Banja Luka, 2.12.2020.

Svim župnicima i upraviteljima župa

Sugestije za liturgijski pastoral
u aktualnoj situaciji pandemije covid-19

Draga braćo,
u nemogućnosti smo da se zbog aktualne – po-
jačane – pandemije covid-19 nađemo zajedno i
razmijenimo međusobno informacije o (ne)mo-
gućnostima kako-tako normalnog pastoralnog
djelovanja.

Zato Vam se – zamoljen također i od nekih od
Vas – obraćam s ovih nekoliko pisanih riječi.

Ovo nas liturgijsko vrijeme Došašća i inače
poziva da svjesno bdijemo nad svojim, ali i tu-
đim životima, poglavito da ne bismo ugrozili pa
i izgubili svoj vječni život.

Kao najodgovorniji za duhovni život i pasto-
ralnu praksu u svojoj župi (župama) svaki od
Vas će – ovisno o svojoj specifičnoj situaciji –
prema okolnostima i potrebama, posavjetovav-
ši se s drugim svojim suradnicima, organizirati
mise „zornice” – poštujući sve važeće službene
odredbe glede zaštite od pandemije covid-19 na
Vašem području.

Gdje je potrebno – zbog većeg broja vjerni-
ka-misara – neka se upriliče i dvije mise „zor-
nice”, jedna za drugom.

Sakrament sv. ispovijedi organizirajte pojedini-
načno svaki u svojoj župi u naznačene dane i u

određeno vrijeme za pojedine dijelove župe, da
izbjegnute nazočnost većeg broja penitenata u
isto vrijeme u crkvenom prostoru.

U dogovoru s ukućanima koji se brinu oko
bolesnika u njihovim domovima – obidite i bo-
lesnike i podijelite im svete sakramente – uz
strogo pridržavanje važećih medicinskih propi-
sa od strane svih kojih se tiče.

Za slavlje misa na Božić i na blagdane po Bo-
žiću – gdje je potrebno – slavite veći broj misa
– u duhu aktualnih propisa.

S obzirom na blagoslove obitelji (domova, sta-
nova) postupite odgovorno i razborito, kako je
moguće u danim okolnostima, koje mogu biti
različite od župe do župe, od gradske ili seoske
sredine. Ništa Vas ne treba priječiti da blago-
slov domova „odgodite” i za neko kasnije vrije-
me – najbolje u dogovoru s članovima ŽPV-a.

Zahvaljujem od srca svakom od Vas za svu
Vašu ljubav prema Kristu, Crkvi i svim povje-
renim Vam Kristovim vjernicima i svim dru-
gim ljudima, koji zatraže Vašu ljudsku, kršćan-
sku i svećeničku pomoć. Utjelovljeni Sin Božji i
Spasitelj ljudskog roda Isus Krist, koji Vas je i
pozvao u svoju spašavajući svetu službu, neka
Vas, po zagovoru svoje Bezgrješne Majke čuva,
jači i blagoslivlje u Vašem neumornom trudu u
njegovu vinogradu.

Blagoslovljeno Vam bilo vrijeme Došašća!

Bratski Vas i srdačno pozdravljam i molim
svakodnevno za svakog od Vas – odani Vam u
Gospodinu Dobrom Pastiru – Vaš brat

✠ Franjo, *biskup, v. r.*

MOLITVA I KOLEKTA ZA NASTRADALE OD POTRESA U SISAČKOJ BISKUPIJI

Broj: 410/20

Banja Luka, 30.12.2020.

Draga braćo župnici i upravitelji župa, pišem Vam ovaj dopis nakon što je 29. prosinca 2020. razoran potres pogodio područje susjedne Republike Hrvatske, osobito Sisačku biskupiju (Petrinju, Sisak i okolinu). Sisačkom biskupu mons. Vladi Košiću odmah sam pismeno uputio izraze naše molitvene blizine.

Vas molim da u nedjelju, 3. siječnja 2021. pozovete svoje župljane na molitvu za sve žrtve potresa, posebno za duše onih koji su u potresu izgubili život kao i za one koji trpe (teške) posljedice bilo da su povrijeđeni ili su ostali bez svoga doma, posla, crkve, škole...

Također Vas pozivam da te nedjelje bude prikupljana kolekta za materijalnu pomoć Sisačkoj biskupiji. Potaknite svoje župljane da dadnu svoj velikodušni dar nastradaloj braći i sestrama, među kojima ima i ne mali broj onih koji su rođeni i odrasli u našim župama.

Spomenutu kolektu – odn. dar vjernika – potrebno je da do 15. siječnja 2021. dostavite ekonomatu našeg Ordinarijata.

Uključujući – zajedno s Vama – u molitvu sve koji su pogođeni potresom, a nas da Gospodin pošteno od slične nevolje – srdačno Vas pozdravljam!

✠ Franjo, *biskup, v. r.*

IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA

Dekretom br. 276/20 od 19.8.2020. razriješen je **fra Goran Barešić** službe župnog vikara u župi sv. Ante Padovanskog u Bihaću.

Dekretom br. 277/20 od 19.8.2020. imenovan je **fra Ivan Tučić** na službu župnog vikara u župi sv. Ante Padovanskog u Bihaću.

Dekretom br. 246/20 od 8.7.2020. imenovan je **vlč. Predrag Ivandić** na službe: biskupovog tajnika, urednika Tiskovne agencije Banjolučke biskupije (TABB) i biskupovog ceremonijara.

Dekretom br. 357/20 od 15.10.2020. imenovan je đakon **vlč. Marijan Krajinović** članom Ekonomskog vijeća Banjolučke biskupije te mu je povjerena zadaća pomaganja biskupu i drugim pastoralnim djelatnicima u biskupiji prema potrebi i njegovim mogućnostima.

Dekretom br. 374/20 od 13.11.2020. produženo je **o. Witoldu Piotru Pietrasiuku**, SAC, „vrijeme provjere“ radi inkardinacije u Banjolučku biskupiju na sljedeću godinu dana.

Dekretom br. 378/20 od 26.11.2020. dana je novozaređenom đakonu **fra Dariju Matanoviću** ovlast za obavljanje đakonskog praktikuma u župi Uznesenja BDM u Jajcu u vremenu od 29.11.2020. do 17.1.2021.

Kanonsko poslanje

Dekretom br. 223/20 od 22.9.2020. podijeljeno je gospodici **Blaženki Ivekić** kanonsko poslanje za poučavanje vjeronauka u školi u Banjoj Luci.

Dekretom br. 224/20 od 22.9.2020. podijeljeno je župnom vikaru na Petrićevcu fra **Tomislavu**

Svetinoviću kanonsko poslanje za poučavanje vjeronauka u školi u Zalužanima, Kotor Varošu i u Banjoj Luci.

Dekretom br. 225/20 od 22.9.2020. podijeljeno je župniku u Ljubiji **vlč. Zlatku Matiću** kanonsko poslanje za poučavanje vjeronauka u školi u Sanskome Mostu.

Dekretom br. 226/20 od 22.9.2020. podijeljeno je g. **Hrvoju Šitumu** kanonsko poslanje za poučavanje vjeronauka u školi u Drvaru.

Dekretom br. 227/20 od 22.9.2020. podijeljeno je gospodici **Nikolini Duvnjak** kanonsko poslanje za poučavanje vjeronauka u školi u Zabrišću.

Dekretom br. 228/20 od 22.9.2020. podijeljeno je župniku u Glamoču **vlč. Marku Crnjku** kanonsko poslanje za poučavanje vjeronauka u školi u Zagoričanima, Dobrom i u Kabličima.

Dekretom br. 229/20 od 22.9.2020. podijeljeno je župniku i predstojniku Katehetskog ureda **vlč. mr. Marku Vidoviću** kanonsko poslanje za poučavanje vjeronauka u školi u Prijedoru i u Kozarskoj Dubici.

Dekretom br. 363/20 od 22.10.2020. podijeljeno je župnom vikaru fra **Ivanu Tučiću** kanonsko poslanje za poučavanje vjeronauka u školi u Bihaću.

Dekretom br. 393/20 od 12.12.2020. podijeljeno je **vlč. Borisu Ljevaku** kanonsko poslanje za poučavanje vjeronauka u Osnovnoj školi KŠC-a Bihać u Bihaću.

ORDINARIJ

PROPOVIJEDI

ZLATNA MISA VINKA KARDINALA PULJIĆA

Marija Zvijezda, 19.7.2020.

(Jer 1,4-9; 2 Kor 4,1-2. 5-7; Mt 9,35-38)

Dragi brate u biskupskoj službi, – ZLATOMISNIČE, nadbiskupe i metropolite, kardinale Vinko, draga braćo svećenici i redovnici, drage sestre redovnice, draga rodbino današnjeg Zlatomisnika, dragi župljani ove i drugih župa, draga braćo i sestre u Kristu Isusu, cijenjeni prijatelji!

U ovoj velebnoj crkvi u našem gradu i biskupiji, posvećenoj izabranoj Božjoj suradnici i najdčnijoj predstavnici ljudskog roda, Presvetoj Djevici i Bogorodici Mariji, okupili smo se – unatoč neuobičajenim, dramatičnim preprekama zbog aktualne pandemije – svi mi – ne samo iz ove župe, nego i iz drugih okolnih pa i udaljenih župa, čak i iz susjedne zemlje – Hrvatske.

Glavni razlog ovog svečanog liturgijskog zbivanja nije samo misno slavlje današnje nedjelje, - to smo mogli imati i u našim župama i sredinama gdje momentalno živimo; - nego razlog našeg današnjeg i fizičkog zajedništva je zapravo vrlo rijedak – ne samo za ovu crkvu i ovu župu. Taj razlog nam je poznat i mi smo svi zbog njega radosni i Bogu zahvalni!

Prije ravno 50 godina, ovdje je slavio svoju Mladu misu član vjerničke katoličke zajednice, koja je tada živjela nedaleko od ove crkve, a pripadala drevnom katoličkom selu Priječani, tada u sastavu prostrane petrićevačke župe. Taj član je bio tada 25-godišnjak, a sada 75-godišnjak Vinko Puljić, naš današnji Zlatni Jubilarac! Tada je njegova Mlada misa – zbog građevinskih radova u ovoj crkvi, oštećenoj u katastrofalnom potresu (župna crkva na Petrićevcu je bila potpuno srušena) – bila u dvorištu ove crkve, koje je – ovakvo kakvo jest – bilo premaleno da primi sve tadašnje misare.

Od tih, tadašnjih radosnih i ponosnih misara, župljana ove i drugih naših banjolučkih župa i njihovih potomaka – uslijed ne samo prelaska u vječnost mnogih od njih, nego i dramatičnog, povijesnog, nasilnog izгона i iseljavanja tisuća i tisuća od njih i dodatno – zbog zbunjujućeg

straha od ugrožavanja zdravlja – vlastitog i tuđeg – prouzročenog aktualnom pandemijom koronavirusa, nazočni smo, evo, samo mi, kojima je to Božja Providnost i naša odlučnost omogućila.

Zadaća nam je da – također i u ime svih tjelesno nenazočnih živih i preminulih članova naše Crkve – zahvalimo, zajedno s našim dičnim Zlatomisnikom, dobrom Bogu za izvanredni milosni njegov dar koji mu je On dodijelio, pozvavši ga u službu ministerijalnog svećeništva Isusa Krista u Njegovoj Crkvi.

Poziv: od koga, kome i za što? – Od Boga, Stvoritelja svega svijeta, pa tako i svakog ljudskog života. I života našeg današnjeg Jubilarca!

Taj izvanredni Božji poziv je upućen baš njemu, našem Zlatnom Jubilarcu, slično kao i tolikim drugim od Boga izabranim pojedincima tijekom dugih stoljeća povijesti spasenja ljudskog roda – sve do naših dana. Slično – kao i velikog starozavjetnog Božjeg proroka Jeremiju, i našeg brata Vinka je Bog od samog početka njegova života izabrao za osobitu službu u njegovom izabranom narodu. „Za proroka svim narodima postavih te ... u usta tvoja stavih riječi svoje“ (usp. Jer 1,5b. 9b) – riječi su Boga živoga, ne samo proroku Jeremiji, kako čusmo u 1. čitanju, nego i ovom njegovom Izabraniku, sinu našeg naroda, ovog našeg kraja i ovdašnje Kristove Crkve – Vinku!

Biti od samoga presvetog Boga izabran u izuzetno odgovornu i uzvišenu službu njegova proroka, njegovoga glasnika, njegova apostola, opunomoćenog njegovog poslanika, dijametralno je oprečno od službe samozvanog vraća i varalice ljudi, osobito onih ljudi, koji su u životnim problemima i potrebama, a kakvih je uvijek bilo i danas ima jako veliki broj.

Biti u proročkoj i apostolskoj službi „Božjih usta“, u službi utjelovljene Božje Riječi, Božje Istine, znači – „u zgodno i u nezgodno vrijeme“ (2 Tim 4,2) svjedočiti pred ljudima svojim riječima i svojim djelima: „ovo se ne smije događati“ i „ono se mora činiti“. Tko kaže da je to lako taj je ili lakomislen i ne zna što tvrdi ili je ne-

iskren i ne govori istinu! – Nikakvo čudo što su se mnogi pred takvim zadatkom i pod takvim teretom osjećali uplašenima odn. nadvladanima. Čuli smo to i malo čas u pozivu Božjem upućenom njegovom proroku – velikom Jeremiji u starozavjetnom Božjem izabranom narodu, koji se zbunjen i prestrašen Bogu ispričava: Ah Gospode, ne mene, ja ne umijem govoriti, dijete sam! (usp. 1,6).

I u novozavjetnom Božjem narodu, u Kristovoj Crkvi, nastavio je Bog – Stvoritelj i Spasitelj čovjeka pozivati pojedince na posebnu proročku i apostolsku službu. Dobro su nam poznate Isusove riječi ribaru Šimunu: Pusti, ostavi, Šimune, te svoje mreže, dajem ti novu, osobitu zadaću: Od sada ćeš – umjesto riba – loviti ljude (usp. Mt 4,19). Bacat ćeš moje mreže, mreže moje istine, moje ljubavi, moga praštanja i milosrđa u moru naroda i cijelog ljudskog roda! Slično je Isus govorio i drugim svojim izabranicima – apostolima. „Kao što je mene poslao nebeski Otac, tako i ja šaljem vas!“ (Iv 20,21).

U izabranom Božjem narodu – Crkvi – kojem je od uskrsg Krista zagaranirana djelotvorna nazočnost Duha Svetog, Duha Tješitelja i Branitelja, isti Krist se brine da ni u jednom vremenu ne ponestane posebnih njegovih izabranika, opunomoćenika i poslanika koji će potpuno i vjerno stajati u službi živoga Boga i u službi Božjeg putujućeg naroda, tj. u njegovoj Crkvi.

Tako se dogodilo i u ovom našem vremenu i u ovom našem životnom okruženju. Dgodilo se s našim suvremenikom i sugrađaninom, svećenikom Isusa Krista Vinkom Puljićem, rođenom u ovdašnjem prigradskom selu Priječani, koje je prilikom davnog (prvog poznatog nam) popisa katolika ovog kraja – prije skoro 300 godina – 1736. i 1737. godine, imalo 10 katoličkih kuća sa čak 117 katolika! (Bojim se da Vas Priječanaca danas, na veliku žalost naše Mjesne Crkve, nema toliko.).

Svaki novozavjetni, zaređeni svećenik, pa tako i naš današnji Zlatni Jubilarac Vinko, dolazi k ljudima i nastupa pred njima – ne u svoje vlastito ime, snagom sebi samom dane punomoći, niti govori u korist nekog svoga vlastitog interesa i probitka. On je od samog Boga dobio nalog da svim ljudima približi Kristovo djelo njihovog spasenja. Svaki svećenik mora se truditi, biti drugi Krist, kako to naglašava apostol Pavao, kad piše: „Živim – ali ne više ja,

nego Krist živi u meni“ (Gal 2,20). To znači cjelokupni život jednog Kristovog svećenika, njegovo razmišljanje i njegovo djelovanje, moraju biti prožeti osobom i djelovanjem Isusa Krista, Spasitelja i na Krista moraju biti usmjereni. Trajnim pogledom na Isusa Krista, svaki njegov svećenik je u stanju shvatiti, kakav mora izgledati njegov život i njegovo djelovanje u Crkvi, u zajednici Kristovih vjernika i u ime Crkve u konkretnoj društvenoj zajednici.

Tako je bilo i u slučaju Kristova svećenika Vinka, današnjeg Zlatnog Jubilarca.

Prije 50 godina, nakon svoga svećeničkog ređenje, kao mladomisnik, Vinko je znao – slično kako je to slučaj i sa svakim drugim mladomisnikom, – da je inicijativa za njegovo svećeničko zvanje i poslanje bila – ne njegova vlastita, nego, kako to Isus veli: Gospodara vinograda, njive, žetve u koji On, Bog, poziva sebi radnike i suradnike i povjerava im odgovorni i težak posao (usp. Mt 9,37-38).

Mogao je tadašnji mladomisnik Vinko i na temelju životnog iskustva svoje starije subraće svećenika – znati da će i u njegovom svećeničkom životu i djelovanju biti i teških časova i vremenā iskušenja, neshvaćanja, neprihvatanja, neuspjeha, razočaranja i zamora. Vjerujem da ga je i tada i kasnije krijepila svijest da su njegove posvećene ruke privezane na Božje kormilo; da su smještene u ruku živoga Boga, koji je svakom od Njega pozvanih jasno rekao: „Ne boj se. Ja sam s tobom. U dlan svoje ruke, ja sam te upisao“ (Iz 49,6). Također vjerujem da je naš današnji Zlatni Jubilarac dobro znao – i tada i kasnije – kako je on, slično kao i apostol Pavao, koji to tvrdi za sebe – milošću Božjom to što jest (usp. 1 Kor 15,10). Dosta ti je Pavle (Vinko) moja milost – veli Isus; ona će doći do izražaja u tvojoj slabosti i nemoći! (usp. 2 Kor 12,9).

Sigurno je i on ne rijetko tijekom svih kasnijih svojih pedeset izuzetno dinamičnih i bremenitih svećeničkih godina ponavljao riječi apostola Pavla: „Neka nas ljudi smatraju kao sluge Kristove i upravitelje Božjih tajna!“ (1 Kor 4,1-2).

Da, baš tako! Kao „upravitelj Božjih tajna“, tj. Kristovih spasonosnih dobara, naš brat Vinko je prije 50 godina bio posvećen – bio zaređen – da naviješta Kristovo Evanđelje, da posvećuje Kristove vjernike i da prinosi spasonosnu i pomirbenu žrtvu Novoga saveza!

Krist, Veliki svećenik i Dobri Pastir, u svojoj za nas ljude nedokučivoj nakani i ljubavi,

trebao je svoga mladog, poletnog suradnika – svećenika Vinka, najprije za obrađivanje svoje njive u ovoj njegovoj rodnoj biskupiji: - u župama Banja Luka, Sasina i Ravska – sveukupno kroz osam godina zauzetog župnog pastora. Zatim ga je odveo u drugu sredinu, u drugu nadbiskupiju i postavio za duhovnog izgraditelja mladih sjemeništara, budućih svećenika i drugih katoličkih laika – intelektualaca u zadarsko sjemenište. Ponovno ga je vratio u rodnu njegovu biskupiju u to u župu Bos. Građiška.

A nakon tri godine župnikovanja preseljava ga u središte naše crkvene pokrajine – naše metropolije – u Sarajevo: najprije kao jednog od poglavara u našoj Metropolijskoj bogosloviji, a nakon samo nekoliko mjeseci te službe kao nadbiskupa i metropolita sarajevskog, odn. vrhbosanskog – kao prvog čovjeka naše Pokrajinske Crkve! Sâm ga je tadašnji papa sveti Ivan Pavao II. posvetio za biskupa na Bogojavljenje, 6. siječnja 1991.

U jeku užasnog rata, dok je bio prisiljen sa svojim suradnicima i povjerenim mu vjernicima po cijenu života – boraviti u opkoljenom i granatiranom središtu svoje nadbiskupije – isti ga je papa uvrstio među svoje najbliže suradnike, u kardinalski zbor. U tom svojstvu sudjeluje kasnije i u izboru dvojice nasljednika svetog pape Ivana Pavla II. – pape Benedikta XVI. i sadašnjeg pape Franje.

Između ovih – nazovimo ih najmarkantnijih „kamenā međaša“ na svećeničkoj životnoj stazi našeg Zlatnog Jubilarca – tijekom 50 minulih godina – ispletena je gusta mreža bezbrojnih Božjih zahvata u njegov život i poslanje; mnoštvo opipljivih dokaza Božje skrbi i pomoći na trnovitim i stjenovitim etapama njegova životnog hoda i predvođenja povjerenog mu Božjeg naroda u njegovoj nadbiskupiji kao i u zaduženjima za Božji narod u našoj metropoliji, ali i diljem zemaljske kugle, po svim kontinentima, kamo ga je njegova biskupska i kardinalska služba vodila.

S velikim pouzdanjem u Trojedinog Boga, naš je revni Jubilarac, Kristov odani suradnik Vinko – odlučno započeo i neumorno vodio svekoliku obnovu – duhovnu i materijalnu – svoje – tijekom rata 90-ih godina – opustošene i razrušene nadbiskupije. U isto vrijeme je obilazio mnoge zajednice svojih – uslijed ratnog progona – protjeranih i raspršenih žuljana diljem brojnih država svijeta, bodreći ih da nikada ne

zaborave vjeru svojih roditelja i predaka i svoju obiteljsku kolijevku, u kojoj su u svom rodnom kraju bili odnjjihani.

U isto vrijeme je – svjestan svoje proročke zadaće – ne samo za članove Crkve nego i za članove našeg dramatično zbrkanog i mnogostruko ugroženog društva – neustrašivo i dosljedno dizao svoj glas protiv svih vrsta laži, nepravdi, obmana i nerješavanja brojnih pogubnih problema i pitanja, koji godinama tište brojne naše sugrađane i suvremenike. Dizao je glas i u zaštitu brojnih obespravljenih, slabih, siromašnih i nezaštićenih, koji su protiv svoje volje gurnuti pod noge jačih, osionih, bezočnih i bogatih svojih sugrađana.

Nije mu nikada bilo teško spustiti se u nizine tjeskobne i tužne svakodnevnice tzv. običnih, „malenih“ ljudi, niti mu je ponestalo odlučnosti i razboritosti pred onima, koji su tijekom protekle tri decenije obnašali ili i danas obnašaju visoke političke i društvene funkcije i pokazuju na djelu svoju moć – nerijetko pogubnu – i svoj utjecaj na naše suvremeno društvo.

Također se nije umorio u svome karitativnom i ekumenskom djelovanju na dobro brojnih naših sugrađana, niti u liječenju još uvijek brojnih bolnih i krvarećih rana iz nedavnog rata, na dušama i srcima brojnih katolika i nekatoika.

Tijekom cijelog svoga 50-godišnjeg svećeničkog i 30-godišnjeg biskupskog života i služenja naš se dragi Zlatni Jubilarac trudio nalikovati na onoga savjesnog i vjernog slugu iz Isusove prispodobe, kojem je njegov gospodar povjerio pet talenata, a on „ode i počne raditi s njima te zaradi još drugih pet talenata“ (usp. Mt 25,15.16.). I zato ga je gospodar pohvalio, a Isus nam ga dao za uzor našem ponašanju prema njegovim darovima koje nam je dao.

Svjestan je dobro, naš Zlatomisnik, da je sve ono dobro i vrijedno, što je tijekom 50 godina svoga plodnog svećeničkog djelovanja – u svojoj rodnoj biskupiji i povjerenoj mu nadbiskupiji – pa i u cijeloj Crkvi – nije bilo moguće ostvariti bez dragocjene pomoći brojnih Kristovih vjernika, koje je Bože Providnost postavila na njegovu svećeničku stazu. Zato on ima razloga Bogu zahvaljivati za dragocjene svoje suradnike i brojne druge svoje pomoćnike. To će on i danas – s nama zajedno učiniti – vjerujem posebno za one pomoćnike koje mu je Bog podario tijekom njegova života i svećeničkog djelovanja u ovoj župi i u ovoj biskupiji.

Obilježavanje naših ljudskih jubileja – uključuje – osim naše dužnosti da zahvalimo Bogu i bližnjima – također i naše iskreno ispitivanje savjesti: jesmo li sve, što smo trebali uraditi i uradili onako, da se to sviđa Bogu, ili smo pogriješili – bilo svojom nakanom, ili svojim postupcima, ili pak svojim propustima da učinimo bolje i više. Ako nas pri tom savjest možda i optužuje, znamo da je Božje milosrđe veće nego sve naše nesavršenosti, nedosljednosti i nevjernosti, za koje smo spremni pokajati se i tražiti oprost.

I našem dičnom Zlatnom Jubilarcu, najdičnijem živućem sinu naše biskupije banjolučke, nadbiskupu i kardinalu Svete Rimske Crkve Vinku jasno je da ova današnja naša – možda na izvan preskromna – ali sigurno iskrena, pa i pobožna svečanost i ovo slavlje naše zajedničke kršćanske vjere, nade i ljubavi i radosti – nije samo osvrtnje na prošlost nego i na gledanje prema budućnosti. A nju nam dodjeljuje Gospodar vremena i vječnosti, koji može svojom djelujućom snagom u svakom od nas puno više dobroga ostvariti nego što mi možemo i zami-

sliti i isprositi. Imajmo u Njega povjerenja!

Dragi moj brate u biskupskoj službi i dugogodišnji dragocjeni moj prijatelju, Zlatni Jubilarče:

od srca Ti zahvaljujem što si – dosljedan svojoj skromnosti ipak pristao danas doći k nama i slaviti Misu Zahvalnicu – na ovom istom mjestu, gdje si je i kao svoju Mladu misu slavio na današnji dan, prije punih 50 godina!

Hvala Ti u ime Kristove Crkve s područja ove Tvoje rodne biskupije za Tvoje vjerno i neumorno služenje Kristu i braći ljudima – u Crkvi i izvan nje!

Hvala Ti što si svojim svijetlim primjerom pokazao „urbi et orbi“ da i iz ove naše – od mnogih, nažalost, otpisane katoličke i hrvatske sredine – može izniknuti tako divan i mirisni cvijet istinskog bogoljublja, čovjekoljublja i domoljublja!

Neka Te i ubuduće prati Božji blagoslov i majčinska zaštita Marije Zvijezde!

To će biti iskrena molitva – vjerujem – svih nas nazočnih i daleko brojnijih onih danas fizički nenazočnih među nama! Amen.

O 25. GODIŠNJICI „BRIŠEVAČKIH MUČENIKA“

Briševo, 25.7.2020.

(Izreke 8, 23. 32-33. 35-36 i Ps 8, 5-7 i Mt 1b, 24-27)

Draga braćo svećenici, drage sestre redovnice, dragi Kristovi vjernici laici iz ove i drugih župa, cijenjeni prijatelji Boga i čovjeka.

Na današnji datum 25.srpnja Crkva slavi blagdan jednog od Isusovih 12 apostola sv. Jakova starijeg, rođenog brata apostola i evanđeliste, sv. Ivana.

Kao prvi od apostola, sv. Jakov je podnio mučeničku smrt u Jeruzalemu, gdje je on bio predstojnik tamošnje kršćanske zajednice, biskup. Dao ga je ubiti tadašnji židovski kralj Herod, 44. godine poslije Krista.

Kroz sva kasnija desetljeća i stoljeća, kršćanska zajednica - Crkva, nije zaboravila ni njega, mučenika Jakova ni njegovu mučeničku smrt, jer ju je on podnio zbog svoje vjernosti Kristu i njegovom Evandjelju tj. Isusovoj spasenjskoj nuci.

Bezbroj Kristovih učenika je tijekom proteklih 20 stoljeća slijedilo primjer vjernosti do smrti ovog i drugih Isusovih apostola, koji su na sličan način završili svoj zemaljski život i prešli u sretnu vječnost.

A Isus je zagarantirao svakom svome učeniku ako izgubi svoj život poradi njega, da će ga naći (usp. Mt 16, 25). „Budi mi vjeran do smrti i dat ću ti život vječni“ (Otk 2,20) - obećaje Isus svakom svome učeniku.

Prije 28. godina, na jučerašnji i današnji datum, 24. i 25. srpnja 1992. godine, na ondašnji miroljubivi katolički puk ovog sela Briševa, sručila se protu-božja i protu-ljudska prkosna sila uništavanja, ne samo stanja i imanja ovdašnjih žitelja, nego i samih njihovih života, i to ničim izazvana i po nalogu nekih ondašnjih „Heroda“, očitih protivnika Kristovog Evandjelja i onih, koji su se trudili primjenjivati to Evandjelje u svom svakodnevnom životu, tj. ovdašnjih katolika, starorječkih župljana.

Kao što cijela Crkva tijekom svoje duge povijesti smatra svojom obavezom zahvalno čuvati spomen na one svoje članove koji su tijekom svog zemaljskog života svjedočili za Krista i svoje živote za njega dali, tako i naša Mjesna Crkva, naša biskupija, ova i okolne naše župe, imaju trajnu dužnost čuvati molitveni spomen osobito na one, koji su potpuno nedužni, ubijeni iz mržnje na katoličku vjeru.

Takovih članova naše biskupije ima na stotine pa i tisuće iz prošlog najkrvavijeg stoljeća ljudske povijesti. Među njima je procentualno najveći broj upravo iz ovog sela Briševa i iz ove župe Stara Rijeka.

Svake godine, osim 1995. kada je u ovo vrijeme, tijekom srpnja i kolovoza, bio definitivni pogrom nad preostalim katolicima ovog sjevernog djela naše biskupije, preostala rodbina i župljani ove i okolnih župa, predvođeni svojim župnikom, okolnim svećenicima i biskupom, u većem ili manjem broju, najprije u dvorištu porušene župne crkve, a onda na ruševinama ove spaljene, pa kasnije i obnovljene spomen crkve, slavili su svete mise za mučene, izmasakrirane i ubijene Briševljane, Staroriječane i Ljubijce. Upućivali smo Bogu svoje molitve, prošnje za njihove duše ali molitve kajanja i zagovora za njihove ubojice kojima, ako se ne pokaju, prijeti vječna propast i nesreća. Molili smo Boga također i za njegov dar praštanja i življenja u izmirenosti s našim zabludjelim neprijateljima i u istinskom, pravom i pravednom, trajnom miru.

Osobno sam nastojao na današnji dan ovdje biti svake godine. Samo nekoliko puta mi to, zbog fizičke nemogućnosti, nije uspjelo. Ovo naše, takoreći, „zavjetno“ zborovanje, nastojali smo sačuvati od bilo kakve politizacije, odnosno od zloupotrebe naših dragih i dragocjenih svjedoka vjere, naših mučenika.

Svaki put sam, i osobno, nastojao dozivati u pamet svim nazočnima našu obavezu prema Božjoj objavljenoj istini o vrijednosti u Božjim očima svakog ljudskog života te o isključivom pravu Boga Stvoritelja, da samo On bude Gospodar ljudskih života i povijesti svakog naroda i cijelog ljudskog roda.

Već u jednoj od starozavjetnih knjiga, sâm Bog predstavlja svoju Božansku Mudrost, kako čusmo malo prije u današnjem prvom čitanju: „Oblikovana sam još od vječnosti, od iskona, prije nastanka zemlje... Djeco (ljudska) poslušajte me, blago onima, koji čuvaju moje putove. Poslušajte pouku, da stečete mudrost i nemojte je odbaciti... Jer tko nalazi mene, nalazi život i stječe milost od Gospodina. A ako se ogriješi o mene, udi svojoj duši: svi koji mene mrze ljube smrt“.(Izr 8,23.32-33.35-6).

U jednoj pak drugoj, također starozavjetnoj knjizi, čitamo i ove riječi, koje govore o veličini i darežljivosti Boga, Stvoritelja: „Gospode, divno li je ime tvoje po svoj zemlji, veličanstvom nebo natkriljuješ. Pa što je čovjek da ga se spominješ,

sin čovječji te ga pohađaš? Ti ga učini malo manjim od Boga, slavom i sjajem njega okruni. Vlast mu dade nad djelima ruku svojih, njemu pod noge sve podloži“. (Ps 8,2.5-7).

To je dakle, čovjek u svome bogolikom dostojanstvu, odsjaj Boga, Stvoritelja i njegove krasote, dobrote, darežljivosti i ljubavi! Čovjeku je njegov Stvoritelj povjerio cijeli svijet da on u njemu živi i razvija se prema Božjem planu, tako što će se odgovorno ponašati prema svim drugim stvorenjima i svjesno čuvati savez, kojega je Bog Stvoritelj sklopio sa svim njegovim stvorenjima na zemlji i sa cijelim beskrajnim kozmosom.

Taj savez je savez skladnosti i mira. Takvom jednom savezu proturječi svaki nesklad, svaki sukob, svaki rat među ljudima, koji su kruna Božjeg stvaralačkog djela na cijeloj zemaljskoj kugli. Sukobi i rat izviru iz oholosti, iz sebičnosti, mržnje i nasilja. S ratom, čovjek pretvara svoj životni ambijent stvorenog svijeta u mjesto smrti i razaranja. Tako čineći, čovjek Božja stvorenja otuđuje, odalečuje od najdubljeg smisla njihova postojanja, skida s njih Božju krasotu, koja se u stvorenjima zrcali kao Božji odsjaj.

Tako čineći, čovjek divna Božja stvorenja, na čelu s čovjekom, ili potpuno uništava ili ih podvrgava svome kratkovidnom i uskogrudnom interesu, fatalno sputavajući i ograničavajući njegov prirodni rast i razvoj.

I najnovija užasna ljudska tragedija, kao plod čovjekova neposluha i prkosa Bogu i njegovim zapovijedima, koja je na izuzetno brutalan način pogodila veliki dio ovdašnjeg stanovništva, bezobzirno je i brutalno uništila tolike ljudske živote i fatalno zaustavila od Boga Stvoritelja planirani razvoj i napredak u svakom pogledu cijelog ovog kraja.

Svi mi, koji smo doživjeli taj sunovrat u sâm pakao, nekih ovdašnjih, od đavla zavedenih, vaših komšija i njihovih istomišljenika, tadašnjih i sadašnjih vođa, ujedno smo svjedoci teško popravljivog poraza ovdašnjeg čovjeka, kao bogolikog stvorenja. Jer, taj je od đavla zaraženi čovjek Božju sliku zamrzio najprije u samom sebi i nije ju mogao podnositi niti ju tijekom svih ovih 28 godina podnosio u ondašnjim, svojim bližnjima, u stanovnicima ovog prekrasnog, od Boga blagoslovljenog, a od đavla zamrženog sela i kraja.

Sva ubijena naša braća i sestre, koji su žrtve djelovanja samoga sotone i njegovih, u ljudskom obliku, poslušnih slugu, zaslužuju ne samo na ovaj spomendan njihova stradanja, nego i trajno naše, u duhovnom pijetetu, molitveno sjećanje

pred njihovim i našim Stvoriteljem, pred čijim pogledom mi sada hodimo ovozemaljskom suznom dolinom i pred čijim ćemo se pravednim sudom jednoć sigurno naći i mi i svaki drugi čovjek, da primimo Božju plaću za svoja pravedna djela ili svoja zlodjela, već prema tome za što smo se svojevoljno ovdje na zemlji opredijelili.

U ovom našem svijetu, kojega je Bog stvorio, i u kojem ima mogućnosti i mjesta i za slobodnu volju nas ljudi, uvijek je moguće i iz zla izvući dobro. To čini Bog, i to isto čine oni koji u njega vjeruju. Mi, vjernici Kristovi smo poučeni da crta razdvajanja između dobra i zla ide kroz ljudsko srce, a ne između čovjeka i čovjeka, između naroda i naroda.

Što je u čovjekovu srcu, to će dolaziti do izražaja i u njegovom životnom okruženju, u njegovu ponašanju, kako prema samome sebi tako i u njegovim djelima ili nedjelima spram drugim ljudima.

Bog, Stvoritelj svakog od nas, jedini je garant konačne pravde. Bez Boga i njegove pravde svi bi naši ljudski zločini otišli u zaborav. Bezbožnik, ateista, koji ne priznaje postojanje Boga samoza-varavajuće misli za sebe da neće nikome morati odgovarati za svoja nedjela i grozote koje učini. Naprotiv, vjernik, pogotovo istinski kršćanin, koji je uvjeren da Bog postoji i da je On Stvoritelj ali i Sudac svakog stvorenja i svakog čovjeka, dobro zna da svaka naša odluka za dobro ili za zlo, za istinu ili za laž, za pravdu ili nepravdu, ima i svoje posljedice, u našem izvršavanju Božjih planova s ljudskim rodnom ili u našem ometanju i uništavanju tih planova.

Želimo li biti istiniti i vjerodostojni u ovom našem današnjem susretu sa živim Bogom i u našoj molitvi za njegovo milosrđe za pokojne i preživjele ovog sela i ovog kraja, ja vjerujem da vi svi to želite, a onda se ne možemo ne upitati: koji su Božji planovi za budućnost i Briševa i Stare Rijeke i Ljubije i cijelog ovog kraja?! Hoćemo li ustvrditi kako smo sigurni da je Bog zauvijek napustio ovaj kraj i prepustio ga svome protivniku i protivniku njegovih miljenika ljudi, davlu paklenom?

Imamo li volje i snage i tražimo li je od Boga, da budemo baš ovdje njegovi dragocjeni suradnici u njegovim planovima da obnovi lice ovog dijela zemlje, lice vaših drevnih djedovina i očevina?

Vama je, ako ne svima, ali sigurno mnogima, poznato da smo se tijekom svih dosadašnjih liturgijskih spomen slavlja kao i još u bezbroj

sličnih slučajeva trudili dozivati sebi u sjećanje i svijest veliku našu obvezu, koju kao kršćani, imamo kad je u pitanju obrana svakog ugroženog i obespravljenog ljudskog života, i to počevši od našeg rodnog mjesta i našeg životnog okruženja do svih onih mjesta i situacija gdje je on od bilo koga ili s bilo koje strane ugrožen.

Osobno sam se oko toga trudio i tijekom cijelog, nametnutog nam rata i u cijelom poratnom vremenu, ne gledajući da li je za taj i takav trud pogodan ili nepogodan trenutak ili okruženje u kojem sam se nalazio.

Bez i najmanje želje za nekom samohvalom, želim i ovaj put, pred vama posvjedočiti izuzetnu Božju dobrotu. Ona mi je uvijek iznova omogućila da dižem svoj glas, i u molitvi Bogu i u buđenju pozaspalih ili nezainteresiranih savjesti, kad su u pitanju obrana Božje časti i zaštita čovjekova dostojanstva. To sam činio ne samo ovdje u Briševu, Staroj Rijeci, Ravskoj, Prijedoru, Banjoj Luci, Bosni, nego i na mnogim drugim mjestima diljem zemaljske kugle, kamo me Božja ruka vodila.

Kao malu ilustraciju, da službeni predstavnik Katoličke Crkve s ovoga područja, naše domovine nije šutio ni pred europskom javnošću, koja se nažalost pokazala kao neodgovorni svjedok užasne drame i tragedije ne samo Briševa i okolnih mjesta u Krajini, nego i u cijeloj našoj razorenoj i opustošenoj zemlji, citirat ću dio jednog od svojih govora kojeg sam Božjom Providnošću, imao mogućnost održati na jednom velikom skupu, od više tisuća, kršćanskih intelektualaca i političara iz preko 20 europskih zemalja, u njemačkom velegradu Münchenu, u proljeće ratne 1994. godine.

Taj govor (oduvijek već i zaboravljen) donio u jednoj od svojih knjige o ratu u ovim našim krajevima jedan međunarodno poznati i priznati njemački političar i javni djelatnik.

Citiram dio tadašnjih mojih riječi, upućenih visoko civiliziranim i kršćanski orijentiranim Europljanima:

„Na ovom veličanstvenom skupu, puna su nam usta europskog čovjeka. Čovjek je također put Božjeg utjelovljenja u osobi Isusa Krista. Čovjek je put i kršćanstva, također i Katoličke Crkve (...) Koji čovjek? - Ti, brate, ti sestro, ja, svi mi, svaki od nas. Jer, svi se mi smatramo ljudima i imamo pravo tako se smatrati. Dosljedno tome, imamo pravo da nas i drugi tako smatraju i priznaju. Samo kao ljudi mi možemo jedni drugima istinski služiti i jedni drugima donositi

radost i sreću.

Svima vama Europljanima je poznato da europski narodi uvažavaju određene vrijednosti koje počivaju na etičkim i kršćanskim principima. Poznato nam je da Europljani priznaju i štite dostojanstvo svakog čovjeka i sva osnovna ljudska prava, uključujući vjerska i nacionalna (...) Unatoč tomu što možemo danas ustanoviti? Gdje je danas stvarno briga oko poštivanja ljudskih prava u pojedinim dijelovima našeg kontinenta?

Već je na ovom skupu bilo spomenuto, kako na udaljenosti manje od jednog sata leta avionom odavde, ljudska prava izgleda, da nisu ni priznata (...) Pravo je da se ovdašnji Europljani brinu oko očuvanja svoje životne sredine; da se brinu i za očuvanje života životinja. Ali, kad se radi o zaštiti ljudskog života, posvuda tamo, gdje je čovjek ugrožen, gdje ga se nemoćnog uništava nogama ili kasapi bajunetom, tu je zakazala Europa! (...) Kršćanski Europljani ne bi smjeli tu zakazati. Oni se, ne samo međusobno, trebaju promatrati i priznavati kao braća i sestre i to, ne samo kad smo jedni drugima simpatični nego i kad različito mislimo.

Rečeno je ovdje javno kako se biskup iz Banje Luke mora vratiti u tamošnji pakao.

On to ne mora, on hoće nazad u svoj rodni grad, u svoju domovinu. Moram ovdje nadodati jednu ispravku i dopunu: Ako je u Banjoj Luci za Europljane pakao, što poduzimaju Europljani za Banju Luku, za Bosnu i za spas tamošnjih ljudi, koji u tamošnjem paklu gore pred očima, vas Europljana?

Ali ja moram reći da u Banjoj Luci i Bosni nije samo pakao!! U paklu nema nimalo ljubavi, u paklu nema nikakve molitve, u paklu nema nikakvog prijateljstva!!! U mome rodnom gradu i cijelom tamošnjem kraju ima i sada mnogo ljubavi prema bližnjima! Ima kod mnogih tamošnjih ljudi snage za praštanje! Ima stvarne spremnosti ispunjavati i ono što nam je utjelovljeni Bog, Krist, povjerio kao svoju najtežu zapovijed: „Ljubiti i svoje neprijatelje! Činiti dobro onima koji nas mrže!“ To mi provodimo u djela! Mi ne govorimo samo, ne propovijedamo samo o ljubavi prema neprijateljima, mi tu ljubav i prakticiramo!

Dodite i osvjedočite se da je tako: vi iz Bavar-ske, iz Njemačke, vi iz svih drugih europskih zemalja! Dodite u Banju Luku i u cijeli tamošnji kraj! Tamo gdje počinje pakao da gori, tamo dolazi u susret Nebo, da zaustavi plamen pakla!

Ja sam osobno svakodnevno svjedok užasne, razorne moći pakla; Ali sam također svakodnevni svjedok i čudesne snage Božjeg Duha, koja je tamo i danas nazočna!

Poznate su nam Isusove riječi: „Bez mene ne možete ništa (dobra) učiniti! Tko sa mnom ne gradi taj uništava!“ Ja sam svjedok da je to istina! Tamo gdje je vladalo i vlada bezboštvo i prezir Boga i njegovih zapovjedi, tamo se stvara pogodno tlo za užasne ruševine! Tamo nastaju duhovne tragedije, duhovne praznine! Žele li ovdašnji europski narodi doživjeti sutra takvu sudbinu, takvu zlokobnu, pogubnu budućnost? Ako se budemo zatvarali u svoja uskogrudna, sebična dvorišta, takva nas budućnost sigurno čeka!

Imati uvijek otvoreno srce, otvorena vrata za druge, za svoje bližnje, samo tako ćemo moći biti vjerodostojni i konstruktivni graditelji budućnosti europskog kontinenta! Ne samo na riječima, nego poglavito svojim djelima pokazujemo da smo spremni pomoći sve životno ugrožene ljude u BiH i drugdje, i sve one koji se trude oko sprječavanja širenja pogubne mržnje i uništavanja čovjeka i oko promoviranja praštanja, pomirenja i pravednog, trajnog mira među ljudima, narodima i društvima (...)“ (Andreas Raab, *Opfer, Täter, Tatenlose*, Ulm, 1995., str. 162-167).

Tako sam eto govorio prije 26 godina pred predstavnicima nekoć kršćanske Europe, koja, u međuvremenu, nažalost sve više zaboravlja svoje kršćanske korijene, svoj kršćanski identitet i svoju konstruktivnu zadaću koju joj je Bog namijenio u cijelom ljudskom rodu!

Tko će nastaviti u ime nas koji smo, nažalost, za nerijetke bahate i samodopadne Europljane, bili i ostali „štala za njihove konje“, i za koje ste vi mnogi također ne rijetko, samo dobra i poželjna radna snaga?

Na svima nam je zadaća da budemo svjesni i dosljedni Božji suradnici a ne vražji, da se ponašamo kao slobodna Božja djeca, cijeneći Božju sliku u nama i ne robujući nikakvim ovozemaljskim samozvanim „bogovima“ i zavodnicima na krive i pogubne staze, da možemo praštati onima koji su se ogriješili o nas, kako bi i Bog nama oprostio! Molimo po zagovoru drage Gospe i svetih apostola, Petra, Pavla i Jakova, dobrog i milosrdnog Boga da nam svima u tome pomogne i da bude milostiv nama i svima onima koje danas preporučujemo njegovu milosrđu. Po koj vječni daruj im Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila njima.

Počivali u miru Božjem. Amen.

STOTA OBLJENICA ŽUPE DOLINA - SVETKOVINA ZAŠTITNIKA ŽUPE

Uznesenje BDM na Nebo - Dolina, 15.8.2020.

Dragi župniče,
draga braćo svećenici,
drage sestre redovnice,
dragi župljani ove župe - Jubilarke
cijenjeni prijatelji Boga i čovjeka,

1. Od svjetski poznatog umjetnika - kipara Ivana Meštrovića, potječu ove riječi - prikladne za naše današnje promišljanje o sadržaju ovog jedinstvenog dvostrukog slavlja: - velikog stogodišnjeg jubileja ove župe i najveće svetkovine najdičnijeg člana ljudskog roda - Presvete Djevice i Bogorodice Marije - svetkovine Njezina uznesenja na Nebo.

Evo tih riječi:

„Naša zemlja sačuvala je uspomene naše, a Gospa naša lozu našu! Njima zahvaljujmo“!

S vama zajedno želim sada glasno razmišljati:
- najprije o vama; - o ovom vašem rodnom kraju, o vašoj prošlosti, o vašim uspomenama i povijesti vaših korijena;

- o povijesti Kristove Crkve na području vaše župe i cijelog ovog pitomog i od Boga blagoslovljenog - a od Sotone često ugroženog kraja;

- a zatim o jedinstvenoj veličini i ulozi posebne izabranice i suradnice Boga Stvoritelja i Ljubitelja cijelog ljudskog roda - Presvete i Bezgrešne Djevice i Bogorodice Marije, naše dragocjene i moćne nebeske Majke i Zagovornice!

2. Svečano obilježavanje STOTE obljetnice Vaše župe, vašeg župnog zajedništva - jeste jedan vidljivi znak vaše žive vjere, vaše vitalnosti, vaše nade s obzirom na budućnost - ne samo vas osobno i vaših obitelji - tamo gdje se sada momentalno nalazi većina od vas, ovdašnjih prognanih župljana - nego i za budućnost ovdašnjih župljana, sadašnjih i budućih.

U ovoj osobitoj, povijesnoj situaciji, u kojoj se nalazite vi, i mnogi drugi, koji imaju na području ove župe svoje duboke korijene, - gdje su rođeni vaši roditelji i vaši preci, svi ste vi pozvani kao Kristovi vjernici i suradnici da budete vjerodostojni, istiniti, pozitivni, konstruktivni!

To podrazumijeva potrebu vašeg dodatnog angažmana, zalaganja - najprije:

- oko vašeg pomirenja s vama samima, s vašim identitetom, s vašom prošlošću, s vašim uspomenama; s vašom očevinom i djedovinom; s grobovima vaših predaka znamim - na drevnom groblju Gradina ili neznanim - na nekim

drugim mjestima;

- oko pomirenja našeg međuljudskog - kao župljana, rodbine i rođaka; pomirenja sa drugim susjedima u selima vaše župe i u cijelom ovom kraju.

Na to Vas poziva Vaš božanski Učitelj i Spasitelj Isus Krist i Njegovo sveto Evanđelje, koje su vam Kristovi svećenici, vaši duhovni pastiri naviještali, tijekom prošlih desetljeća, i moraju uvijek naviještati.

Taj Kristov poziv je poziv na istinsko izmirenje i život u iskrenom, pravom miru. Taj mir ne nudi nikakav mirovni sporazum, napravljen prema prohtjevu i raspoloženju nekih utjecajnih ljudi - ne rijetko iz nekih njihovih svakodnevnih i kratkotrajnih interesa; nego ga daje sam Krist, Spasitelj naš, Spasitelj svih ljudi, svih naroda i cijelog svijeta!

Zar nije On sam rekao: „Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Ja vam ga ne dajem kakav svijet daje. Neka se (stoga) ne uznemiruje i ne plaši vaše srce“! (Iv 14, 27).

3. Ovaj vaš veliki jubilej, ova vaša „okrugla“ godišnjica od jednog stoljeća vašeg župnog zajedništva, i sve ovo, što ste - osobito u zadnje vrijeme - lijepo i korisno poduzeli za vaše duhovno dobro i za ojačanje vaše kršćanske vjere i nade, - trebalo bi biti početak jednog novog životnog poleta i obnove vaših ovdašnjih zapuštenih domova, vaših ovdašnjih imanja, vaše očevine, vaše baštine.

Na to se treba gledati s optimizmom, sa razboritošću, sa smirenošću i s radošću.

I sama riječ „Jubilej“ - govori o radosti; - o unutarljivoj, duševnoj i duhovnoj radosti, ali i o radosti koja se i na vanjski način očituje. Ta radost je opravdana. - I mi se danas radujemo i trebamo se radovati, jer znademo da smo - kao kršćani - osobito Božji miljenici; što smo Kristovom žrtvom na križu spašeni ne od neke vremenite, kratkotrajne nesreće i tjelesne nevolje, nego od vječne propasti!

Kao takvi, mi se radujemo i jedni drugima; radujemo se što smo međusobno povezani zagarantiranom nam, trajnom Božjom utješnom nazočnošću. A Bog je Gospodar i naših života i našeg zajedništva, i naših jubileja - osobnih i zajedničkih - i povijesti našeg naroda; povijesti svih naroda na zemlji, dakako i povijesti Kristove Crkve.

4. Svaki jubilej u povijesti Crkve, u povijesti jedne crkvene zajednice - biskupije, župe, redovničke zajednice, crkve - održaje se zahvaljujući svetoj Božjoj providnosti.

To vrijedi i za ovaj naš Jubilej!

S tim osviještenjem mi sebi danas posvjescuemo, dozivamo u pamet, da smo dužni zahvaljivati Božjoj dobroti i milosrđu što smo doživjeli ovu radost.

Dužni smo također, na temelju znanja i mogućih novih saznanja o događajima iz prošlosti Crkve - one davnošnje i ove bliže tijekom prošlog stoljeća - razmisliti o svojoj odgovornosti za budućnost te iste Crkve na području ove župe idućih godina, desetljeća, odn. - idućeg stoljeća njezinog postojanja.

U dvadeset stoljeća dugoj povijesti Crkve - staro i novo, prošlo i buduće - vrlo često su međusobno bili povezani.

Ne treba to nikoga čuditi! Jer Isus Krist, kao jedinstveni, univerzalni Spasitelj svih ljudi, svih naroda i generacija, „isti je i jučer i danas i zauvijek“. (Hebr 13,8). I njegove riječi, njegova Radosna Vijest - Evanđelje - namijenjeni su svim vremenima, svim ljudima, svim generacijama. Tako će ostati dok je svijeta i vijeka! Sam je Isus to ustvrdio, kad je rekao: „Nebo će i zemlja proći, ali riječi moje doista neće proći!“ (Mk 13,13).

Crkva Kristova ima posvuda neizostavnu zadaću propovijedati te Isusove riječi spasenja čovjeka, naroda i cijelog ljudskog roda, bilo joj za to zgodno, pogodno ili nezgodno, nepogodno vrijeme (usp. 2Tim 4,2).

Imala ju je ona i tijekom svoje duge povijesti i u ovom kraju! Ima tu zadaću Crkva i danas! Prisjetimo se - barem ukratko - Kristove otkupiteljske nazočnosti po njegovoj Crkvi i u ovom kraju - i na području ove današnje vaše župe - Jubilarke!

5. Svima vama, koji svoje korijene vučete iz ovog kraja, poznato je, da je Dolina bila - kao nijedno drugo mjesto i bližoj i daljoj okolini - naseljena još u prapovijesti - nekoliko tisuća godina prije Kista!

Tragove kršćanstva u ovim krajevima, tj. u današnjem Lijeveča polju - nalazimo već iz ranih kršćanskih stoljeća, iz 5. i 6.-og st., još prije dolaska Hrvata u ove krajeve u 6. i 7. st.

Osnivanjem zagrebačke biskupije koncem 11.-og stoljeća - 1093. god. - i ovi krajevi - tadašnje Gornje Panonije, ulaze u njezin sastav

i pod njezinu jurisdikciju i ostaju tijekom daljnjih skoro 600 godina. Tijekom Srednjeg vijeka ovdje su zabilježene brojne crkve i župe te veći broj samostana raznih redova.

Osvajanjem ovih krajeva od strane Osmanlija, tijekom 16.stoljeća, dramatično se smanjuje broj katolika. Nestaju brojne ovdašnje župe i svi samostani. Ipak, ostaju katolici u ovom kraju. Oni crkveno pripadaju u 17.st. (1675.) tadašnjoj župi Orubice. Osim Orubice tada su bile župe još i u Gradišci, Lišnji kod Prnjavora i u Livaču.

Župa Orubica nestaje poslije tzv. Bečkih ratova (1683 - 99) kao i veliki broj drugih - u bližoj i daljoj okolini: od Dubice na zapadu do Bijeljine na istoku.

Došlo je tada do krupnih promjena u sastavu ovdašnjeg stanovništva. Ostalo je samo mali broj dotadašnjeg inače brojnog - etnički hrvatskog, a vjerski katoličkog - stanovništva. Turci su bili primorani na ovdašnje opustjele posjede i imanja naseliti novo stanovništvo. Povijesni izvori i građa govore o naseljavanju najprije pravoslavnih kolonista iz tadašnjeg Smederevskog sandžaka, a kasnije su stizali doseljenici iz drugih krajeva tadašnjeg prostranog turskog carstva.

Domaćeg, preostalog katoličkog stanovništva je bilo ovdje u Dolini, zatim u Mačkovcu, Kočičevu, Jurjevici i Livaču.

Crkveno su svi oni tada pripadali prostranoj župi Ivanjska.

Pod kraj turske vladavine, u drugoj polovini 19. st. imamo podatke o broju katoličkih obitelji i u broju članova u tim obiteljima - u Gornjoj i Donjoj Ljubiji te u Mačkovcu. Ta su sela tada pripadala župi Gradiška, koja je kao mjesna kapelanija odvojena od župe Ivanjska 1838., a od 1872. je samostalna župa.

Skoro pedeset godina kasnije 1920. - kako nam je poznato - odvajanjem od župe B. Gradiška, tadašnji banjolučki biskup Jozo Garić osniva župu Dolinu. Njoj pripadaju sela - redosljedom po tamošnjem broju župljana; Donja i Gornja Dolina, Novo Selo, Orubica, Bardača i Proševica. Imala je tada 1500 župljana.

Godine 1935. je na području župe bilo 1712 župljana katolika a 1939. - 1993 katolika. Dva deset godina kasnije - godine 1960. je bilo 1481! - To je i zbog gorke i dramatične činjenice da je blizu 300 župljana tijekom Drugog svjetskog rata i poraća izgubilo živote!

Ova je župa - kao svoju prvu župnu crkvu i župni stan imala preuređenu bivšu - gostionu.

Imala je drveni zvonik. Tijekom kasnijih desetljeća, ona je dva put nadograđivana. Izgrađen je i zidani zvonik početkom 60 - tih godina prošlog stoljeća za vrijeme župnika vlč. Tvrtka Tadića.

Sadašnju crkvu sagradio je vaš župnik mons. Kazimir Višaticki, koji je svoj život mučenički završio kao župnik i dekan gradiški.

Osim ove dvojice spomenutih župnika još su dvanaestorica župnika do prije 25. god. upravljala ovom župom. I od tada, uslijed dramatičnog nasilnog iseljavanja župljana pastoralnu i svu drugu potrebnu brigu vode župnici iz susjedne župe Gradiška.

Ovo su bili nabrojani samo neki glavni povijesni podaci o dramatičnoj, burnoj ali za cijelo plodnoj nazočnosti Katoličke Crkve na prostoru ove vaše župe i ovog kraja!

6. Samo kod Boga, u knjizi vječnosti, upisani su oni bezbrojni duhovni plodovi koje su članovi Crkve - vaši preci i brojni drugi Kristovi vjernici, ubirali s ovdašnje blagoslovljene njive Gospodnje - surađujući svakodnevno s Kristom Spasiteljem - bilo u slavlju svetih misa, u slavlju drugih svetih sakramenata; u obavljanju brojnih pobožnosti, u izgovaranju tolikih molitava, u brojnim postovima i u podnošenju žrtava raznih vrsta.

Iz generacije u generaciju roditelji su ovdje svoju djecu koju im je podario Bog Stvoritelj odgajali da budu pravi ljudi i pravi kršćani. U tome su vam tijekom ovih stotinu godina pomagali i vaši župnici iz ove župe i iz prekosavske župe Mačkovac, a tijekom ovog poratnog vremena župnici iz susjedne župe u Gradišci. Vama je svima poznato da su čak četvorica od župnika ove župe tijekom zadnjeg rata i u poraću smrtno stradala. A svi su župnici i upravitelji župe dijelili s vama ovdašnjim župljanima dobro i zlo. Zajedno s vama su se oslanjali na Isusa Krista, najvećeg patnika i najvećeg mirotvorca i najuspješnijeg Pomoćnika u nevolji.

Vjera u Krista, kao neuništivog Dobrog Pastira njegove Crkve jačala je i kriječila vašu nadu, da i iza najcrnijih oblaka na obzorju vašeg života, sija blago i toplo Sunce Božjeg milosrđa i ljubavi; da i najveći vodostaj mutne vode povijesnih zbivanja i uništavanja splasne i život se ponovno može početi obnavljati. Život je jači od smrti, nada je sigurna pobjednica nad beznadom, Bog je jači od Sotone! On je Gospodar i vremena i vječnosti! Tako utemelje-

no tvrdi i Kristova Crkva kroz sva dosadašnja burna, dramatična stoljeća svoje povijesti - u drugim krajevima naše zemlje i svijeta pa tako i u ovom kraju!

Tu činjenicu trebamo sebi dobro posvijestiti svi mi koji danas vjernički, kršćanski obilježavamo stogodišnji jubilej organiziranog crkvenog djelovanja ove župe.

7. Na to nas određeno potiče i radosno slavljenje današnje svetkovine Uznesenje Blažene Djevice Marije na Nebo!

Podsjetimo se sada na sadržaj ove - svima nama - tako drage Gospine svetkovine!

Kristova Crkva ne posjeduje ni u knjigama Svetog Pisma niti u svojoj dugostoljetnoj predaji - jedno izvješće o smrti Marijinoj. O tome ona ne zna nikakve pojedinosti. Ali, ona zna u svojoj vjeri da je Marija, kao Majka Spasitelja svijeta Isusa Krista, najsavršeniji plod njegova otkupiteljskog djela.

Zato Crkva također zna i tvrdi da zna kako je Marija morala postići dovršenje, potpuno ispunjenje svoga života kod samog Presvetog Trojstva - Boga Oca, Boga Sina i Boga Duha Svetoga!

Crkva je sebi mogla uzeti vremena i sva tolika duga stoljeća svoje povijesti, da bi razmatrala o završetku Gospinog zemaljskog života i njenom prelasku u vječnost, odnosno njenom uznesenju tijelom i dušom u Nebo, kako bi tek u prošlom stoljeću svoju vjeru u tu istinu o Marijinom uznesenju na Nebo i konačno svečano proglasila kao obavezu za vjerovanje svakom svome članu. To je uradio nasljednik apostolskog prvaka sv. Petra, - sluga Božji papa Pio XI. 1. studenog 1950. godine proglasivši osvjeđenje - vjeru katolika tj. kao obavezujuću istinu katoličke vjere ovim riječima:

„Mi obznanjujemo, proglašujemo i određujemo kao od Boga objavljenu dogmu (istinu što se mora vjerovati) da Bezgrješna Djevica, sačuvana čista od svake ljage istočnoga grijeha, ispunivši tijek zemaljskog života bila je dušom i tijelom uznesena u nebesku slavu, i od Gospodina uzvišena kao kraljica svemira, da bude što sličnija svojem Sinu, gospodar i pobjedniku nad grijehom i smrću“.

Katekizam Katoličke Crkve tvrdi: „Uznesenje Blažene Djevice posebno je sudioništvo u uskrsnuću njezina Sina i anticipacija (tj. predosjećaj) uskrsnuća drugih kršćana: (citirajući - zatim i riječi iz Bizantske (pravoslav-

ne) liturgije na svetkovinu Usnuća Bogorodičica - Veliku Gospu): „ U porodu si Bogorodice, sačuvala djevičanstvo, a po smrti nisi ostavila svijet. Preselila si se k životu, jer si Majka Života, i svojim molitvama izbavljaš od smrti naše duše“. (br. 966).

Drugi Vatikanski koncil je jasno istakao trajnu majčinsku i zagovorničku ulogu Majke Isusove ovim riječima:

„Materinskom ljubavlju (Marija) se brine za braću svoga Sina (tj. nas) koji još putuju i nalaze se u pogiblima i tjeskobama, dok ne budu dovedeni u sretnu domovinu (tj. u Nebo)“. Zato se Blažena Djevica Marija u Crkvi zaziva imenima Odvjetnica, Pomoćnica, Pomagačica, Posrednica“. (LG 62).

Sažeto rečeno: Današnja svetkovina Marijina uznesenja na Nebo je drugi kraj jednog velikog spasonosnog Božjeg luka koji započinje s Bezgrješnim začecem Marijinim. Bog Stvoritelj je posebno - direktno zahvatio u njezin život - i prije njenog rođenja i nakon njene smrti, odnosno njezinog završetka života na zemlji.

8. Danas mi, zajedno sa svim drugim članovima Katoličke Crkve radosno slavimo svetkovinu Marijinog određenja za puninu vječnog blaženstva, za proslavljanje njene bezgrješne duše i njezinog djevičanskog tijela, njene savršene sličnosti s njenim uskrslim Gospodinom. Ova svetkovina stavlja pred oči Crkve i cijelog čovječanstva jednu sliku i jedan dokumenat, koji nas na vrlo utješni način poučavaju, da će i naša posljednja i najdublja čežnja biti ispunjena. Jer, buduća proslava i blaženstvo je sretna sudbina svih onih koje je Krist - po sakramentu svetog krštenja sjedinio sa sobom i učinio ih svojom braćom i sestrama.

Dakle, ono što se na Mariji ostvarilo - tj. da je ona ušla u puninu blaženog vječnog života, to isto i mi smijemo očekivati ako se tijekom našeg ovozemaljskog životnog putovanja - od naše kolijevke do našeg groba - budemo dokazali kao Isusova braća i sestre.

9. Dragi Kristovi vjernici, Božji miljenici i djeco Marijina, dragi štovatelji Isusove Majke i Majke Crkve, osobito dragi župljani ove župe, bilo da ste u njoj ili izvan nje, imajući pred svojim očima i u mome razmišljanju sve vas, u dosadašnjoj aktualnoj situaciji, a koji ste se danas rado okupili upravo na ovom mjestu, u središtu ove - ljudskom krivicom

i teškim pred Bogom grijehom - opustošene župe, koja se više od polovine svoje povijesti nalazi pod posebnom zaštitom Blažene Djevice Marije na Nebo uznesene, tj. Velike Gospe, - a to je zaštita sta i neupitna i na ovoj i onoj drugoj strani rijeke Save uzbuđen sam kao i mnogi od vas zbog ovogodišnjeg Jubileja, kojeg obilježavate - nažalost kao i brojni drugi članovi naše biskupijske zajednice i ove napaćene zemlje, prognani fizički iz svoga rodnog mjesta: - što da Vam još rečem?

10. Često ste u mojim molitvama - i danas, kao što ste bili i svih proteklih 30 i više godina, od kako sam vaš biskup, zadužen pred Bogom i Crkvom iza ovu vašu župnu zajednicu - od onih godina kada smo s puno radosti i elana gradili ovu vašu krasnu župnu crkvu.

Vaše životno hodočašće tijekom protekla tri desetljeća - a i ranije - ne rijetko je praćeno suzama, raznim oblicima fizičke ili duševne boli, odricanja i tjeskobom.

Vjerujem da ste - poučavani od svojih roditelja i starijih te od svojih duhovnih učitelja i pastira, - često podizali svoj pogledi usmjeravali svoje srce i svoje misli i riječi prema dragoj Gospi, kao svojoj nebeskoj majci, koje je i sama - prije vas hodila ovom zemaljskom suznom dolinom sličnim životnim putem siromaštva, neprijaznosti, protjerivanja i boli; čije je srce pod križem njezinog i Božjeg Sina bilo probodeno mačem boli; a koja je, sada vječnog sunca ogrnuta sjajem, kako joj mi, njena zahvalna i odana djeca pjevamo u dragoj nam pjesmi „Zdravo Djevo, svih milosti puna“.

Kroz tolika stoljeća naše povijesti, Marija se u životu naših predaka toliko puta pokazala kao dragocjena pomoćnica, tješiteljica i kao dragocjeno sidro nade, kada je prijetila opasnost da ta nada potone.

Podsjećam vas na riječi koje sam prije 25 godina u osobito dramatičnim danima naše novije povijesti, napisao i svima vama - današnjim župljanima ove župe - kao i svih drugih župa:

„Pred nama je dragi blagdan Velike Gospe - Uznesenja Marijina. Presveta Djevica Marija je i našem narodu najvjernija Odvjetnica i najustrajnija zaštitnica. Njoj su se i naši preci utjecali u svim pogibeljima kroz dugu i burnu povijest. Nije se dogodilo da se naša dobra nebeska Majka i naša Odvjetnica - zagovornica ogлуši na vapaje svoga puka i sigurno neće ni danas, kad vapijemo iz ove ratne nesreće njoj,

Kraljici mira, - da nam taj mir isprosi kod svojega Sina, Spasitelja, našega Isusa Krista“. (4.8.1995.)

Ne želim se ni danas umoriti podsjećati vas sve kako ništa ne treba nadmašiti činjenicu ni svijest da smo svi mi djeca jedne te iste Majke, Marije koja je u Nebu; koja je kao vez jedinstva za članove Crkve, tog Kristovog Mističnog tijela - nova Eva, tj. nova „majka živih“, koja želi približiti sve ljude i sve narode istini i milosti njenog božanskog Sina.

11. Zato u ovom svečanom času, u najsvetijem činu, kojega - kao ljudi - smijemo obavljati, upućujem smjernu i usrdnu molitvu:

- Marijo, Djevice bez grijeha začeta, majko Boga i ljudi:

- Mi vjerujemo svim žarom naših srdaca, da si Ti s tijelom i dušom slavno uznesena na Nebo, gdje Ti korovi anđela i mnoštvo blaženih iskazuju počast kao svojoj kraljici;

- Mi se ujedinjujemo s njima u veličanju Gospodina, koji je Tebe uzvisio nad sva stvorenja i slavimo Te s njima s ljubavlju i dubokim poštovanjem;

- Mi znamo, da se Tvoj pogled, koji je nekoć s nježnom majčinskom ljubavi počivao na smjernom zemaljskom patničkom ljudskom obličju Tvoga sina Isusa, sada u Nebu raduje proslavljenom čovječstvu Njega, koji je nestvorena Božja Mudrost, i da se u gledanju neizrecive krasote Presvetog Trojstva Tvoje srce ispunja blaženim ushićenjem;

- Mi bijedni - grješnici, čija tijela priječe uzlet našim dušama, vapimo Tebi: oplemeni naše osjećaje kako bismo naučili već ovdje na zemlji, u ovoj grješnoj suznoj dolini, usred zavođenja stvorenja, ljubiti Boga iznad svega!

- Mi se pouzdajemo, da Ti kao Majka puna milosrđa, gledaš na nas i vidiš naše potrebe, naše patnje, naše strahove našu poljuljanu nadu, naše borbe i naše slabosti; da se Ti veseliš zajedno s nama našim radostima i našim pobjedama; da Ti čuješ glas svoga Isusa, koji ti veli

o svakome od nas, kao nekoć viseći na križu, o ljubljenom svome učeniku Ivanu: Evo, Tvoga djeteta, pobrini se za njega;

- a mi, koji te zazivamo kao našu „milu majku nebesku“ hoćemo Te imati, kao nekoć apostol Ivan, za svoju voditeljicu i svoju potporu, kao Tješiteljicu, kao majku dobrog savjeta na našem zemaljskom putovanju prema sretnoj vječnosti u Nebu!

- Mi vjerujemo, da su tvoje milostive oči, koje su plakale nad zemljom nakvašenom krvlju Tvoga ljubljenog Sina Isusa, i danas uprte na ovaj naš grješni i nevoljni svijet, koji je pun laži, sebičnosti, nepravde, ratova, progona i ugnjetavanja pravednih i slabih; opasno bolestan uslijed djelovanja smrtonosnih „virusa“ nevjere i odbacivanja Kristovog Evandjelja i pogubnog građenja novovjeka „ babilonske kule“;

- Mi se nadamo u nametnutoj nam magluštini i tami ove suzne zemaljske doline (pa i ove župe Doline!) Tvome nebeskome svjetlu i Tvome blagom majčinskom milosrđu u raznovrsnim potrebama naših nemirnih srdaca, naših ugroženih obitelji, i poljuljanih brakova, u raznim iskušenjima naše mjesne i domovinske Crkve, naših narodā i naših zemalja.

- O divna Djevice, nebeska kraljice, koja znaš sve naše nevolje, mi vjerujemo da si ti u vječnoj krasoti obasjana suncem i ogrnuta plāštem punim zvijezda - za sve anđele i svece radost i milina - odmah nakon Krista, Tvoga proslavljenog Sina;

- Mi, ovozemaljski hodočasnici, gledamo u čvrstoj vjeri prema Tebi, kao Majci Crkve i kao našem budućem cilju! Ti, koja si naša slast, naš život i ufanje naše, privuci nas k sebi sve, kao „Majka svih naroda“ te nam poslije svih naših zemaljskih progona i izbjeglištva, svih stradanja, razočaranja i patnji, pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe svoje!

- O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo!

- Čuj nas Majko, nado naša, Tebi vapimo mi svi... Primi mila majko ...! Amen.

BLAGDAN ROĐENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE

Sasina, 8.9.2020.

- *Izlaganje relikvija svete Faustine na javni čašćenje*
- *Predaja Pravila za zajednicu misionarki Božjeg milosrđa*
- *Postavljanje u službu akolite*

Draga braćo svećenici, drage sestre redovnice, dragi Kristovi vjernici laici, župljani ove i drugih župa - iz bliza i iz daleka, cijenjeni prijatelji Boga i čovjeka.

Tko Boga prizna za svoga Stvoritelja, taj rado-sna i zahvalna srca slavi ovozemaljski rođen-dan. Kristova Crkva tijekom svoje liturgijske godine, slaveći spomene svojih velikana, naj-dičnijih svojih članova - svetaca i blaženika - redovito slavi njihov rođendan za Nebo, tj. dan njihova prelaska u vječnu domovinu.

Imaju samo tri iznimke: slavlje također i ze-maljskog rođendana: utjelovljenog Sina Bož-jega Isusa Krista, njegove djevičanske Majke, Bezgrješne Djevice Marije i Isusovog Preteče i Krstitelja sv. Ivana.

1. Danas Crkva slavi blagdan zemaljskog Rođenja Blažene Djevice Marije, u narodu poznat pod nazivom Mala Gospa. Slavi se osobito svečano u brojnim Gospinim svetištima diljem svi-jeta, te u onim župama, i crkvama koje danas slave svoj patron. Među njima je i ova župa, a uz nju u našoj biskupiji još četiri župe.

Za razliku od slavlja u svim drugim župama, mi, ovdje, okupljeni oko Kristova oltara i dra-gog Gospina lika, danas imamo više sadržaja našeg slavlja. Zahvaljujem za to i dobrom Bogu i dragoj Gospi, Božjoj osobitoj Izabranici i Su-radnici, Isusovoj Majci i našoj nebeskoj Majci Mariji.

Sve što postoji, djelo je Boga Stvoritelja.

Djelo Božjeg milosrđa i ljubavi je i otkuplje-nje, spasenje naše i cijelog ljudskog roda. To djelo je Bog nakanio ostvariti uz suradnju s čovjekom; od njega izabranim i pripremljenim predstavnikom ljudskog roda. Bila je to Bez-grješna Djevica Marija.

Blagdan, odn. svetkovina Marijina Rođenja, koje je cijelom svijetu donijelo zoru spasenja, - kao početak ispunjenja njegove nade - potiče danas i nas da se najprije nakratko podsjetimo na dugu povijest Božje nakane da spasi ljudski rod.

Već svetopisamske knjige Starog Zavjeta opi-suju povijest spasenja ljudskog roda. Tijekom te povijesti polako se priprema dolazak na svi-jet Spasitelja Isusa Krista- kojega je još u raju zemaljskom Bog obećao palim praroditeljima.

Najavljena je bila žena, Majka Spasiteljeva, koji će satrti glavu Sotoni, fatalnom paklenom zavodniku naših praroditelja Adama i Eve. (usp. Post 3,15).

Kasnije je preko Božjih proroka naviješte-na Djevica koja će začeti i roditi Sina imenom Emanuel - što znači „s nama Bog“. (usp. Iz 7,14).

Taj divni lik Djevice se trajno isticao na ob-zorju povijesti čovječanstva - osobito obzorju života onih poniznih i siromašnih, koji su sa čežnjom iščekivali obećanog svoga Spasitelja. Poslije mnogostoljetnog iščekivanja ispunjenja Božjeg obećanja, napokon se s Marijom, kako ju Sveto Pismo naziva „uzvišenom kćeri sion-skom“ ispunjaju vremena i dolazi žuđeno spa-senje u utjelovljenju Sina Božjega, koji uzima ljudsko tijelo upravo od nje - Bezgrješne Djevice Marije.

„I utjelovio se pod Duhu Svetom od Marije Djevica i postao čovjekom“ - „, radi nas ljudi i radi našega spasenja“, ispovijedamo, zajedno s cijelom Crkvom.

To se dakle definitivno i dogodilo!

Mi zato zahvaljujemo dobrom Bogu, koji je od samog početka, povijesti ljudskog roda, od sa-mog izvora rijeke čovječanstva, predvidio rođe-nje Majke svoga utjelovljenog Sina - Bezgrješne Djevice Marije, a s čijim je rođenjem započelo konačno spasenje cijelog ljudskog roda, pa tako i svakoga od nas.

Božja izabranica, Bezgrješna Djevica Marija je dakle na najodličniji način od Boga samo-ga uključena u njegovo djelo spasenja ljudskog roda. Zato joj je i udijeljena jedinstvena slava - i na zemlji i na nebesima. Ne bez razloga je slavi cijela Crkva na zemlji kao svoju Majku i najpouzdaniju Zagovornicu i Pomoćnicu pred prijestoljem njezina i Božjeg Sina Isusa Krista, kojem je dana sva vlast i na Nebu i na zemlji, i koji će suditi sve žive i mrtve.

Današnja svetkovina Marijina Rođenja upu-ćuje nas na Isusa Krista, u kome je Bog jasno i definitivno objavio da je On uvijek - s Nama i da s nama uvijek želi biti. A mi, kao njegovi učenici i miljenici, i ujedno štovatelji njegove

Izabranice Presvete Djevice i Bogorodice Marije udružimo se u žarkoj molitvi Duhu Svetome, - da nas On - po njezinom majčinskom zagovoru - snažno prožme, kako bismo i mi bili marijanski kršćani, tj. trajno oduševljeni za Krista i za izgradnju - s njim zajedno - njegovog kraljevstva, spremni na pružanje pomoći našoj braći i sestrama, našim bližnjima, u njihovim duhovnim ili materijalnim potrebama, postojani u kršćanskoj vjeri i nadi, raznositelji istinske radosti tako potrebne tužnim, zbunjenim i umornim srcima mnogih naših sugrađana i suvremenika!

To je, uostalom trajna zadaća Kristove Crkve - i jučer bila i danas je i mora biti i sutra, - jer je glava Crkve sam utjelovljeni Sin Božji i Sin Marijin Isus Krist. A njegov, Kristov život se izljuje na sve članove njegove Crkve, koji se po vjeri i svetim sakramentima s njime najtješnje sjedinjuju.

2. Krist neprestano dijeli nama članovima svoje Crkve različite službe i zadaće. Njima se, uz njegovu pomoć mi međusobno pomažemo na našem putu spasenja, koji nam je naznačio i za nas već trasirao sam Isus Krist.

Jednu od osobitih službi i zadaća u Crkvi Kristovoj, ovog našeg doba - dobila je, prije kojih 90 godina, jedna od naših sestara u vjeri, porijeklom iz Kristu vjernog poljskog naroda, u međuvremenu svetica Katoličke Crkve - redovnica Faustina Kowalska.

Sveta redovnica Faustina, krsno joj je ime bilo Helena, jedna je od većeg broja svetica i svetaca i blaženika iz katoličkog poljskog naroda. Živjela je u prvoj polovici prošlog stoljeća - od 1905. - do 1938. god. tj. 33 godine (kao Isus). Zadnjih 13 godina života proživjela je kao članica redovničke zajednice Kongregacije Naše Gospe od Milosrđa. Boravila je u više samostana u Poljskoj i Litvi. Radila je uobičajene poslove u kuhinji, u vrtu, kao vratarica na ulazu u samostan.

Božjim osobitim milosnim darom njezin je duhovni život u samostanu bio prožet dubokom i tijesnom povezanošću sa živim Bogom i mističnim susretima s Kristom.

Ti su se mistični susreti s Kristom događali od 1931.g. i kasnije, sve do njezine blažene smrti. Imala je viđenja Milosrdnog Isusa. On joj je - između ostalog - dao u zadatak da naslika njegovu sliku - kako ga ona - u svojim mističnim susretima s njime - vidi, te da uznastoji proširi-

ti po cijelom svijetu i štovanje te slike i njezino značenje. Isus ju je upoznavao sa svojstvima Božjeg milosrđa i sa novim oblicima štovanja tog milosrđa. Također ju je zadužio da zapisuje svoje tadašnje razgovore s njime; koji trebaju biti objavljeni i dostupni mnogima na njihovu duhovnu korist.

Ona se, uz pomoć svoga ispovjednika i duhovnika, trudila izvršavati te dobivene zadatke: naviještati svijetu Božju milosrdnu ljubav prema svakom čovjeku; isprositi Božje milosrđe za čitav svijet kroz poticanje na prakticiranje novih oblika štovanja Božjeg milosrđa i poticati širenje apostolskog pokreta Božjeg milosrđa.

Redovnica Faustina je imala ljubavi za grješnike, siromahe, umiruće, te i za duše u čistištu. Nisu je mimoišla ni trpljenja - duhovna, duševna i tjelesna, - koje je ona strpljivo podnosila, kao žrtvu za spas grešnika, predana u volju Božju. Sveto je preminula u samostanu, redovničke svoje družbe, u drevnom gradu Krakowu, 5. listopada 1938. godine.

Veliki papa sv. Ivan Pavao II. proglasio ju je blaženom 1993.god. a svetom 2000. godine, kao prvu sveticu u ovom stoljeću.

Zaštitnica je djece, siromašnih obitelji, kućnih pomoćnica, kuharica i kuhara, vrtlara, portira, djevojaka i mladića koji žele u redovnički stalež.

Njezino poslanje i apostolat tek su se nakon njene smrti - a osobito nakon njezinog uzdignuća na čast oltara, - počeli širiti cijelom Crkvom po svijetu. Na našu veliku sreću i duhovnu korist došli su - i do naše biskupije - i do ove sretne župe Sasina.

Vjerujem kako je uglavnom, dobro poznato, što naša Crkva naučava o svojim svecima i blaženicima. Da su oni njezini članovi, koji su se za vrijeme svoga života na zemlji istakli kršćanskim krepostima - osobito u vjeri, ufanju, ljubavi, pravednosti, velikodušnosti i dr. - i to u najvišem, herojskom stupnju. Osim toga, oni su za vrijeme zemaljskog života ili poslije svoje zemaljske smrti činili čudesu, i kao takvi su od Crkve službeno proglašeni svecima odn. blaženicima, i stavljeni vjernicima na čašćenje - kao uzori i zagovornici u Nebu.

Tijekom duge povijesti Crkve najranije su kao sveci bili čašćeni mučenici, tj. svjedoci svoga kršćanskog identiteta i svoje vjernosti Kristu - sve do proljevanja vlastite krvi - pred osobama ili pred institucijama koje su bile ne-

prijateljski postavljene prema kršćanima odn. katolicima. Tijekom kasnijih stoljeća njima se pribrojilo i one svete osobe, koje su - ne prolijevanjem vlastite krvi, - nego svojim istinskim svakodnevnim kršćanskim životom svjedočili za Krista i Njegovo sveto Evanđelje. To su tzv. „bijeli mučenici“ odn. priznavaoci. Ima ih - hvala Bogu - iz svih staleža: laičkog, redovničkog, svećeničkog i biskupskog.

U pobožnosti Crkve se još od najranijih vremena progona kršćana udomaćila - pobožna praksa čuvanja zemnih „ostataka“ - relikvija mučenika, a onda i drugih svetaca. Oni su bili pohranjivani u posebne kutije, pa u sarkofage i redovito stavljeni u crkvu, u oltar ili pored oltara. Te „relikvije“ (to je latinski naziv), označavaju se našom riječi „moći“, koja izriče često događanje čudesa kod čašćenja tih istih relikvija odn. moći, od strane pobožnih vjernika. Te „moći“ odn. „ostaci“ svetaca su se redovito čuvali i čuvaju i izlažu na štovanje vjernicima u specijalno urađenim spremnicima, koje se uobičajeno naziva „relikvijar“. Najčešće se izrađuju od plemenitih materijala, i to u obliku dotičnog dijela tijela (glava, ruka, prst, stopalo) ili u obliku križa, odn. - u obliku pokaznice ili crkve ili kuće.

Svojevrsno je Božje čudo, za sve nas, koji o svemu ovome malo više znamo, da su relikvije odn. „moći“ i ove mlade svetice - redovnice sv. Faustine stigle ovako „brzo“ iz daleke Poljske baš u našu biskupiju i to upravo u ovu župu Sasina, - u kojoj - inače ratom skoro potpuno uništenoj, - tijekom tek nekoliko godina živi i blagoslovljeno djeluje nova, mlada redovnička Zajednica Misionarki Božjeg milosrđa!

Današnjim danom i ovom svečanošću, u duhu crkvenih propisa, ja, kao nadležni biskup, službeno - pred svima vama podjeljujem dozvolu za javno čašćenje „relikvija“ odn. „moći“ sv. Faustine, redovnice - u ovoj župnoj crkvi, prvoj i jedinoj u cijeloj banjolučkoj biskupiji koja ima sreću i osobit znak Božje skrbi, da ima ovakav dragocjen znak pomoći s Neba u raznim potrebama ovdašnjih ljudi i svih onih koji će s vjerom i pobožnošću ovamo hodočastiti.

Zajedno s vama svima, danas molim Svevišnjega da po zagovoru ove svoje izabranice, svete Faustine, obilno blagoslovi svojim milosrđem sve one naše sestre i braću koji će se brinuti za čašćenje ovih svetičinih relikvija kao i slike Milosrdnog Isusa u ovoj crkvi, koja će zacijelo

postati i hodočasnička crkva - ne samo za ovaj dio biskupije, nego i za cijelu biskupiju pa i šire.

Također zazivam Božju pomoć i blagoslov na sve buduće štovatelje Milosrdnog Isusa i svete Faustine koji će dolaziti u ovaj sveti hram, posvećen na čast dragoj Gospi i apostolskim pravcima sv. Petru i Pavlu.

Moli za nas, sveta Faustino - da životom i riječima naviještamo divna djela i poruku Božjeg milosrđa!

3. Božja je providnost i dobrota sve nas dovele do ovog današnjeg višestruko radosnog dana i svečanog slavlja naše zajedničke kršćanske vjere, nade i ljubavi, a također i radi postojanja i plodnog duhovnog i apostolskog djelovanja mlade redovničke Zajednice misionarki Božjeg milosrđa koju predvodi naša sestra u vjeri Miroslava Ljevar. Ona je, otvorena poticajima Božjeg Duha i Božjoj riječi, i spremna u skromnosti i jednostavnosti svoga srca, obdržavajući zavjete čistoće, poslušnosti i siromaštva, - u duhu crkvenih propisa, uputila meni molbu - spremno pomagati u ublažavanju raznih potreba koje ima sveta Majka Crkva - i brojni drugi ljudi - u ovoj biskupiji. Uvažio sam rado njezinu molbu a zatim i molbe još tri članice, koje čine zajednicu. Za nju i druge tri članice Zajednice, kao i za sve - ako Bog da - buduće članice od danas pa do daljnjega vrijedit će PRAVILA koja im danas - u duhu crkvenih propisa - predajem na obdržavanje.

Podsjećam vas sve na službeni nauk Crkve, da „u Crkvi ima veoma mnogo ustanova posvećenog života koje već prema danoj milosti imaju različite darove i slijede, naime, prisnije Krista kako on ili moli ili kako naviješta kraljevstvo Božje, ili kako ljudima čini dobro, ili kako se u svijetu s njima druži, ali koji uvijek vrši volju Očevu“. (ZKP, kan 577).

Isti Crkveni Zakon naglašava da svi članovi dotičnih ustanova „treba da vjerno čuvaju duh i nakane osnivatelja, koje je mjerodavna crkvena vlast potvrdila s obzirom na narav, svrhu, duh i svojstvo ustanove“ (kan 578).

4. U svojoj očinskoj skrbi za budućnost katoličke vjere na području ove biskupije, iz koje su brojni Kristu i Crkvi odani i miroljubivi vjernici tijekom zadnjeg rata bezočno protjerani da se mnogi od njih više ne vrate u svoja rodna mjesta i župe, dobri Bog nam je poslao još jedan svoj dar u osobi našeg brata u krsnoj milosti suosnivača - zajedno s njegovom vjer-

nom suprugom - Zaklade Milosrdni Isus, mag. Marijana Krajnovića, kao kandidata za trajni đakonat u našoj biskupiji.

On je - nakon što je ispunio sve predviđene uvijete - u slavlju predviđenog obreda već primljen među kandidate za sveti red trajnog đakonata. Također je primio prvu od predviđenih liturgijskih službi - službu čitača - lektora.

Preostaje mu - prije primanja svetog reda đakonata - da primi još službu akolita, tj. službu neposrednog pomoćnika đakonima i svećenicima. Tu će službu on danas primiti u ovom svečanom misnom slavlju.

U tom obredu podjeljivanja službe akolite i on i svi vi ćete čuti ono najbitnije što se odnosi na njegova - od danas - nova prava i obaveze na liturgijskim slavljinama. Molit ćemo Gospodina da ga On ispuni svojim posebnim blagoslovom za postojanost i vjernost u službi koju mu povjerava sveta Majka Crkva, - za njegovo duhovno dobro i duhovno dobro njegove braće i sestra, članova Kristove Crkve, koji se okupljaju na euharistijskom slavlju, kao i onih kojima će biti poslan da im, kao bolesnicima, podijeli svetu pričest, odn. svetu popudbinu.

Uz obavljanje već dobivene službe, službe čitača, naš će se brat u vjeri, pomoćnik i suradnik Marijan u vremenu do primanja svetog reda đakonata još svjesnije i angažiranije truditi za onu službu koja ga čeka svetim đakonskim ređenjem, a koja se obavlja unutar crkvene zajednice ili u ime nje - na području liturgijskih slavlja, propovijedanja Božje Riječi i u prakticiranju djelotvorne kršćanske ljubavi.

5. Draga braćo i sestre u Kristu Spasitelju,

draga djeca Marijina i njezini štice, u ime svih vas želim sada dragoj Gospi, Majci svih nas, Majci Crkve i Majci svih naroda uputiti usrdnu molitvu, povezanu sa žarkom željom da je Gospa primi i usliši:

Presveta Djevice Marijo, Majko utjelovljenog Sina Božjega, Majko svih naroda, Majko Kristove Crkve, Majko svakoga od nas,

U ovom svetom, ponovno izgrađenom hramu, posvećenom Tvome dragom liku, danas, kada brojna naša braća i sestre u vjeri, zahvalni članovi Crkve Tvoga Sina slave Tvoj dragi Rođendan, nalazimo se svi mi, Tvoja ljubljena djeca - ujedinjeni međusobno i kao i nekoć i prvi Isusovi apostoli - zajedno s Tobom, kod silaska obećanog Duha Svetoga!

S iskrenom duhovnom radošću i ljubavlju čestitamo Ti Rođendan zahvaljujući i veličajući s

Tobom zajedno Svesilnog Boga, što Te je zbog nas i naše vječne sreće izabrao za jedinstvenu sudbonosnu zadaću u povijesti čovječanstva.

On je Tebe učinio nadom i zorom spasenja za sav svijet i za svakog od nas!

Molimo Te, svrni svoj majčinski pogled dobrotvorno na sve nas, koji smo se danas sabrali na ovom blagoslovljenom mjestu, kako bismo proslavili i razglasili Tvoju krasotu i moć koju Ti je udijelio Svesilni Bog!

O Djevo moćna, „svih milosti puna“ ispod čijih „nogu stenje pakla zmaj“, zavodnik ljudskog roda,

pomozi svakome od nas da svakodnevno izvršavamo svoja krsna obećanja u kojima smo se odrekli sotone i svega zavoda njegova, i da mogemo pružati svima oko nas radosno svjedočanstvo kršćanske nade i Božjeg milosrđa.

O Djevice milostiva, i Kraljice mira, koja trajno imaš otvoreno srce za potrebe cijelog čovječanstva, a koje je nažalost, ne rijetko međusobno razdvojeno i trpi zbog pomanjkanja više ljubavi u ljudskim srcima i zbog vođenja međusobnih svađa, prepirki i ratova, pomozi da svi mi svakodnevno učimo i obdržavamo nauk Tvoga Sina, koji nas potiče na mir i jedinstvo, te budemo dostojna djeca zajedničkog nam nebeskog Oca!

Djevice vjerna i Pomoćnice kršćana, koja si svojim pristankom Božjoj ponudi i pozivu otvorila vrata Kristu Sinu Božjem da On s Neba siđe na ovu našu zemaljsku suznu dolinu, pomozi nam da i mi poput Tebe budemo spremni odgovoriti istom Bogu na njegov poziv na suradnju s Njime!

Marijo, Kraljice apostola i Kraljice djevica pomozi Crkvi da i danas mnogi njezini članovi, mladi muševci i žene, smognu odvažnosti te napuste svoje čisto privatne prohtjeve i zanimanja i krenu za Kristom na onaj put koji im On sam želi pokazati!

Drži svoju majčinsku zaštitničku ruku nad svim misionarima po cijelom svijetu, nad svim redovnicima i redovnicama, nad svima koji se riječima ili djelima milosrđa trude oko navještanja Evandjelja Tvojega Sina i tako pospješuju spasenje braće ljudi.

O Djevice nevina, Majčice blaga, Majko milosrđa, živote, slasti i ufanje naše, pogledaj ovaj nevoljni svijet!

Usliši nas, o Majčice, ne odbij svoje dječice!

Sa svojim nas Sinom pomiri, svojem nas Sinu preporuči, svojemu nas Sinu izruči! Amen.

OTVARANJE "KUĆE SUSRETA" I "EUROPSKOG CENTRA"

Marija Zvijezda, 20.9.2020.

- 25. nedjelja kroz godinu (A)
- 25. godina od pogroma nad banjolučkim katolicima
- 25. godina ubojstva prijedorskog župnika Tomislava Matanovića i njegovih roditelja
- 195. god. rođenja o. Franje Pfannera, osnivača samostana „Marija Zvijezda“
- Otvaranje „Kuće susreta“ i „Europskog centra za pomirenje, mir, međureligijsku i međuetničku suradnju“

Draga braćo svećenici, dragi Kristovi vjernici laici, domaći župljani, prognani banjolučki katolici i drugi naši prijatelji.

Ovo današnje naše vjerničko slavlje, u ovom povijesnom, molitvom i Božjim blagoslovima i utjehom ispunjenom svetom prostoru, doista je bogato svojim sadržajem - ne samo informativnim nego i formativnim, što je za nas, kao Kristove vjernike veoma važno.

Vjernički smo saslušali Božju poruku, koja se tiče svakog od nas. O barem jednom dijelu njezinom, pozivam Vas da zajednički, kratko razmatramo. Vjerujem da će nam to razmatranje barem malo pomoći da ispravno interpretiramo i sadržaje drugih današnjih poruka i događanja.

I. U današnjem 1. čitanju iz knjige proroka Izaije (55,6-9) sveti pisac tješi članove starozavjetnog Božjeg izabranog naroda - Izraelce - koji se nalaze u progonstvu, u babilonskom sužanjstvu.

Ujedno ih poziva na molitvu, i to onim istim riječima, kojima su starozavjetni svećenici i proroci pozivali narod u Hram. A Hrama, kad je prorok pisao ove riječi utjehe, više nije bilo, jer je bio srušen do temelja; - slično kao naša petrićevačka, presnačka ili trnska župna crkva za vrijeme prošlog rata.(!)

I ovi židovski vjernici, koji su nekada dolazili u Hram, bili su sada izvan svog rodnog kraja, izvan svoje obećanje zemlje, u progonstvu, čak i u ropstvu. Kakva sličnost s tisućama i desetina tisuća današnjih katoličkih vjernika našeg banjolučkog kraja i naše biskupije!

Tada je prorok vjernike pozivao i govorio im - kao da se ta strašna tragedija nije ni dogodila,

da je sve onako kako je i prije bilo! On jasno poručuje vjernicima i u progonstvu: „Tražite Gospodina dok se može naći; zovite ga dok je blizu!“ (55,6). Iako nema Hrama i makar nema ni rodnog kraja ni domovine - Bog je ipak tu. 'On je blizu'.

Boga se može naći i kad se sve drugo, materijalno izgubi. Za pronalazak Boga, a time i za postizanje oslonca i sigurnosti, potrebno je samo jedno: Obratiti se Bogu! Kako? Tako - kako veli prorok - da „bezbožnik put svoj ostavi, a zlikovac naume svoje“ (55,7). To konkretno znači - da mijenjajući sebe, svoje ponašanje i svoj mentalitet i moleći od Boga snagu za životnu promjenu; uz njegovu pomoć možemo uočiti da se nalazimo na krivom, lažnom i pogubnom putu, zaustaviti se i odlučno krenuti onim ispravnim, pravim životnim putem, putem za utjelovljenim Bogom, Isusom Kristom, koji sigurno vodi u vječnu sreću, u vječni život.

Kad Boga, kad Krista u svome životu stavimo na prvo mjesto, onda ćemo biti u stanju prestat i robovati stvorenjima, tj. materijalnim probitcima i užiticima.

Nećemo biti zarobljeni u smrtonosnu mrežu grijeha, koji je - po svojoj biti - kako se o grijehu izrazio još u davnom petom stoljeću kršćanske ere, veliki crkveni naučitelj sv. Augustin: „Aversio a Deo et conversio ad creaturam“. To znači - okrenuti se od Boga prema stvorenjima i njih na mjesto Boga postaviti za vrhunsku normu svoga života.

II. Kao vjernici - kršćani, poučeni smo da je jedan od sastavnih dijelova našeg kršćanskog identiteta - memorija, sjećanje i pamćenje. Liturgijska slavlja nam uvijek dozivlju u pamet što je Bog, koji nas je stvorio, već učinio za nas da nas usreći - i ovdje na zemlji i u vječnosti; i - adekvatno tome - što smo mi dužni da dade-mo kao naš odgovor tome Božjem djelu ljubavi i milosrđa.

Danas je ova naša liturgijska zajednica dodatno pozvana prisjetiti se osobito dramatičnih vremena i događaja, koje je naša generacija -naših sugrađana - katolika i nekatolika - proživljavala tijekom zadnjeg rata.

U onim tjeskobnim vremenima nije izostala Božja očinska briga za nas, niti njegova zaštitnička ruka nad nama, članovima - naše biskupije. To mi dobro znademo; toga se moramo

sa zahvalnošću sjećati i tu istinu predavati na pamćenje i slijedećim generacijama.

Kao vaš brat u vjeri, ujedno zadužen od Krista, Dobrog Pastira, za Vaše vremenito i vječno dobro, pisao sam tada vama i svim članovima naših župnih zajednica - između ostalog - i ovo:

„Zapljusnuti smo ogromnim prljavim valom društvenog, političkog, socijalnog i gospodarskog previranja, čak i pravog meteža s nesagledivim negativnim posljedicama. Taj val nosi sa sobom golemu količinu kobne zablude, destrukcije i nesreće (...)

Ljudi, pojedinci ili skupine, koji odbacuju Boga i njegov zakon, nisu u stanju usrećiti druge oko sebe, pa ni najrođenije. Tome smo i mi svjedoci, kako jučer, tako i danas. Gdje se odbacuje pravo Boga da usrećuje čovjeka, tu se nužno stimulira „pravo“ jačega da obespravljuje slabijeg, da gazi dostojanstvo i osnovna ljudska prava pojedinaca, pa čak i cijelih naroda, njihovo pravo na život, zavičaj, stan, rad, pravednu podjelu plodova rada, odgoj djece, vjersku, nacionalnu, rasnu i klasnu ravnopravnost.

Naša je kršćanska vjera i nauk da smo mi stvoreni na sliku i priliku Božju. Svi smo pozvani na vječni život, sve nas je - bez razlike - otkupio Isus Krist.

Svi smo djeca jednog nebeskog Oca i zato smo jedni drugima braća i sestre u Isusu Kristu. To je temelj naše jednakosti i prava na punu ravnopravnost s drugima oko nas...“ (15.4.1994.)

„...Do sada nam je uspjelo othrvati se zlu, ne činiti zlo drugima oko sebe, nego čak na zlo uzvraćati dobrim!

Najnovija teška iskušenja, koja su nas pogodila sotonskim uništavanjem naših svetišta na Petrićevcu, Presnačama, Trnu i u drugim mjestima, te posebno mučeničkom smrću naših svećenika i redovnika Filipa, fra Alojzija i časne sestre Cecilije, kao i nasilnim progonstvom naših vjernih redovnica iz samostana u Bosanskom Aleksandrovcu i Novoj Topoli, a zatim protjerivanjem iz vlastitih domova sa starodrevnih ognjišta, velikog broja naše braće i sestara iz župa Banja Luka, Petrićevac, Motike, Marija Zvijezda, Budžak, Barlovci, Presnače, Trn, Ivanjska i Šimići, jesu udar na cijelu Kristovu Crkvu, na njenu božansku Glavu - Krista i na nas, kršćane, udove njegova Tijela.

Očito je da sam Sotona nastavlja uništavati Kristovo kraljevstvo u našem zavičaju koje se dosad na neuobičajeno divan način pokazalo u

spremnosti nas, katolika na mirotvorstvo, praštanje i ljubav prema svima oko nas. Uskrsli Krist, Gospodar neba i zemlje i sudac živih i mrtvih, zajamčio je svojoj Crkvi, koja ga sluša i slijedi, - da je „ni vrata paklena neće nadvladati“ (Mt 16,18). Zato ni mi, unatoč najnovijem valu progona koji se sručio na katolike Banjolučke biskupije, nemamo razloga ni prava sumnjati da će se Kristovo sveto Evanđelje i ubuduće propovijedati na ovim prostorima (...) Što god se s nama i u buduću događalo, ne zaboravimo da je s nama Svevišnji Bog; Bog koji nam u svome Sinu, Isusu Kristu, zorno daje do znanja - da ima srca za nas i da u tom njegovom božanskom Srcu i mi imamo najsigurniji stan, svoju vječnu domovinu. S vjerom i pouzdanjem u njegovu neizmjernu ljubav i zaštitu, prihvatimo i svoj sadašnji križ trpljenja, žrtve i spremnosti na odricanje od svega što je manje vrijedno od spasenja naše besmrtnu dušu....“ (31.5.1995)

Znano nam je - iz slijeda kasnijih događanja da naše pouzdanje u Božju skrb i pomoć, nije bilo uzaludno! Bogu hvala!

Neposredni - još tijekom rata - događaji - za nove tisuće naših vjernika, označavali su ujedno nova iskušenja za ispit njihove vjerodostojnosti - u njihovoj „spremnosti na odricanje od svega što je manje vrijedno od spasenja njihove duše“. Bili su prisiljeni napustiti svoja ovdašnja imanja, svoju očevinu, svoje korijene, svoje uspomene na dotadašnji život u rodnom kraju i poći u nesigurno i nepoznato. Bog se pobrinuo i preko dobrih ljudi - osobito u selu i župi Davor - s druge strane rijeke Save, da svi prognanici - makar i teško izmrcvareni ipak živi stignu na sigurno i krenu dalje u život. Trajnu zahvalnost duguju oni i svi mi i Bogu i Davorčanima i brojnim drugim plemenitim ljudima koji su im tada nesebično i požrtvovno pritekli u pomoć.

III. Bilo je u tim dramatičnim danima i onih između nas, katolika, kojima je Gospodar ljudskih života namijenio ulogu svjedočenja njihovom vlastitom krvlju. Za našu biskupijsku zajednicu osobito je značajan doista dramatični završetak zemaljskog života - mladog svećenika, župnika u Prijedoru vlč. Tomislava Matanovića i njegovih roditelja Josipa i Božane. Tomislav me osobno pohodio u mome kućnom pritvoru u zgradi Ordinarijata tijekom dramatičnih dana pogroma u kolovozu 1995., kako bi mi rekao da želi svakako ostatu s uplašenim

preostalim vjernicima svoje i susjednih župa, tim više što su, zbog opasnosti po vlastiti život - svi drugi okolni župnici napustili svoje - uglavnom uništene župe.

O njegovoj drami sam - nešto kasnije - iz kućnog pritvora pisao svetom Ocu:

„Jednog od svećenika moje biskupije, župnika u Prijedoru, mr. Tomislava Matanovića, još je prije mjesec i pol dana iz župnog ureda odvela policija, prvo u kućni pritvor, u njegov roditeljski dom, a nakon toga su ga, zajedno s njegovim roditeljima, 19. rujna o.g. odveli u nepoznatom smjeru. Sva moja nastojanja kod lokalnih vlasti i Međunarodnog crvenog križa - da se pusti na slobodu - jer je potpuno nevin - do sada nisu urodila plodom! Može li Sveta Stolica preko naše Nuncijature išta poduzeti kod srpskih vlasti, odn. političara, da naš svećenik bude što prije oslobođen? Zar nije i previše naših svećenika, potpuno nevinih, mučeno i ubijeno?“ (7.10.1995.)

Ciljano širene dezinformacije podržavale su našu nadu da su, naš brat svećenik Tomislav i njegovi roditelji na životu. Vrijeme je prolazilo, rat davno završio a od njih ni traga ni glasa. Providnost je htjela da su njihovi posmrtni ostateci mnogo godina nakon rata, pronađeni u bunaru jednog napuštenog muslimanskog sela, izvađeni i sahranjeni u zajedničku grobnicu u rodnoj njihovoj župi Prijedoru.

Naše zahvalno, osobito molitveno, sjećanje na njihove žrtve svjedočenja za Krista i pripadnost Katoličkoj Crkvi ostat će kao trajna obaveza i za sve buduće generacije. Pokoj vječni darovao im dobri Bog i svjetlost vječna svjetlila im!

IV. Mi, članovi Kristove Crkve, kao udovi Kristovog mističnog Tijela, imamo Krista kao svoju božansku Glavu. Ta je glava okrunjena krunom - ne zlatnom ili smaragdnom nego trnovom! To je znak da i mi trebamo biti spremni dijeliti sudbinu naše trnjem, okrvavljene božanske glave. Valja nam svjedočiti - u zgodno i nezgodno vrijeme - da Kristu pripadamo; da smo njegovi sljedbenici i suradnici. Pojedinci među nama - kako smo čuli u maloprije navedenom primjeru - pozvani su na krvavo, „crveno mučeništvo“.

Ima među Kristovim vjernicima također - i „bijelih mučenika“. Oni su se za vrijeme svojega zemaljskog života osobito istakli svojim kršćanskim krepostima - u vjeri, ufanju i ljubavi, apostolskom žaru, velikodušnosti, pravednosti i dr. - i to u najvišem herojskom stupnju.

Jedan od takvih istinskih „bijelih svjedoka“, bijelih mučenika - kršćanskog identiteta, poslanja i apostolskog, nesebičnog djelovanja u proslavi Božjeg imena, u širenju i učvršćivanju Kristova kraljevstva i u spašavanju besmrtnih ljudskih duša - bio je svećenik i redovnik Franz - Franjo Pfanner, svojevrtni pionir duhovnog i materijalnog razvoja ovog grada i kraja, te prvi apostol Južne Afrike

Istinski Isusov apostol Franz Pfanner, svećenik, redovnik - trapist, opat i misionar rođen je prije 195 godina, na sutrašnji datum 21. rujna 1825. u malom mjestu Langen kod grada Bregenza, na Bodenskom jezeru, u najzapadnijoj austrijskoj pokrajini Vorarlberg.

Nakon svećeničkog ređenja 1850. bio je kao dijecezanski svećenik, više godina - župnik. Godine 1863. stupio je u vrlo strogi trapistički red u njemačkom samostanu Maria Wald, blizu granice s Nizozemskom. Nakon nekoliko godina je poslan u Rim da - po nalogu pape bl. Pia IX. - obnavlja tamošnji ruševni trapistički samostan. Nakon što je obavio zadani posao, došao je k nama u Bosnu; koja je tada bila pod otomanskom vlašću i ovdje na rubu Banje Luke 1869. godine uspijeva kupiti zemljište i osnovati prvi strogi redovnički samostan u Bosni.

Bio je poglavar samostanske zajednice, koja je - njegovim izuzetnim zalaganjem - i daka - ko Božjom pomoću vrlo - brzo rasla. Za 10-ak godina je imala već preko 70 redovnika. Na poziv jednog misijskog biskupa iz Južne Afrike, iz pokrajine Natal, otišao je zajedno s 30 redovnika iz Marije Zvijezde u tu zemlju i u njoj postao prvi misionar tzv. „Crne Afrike“. U samo nekoliko godina mu je uspjelo dovesti iz europskih zemalja, poglavito iz Njemačke čak oko 400 novih članova i utemeljiti oko 20-ak misijskih postaja, odn. samostana.

Uz drevno geslo trapističkog reda - Ora et labora - moli i radi, o. Pfanner je dodao i treći važan posao: predika - propovijedaj! Osnovao je od pape priznate dvije redovničke zajednice - mušku - Mariamhiller-misionare i Misionarke Predragocjene Krvi Kristove. Umro je 24.5. 1909.

Dragocjeno stablo - njegove svećeničke, redovničke i misionarske karizme, zasađeno ovdje, na obalama Vrbasa, Božjim blagoslovom zalijevano, silno i bujno se razgranalo i donijelo za naš grad i kraj, ali i za brojne druge ovdašnje naše krajeve mnogostruke dragocjene plodove življenog Kristovog Evandjelja od strane

sve brojnijih članova ondašnje opatije Marija Zvijezda.

Mnoge generacije ovdašnjih katolika i nekatolika doživjele su dragocjenu pomoć u samozatajnoj, velikodušnoj i nesebično požrtvovnoj ljubavi i skrbi redovnika „Marije Zvijezde“.

O izuzetnoj veličini ovog - uistinu Božjeg čovjeka, za čije proglašenje blaženim i svetim je 1981. godine pokrenut crkveni proces, možda najbolje govori tvrdnja jednog od najboljih poznavatelja njegova života i apostolskog djelovanja, člana redovničke zajednice koju je opat Pfanner osnovao u Južnoj Africi.

P. Adalbert Ludvig Balling piše da je o. Franz Pfanner u novije vrijeme crkvene povijesti imao dva „konkurenta“. Prvi je papa - sveti Ivan Pavao II., a drugi „konkurent“ je sveta Majka Tereza iz Kalkute! Treba li toj i takvoj tvrdnji komentara? Ne treba, nego treba našeg - ne samo divljenja - nego i truda da malo više upoznamo i vrednujemo njegov izuzetno dinamički, pa i originalni životni put i njegovu izvanrednu duhovnu, kulturnu i civilizacijsku veličinu koja je došla do vrlo snažnog izražaja i u ovoj sredini. Nastavimo još revnije moliti za

njegovo podizanje na čast oltara, ali i nadahnjivati se njegovim primjerom u nesebičnom zalaganju za duhovni i materijalni napredak naše životne sredine!

Uz današnje obilježavanje visoke obljetnice njegovog blagoslovljenog rođenja, zahvalni dobrom Bogu i njegovom služi Franji - Franzu Pfanneru, mi danas želimo i formalno objaviti „urbi et orbi“ i našem gradu i svijetu, početak djelovanja „Kuće susreta“ - Marija Zvijezda i u njoj Europskog centra za pomirenje, mir, međureligijsku i međunarodnu suradnju.

Pronašli smo za to - Bogu ugodno - a našim sugrađanima i suvremenicima korisno djelo - već dosta dragocjenih istomišljenika izvan našeg grada, zemlje i naroda. Uzdamo se u Boga da će nam On - poslati i nove suradnike i istomišljenike - počevši od naših sugrađana pa do drugih naroda i zemalja, poglavito europskih.

Zazovimo svi zajedno Božji blagoslov i na Kuću susreta - Mariju Zvijezdu i na Europski centar! Presveta Djevica Marija koja se kao „Majka svih naroda“ štuje u ovoj crkvi, neka nas prati svojim moćnim majčinskim zagovorom. Amen.

ĐAKONSKO REĐENJE VLČ. MARIJANA KRAJINOVIĆA

Marija Zvijezda, 4.10.2020.

Draga braćo svećenici,
dragi kandidatu za đakonat, Marijane,
drage sestre redovnice,
draga obitelji, Marijana i Marine,
dragi roditelji i rodbino kandidata,
dragi Kristovi vjernici laici iz ove i drugih župa iz okoline, a posebno vi pristigli iz susjedne države Hrvatske,
dragi prijatelji Boga i ljudi.

U 20-stoljetnoj povijesti Crkve, bilo je mnogo vrlo važnih događanja, za vremeniti i vječni život njezinih članova, Kristovih vjernika i suradnika.

Takav jedan - osobito važan događaj - bio je i Drugi Vatikanski koncil, održan 60-tih godina prošlog stoljeća u Rimu. Na njemu su sudjelovali svi biskupi iz cijelog svijeta. Za dva mjeseca (8.12.) navršit će se 55 godina od svečanog završetka Koncila i proglašenja velikog broja vrlo važnih koncilskih dokumenata.

I tekstovi i duh tih dokumenata trajna su obveza za cijelu Crkvu, prvenstveno za njezi-

ne pastire - biskupe, na čelu s papom, a onda i njihove prve pomoćnike - svećenike, zatim đakone, redovnike i redovnice, te za sve druge članove biskupijskih i župnih zajednica.

Potrebno je najprije upoznati se sa sadržajem pojedinih dokumenata, kako bi ih se moglo provoditi u praksu.

Možda i nismo dovoljno svjesni kako već uživamo mnoge od divnih plodova toga Koncila - od liturgijskih slavlja na razumljivom nam materinskom jeziku umjesto na dotadašnjem latinskom, uz aktivno i plodno sudjelovanje u njima, do aktivnog raznovrsnog sudjelovanja u životu i poslanju naših župnih i biskupijskih zajednica i mnogo još toga.

Jedan od tih dragocjenih plodova Drugog Vat. Koncila - je bez sumnje - i ponovno uspostavljanje trajnog đakonata u Katoličkoj Crkvi.

Ponovno uvođenje te drevne prakse iz ranih stoljeća kršćanstva, bilo je osobito potrebno u nekim zemljama europskog kontinenta ali i afričkog i američkog.

Biskupska konferencija bivše naše države Ju-

goslavije je - nakon dugih rasprava - u rujnu 1982.g. odlučila da i na njenom području treba ponovno uspostaviti trajni đakonat.

Biskupska konferencija BiH je tu odluku, koju je bila odobrila i Sveta Stolica - prihvatila za svoje područje, tj. za područje (nad)biskupijā u našoj zemlji godine 1994.

Danas smo svjedoci prvog provođenja u djelo te odluke - na području naše, Banjolučke biskupije. Sudjelujemo u slavlju mise đakonskog ređenja našega brata u katoličkoj vjeri i krsnoj milosti - Marijana Krajinovića.

Današnjim svojim ređenjem on - osim već primljenog sakramenta Svete ženidbe, - prima i prvi stupanj sakramenta Svetog reda. Time se povezuje s biskupima i svećenicima u svetoj službi; dobiva veliku ulogu - ne samo kao ures naše Crkve, nego će svojim djelovanjem dragocjeno pridonijeti djelotvornom spasenjskom poslanju Crkve na području ove izmučene biskupije, u čiji se kler današnjim svojim ređenjem i službeno uključuje, odn. inkardinira.

Dok je od ranog Srednjeg vijeka, pa sve do Drugog Vat. Koncila đakonat bio promatran i tretiran poglavito - kao liturgijska služba i funkcija - kao „stepenica“ prije svećeničkog ređenja, od Koncila je ovaj prvi stupanj sakramenta Svetog reda otvoren i za prokušane oženjene muževe s odgovarajućom propisanom teološkom izobrazbom i duhovno-pastoralnom formacijom.

U brojnim biskupijama Europe i svijeta, zaređeno je već na stotine trajnih đakona - već prema potrebama i mogućnostima dotičnih mjesnih Crkava, biskupijā.

Božja je Providnost i meni, kao banjolučkom biskupu, omogućila da i ja danas mogu zarediti za prvog trajnog đakona ove biskupije, vjernog supruga i brižnog oca mag. strojarstva Marijana Krajinovića, nakon što je on ispunio sve propisane uvjete - glede teološke, znanstvene, duhovne i pastoralne formacije - na našim crkvenim učilištima i drugim predviđenim destinacijama i primio sve potrebne službe propisane crkvenim kanonskim pravom.

Za primanje Sv. reda đakonata, tj. za preuzimanje jedne odgovorne službe u Crkvi, naš kandidat Marijan je - u duhu crkvenih propisa - trebao dobiti i pismeni pristanak svoga bračnog druga, tj. svoje supruge Marine. I dakako, dobio ga je!

On osobno se prije toga, u zajednici vjernika morao dokazati kao čovjek vjere i duhovnog mo-

litvenog života; koji posjeduje moralnu ozbiljnost, ljubav prema Crkvi i njezinom poslanju u različitim životnim i društvenim okolnostima; koji je odgovoran, radišan, sposoban za dijalog i komunikaciju, suosjećajan za siromašne i obespravljenе, te spreman na služenje.

Današnjim ređenjem on ulazi u klerički stalež ove biskupije i njemu - trajno od danas pripada.

Time ujedno dobiva određena prava i obaveze.

Iako je u konkretnoj praksi Katoličke Crkve trajni đakonat pretežito počasna služba, jer trajni đakon najčešće - osim svoje obitelji ima još jedno svjetovno zvanje i posao - čime skrbi za članove svoje obitelji, ipak se svaki đakon obavezuje na individualno definirano vrijeme služenja i konkretnoj Crkvenoj zajednici - u onoj mjeri u kojoj mu je to moguće.

Đakon svojim ređenjem dobiva pravo da u liturgijskim slavlјima obavlja određene liturgijske funkcije - bilo samostalno - bilo u suslavlјu s drugim suslaviteljima. Samostalno može predvoditi slavlјe sakramenta krštenja i ženidbe, predvoditi razne vrste Službi Riječi i pobožnosti; te bogoslužje sprovoda, dijeli svetu pričest, nosi poputbinu umirućima te da propovijeda, tj. naviješta Božju Riječ, Sveto Pismo.

Ovo zadnje spomenuto pretpostavlja đakonu -vu strastvenu ljubav prema Svetom Pismu odn. prema Božjoj Riječi.

U đakonovom naviještanju Evanđelja radi se ravnomjerno i o riječi i o činu; pri čemu je ono što on čini očiglednije, pa stoga i važnije nego ono što on govori, što propovijeda.

Sadržaj Radosne Vijesti, Božje objavljene istine, koji se nalazi u Svetom Pismu, treba današnjim ljudima učiniti pristupačnim, zornim - onako kako su to pokazali i pokazuju Kristovi vjerodostojni učenici - bez obzira u kojem se staležu nalaze.

Dio đakonskog naviještanja riječima i svojim vjerodostojnim, čestitim i ispravnim ponašanjem - osim prema članovima njegove vlastite obitelji i prema članovima zajednice u kojoj obavlja svoje svjetovno zanimanje - mora biti također i njegova poruka da je svaki čovjek na putovanju prema svojoj trajnoj kući, svojoj vječnoj domovini, vječnom životu.

Svaki od onih članova Kristove zajednice vjernika, Kristove Crkve, koji je pozvan u jednu posebnu, zahtjevnju službu - kao što su đakonska, svećenička ili biskupska služba - treba posjedovati i ispunjavati određene uvjete.

To je naznačeno čak od samih početaka života Crkve, kako to svjedoče i svetopisamski tekstovi, koje smo malo čas čuli. U novozavjetnoj svetopisamskoj knjizi Djela apostolska, izričito stoji da je za đakonsku službu potrebno da dođi kršćanin - tj. kandidat, bude muž na dobru glasu, pun Duha i mudrosti (usp. Dj. 6,3).

Takav se postavlja - kao ovlašteni predstavnik apostola, tj. biskupa - za obavljanje zadaće konkretne, djelotvorne ljubavi prema bližnjemu, prema čovjeku - u njegovoj duhovnoj i materijalnoj potrebi. Osobito se ta karitativna, dijakonijska služba očituje, ostvaruje u konkretnoj brizi i pomoći bolesnima, starijima, siromašima, osamljenima, ljudima na rubu društva.

I današnji đakoni imaju pred sobom divne primjere iz povijesti Crkve, kao što su sv. Stjepan, sv. Lovro pa i današnji svetac sv. Franjo Asiški. Slijedeći njihove divne primjere nesebičnog služenja u Crkvi i u ime Crkve onima izvan Crkve, svaki đakon svojim vjernim obavljanjem povjerene mu službe ujedno se svjesno i temeljito sprema za dan susreta sa svojim Stvoriteljem, kada će on morati pred njim položiti račun i obračun o obavljanju povjerene mu službe služenja i o upravljanju s dobivenim darovima. Iz iskustva znademo da je polagati ispit osobito zahtjevno pred onim Ispitivačem koji i sam dobro zna o čemu se radi.

Kad je riječ o ispitu iz služenja, onda nam valja imati na pameti da će svaki od nas doći pred Isusa, koji je sam za sebe tvrdio da je došao k nama ljudima da nam služi i da je to On i svojim vlastitim primjerom jasno potvrdio, jer je dao za naše vječno dobro ne samo svoje vrijeme, svoje znanje, svoju volju i ljubav nego i cijeli svoj život.

Poziva Isus i svakoga od nas da idemo njegovim stopama. I obećaje nam i potrebnu pomoć ovdje na zemlji i vječnu nagradu na nebesima.

Dragi mladi brate Marijane, ovo što danas postaješ, treba obilježiti sav tvoj daljnji život.

Za koji čas ćeš svetom službom Crkve biti promaknut u red đakonata.

Đakonsko ređenje te sakramentalno povezuje s Kristom koji se nama dariva.

Biti ćeš okrijepljen darom Duha Svetoga za

konkretno pomaganje ovdašnjem banjolučkom biskupu i njegovim prvim pomoćnicima - svećenicima u službi Božje Riječi, u službi oltara i u službi djelotvorne ljubavi - karitasa - stavljajući se na uslugu svima.

Budi u trajnom prijateljstvu s Gospodinom po razmatranju Njegove Riječi, po euharistiji, po sv. ispovijedi.

Nastoj s Božjom pomoći tako živjeti i postupiti da te svi, s kojima dođeš u kontakt, upoznaju kao pravoga učenika Isusa Krista, koji nije došao - kako sam reče - da bude služen, nego da služi. On je i Tebi dao primjer, da činiš kako je On činio, tj. da zdušno vršiš volju Božju i radosno služiš i Gospodinu i ljudima - osobito u ovoj biskupiji u koju Te je Božja Providnost dovela da u njoj izgrađuješ Kristovu Crkvu i radiš na spašavanju samog sebe i braće ljudi. Svako zvanje, osobito zvanje u Sveti red je u prvom redu Božji zahvat u život konkretne osobe - u ovom slučaju - u Tvoj život. Moguće je da - poput mnogih drugih pozvanih, ni Ti nisi svjestan što sve Bog od Tebe želi učiniti. Vjerojatno nisu toga svjesni ni Tvoji najbliži! Ti budi otvoren u svome svakidašnjem životu poticajima Božjim! I ne boj se budućnosti!

Ukorijenjen i utemeljen u postojećoj katoličkoj vjeri svojih plemenitih - ovdje nazočnih - roditelja, budi i dalje neporočan i besprijebran i pred Bogom i pred ljudima - počevši od članova svoje sretne obitelji, svoje braće i rodbine - preko svojih suradnika u svome poduzeću, do brojnih drugih, koje ćeš susresti na slijedećim etapama svoga životnog puta.

Zajedno s članovima Tvoje drage i vjerne obitelji, s Tvojim dobrim roditeljima, rodbinom i s Kristovim drugim vjernicima - ovdje nazočnim i daleko brojnijim onim nenazočnim, molit ću i ja dobrog Boga za Tebe i Tvoju đakonsku službu - ne samo danas - , da ju tako dobro obavljaš cijelog svog života - kako bi na svome prelasku u sretnu vječnost, - koju si, prema vlastitom priznanju, Božjim darom već imao prigode malo iskusiti - od Njega mogao čuti najdragocjenije riječi:

„Dobro slugo dobri i vjerni, uđi u veselje Gospodara svoga!“

Amen! Tako neka bude!

(Iz 52,7-10; Rim 8,31b-35.37- 9; Iv 21,15-19)

Draga braćo svećenici,
drage sestre redovnice,
drage sestre i braćo u Kristu Spasitelju,

u ovoj „Godini Božje Riječi“ koja je u našoj Metropoli započela na blagdan sv. Jeronima, 30. rujna, dužnost nam je svima, kod svake povoljne prigode, pozabaviti se osobno s Božjom porukom, izraženoj u svetopisamskim odlomcima. To ćemo i mi - kao prvo - sada učiniti.

1. Svetopisamska čitanja ovog današnjeg liturgijskog slavlja, kada se u ovoj Zajednici obilježava spomendan - odn. blagdan sv. pape Ivana Pavla II. (iz pastoralnih razloga prenesen na današnji datum, a inače se slavi 22. listopada) počinju s jednim kratkim odlomkom iz starozavjetne knjige velikog proroka Izaije. Riječi tog današnjeg 1. čitanja izriču radost zbog najavljene Božje pobjede u životu i burnoj povijesti njegova izabranog naroda - židovskog.

Božji prorok najavljuje narodu kraj njegovog dugog izgnanstva i sužanjstva pod vlašću tada moćnog babilonskog kraljevstva i povratak u vlastitu domovinu. Prognanici i zarobljenici se radosni vraćaju u njihova rodna mjesta. Malobrojni preostali članovi tog naroda, žitelji svetog grada Jeruzalema, izišli su na gradske zidine i osluškuju povike glasnika s obližnje Maslinske gore, koji dovikuju:

„Mir! Spasenje! Izbavljenje! Sreća! Sloboda! Jahve, Gospod Bog ponovno postaje vaš i naš Kralj, Vođa, Spasitelj! Jahve, Gospod je utješio narod svoj“. (usp. Iz 52,7,9)

Nastaje - razumljivo - sveopće neopisivo veselje i oduševljenje među tim jadnim ljudima, koji su desetljećima - iz generacije u generaciju - stjenjali pod terorom progonstva i samovoljom njihovih ugnjetača.

Brzo se razašilju pojedinačni glasonoš da tu radosnu vijest raznesu po svim selima i gradićima u cijeloj zemlji, „da svi krajevi zemaljski vide spasenje Boga našega“ - veli proročki tekst (r.10b).

„Kako su ljupke - kako su usrećujuće - noge glasonoš radosti, koji oglašava mir, nosi sreću i spasenje!“ Tako glase prorokove riječi, na početku današnjeg odlomka 1. čitanja (r.7).

Opravdano i s velikim razlogom se te riječi primjenjuju također i na dolazak Isusa Krista,

njegov ulazak u - zbog grijeha ljudi - smrtonosnu rijeku povijesti čovječanstva. Utjelovljeni Sin Božji nije samo glasonoš radosti i radosne vijesti, tj. Evandjelja. On je osobno ta radost, mir, sreća i spasenje za svakog čovjeka, za cijeli ljudski rod - i to za sve generacije do konca svijeta!

Isus Krist je nama ljudima jasno dao do znanja da je Bog, Stvoritelj naš i svega stvorenoga, prema nama ljudima, svojim ljubljenim stvorenjima - Bog „bogat milosrđem“ - da je On „Bog za nas“ - kako to s razlogom i ushićenjem tvrdi Isusov apostol sv. Pavao (usp. Ef 2,4; Rim 8,31), - a slušamo o tome u današnjem 2. čitanju.

Bog je, davši nam - kao dragocjenog, božanskog mirotvorca i Spasitelja - svoga jedinorođenog Sina, dao najviše što je imao i mogao, jer nas svakoga neizmjerljivo ljubi, jer smo njegova ljubljena djeca, jer mu je stalo do naše - ne samo kratkotrajne, vremenite sreće, nego do naše vječne sreće, do našeg vječnog, sretnog života.

Zato Bog - po Isusu - ima pravo postaviti pitanje svakome od nas, a osobito svakom onome, kojega - na jedan poseban način poziva da s njime surađuje u izgradnji Njegova kraljevstva na zemlji: „kraljevstva istine, života, pravde, svetosti i milosti, kraljevstva ljubavi i mira“ (Predslovlje).

Takvo je pitanje On postavio i jednom svome apostolu kojem je namijenio posebnu zadaću u njegovom novoizabranom narodu, u svojoj Crkvi - apostolu Petru: „Petre, ljubiš li me više nego ovi“ (Iv 21,15) - čusmo te riječi u današnjem 3. čitanju. Odgovor Petrov je bio potvrđan. I zato ga Isus postavlja da obnaša funkciju najpotrebniju za cijeli ljudski rod: da bude glasnik mira - da bude mirotvorac.

Tu vrlo važnu i potrebnu funkciju mirotvorstva uskrsl Krist, Gospodar vremena i vječnosti, povjerava - na poseban način - i svakom nasljedniku apostola Petra - rimskom biskupu - papi; a onda i svakom biskupu i svakom drugom članu svoje Crkve.

Svi mi, dakle, koji nosimo Kristovo ime, koji smo kršćani, trebamo se smatrati obaveznima, biti graditelji Božjeg istinskog, pravog mira!

U ispunjavanju te naše obaveze Isus nam garantira svoju pomoć!

2. Kao nijedan, od brojnih dosadašnjih nasljednika apostolskog prvaka, sv. Petra, sveti

je papa Ivan Pavao II. - suvremenik mnogih od nas, a od nekih i dobar poznanik - tijekom svoga dugog 26-godišnjeg pontifikata - uspio istinski 'prodrmati' i potaknuti Kristovu Crkvu i cijeli ljudski rod - svojom jasnom, neustrašivom i dosljednom mirotvornom orijentacijom. Nju je naznačio svojim prvim riječima koje je - nakon svoga izbora za papu - izrekao 'urbi et orbi' - gradu Rimu i cijelom svijetu: „Ne bojte se, otvorte vrata Kristu“!

Te su riječi bile upućene našem suvremenom svijetu, koji je, kako se čini - u vrtoglavim povijesnim promjenama - izgubio svaki moralni i razumni oslonac. Sadržaj tih papinih proročkih riječi - utješnih i radosnih - pojasnio je kasnije ovaj Božji čovjek - prorok naših dana - na razne načine u brojnim svojim službenim dokumentima; kao i svojim propovijedima i govorima - ne samo u svojoj, rimskoj biskupiji nego i na svojim brojnim apostolskim, misionarskim putovanjima, diljem Italije i cijele zemaljske kugle.

Naša je starija generacija imala izuzetan Božji dar u silno uređujućoj povijesnoj stvarnosti njegova nezaboravnog, apostolskog pohoda našoj maloj, ali njemu osobito dragoj, biskupiji - god. 2003., kojom prigodom je podigao na čast oltara, najdičnijeg sina naše biskupije - Ivana Merza. Njega nam je papa dao - osobito mladima i laicima - kao uzor i kao zagovornika, a njegov život i apostolsko djelovanje - za program našeg duhovnog života i apostolskog djelovanja u Crkvi i svijetu.

Mi ćemo sv. papu Ivana Pavla II. osobito pamtiti kao našega najvećeg, najznamenitijeg, sudbonosnog prijatelja i zagovornika - u izuzetno dramatičnim vremenima suvremene povijesti naše Crkve i naroda.

Boraveći u Sarajevu 1997., za vrijeme svog prvog apostolskog pohoda našoj domovini BiH, izričito mi je - pred drugim kardinalima i biskupima - rekao da se „svaki dan moli za našu biskupiju“! Duboko sam uvjeren da on to čini i sada iz vječnosti, a osobno sam - u mnogim slučajevima - osjetio njegovu očinsku pomoć i zagovor. To i danas želim pred vama posvjedočiti.

Moglo bi se navesti bezbroj njegovih dragocjenih smjerodavnih riječi i naputaka za naš osobni i zajednički život, što nam je ovom prigodom, naprosto nemoguće. Zato evo, barem nekoliko:

„Učinite svoje zajednice mjestima mira i jedinstva“.

„Svetost je ta prava sila koja je sposobna promijeniti svijet“.

„Pad morala ima kao posljedicu i pad društva“.

„Čovjek nije čovjek ako ne ljubi svoju domovinu“:

„Čovjek trpi na razne načine koje medicina često ne dohvaća ni svojim najrazvijenijim specijalizacijama“.

„Ustrajte u vjernosti Kristu i Njegovoj Crkvi“.

„Mir treba htjeti. Mir treba ljubiti. Mir treba stvoriti... Svijet se ne može odreći svoga sna o općem miru. Upravo zato što se mir neprekidno rađa, uvijek nepotpun, uvijek krhak, uvijek ugrožen, uvijek slab - mi smo za mir. Kao za dužnost. Neizbježnu dužnost. Dužnost svih odgovornih za sudbinu naroda. Dužnost svakog građanina svijeta“. Tako je govorio i poručivao svetac, kojega danas radosno slavimo - sveti papa Ivan Pavao II.

O velikom, svetom papi Ivanu Pavlu II. može se doista još mnogo toga izuzetnoga reći, a što je važno za naš kršćanski život, koji treba biti uspješan pred Božjim sudom. Ipak osim papine izuzetne ljubavi i odanosti prema Presvetoj Djevici i Bogorodici Mariji, kojoj je zahvaljivao trajno za svoj dugogodišnji život nakon pogubnog atentata kojega je doživio, za vrijeme audijencije na trgu sv. Petra 13. svibnja 1981. na blagdan Gospe Fatimske, pamtit će ga Crkva osobito po njegovoj velikoj zaslugi oko promicanja - po cijelom svijetu - dragocjene novovjeke pobožnosti prema Božjem milosrđu. Osim jedne od svojih najsnažnijih enciklika - o Božjem milosrđu - „Bog, bogat milosrđem“ (1980.g.), on je 2000.g. službeno ustanovio za cijelu Crkvu obaveznu svetkovinu „Nedjelja Božjeg milosrđa“. A te iste godine je poljsku redovnicu Faustinu Kowalsku, kojoj se 30-ih godina prošlog stoljeća Gospodin Isus objavio kao „Božje milosrđe“ proglasio svetom, i koja je, tako, postala prva kanonizirana svetica u ovom stoljeću i cijelom trećem tisućljeću.

Sveti je papa Ivan Pavao II. naglašavao kako je „Krist došao pokazati nama ljudima da je Bog Otac „bogat milosrđem“. Papa veli: „Krist, objavljujući ljubav i milosrđe Božje, istodobno traži od ljudi da se u svome životu dadu voditi ljubavlju i milosrđem“!

To znači da u svome svakodnevnom životu prakticiraju djela milosrđa prema svojim bližnjima i to riječju, djelom, molitvom i trpljenjem - ugledajući se u samoga Krista, koji je tako radio.

3. Drage sestre i braćo u Kristu Spasitelju, svi mi, danas okupljeni u ovom svetom euharistijskom slavlju povodom proslave blagdana dragog nam - velikog, svetog pape Ivana Pavla II. - ujedno smo svjedoci jednog osobitog, opipljivog i vidljivog znaka Božjeg milosrđa prema nama; osobito prema brojnim prognanim i obespravljenim članovima Njegova novozavjetnog izabranog naroda, tj. Kristove Crkve, koja i u ovim krajevima kao i u cijeloj našoj zemlji i našem narodu, ima svoje duboke, mnogostoljetne korijene.

Isti Bog, koji se još u Starom Zavjetu, članovima svoga tadašnjeg izabranog naroda židovskog pokazao da je On njegov Spasitelj, Vođa i brižni Dobri Pastir, da je On također Bog za nas, tj. i za ovu našu današnju generaciju njegovog novozavjetnog izabranog naroda, Kristove Crkve.

On je i u ovo naše vrijeme pronašao sebi glasonoše radosti, mira, obnove i života u osobama koje su - naizgled neznatne; koje izgledaju kao „čudo u našim očima“, (Ps 118,23) i u očima ne rijetkih drugih oko nas, ali su te osobe Božje „Gospodnje djelo“! (Ps 118,23)

Božji, milosni zahvat u osobni život svake od četiri naše sestre u vjeri, članice ovdašnje nove, mlade redovničke zajednice Bogu posvećenih osoba, koje se prozvaše Misionarkama Božjeg milosrđa, na čelu sa začetnicom zajednice, sr. Miroslavom Ljevar, rodnom iz ovog kraja i iz ove župe, taj Božji zahvat polučio je spremnost svake od njih, pristiglih iz drugih župa sa krajeva naše domovine, da ostvare svoju želju: - tj. „na osobito zauzeti način staviti se u službu Njegova (Božjeg) milosrđa, tako potrebna današnjim ljudima - ne samo u ovoj župi, i u našoj biskupiji, nego i u cijeloj zemlji i po cijeloj zemaljskoj kugli“. (Pravila)

„Božanski poziv i božanska privlačnost živi su znak prvenstva Božje ljubavi koja izvodi i ostvaruje čudesna i mnogovrsna djela ljubavi i milosrđa“. (Pravila)

Crkveni dokumenti poučavaju da „Bog pojedine svoje vjernike - članove Kristove Crkve - poziva u redovnički stalež, da oni u njemu - služeći Crkvi prema svrsi i duhu svoje redovničke zajednice - javno izvršavajući evanđeoske zavjete, koji su utemeljeni na nauku i primjerima Isusa Krista, Učitelja i Spasitelja - uživaju poseban božanski dar i pridonose njezinom spasenjskom poslanju (usp. ZKP kan 574 - 5). Oni trebaju brižno nastojati da Crkva po njima

svaki dan bolje prikazuje Krista vjernicima i nevjernicima. (usp. LG - 46).

U svojoj ovogodišnjoj Poruci za Svjetski dan misija, sadašnji nasljednik apostola Petra, papa Franjo, nama dozivlje u pamet ovo: „Crkva, sveopći sakrament Božje ljubavi prema svijetu, nastavlja Isusovo poslanje u povijesti i šalje nas svukuda da bi Bog, po našem svjedočenju vjere i naviještanju Evandjelja, mogao ponovno očitovati svoju ljubav i dotaknuti i preobraziti srca, umove, tijela, društva i kulture na svakome mjestu i u svakome vremenu“.

To je ujedno, također bitno poslanje i ove - svima nama - a osobito dragom Bogu - drage i dragocjene mlade redovničke zajednice.

U nju danas, u ovom slavlju, javno pristupa jedna nova članica, naša sestra u vjeri i dugogodišnja, samozatajna, Kristu odana, a našoj Mjesnoj Crkvi, Banjolučkoj biskupiji dragocjena službenica Anđa Lebo, već dokazana misionarka Božjeg milosrđa.

S njom zajedno, i s drugim njenim, ovdje nazočnim, susestrama i mi svi zahvaljujemo dobrom i milosrdnom Bogu za njegove darove vjere, nade i ljubavi i milosrđa, kojima je nju obdario i kojima će ju i ubuduće obdarivati, kako bi ona bila radosna i sretna glasnica njegovog milosrđa, mira i dobrote.

4. Draga, u Kristu sestro, Anđo, u ovoj svečanoj prigodi Vašeg životnog hoda za Kristom i Vašeg vjerničkog drugovanja s Njime, kada u duhu crkvenih Pravila ove zajednice započinjete službeno prvi odsjek svoje pripreme za redovnički život u koji Vas Krist poziva, svoj novicijat, želim Vas podsjetiti na poznatu Vam Isusovu prisposobu o talentima.

Bog je i Vama povjerio određena blaga svoga milosrđa i ljubavi da tim blagom savjesno i odgovorno upravljate, tj. da ga umnažate, a ne da ga zakopate! On Vam je, također, dao i svakodnevno daje i potrebnu pomoć za Vaš odgovarajući posao kojeg obavljate u zajednici, odn. u Crkvi, da dobivene darove što bolje upotrijebite na Božju slavu i za korist Vaših bližnjih. To su osobito njegova utjeha, milost i razboritost. Bog računa na Vašu savjesnost i odgovornost, jer Vi njegove darove trebate prihvatiti slobodno i odgovorno, a ne prisilno niti lakomisleno.

Vi pokazujete svojim dosadašnjim životom, osobito tijekom više proteklih mjeseci živeći kao kandidatice u ovoj zajednici, da ste spremni odlučno slijediti Krista Spasitelja - i sa trezvenim zanosom - sve više se približavati Kristu i

s Njime se suobličavati. Nastavite sada i dalje tako - još odlučnije i savjesnije!

Na to će Vas svakodnevno podsjećati i Vaš redovnički habit koji ćete domalo dobiti i obući, kao vanjski znak Vaše unutarnje odlučnosti i spremnosti potpuno se posvetiti - tijekom vremena novicijata - predviđenom odgoju i obrazovanju u duhu crkvenih dokumenata, za sve sigurniji i plodniji hod prema svojoj budućnosti u službi Božjeg milosrđa u okviru ove Zajednice, u koju ste dragovoljno došli.

U tome ćete imati pred očima, prvenstveno jedinstveni primjer najveće Božje Izabranice, Presvete Djevice i Bogorodice Marije. Ugledajte se u nju, koja je - kako Vam je, zacijelo, dobro poznato - cijeli život bila vjerna svojem - od Boga dobivenom pozivu i koja je nastojala potpuno i do kraja ispunjavati volju Božju. „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj“ (Lk 1,38). I u tome je uz Božju pomoć i uspjela!

Imajte, također, pred očima i divne primjere

duboke duhovnosti i velikog apostolskog žara i velikog svetog pape Ivana Pavla II., i drage svete redovnice Faustine, apostola Božjeg milosrđa i jedne druge izuzetne Kristove zaljubljenice - svete Majke Terezije!

Osobno i zajednički, u ovoj svojoj Zajednici svakodnevno molite svjetlo, snagu i utjehu Duha Svetoga, kako biste Božju volju s Vama što bolje upoznali i što savjesnije i dosljedno izvršavali i tako ujedno na najbolji način radili na vlastitom posvećenju i ujedno na širenju Božjeg milosrđa, kojega su željni i potrebni toliki naši suvremenici!

Mi Vam obećavamo svoju molitvu - a i drugu moguću potporu!

Zazivam na Vas, draga sestro Anđo, kao i na sve Vas druge, drage sestre, članice Zajednice Misionarki Božjeg milosrđa obilježje Božjeg blagoslova po zagovoru Presvete Djevice i Bogorodice Marije, Kraljice djevičā, sv. Josipa, sv. Faustine, sv. pape Ivana Pavla II. i svete Majke Terezije. Amen

O ZASJEDANJU BISKUPSKE KONFERENCIJE BiH

Sarajevo - katedrala, 3.11.2020.

(Rim 8,31b–39; Ps 23; Iv 6, 37–40)

„Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja? Tjeskoba? Pogibao?... Itd. u svemu tome nadmoćno pobjeđujemo po onome, tj. po Isusu Kristu, koji nas uzljubi“. (Rim 8, 35.37).

Draga braćo u biskupskoj službi, dragi Jubilarče, kardinale Vinko,

draga braćo svećenici, drage sestre redovnice, dragi bogoslovi, dragi Kristovi vjernici laici. Od ožujka davne 1978 godine, kada sam po odredbi tadašnjih nadpastira ove i moje rodne biskupije došao u ovaj grad i središte naše Metropolije, u ovoj sam Božjoj kući, „majci svih crkava“, ove drage mi mjesne Crkve, nadbiskupije vrhbosanske bio sudionikom brojnih liturgijskih slavlja, čuo sam također brojne propovijedi i tumačenja istina naše svete vjere.

Imao sam i sâm prigodā, glasno o tim istinama razmišljati pred vama, svojom braćom i sestrama u vjeri, kao i pred onim brojnim, kojih večeras nema među nama ili ih uopće nema više u našoj hodočasničkoj koloni, ovom suznom dolinom prema vječnoj domovini, u koju su oni već stigli, a za koju smo i mi stvoreni i koja nam je zagarantirano omogućena od našeg Stvoritelja i Spasitelja.

I u ovom večerašnjem, radosnom slavlju naše vjere i našeg otkupljenja, u prigodi početka održavanja redovitog zasjedanja naše Biskupske konferencije, zapala me draga, ali odgovorna dužnost, da pred Vaš razum i Vaše srce podastrem dio moga osobnog razmišljanja o smislu maločas saslušanih svetopisamskih riječi, tj. riječi Gospodnjih, a u kontekstu naše zajedničke molitve Gospodinu, u aktualnoj, rasprostranjenoj tjeskobi pa i strahu zbog poznate nam pandemije covida 19, odn. najnovijeg ‘biča kuge’ – u našoj zemlji i po cijelom svijetu.

Apostol Pavao je ove riječi u svojoj poslanici namijenjenoj Rimljanima, koje smo čuli u prvom čitanju, pisao prije kojih 19 i pol stoljeća. Možda su neke od njegovih riječi, koje su zapravo riječi Gospodnje, za neke naše suvremenike u drugim životnim sredinama nesuvremene, ali je stvarnost koju te riječi sadrže ostala ista. Recimo samo : riječi „nevolja“ ili „tjeskoba“! Tko od nas ovdje nazočnih, nije osjetio na vlastitoj koži i to ne jednom, osobito tijekom zadnjeg rata pa i poraća, što je to „nevolja“ ili „tjeskoba“?!

Nismo li i sami bili svjedoci kako tijekom nečijeg – moguće i našeg osobnog – života, može mnogo toga propasti: kao zdravlje, ugled, imanje, posao, zanimanje, zarada, pa i razum i svi-

jest. Za vrijeme jedne generacije – i tome smo svjedoci, može se mnogo toga uništiti: sela, pa i gradovi, narodi, snovi, izgledi i nadanja.

Čak i sâm čovjek, koji je po svome rođenju socijalno biće i koji je redovito veoma ovisan o drugom čovjeku, o drugim ljudima oko sebe i koji ih treba, može nažalost ostati sam samcat, napušten od svojih i najbližih i najrođenijih!

Može nam se činiti da i sama naša budućnost, unatoč optimističkim prognozama prognostičara, i unatoč naporima najsposobnijih današnjih stručnjaka na raznim područjima života i stvaranja dobrih uvjeta za siguran život, da nam ta budućnost izgleda teška i mračna.

Kao kršćani, tijekom dva protekla dana (uz svetkovinu Svi svetih i Dušni dan), ali i tijekom svih idućih dana ovog mjeseca, dok pohađamo grobove svojih roditelja, rodbine, prijatelja, poznanika i upućujemo molitve Bogu za njihove duše u mogućnosti smo konkretno i izblizega razmatrati o ograničenosti, krhkosti i ugroženosti našeg ljudskog življenja na zemlji. Njihovi grobovi nam vrlo jasno dovikuju sigurnu istinu: Bio sam, bila sam što si ti, biti ćeš što sam ja!

Ove godine – i to ne samo tek ovih dana – imamo i ne htijući, - dodatno, još jednu nezaobilaznu, dramatičnu stvarnost i pred našim očima, a možda i u svome tijelu: to je virus pandemije corone! Svakodnevno slušamo kako njegova pojava stvara ne malu tjeskobu i to diljem ne samo naše – inače tjeskobama i raznim nevoljama – zaražene zemlje, nego skoro i cijele zemaljske kugle. Ovaj nam nevidljivi virus pokazuje da su naše mogućnosti ograničene; da su, takoreći, preko noći – sigurnost i naši čvrsti, neupitni zahtjevi i prohtjevi, kratkoročni i dugoročni, itekako dovedeni u pitanje, a ne rijetko su i stvar prošlosti. Jer, ovaj virus i pandemija koju je on prouzročio – neuračunljivi su!

I sami vodeći znanstvenici nisu još uvijek u stanju, ponuditi stopostotnu sigurnost i bezbrižnost kad je u pitanju sprječavanje smrti, kao posljedice oboljenja od pandemije. Kao jednu od najpreporučivijih mjera, pa čak i kao obveznu oni naglašavaju fizičku distancu. Ali, to se ne bi nikako smjelo shvatiti da oni traže i distancu, tj. odstojanje jednog od drugog ljudskih srdaca! Jer, to bi tek bilo smrtonosno ne samo za mnoge pojedince, nego i za cijelo društvo, za ljudski rod.

Život bez Boga Stvoritelja, i posljedično tome, bez pravog i bliskog odnosa prema Božjim stvorenjima, osobito prema bogolikom stvore-

nju - čovjeku u njegovoj integralnosti, mora – s obzirom na sve vremenite ugroze tog života, a osobito s obzirima na smrt – kapitulirati!

Mi kršćani (naprotiv) poučeni Božjom objavljenom nam istinom, znademo da ne samo patnja, koje god vrste ona bila, nego i sama smrt, ima svoj smisao i da ni smrt za nas nije definitivna kapitulacija, definitivni kraj! Kristov apostol sv. Pavao na više mjesta u svojim poslanicama (2 Kor 5,1; usp. 1 Kor 15,21; Fil 1, 20) jasno nam tvrdi i iznosi Božju istinu, da „ako se naš zemaljski dom, šator taj, razruši, imamo zdanje od Boga, dom, nerukotvoren, vječan, na nebesima“.

Kako, dakle, vidimo, kad je u pitanju pravo i pravilno vrednovanje našeg života i njegovog smisla, tu smo upravo mi kršćani traženi! Tu imamo mi, doista, za ponuditi najsigurniji odgovor, i najpouzdanije rješenje.

Čak, možda više nego u nekim drugim područjima života, mi ovdje, u pitanju života i smrti, možemo pokazati svima oko sebe, tj. „urbi et orbi“ o čemu se radi i što je i zbog čega je važno, naime: Učiti živjeti za umiranje, za smrt i učiti umirati za život, za življenje u sretnoj vječnosti!

Umirući čovjek ne želi nikakvu tabletu, da bi nakon što ju uzme bio ostavljen sam; nego želi nadu, želi nečiju blizinu i nečiju ruku, koja će ga podržavati u njegovim trenucima tjeskobe i nemoći.

Božja istina, objavljena u svetopisamskim knjigama, dozivlje nam u pamet kako se i život i smrt čovjekova nalaze u Božjoj ruci. U starozavjetnoj knjizi o Jobu, pravedni Job ovako zbori: „U ruci (Božjoj) leži život svakog bića i dah životni svakog ljudskog tijela“: (12,10).

A u 1. knjizi o Samuelu stoje ove riječi: „Gospodin je, koji ubija i opet oživljava, koji vodi u carstvo mrtvih i opet izvodi“. (1 Sam 2,6). Slične riječi Božje nalazimo i u starozavjetnoj knjizi Ponovljenog Zakona: „Ja sam koji ubija i opet oživljava, ja sam koji rane zadaje i opet iscjeljuje“. (Pnz 32,39). „Pa da mi je i dolinom smrti proći, zla se ne bojim, jer Ti si sa mnom“ (Ps 23).

Trebamo znati da ovu svoju svemoć Bog ne provodi i ne primjenjuje nad svojim stvorenjima iz nekog hira, iz neke svoje prijeteće samovolje, iz bezobzirnosti, nego iz svoje ljubazne obazrivosti i brige za njih, odn. za nas ljude. Ako je istina da je naš ljudski život u Božjim rukama, onda je također istina, koju je izre-

kao starozavjetni psalmista, da su te ruke, kao ruke majke, koje u naručju drže njezino dijete: „Ja sam se smirio, i upokojio dušu svoju; kao dojenče na grudima majke, kao dojenče duša je moja u meni“. (Ps 131,2).

Kako vidimo, već je starozavjetni Božji narod prepoznavao u događanjima s narodima i u sudbinama pojedinaca ne rezultat nekog slučaja niti slijepe sudbine, nego rezultat jednog plana ljubavi, u koji Bog uključuje naše cjelokupne životne mogućnosti i suprostavlja ih onim silama, koje nastaju iz grijeha, a koji prouzročuje smrt, kako to tumači i knjiga Mudrosti: „Jer Bog nije stvorio smrt, niti se raduje propasti živih. Već je sve stvorio da sve opstane“. (Mudr 1,13-14a).

Zato je za nas dodatno utješna Božja istina, koju nam donosi apostol Pavao u poslanici Rimljanima: „I ako živimo i ako umiremo, Gospodinu pripadamo, jer zato Krist umrije i oživje da zagospodari i mrtvima i živima!“ (Rim 14,8b).

Nema, dakle, pravog kršćanskog života bez ove otvorenosti i upućenosti na transcendentnu dimenziju našeg ljudskog života, na stvarnost našeg života, koja je iznad materijalnog svijeta, i neovisna o njemu!

A u svojoj 2. poslanici Korinćanima, apostol Pavao nas ovako poučava: „Ako se naš izvanjski čovjek i raspada, iznutrašnji se iz dana u dan obnavlja. Tâ, ova malenkost naše časovite nevolje donosi nam obilato, sve obilatije, breme vječne slave, jer nam nije do vidljivoga nego do nevidljivoga; tâ vidljivo je privremeno, a nevidljivo vječno“. (2 Kor 4,16b-18).

Ova Pavlova tvrdnja nas upućuje na to, da je tajna Kristove neupitne ljubavi prema nama ljudima, tajna vjere, koju se ne može svrstati među druge pojmove ili svojstva, jer ona, pripada dubljem sloju života.

Ako bismo željeli opisati tu Kristovu ljubav prema nama, - od koje nas, kako tvrdi apostol Pavao, nitko i ništa ne može rastaviti – (usp. Rim 8,39), onda se čini da bismo to mogli učiniti tako što ćemo naći čovjeka, na čijem ćemo ponašanju prepoznati kako to izgleda, kad čovjek, kojega su zahvatili vrtlozi tjeskobe i drame života, vremena ili okruženja, živi u Božjoj ljubavi.

Između brojnih, poznatih primjera – a slični su zacijelo i vama poznati – navest ću jedan primjer poznatog čovjeka Crkve, neustrašivog njemačkog biskupa, biskupije Münster, iz vre-

mena nacističke strahovlade - Clemensa Augusta von Galena. Umro je godine 1946., kratko nakon što ga je u Rimu, papa Pio XII. kreirao za kardinala. Malo prije svoje smrti rekao je ovo jednom svome prijatelju (filozofu Petru Wustu), a ovaj je zapisao te njegove znakovite riječi:

„Svjestan sam da sam neizlječivo bolestan i da idem u susret skorašnjoj smrti. Želim se od vas i od svih oprostiti. Želim reći, da sam ja, unatoč predstojećim trenutcima najdublje straha od nadolazeće smrti, koji će se dogoditi, u dubini svoga srca i duše sretan, i duboko zahvalan Bogu pjevam „Te Deum“ – „Tebe Boga hvalimo!“ Ja nisam zaslužio ovoliku sreću; zahvalan sam prije svega molitvi svoga – blažene uspomene – oca, da sam se ponovo vratio istini, da sam je našao i da sada imam sreću kroz ovo vrijeme bolovanja i patnje, pripremiti se za ulazak u vječnost...“.

Draga braćo i sestre u Kristu našem Spasitelju, za kraj ovoga moga glasnog razmišljanja, pred Vama u ovom tjednu i mjesecu molitvenog sjećanja na sve one koji su nam bili dragi i poznati, koji su se tijekom proteklih decenija zajedno s nama ili bez nas ili i prije nas okupljali u ovoj katedrali na slavlja Kristove muke, smrti i uskrsnuća, želim Vam – možda i posljednji put – dati, kao „poputbinu“, kao posljednji dar u Vaš hodočasnički vjerski „ruksak“ još ove dvije mudre izreke dvojice naše kršćanske braće, koji su davno prije nas hodili ovom suznom dolinom, vjerovali u vječni život i za njega se pripremali.

Prva je od Tome Kampenca, iz njegovog poznatog djela „Nasljeduj Krista“: „Životna iskušenja su ipak čovjeku često vrlo korisna, premda su mučna i teška. Ona ga pročišćuju, ponizuju i poučavaju“.

A druga je od poznatog filozofa Emanuela Kanta, koji je zapisao ovako: „Smrti se najmanje boje oni čiji život ima najveću vrijednost“!

A naš nam pak, božanski Učitelj, Vođa i Spasitelj kristalno jasno poručuje, kako smo malo prije čuli: „Ovo je volja Oca mogega, da tko god vjeruje u Sina, ima život vječni, i ja da ga uskrisim u posljednji dan“! (Iv 6,40).

Blago nama i sretni mi kad znademo komu vjerujemo i za kim hodimo: Isusom Kristom, prisutnom i djelotvornom Božjom ljubavlju među nama!

Njemu upućujem – također i u ime svih vas, ovu usrdnu molitvu:

„Gospodine Isuse Kriste,
mi se strašimo od mnogih budućih tjeskoba,
nevolja, kušnji, a osobito od smrti.

Ti si nam zagarantirao da si s nama u sve dane našeg života, a smrt si označio kao dolazak u kuću Tvoga i našega nebeskog Oca. Ti si rekao: „Ponovo ću doći i odvesti vas tamo gdje sam ja“!

Zato Te molimo: Daj da naša smrt bude povratak, odlazak k Bogu, našem Ocu i svim ljudima koje volimo a koji su već otišli prije nas!

Mi smo još uvijek gosti na ovoj zemlji. Ti nas pak želiš uvesti u svoje Kraljevstvo, gdje ljubav nikada ne prestaje i gdje ćemo se mi smjeti radovati kroz svu vječnost, u Tvojoj slavi! Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova“. Amen!

ORDINARIJ - KORESPONDENCIJA

FINANCIJSKA POMOĆ ŽUPI DRVAR

Broj: 244/20
Banja Luka, 17. srpnja 2020.

Mons. Ratko Perić, biskup
ap. upravitelj mostarsko-duvanjski
i trebinjsko-mrkanski
Nadbiskupa Čule b.b., p.p. 54
80000 Mostar

Dragi brate u biskupstvu Ratko!

Svećenik moje biskupije don Davor Klečina, župnik u Drvaru i upravitelj župâ Bos. Grahovo, Ključ i Bos. Petrovac-Krnjeuša, rekao mi je da je nedavno bio u Tomislavgradu i imao susret s duvanjskim fratrима fra Slavenom Brekalom i fra Jozom Radošom Đokom, kao i s drugim predstavnicima tamošnje Humanitarne udruge „Kap ljubavi“.

Oni su došli na hvale vrijednu ideju da preko spomenute Udruge započnu u duvanjskom kraju s prikupljanjem financijskih sredstava za pomoć izgradnji odavno vrlo potrebnog pastoralnog centra (buduće župne crkve) u Drvaru.

Vjerujem kako Ti je poznato da je Župa Drvar početkom ožujka, nakon duge, iscrpljujuće pravne borbe, konačno dobila od općinskih vlasti urbanističku dozvolu za dogradnju i rekonstrukciju objekta nekadašnje trgovine, koji želimo pretvoriti najprije u „pastoralni centar“, a onda vremenom i u župnu crkvu. Ovih smo dana u fazi pribavljanja i građevinske dozvole.

Objekt se nalazi na zemljištu površine 3000 m² koje je Župa Drvar kupila prije dvije godine, a značajna financijska pomoć za kupnju zemljišta stigla je iz Tvoje biskupije (župe Međugorje, Posušje, Kruševo, Franjevački samostan Mostar i Hercegovačka franjevačka provincija), na čemu smo veoma zahvalni.

Ukupni predračun svih radova na dogradnji i rekonstrukciji objekta iznosi oko 500.000 KM. Budući da župa Drvar, a ni Banjalučka biskupija, kako Ti je poznato, nije u stanju sama snositi sve troškove, prinuđeni smo obratiti se za pomoć dobrim ljudima gdje god ih pronademo. Nažalost, od onih od kojih smo računali – i koji su nam bili obećali – najveću pomoć – „Kirche in Not“, stigla nam je ovih dana odbijenica, uz obrazloženje da su oni „zbog aktualne situacije s pandemijom koronavirusa, bili prisiljeni odbiti brojne molbe za pomoć, budući da većinu pomoći trenutačno šalju u siromašne zemlje ‘trećeg svijeta’ pogođene ovim opakim virusom“.

Tim više nas je obradovala inicijativa duvanjskih fratara i Udruge „Kapi ljubavi“, budući da bi bilo veoma poželjno i potrebno što prije započeti s radovima kako nam ne bi propale teškom mukom pribavljene dozvole.

Prema riječima župnika vlč. Klečine, fra Slaven i fra Jozo, predlažu također da se akcija prikupljanja financijske pomoći za izgradnju „pastoralnog centra“ – tj. župne crkve u župi Drvar proširi na sve župe hercegovačkih biskupija (npr. preko jedne nedjeljne kolekte) za što ipak trebaju Tvoj blagoslov.

Ako bi Ti dao svoj blagoslov za ovu hvale vrijednu inicijativu, spomenuti fratri bi se Tebi javili ovih dana kako bi s Tobom konkretizirali sve detalje oko njezine provedbe.

U svakom slučaju, oni su izrazili želju da o svemu ipak najprije budemo obaviješteni nas dvojica kao biskupi.

U iščekivanju Tvog dobrohotnog, pozivnog odgovora srdačno Te pozdravljam u Kristu, Dobrom Pastiru

✠ Franjo, biskup, v. r.

Broj: 245/20
Banja Luka, 17. srpnja 2020.

Fra Slaven Brekalo, župnik u Tomislavgradu
Trg Fra Mije Čuića 1
80240 Tomislavgrad

Fra Jozo Radoš-Đoka, župnik u Roškom Polju
Humanitarna udruga „Kap ljubavi“
Stjepana Radića b.b.
80240 Tomislavgrad

Dragi fra Slavene i fra Jozo,
Poštovani članovi Humanitarne udruge „Kap ljubavi“!

Svećenik moje biskupije vlč. Davor Klečina, župnik u Drvaru i upravitelj župâ Bos. Grahovo, Ključ i (Bos. Petrovac-Krnjeuša), rekao mi je da je nedavno bio u Tomislavgradu i imao susret Vama.

Prema njegovim riječima, Vi ste došli na hvalu vrijednu ideju da preko Vaše Udruge započnete u duvanjskom kraju s akcijom prikupljanja financijskih sredstava za izgradnju odavno potrebnog i inzistiranog pastoralnog centra (buduće župne crkve) u Drvaru.

Vjerujem kako Vam je već poznato da je Župa Drvar početkom ožujka, nakon duge i iscrpljujuće pravne borbe, konačno dobila od općinskih vlasti urbanističku dozvolu za dogradnju i rekonstrukciju objekta nekadašnje trgovine, koju želimo pretvoriti najprije u pastoralni centar, a onda i u župnu crkvu. Ovih smo dana u fazi pribavljanja i građevinske dozvole.

Objekt se nalazi na zemljištu površine 3000 m² koje je Župa Drvar kupila prije dvije godine, a značajna financijska pomoć za kupnju zemljišta stigla je iz Hercegovine (župe Međugorje, Posušje, Kruševo, Franjevački samostan Mostar i Hercegovačka franjevačka provincija), na čemu smo im veoma zahvalni.

Ukupni predračun svih radova na dogradnji i rekonstrukciji predviđenog objekta iznosi oko

500.000 KM. Budući da župa Drvar, a ni Banjalučka biskupija, nije u stanju sama snositi sve troškove, prinuđeni smo obratiti se za pomoć dobrim ljudima gdje god ih možemo naći. Nažalost, od onih od kojih smo računali najveću pomoć od crkvene međunarodne organizacije – „Kirche in Not“, stigla nam je ovih dana odbijenica uz obrazloženje da su „zbog aktualne situacije s pandemijom koronavirusa, bili prisiljeni odbiti brojne molbe za pomoć, budući da većinu pomoći trenutačno šalju u siromašne zemlje „trećeg svijeta“ pogođene ovim opakim virusom“.

Tim više nas je obradovala Vaša plemenita inicijativa, budući da bi bilo veoma poželjno i potrebno što prije započeti s radovima kako nam ne bi propale teškom mukom pribavljene dozvole.

Prema riječima župnika vlč. Klečine, Vi predlažete da se akcija prikupljanja financijske pomoći za izgradnju u župi Drvar proširi i na sve župe hercegovačkih biskupija (npr. preko jedne nedjeljne kolekte). O svemu tome sam pismeno izvijestio biskupa mons. Ratka Perića, aktualnog apostolskog upravitelja, i sada čekamo njegov blagoslov.

Ako bi biskup Perić dao blagoslov za ovu inicijativu, Vi biste se trebali s njim čuti kako bi s zajedno konkretizirali sve detalje oko njezine provedbe.

Svesrdno podržavam Vašu plemenitu inicijativu i od srca zahvaljujem na Vašoj solidarnosti s nama, ne samo sada nego i u brojnim drugim humanitarnim aktivnostima koje ste imali na području moje Banjalučke biskupije, naročito u onim siromašnim župama Livanjskog dekanata.

Neka dobri Bog blagoslovi Vaš plemeniti rad i sva Vaša plemenita nastojanja oko pomoći braći i sestrama u vjeri kao i drugim ljudima u potrebi.

Srdačno Vas sve pozdravljam.

✠ Franjo, *biskup, v. r.*

SUĆUT G. MILORADU DODIKU PRIGODOM OČEVE SMRTI

Broj: 28/20
Banja Luka, 30.1.2020.

Poštovani gospodin
Milorad Dodik
član predsjedništva BiH
Sarajevo

Poštovani gospodine Predsjedniče,
povodom smrti Vašeg oca Bogoljuba izražavam Vama i cijeloj Vašoj obitelji u ime biskupa

banjolučkog Franje Komarice, koji se trenutno nalazi na banjском liječenju, kao i u svoje osobno ime iskrenu kršćansku sućut.

Gospodar života i smrti neka Vašem Ocu udijeli svoj mir, a Vama utjehu u ovom za Vas teškom trenutku.

S poštovanjem!

Dr. Marko Semren
*pomoćni biskup i generalni vikar
Banjolučke biskupije*

FINANCIJSKA POMOĆ VINARIJI U MAHOVLJANIMA

Broj: 264/20
Banja Luka, 23.7.2020.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Federalno ministarstvo
raseljenih osoba i izbjeglica
Sarajevo

Predmet: Molba za finansijsku pomoć za nastavak radova na Vinariji u Mahovljanima

Poštovani,

Banjolučka biskupija podigla je 2003. Uz pomoć dobročinitelja iz Italije vinograd u župi Mahovljani, općina Laktaši. U vinogradu koji se prostire na površini od cca 7ha zasađeno je cca 20.000 loze Rajnski rizling i cca 18.000 loze Cabernet sauvignon. Projekt vinograda i sadnju nadzirala je vinarija „LaVis“ iz Trenta. Vinograd je podignut sa svrhom da se pomogne Banjolučkoj biskupiji koja je iz proteklog rata u BiH (1992.1995.) izašla gotovo potpuno uništena. U njemu su posao pronašli povratnici na ovo područje.

Veliki problem za biskupiju predstavlja to što nema izgrađenu vinariju u kojoj bi gđrožde moglo biti kvalitetno prerađeno.

Biskupija je prije dvije godine započela s izgradnjom vinarije koja bi doprinijela boljoj preradi i mogućnosti kvalitetnijeg čuvanja vina. Nažalost, prošle godine daljnji radovi na vinariji su potpuno zaustavljeni jer biskupija nije imala novca da ih nastavi.

Ukupna vrijednost radova: 654.461,15 KM (Ugovor od 14.7.2018. sa firmom „Tehnikainvest“ d.o.o. Banja Luka).

Do sada je isplaćeno: 313.356,00 KM.

Prema građevinskoj dinamici na redu su bili sljedeći radovi, koji nisu izvedeni radi nedostatka finansijskih sredstava:

- građevinski i građevinsko-zanatski radovi (hidroizolaterski radovi na zidovima, izrada ravnog krova, odvodnja oborinske vode, termo-izolacija, limarski radovi, podopolagački, bravarski) – 86.714,00 KM,
- parterno uređenje (nužno dio vanjskih radova) – 26.81.00 KM,
- elektroinstalacije i ostali radovi – 12.232,00 KM.
- To ukupno iznosi 125.757,00 KM, a to s PDV-om (17%) iznosi 147.136,00 KM.

Da bi se objekt zaštitio od propadanja do završetka svih radova nužno je izvesti sljedeće:

- parni beton krovne ploče, odvodnja oborinske vode, hidroizolacija ravnog krova, termička izolacija krova za završnim slojem zaštite, izrada limarije, termička izolacija vanjskih zidova sa završnom oblogom, dio vanjskih zemljanih radova. Prema rekapitulaciji (st. I. do VII.) izvođača radova „Tehnikainvest“ d.o.o. Banja Luka ovi radovi koštaju 52.741,06 KM, a to je sa PDV-om 61.707,00 KM.

Vas molimo za finansijsku potporu u gore navedenom iznosu od 61.707,00 KM.

Naprijed zahvaljujem!

S poštovanjem!

Dr. Franjo Komarica,
biskup banjolučki, v. r.

FINANCIJSKA POMOĆ KŠC-u BIHAĆ

Broj: 268/20

Banja Luka, 29. srpnja 2020.

Poštovani gospodin

Mr. sc. Andrej Plenković

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske

Trg svetog Marka 2

10 000 Zagreb

Republika Hrvatska

Predmet: Molba za financijsku pomoć KŠC-u Bihać

Vrlo cijenjeni gospodine predsjedniče Vlade RH mr. Plenkoviću,

čestitajući Vam još jednom od srca Vaš osobni i zajednički veliki uspjeh na nedavno održanim izborima, molim Boga da i ubuduće – uz njegovu pomoć – možete učiniti mnogo dobra za što veći broj Vaših sugrađana i Vaših sunarodnjaka koji se u svojim potrebama budu obraćali Vama za pomoć.

Zahvalan iskreno za Vašu – već dokazanu – plemenitost i otvorenost srca za aktualne životne potrebe i nas, članova najuništenije biskupije u hrvatskom narodu, slobodan sam Vam se ponovno obratiti za financijsku pomoć u rješavanju aktualnih potreba vezanih za neispunjavanje danih obećanja od strane Vlade Unsko-sanskog kantona glede financiranja Srednje medicinske škole pri Katoličkom školskom centru u Bihaću.

Vi ste nam i prošle godine dragocjenom financijskom pomoću od 600.000,00 HRK pomogli da nastavimo s radom te škole, čije su i osnutak i uspješan rad isforsirali brojni roditelji tamošnjih učenika – ne samo hrvatske nego i još brojniji roditelji bošnjačke nacionalnosti. Sva obećanja koja smo dobili od tamošnje kantonalne Vlade da će – kao i u svim drugim slučajevima – u pet drugih KŠC-a i pet drugih kantona – i oni konačno staviti na budžet škole – Osnovnu i SMS našeg KŠC-a u Bihaću – pokazali su se – za nas fatalno lažni i sa – za nas – izuzetno teškim financijskim problemima. Morali smo i cijelu ovu školsku godinu 2019./2020. na sve

strane – u zemlji i inozemstvu, kod crkvenih institucija i brojnih pojedinaca, tražiti pomoć za isplatu plaća djelatnicima i za druge tekuće potrebe KŠC-a. Za plaće djelatnika mjesečno trebamo oko 30.000,00 KM (oko 115.000,00 HRK). S teškom mukom – i Božjom dobrotom – uspjeli smo do sada skupiti oko 250.000,00 KM (oko 1.000.000,00 HRK) za plaće i urgentne režijske troškove.

Nedostaje nam još novac za plaće tijekom protekla četiri mjeseca i za sljedeći mjesec kolovoz, tj. oko 150.000,00 KM (oko 600.000,00 HRK) plus za aktualne režijske troškove.

Nemam, nažalost, nikoga više na koga bih se obratio da nam pomogne „konačno isplivati“ iz ove bujice, uprljane neshvatljivom nezahvalnošću i bezobzirnošću nekih naših sugrađana – političara – koji imaju vlast i dužnost raditi za dobro svojih sugrađana, a to nažalost ne čine.

Ja sam tijekom zadnja dva mjeseca – pismeno i usmeno – u nekoliko navrata, unatoč pandemiji, mogao izvijestiti ministra vanjskih i europskih poslova u Vašoj Vladi, g. dr. Gordana Grlić Radmana o ovim i drugim aktualnim potrebama Banjolučke biskupije – moleći ga za konkretnu pomoć. Nadam se da Vas je on o tome obavijestio.

Nažalost, ne samo našu, nego osobito učenika i njihovih roditelja, prisiljeni smo obustaviti daljnji rad SMS-e istekom mjeseca kolovoza o. g. – Učenici 3. i 4. razreda se ispisuju, a nove učenike ne primamo!

Sada nam je ovaj „slučaj“ najurgentniji, te Vas najusrdnije molim da nam pomognete djelom naznačene pomoći, koju moramo isplatiti do kraja mjeseca kolovoza, kako bismo izbjegli potpuno blokiranje računa biskupije.

Čvrsto se uzdajući u Vaše razumijevanje naše aktualne – doista teške – financijske situacije (i moje osobne zdravstvene), molim Vas, pomozite nam! Pomogao i Vama dobri Bog!

S izrazima velike zahvalnosti i iskrenog poštovanja, najsrdačnije Vas pozdravljam.

Dr. Franjo Komarica
biskup banjolučki, v. r.

PROVALA U FILIJALNU CRKVU U DRENOVI

Broj: 270/20
Banja Luka, 29.7.2020.

Sekretarijat za vjere Republike Srpske
n. r. direktora Dragana Davidovića
Ul. Vuka S. Karadžića 4
78000 Banja Luka

Predmet: Porvala u filijalnu crkvu u Drenovi
kod Prnjavora

Poštovani g. Davidoviću,
župnik u župi Prnjavor, mons. Vlado Lukenda, obavijestio nas je dopisom br. 80/20 od 25. o.m. da je toga dana, 25.7.2020. došao služiti misu u filijalnoj crkvi u naselju Drenova te da je tom prigodom s pristiglim vjernicima našao nasilno razvaljena crkvena vrata, na kojima je strada-

la brava te više nije upotrebljiva. Svetohranište – tabernakul je otvoreno ključem koji je bio u blizini. U njemu se nalazio ciborij (posuda u kojoj se čuvaju posvećene čestice kruha) s kojeg je skinut poklopac, a prema svjedočenju župnika čestice nisu otuđene. Osim toga otuđeno je nešto malo novca koji se nalazio u košaricama u koje vjernici stavljaju svoje milodare.

Župnik je obavijestio mjesnu policiju i oni su došli, doveli su sa sobom i službenike u civilu koji su fotografirali zatečeno stanje.

Vama šaljem ovu obavijest radi Vaše informiranosti o ovome razbojničkom činu.

Unaprijed Vam zahvaljujemo i ostajemo s poštovanjem.

Dr. Marko Semren
gen. vikar i pomoćni biskup banjolučki, v. r.

ZAHVALA PROVINCIJALU FRA MILJENKU ŠTEKI

Broj: 272/20
Banja Luka 11.8.2020.

Fra Miljenko Šteko, OFM, provincijal
Hercegovačka franjevačka provincija
Uznesenja BDM
Mostar, Franjevačka ulica 1

Mnogopoštovani oče Provincijale fra Miljenko, vrativši se sa službenog puta, obaviješten sam od mojih suradnika da ste ih jučer bratski i prijateljski primili, saslušali i pokazali veliko razumijevanje za aktualnu našu problematiku koju su Vam predložili.

Od srca Vam zahvaljujem za takav Vaš ple-

meniti kršćanski stav i spremnost da nam pomognete u našoj želji da - u ime Kristova Evanđelja - pomažemo drugima kojima je potrebna naša pomoć!

Gospodin Vam stotruko nagradio Vašu dobrotu i Vaše otvoreno srce za ljude, koji su u potrebama. Gospa, Majka svih naroda isprosila Vama i Vašim suradnicima i u budućem Vašem životu i radu obilje svjetla i

snage Duha Svetoga.

S izrazima iskrene zahvalnosti srdačno i bratski Vas pozdravljam. Odani Vam u Gospodinu

Franjo Komarica
biskup banjolučki, v. r.

NACIONALIZIRANA IMOVINA SAMOSTANA "MARIJA ZVIJEZDA"

Broj: 348/20
Banja Luka, 9. listopada 2020.

Gospodin
Dr. Gordan Grlić Radman
ministar vanjskih i europskih poslova RH
Trg N. Š. Zrinskog 7-8
HR-10000 Zagreb

Promemorija
o oduzetoj (!) i nacionaliziranoj imovini

Katoličke Crkve – samostan „Marija Zvijezda“
u Banjoj Luci.

Poštovani gospodine ministre dr. Grlić Radman, dostavljam Vam ovih nekoliko podataka odn. sugestija – kako ste zaželjeli, – Vama na znanje i ravnanje.

1. Kratko podsjećanje
Tijekom poratnih godina sam u više navrata - usmeno i pismeno - molio najviše predstavnike

Vlasti RH da pomognu Katoličkoj Crkvi u Banjolučkoj biskupiji da joj entitetske vlasti RS-a vrate oduzeta dobra (zgrade, zemljište, šume, kulturna dobra) koja su za vrijeme bivšeg komunističkog režima nacionalizirana, a jednim dijelom i bespravno uzurpirana, a koja sada koriste entitetske vlasti i institucije, ili su dana trećim licima na korištenje.

Ovdašnjoj Srpskoj Pravoslavnoj Crkvi su još davno (tijekom rata i odmah u poraću) vraćena – kako nam je rečeno – sva njihova nacionalizirana dobra, a tijekom zadnjih godina je to učinjeno i s brojnim oduzetim nekretninama ovdašnjoj Islamskoj zajednici. Ta vraćena dobra i jedni i drugi koriste za svoje potrebe i za svoju korist.

Biskupija bi željela staviti ta dobra, koja još se trebaju vratiti u službu kulturno-obrazovnih, socijalnih ili gospodarskih projekata – koje će koristiti ne samo njoj nego i općem dobru.

Ovdje je dakle očito riječ o nekorektnom i nepravednom ponašanju entitetskih vlasti prema Katoličkoj Crkvi – koju se kontinuirano drži u neravnopravnom položaju – s obzirom na druge ovdašnje vjerske zajednice!!

Tražimo samo ono što nama pripada i da imamo jednaki tretman i jednaka prava kao i drugi - u duhu „Zakona o slobodi vjere i pravnom položaju Crkava i vjerskih zajednica“ iz godine 2004!

Prilikom Vašeg pohoda Banjolučkoj biskupiji, 28. rujna 2019. usmeno i pismeno sam Vam predočio – između ostalih problema i potreba i napora – također i 'slučaj' „nacionalizirane a dijelom i bespravno otuđene imovine trapističke opatije – samostana „Marija Zvijezda“ – barem onog dijela koji se može vratiti, odn. koji nam je dat na korištenje (bivša vojarna JNA) ili koji se gruntovno vodi na nama (samostan / oranica).

2. Nacionalizirane i bespravno oduzete nekretnine „Marije Zvijezde - činjenično stanje
Odlukom Okružne agrarne komisije u Banjoj Luci (ARIK br. 99-2-1946) od 17.4.1946. i rješenjem Ministarstva poljoprivrede i stočarstva, odjeljenje za agrarnu reformu i kolonizaciju u Sarajevu, (ARIK br. 12873) 46 od 19.6.1946. eksproprijirano je – osim svih postrojenja i cjelokupnog inventara, koji su bili vlasništvo samostana „Marija Zvijezda“, također i 4,670.491 m² objekata, oranica i drugog zemljišta te šuma.
U stavu III. Navedene odluke (što je za nas

jako bitno!) sadržano je ovo:

U daljnjem vlasništvu samostana je ostavljeno:

- oranica u površini od 30.000 m²
- samostan – dvorištem i crkvom u površini od 8.600 m²
- novo groblje u površini 5.100 m²
- staro groblje u površini od 1.220 m²
- stara crkva – u površini od 620 m².

Međutim, u praksi se odvijalo drukčije!

Ubrzo poslije toga, samostanska zgrada je – skoro sva – preinačena u ortopedsku kliniku, – Zavod za rehabilitaciju „Miroslav Zotović“.

Ukupna bruto površina samostanske zgrade iznosi 2.684 m² (četiri etaže: podrum, prizemlje, kat i potkrovlje – po 671 m²).

Klinika, odnosno Zavod je bespravno od te nenacionalizirane površine uzurpirao 2.304 m².

Samostanu je ostavljeno na jednom dijelu 1. kata i u potkrovlju samo 380 m². Od potresa u Banjoj Luci ni te prostorije ne možemo koristiti jer ih – zbog Zavoda ne možemo popraviti!

Zavod je tu uzurpiranu samostansku imovinu, koja se cijele vrijeme vodila gruntovno tj. kao vlasništvo Crkve, odn. Opatije – Samostana „Marija Zvijezda“, katastarski, tj. posjedovno na sebe prepisao.

Takva praksa je od strane Crkve (samostana) argumentirano višekratno osporavana 70-ih godina prošlog stoljeća, ali se praksa nije promijenila.

Pred nadležnim entitetskim organima RS-a RUGIP (Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove) pokrenuo sam, – nakon dodatnog zaduženja, – iz Vatikana zadnjih godina postupak za ispravljanje „pogrješke“ upisa u katastar, tj. ispravljanje nepravde, koja se i sada čini Katoličkoj Crkvi u ovom gradu – i s obzirom na uzurpiranu crkvenu imovinu od strane Zavoda i uzurpiranu imovinu od 30.000 m² oranice (uz samostansku crkvu) od strane Poljoprivrednog instituta iz Banje Luke.

Nakon dužeg otezanja od strane RUGIP-a, imali smo rasprave 8.10.2019. pa 23.12.2019., nakon koje je punomoćnik Zavoda (od Instituta nije htio ni doći!) zatražio da se u postupak uključi i Pravobranilaštvo RS-a. RUGIP nas nije obavještavao (iako je obećao) o novom sastanku. Mi smo 24.2.2020. uputili požurnicu za sastanak – bez odgovora; uputili smo 10.6.2020. žalbu drugostepenom organu, pa ponovo urgirali 19.8.2020! Drugostepeni organ nalaže pr-

vostepenom da donese rješenje na našu žalbu. Ovaj donosi 21.8.2020. negativno, tj. odbija kao neosnovan naš zahtjev za ispravkom grješke. Mi podnosimo žalbu 31.8.2020. „zbog pogrješno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede odredaba upravnog postupka i pogrješne primjene materijalnog prava.

Naša žalba je 10.9.2020. proslijeđena drugostepenom organu na rješavanje. Još nismo dobili nikakav odgovor.

Neslužbeno nam je rečeno da se pozitivno rješenje tog „slučaja“ dobiva od strane aktualne entitetske politike, tj. stranke na vlasti!

3. Aktualna važnost ispravljanja očite nepravde prema Katoličkoj Crkvi.

Imovinu trapističke opatije „Marija Zvijezda“ zakonito su stjecali – tijekom više desetljeća svoga izuzetno plodnog djelovanja za opće dobro stanovnika Banje Luke i okoline – katolički redovnici iz šesnaest europskih zemalja. Crkveni krugovi od Vatikana i drugih crkvenih među-

narodnih organizacija kao i utjecajni europski politički pojedinci i institucije zainteresirani su za povratak crkvene imovine zakonitom vlasniku – tj. Banjolučkoj biskupiji i podupiru napore biskupije oko njezinih novih konstruktivnih projekata u toj imovini – u korist općeg dobra. To se posebno odnosi na nedavno otvorenu „Kuću susreta“ i „Europski centar za mir i suradnju“ uz crkvu „Marija Zvijezda“.

Povratak bespravno oduzete imovine, kao i druge nacionalizirane crkvene imovine ovdašnjoj Katoličkoj Crkvi bilo bi za domaće vlasti znak da one žele ispraviti duplu nepravdu: konačno vratiti tuđu imovinu i Katoličku Crkvu izjednačiti u njezinim pravnima s drugim vjerskim zajednicama u RS-u!

S izrazima velikog poštovanje i iskrene zahvalnosti!

Franjo Komarica
biskup banjolučki, v. r.

PROMEMORIJA MINISTRU PRAVDE RS-a - „KUĆA SUSRETA“ I EUROPSKI CENTAR

Broj: 386/20
Banja Luka, 2.12.2020.

Gospodin
Anton Kasipović
ministar pravde u Vladi RS-a
Trg Republike Srpske 1, 78000 Banja Luka

„KUĆA SUSRETA“ i u njoj EUROPSKI CENTAR za pomirenje, mir i međunarodnu i međureligijsku suradnju u (još uvijek - bespravno oduzetoj) zgradi trapističke opatije (samostana) Marija Zvijezda u Banjoj Luci

PROMEMORIJA

Poštovani gospodine ministre Kasipoviću,

kako ste nedavno zaželjeli, slobodan sam Vam dostaviti ovu PROMEMORIJU o nakani Banjolučke biskupije da odlučnije i plodnije nego do sada – uz razumijevanje i podršku Vlade Republike Srpske – upotrijebi izuzetno bogatu baštinu slavnog trapističkog samostana (opatije) Marija Zvijezda u Banjoj Luci za opće dobro naših sugrađana.

Mnogim aktualnim domaćim političarima, ali i ne rijetkim stranim, poznato je kako je „Europa“ preko jedne homogene, požrtvovne, nesebične duhovno i intelektualno jake i napredne zajednice katoličkih redovnika – mona-

ha iz čak 16 europskih zemalja tijekom sedam i pol decenija (1869.-1945.) svoga slobodnog djelovanja u banjolučkom kraju u svome samostanu, kasnije opatiji „Marija Zvijezda“ u Banjoj Luci – dala izuzetno bogat, zapravo nemjerljiv doprinos svekolikom razvoju ovoga grada i cijelog kraja: civilizacijskom, kulturnom, industrijskom, prosvjetnom, odgojno-obrazovnom, zdravstvenom, tjelesnom, dakako i duhovnom. Povijest našega grada i kraja neće moći opravdati fatalnu civilizacijsku nepravdu i teško oprostivu uskogrudnost i kratkovidnost najodgovornijih političkih i društvenih institucija i funkcionera tijekom proteklih sedam i pol decenija sustavnog onemogućavanja pa i zatiranja jedinstvene europske civilizacijske i kulturne baštine nekadašnjih izuzetno plemenitih, humanih i konstruktivnih „stranaca“, koji su ugradili svoje snage uma, srca, duha i duše u sveopću korist stanovnika Banje Luke i njezine okoline.

Tužan sam kao i toliki drugi rođeni Banjolučani, a vjerujem i Vi, što je do sada to bilo tako. Osobno sam uvjeren da tako ne mora biti i ubuduće.

Zato sam, kao najodgovornija osoba Banjolučke biskupije, zajedno sa svojim prvim suradnicima, još prije 15 godina (2005.), uz pomoć prijatelja iz inozemstva, uspio osnovati uz Bi-

skupski ordinarijat u Banjoj Luci Europsku akademiju. Ona je bila zamišljena kao nukleus jednog planiranog i potrebnog Europskog centra smještenog u nacionaliziranim objektima trapističke opatije (samostana) Marija Zvijezda. Bili smo tada uvjereni – a tako nam je i obećano – da će se također i Katoličkoj Crkvi u Republici Srpskoj vratiti njezina nacionalizirana imovina, slično kao što je to već ranije učinjeno s imovinom Srpske Pravoslavne Crkve, a u međuvremenu dobrim dijelom i Islamskoj zajednici.

Europska akademija je radila u ograničenim prostornim i financijskim mogućnostima – organizirajući brojna stručna predavanja u duhu europskih i kršćanskih vrijednosti. Predavači su bili iz raznih sredina: od našeg grada i zemlje do susjednih zemalja: Hrvatske, Srbije, Slovenije te Njemačke, Austrije, Italije i SAD-a. Teme su bile većinom vezane uz: ekologiju, privrednu etiku, odgoj i obrazovanje, dijalog, ekumenizam, suvremena pitanja našeg društva i svijeta, te uz pomirenje i mir. Održano je također više okruglih stolovâ, konferencija, studijskih danâ, međunarodnih znanstvenih skupovâ i samitâ. Akademija je objavila cijeli niz zapaženih publikacija: ne samo sadržajâ s održanih predavanja i skupova nego i o aktualnim izazovima, problemima i problematikom lokalnog i međunarodnog karaktera.

U zadnje vrijeme, dodatno zadužen od vodstva Katoličke Crkve iz Rima, da čuvam i njegujem dragocjenu baštinu redovnikâ iz brojnih europskih naroda i zemalja, i dalje otvoren i osjetljiv za aktualne potrebe svojih sugrađana i suvremenika, osobito za one povezane za još uvijek neizliječene pogubne, nazočne posljedice rata iz devedesetih godina i potrebu međusobnog zbližavanja i pomirenja te izgradnju istinskog, dugotrajnog mira među ovdašnjim žiteljima, pripadnicima različitih etničkih grupa i vjerskih zajednica, pristupio sam konkretnim planovima za ostvarenje davno planiranog i potrebnog Europskog Centra: ne samo za duhovne potrebe vjernika nego i za nalaženje i pružanje zadovoljavajućih odgovora i rješenja na brojne važne izazove i aktualne potrebe i potražnje naših sugrađana i suvremenika. Na temeljima izuzetne, dragocjene baštine europske, kršćanske kulture i civilizacije, unatoč vlastitim, mnogostrukim teškim ratnim oštećenjima i hendikepima, želimo – kao starosjedioci ovoga grada i kraja – kontinuirano na-

staviti širiti oko sebe nadu i konstruktivnost u izgradnju humane i sigurne budućnosti, kako za preostale, malobrojne domaće katolike tako i za naše sugrađane nekatolike, od kojih mnogi to od nas s pravom i očekuju.

Poticali od mnogih dobronamjernih i konstruktivnih prijatelja – iz bliza i iz daleka – i formalno smo – uz obilježavanje 195. obljetnice rođenja velikog vizionara i dobročinitelja našega grada o. Franje Pfannera, osnivača samostana „Marija Zvijezda“ – kao znak svojevrsnog kontinuiteta davno započete nazočnosti „europske unije“ u našem gradu i kraju i formalno smo 20.9.2020. otvorili „KUĆU SUSRETA“ – „MARIJA ZVIJEZDA“ I U NJOJ EUROPSKI CENTAR ZA POMIRENJE, MIR TE MEĐUNARODNU I MEĐUVJERSKU SURADNJU.

Taj Centar i cjelokupni njegov rad od samog početka Banjolučka biskupija vodi u suradnji s Međunarodnom Paneuropskom Unijom (PEU), te dodatno s nacionalnim PEU BiH, Hrvatske, Njemačke i Austrije. Snažnu podršku Centru daje i Vlada RH, te neki utjecajni političari iz Europskog parlamenta, Njemačke, Austrije, Francuske, Mađarske i Poljske.

Računamo i na svesrdnu podršku Vlade Republike Srpske te Bosne i Hercegovine.

Članovi Nadzornog odbora (Kuratorija) ovog po mnogo čemu – u našem okruženju – jedinstvenog Centra, koji se pojavio kao „zvijezda nade“ na tmurnom obzorju Jugoistočne Europe ugledni su dugogodišnji političari Europske Unije, Njemačke, Francuske, Austrije, Poljske, Mađarske, Hrvatske, zatim predstavnici Crkve, obrazovnih i kulturnih ustanova kao i europskih medija. Kopredsjednik je bivši predsjednik Njemačke dr. Christian Wulff.

Članovi Odbora (Kuratorija) već vrlo intenzivno zajednički rade (unatoč aktualnoj pandemiji) na ostvarivanju svih nužnih pretpostavki: materijalne, pravne, organizacijske i financijske naravi. Trajno se raspituju o ponašanju Vlade Republike Srpske glede što skorijeg povratka nenacionalizirane zgrade nekadašnjeg samostana Marije Zvijezde (i druge nacionalizirane crkvene imovine u sklopu opatije), gdje je predviđen smještaj „Kuće susreta“ i Centra, očekujući njezinu pozitivnu suradnju, na dobro građana Banje Luke i cijele banjolučke regije. S izrazima dužnog poštovanja.

Franjo Komarica
biskup banjolučki, v. r.

Siječanj 2020.

1. Biskup Franjo je u župi Uznesenja BDM u Mariji Zvijezdi – tradicionalno- predvodio koncelebriranu svetu misu, a nakon mise se družio s nazočnim vjernicima i svećenicima.
4. U katedrali je održan 'jedinstven' božićni koncert, kojega su izveli pjevači dva zbora, iz Sanskog Mosta i Prijedora, većinom muslimani. Biskup Franjo je zahvalio izvođačima, a nakon koncerta se s njima zadržao u ugodnom druženju i pjevanju u dvorani Ordinarijata.
6. Na svetkovinu Bogojavljenja biskup je predvodio u katedrali koncelebrirano misno slavlje, kojim je ujedno obilježena i 34. obljetnica njegova biskupskog ređenja. Nakon mise se družio s okupljenim vjernicima, a zatim na objedu s pristiglim svećenicima i redovnicima.
8. Biskup Franjo je u Zagrebu, u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova imao radni sastanak s većim brojem hrvatskih političkih dužnosnika. Tema je bila aktualna situacija katoličke populacije osobito na području entiteta RS i biskupovi predstojeći razgovori s njemačkim političarima u Berlinu o „europskom projektu“ – Marija Zvijezda.
Biskup je imao odvojeni susret u Ministarstvu za europske fondove o projektu „Marija Zvijezda“.
9. Biskup se u Frankfurtu susreo s opatom emeritusom Franziskusom von Heeremanim s kojim je razgovarao o planovima glede budućnosti „Marije Zvijezde“ kao budućeg duhovnog i odgojno-obrazovnog Europskog centra biskupije i šire regije.
10. Biskup je boravio u središtu crkvene Organizacije „Kirche in Not“ u Königsteinu, gdje je predočio aktualnu situaciju biskupije i njezine potrebe.
11. Biskup je sudjelovao u katedrali u Hildesheimu zajedno s domaćim biskupom na biskupijskom skupu mladih „Stersinger – a“, a zatim imao dugi razgovor s biskupom u njegovom Ordinarijatu o aktualnoj situaciji katolika Banjolučke biskupije. Unatoč pokazanom zanimanju od strane domaćeg biskupa, nije uslijedila (kao i na mnogim drugim mjestima) nikakva pomoć ublažavanju potrebā biskupije(!).
12. Biskup je boravio župi Wunstorf kod Hannovera, koja zahvaljujući vjeroučitelju Winfriedu Gbureku dugi niz godina pomaže našoj biskupiji.
- 14.–16. Biskup je u Berlinu bio gost apostolskog nuncija mons. Nikole Eterovića. Imao je veći broj radnih sastanaka u Bundestagu i u nekim saveznim ministarstvima.
17. Biskup je boravio u crkvenoj Organizaciji u „Renovabis“ u Freisingu, gdje je predočio aktualne planove i potrebe biskupije, moleći za razumijevanje i pomoć.
18. Biskup je boravio kod umirovljenog svećenika Josipa Vidića, dugogodišnjeg prijatelja biskupije.
19. Zajedno s vlč. Vidićem i voditeljem HKM u gradu Passau, biskup je predvodio sv. misu u tom gradu i imao susrete s članovima misije.
20. Biskup je bio na čestitanju i objedu kod banjolučkog vladike Jefrema u povodu njegove Krsne slave.
21. Biskup je primio gen. konzula RH u Banjoj Luci Zorana Piličića. Razgovarali su o požurivanju vraćanja crkvene imovine biskupiji.
22. Biskup je boravio u Sarajevu kod kard. V. Puljića u povodu njegova imendana.
27. Biskup je sudjelovao na zajedničkoj sjednici HBK i BKBiH u sjedištu HBK u Zagrebu.

Veljača 2020.

- Od 29.1.–19.2. Biskup je boravio na liječničkom oporavku u Krapinskim Toplicama.
22. Biskup je predslavio misu u njemačkom gradu Neuburgu, filijali HKM Augsburg.
 23. Biskup je predslavio tri mise na području HKM Augsburg. Susreo se i s nekim od ranije poznatih domaćih političara.
 24. Biskup se u Münchenu susreo s njemačkim(europskim) političarima Berndom Posseltom i Andreasom Raabom. Razgovarali su o biskupovim planovima glede budućnosti katoličke populacije u Banjolučkoj biskupiji i budućnosti „Marije Zvijezde“, kao

Europskog centra.

U poslijepodnevnim satima biskup je pohodio Gospino svetište u Altöttingu i obitelj dr. Martina Hubera, čiji su roditelji i preci porijeklom iz Nove Topole (Windthorsta).

27. Biskupa Franju i sjedište biskupije pohodila je delegacija grada Ivanić grada i upoznali se s aktualnom situacijom u biskupiji i biskupovim planovima za budućnost.

Ožujak 2020.

1. U katedrali je slavljen večernja koncelebrirana sv. misa uoči zajedničkog zasjedanja biskupā BKBiH i HBK. Biskup Franjo je uputio prigodnu pozdravnu riječ.
2. U dvorani Ordinarijata održano je cjelodnevno godišnje zasjedanje BKBiH i HBK. Biskup Franjo je u pozdravnoj riječi ukratko prikazao aktualne probleme i financijske poteškoće s kojima se bori biskupija, osobito s obzirom na izostanak ispunjavanja obveza vlasti USK glede plaćanja školovanja učenika u kšc „Ivan Pavao II.“ u Bihaću.
5. Biskup je sudjelovao na godišnjem radnom susretu dekanā iz cijele Metropolije. Istog dana je u poslijepodnevnim satima obišao filijalu Majdan u župi Mrkonjić grad te župnu crkvu u obnavljanju.
- 7.–8. Sjedište biskupije pohodila je veća grupa mladih iz Zagreba. Susrela se s domaćim mladima i s njima zajedno upriličili duhovnu obnovu. Biskup Franjo je za njih predvodio sv. misu, a s njima zajedno pohodio je franjevački samostan Petrićevac te Mariju Zvijezdu.
10. Proglašena pandemija koronavirusa. Najavljena ograničenja kretanja i okupljanja.
12. Biskup je poslao „upute i odredbe u sadašnjoj aktualnoj situaciji“.
15. Biskup je predvodio koncelebrirano misno slavlje u Gospinoj crkvi u Mariji Zvijezdi. S okupljenim vjernicima imao posebnu pobožnost Gospi, moleći njezinu zaštitu od pandemije za cijelu biskupiju.
18. Biskup je izdao dodatak uputama i odredbama BKBiH glede pandemije koronavirusa.
19. Biskup Franjo je na svetkovinu sv. Josipa predvodio misu u župi sv. Josipa u Novoj Topoli moleći zajedno s nazočnim redovnicama i malobrojnima župljanima koji su se

usudili doći na misu zagovor sv. Josipa za sve župljane i cijelu biskupiju.

21. Biskup je uputio prigodnu „pastoralnu poslanicu“ u aktualnoj krizi pandemije koronavirusa.

Travanj 2020.

5. Na Cvjetnicu je biskup predvodio koncelebrirano misno slavlje u katedrali zajedno s pom. biskupom Markom, s nekoliko svećenika iz Ordinarijata, redovnica i vjernika laika.
8. U katedrali je biskup Franjo predvodio „Misu posvete ulja“ na kojoj je sudjelovalo nekoliko svećenika osim iz Ordinarijata, također i s područja grada, te nekoliko redovnica i vjernika laika.
9. Biskup je na Vel. četvrtak predvodio „misu Večere Gospodnje“ u koncelebraciji s pom. biskupom Markom i nekoliko svećenika. Na misi je bilo nekoliko redovnica i vjernika laika.
10. Biskup je predvodio u katedrali obrede Velikog Petka.
11. Na Vel. Subotu biskup je u katedrali predslavio koncelebrirano Vazmeno bdijenje.
12. Na Uskrs je biskup predvodio koncelebriranu sv. misu zajedno s pom. biskupom Markom i nekoliko svećenika. Sudjelovalo je na misi i nekoliko redovnica i vjernika laika (unatoč, policijskom satu)!
24. Biskup je uputio prigodnu poslanicu u vrijeme koronavirusa svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima laicima.
28. Biskup je primio gen. konzula RH Z. Piličića i obavijestio ga da je prisiljen obustaviti rad Medicinske škole u kšc Bihać.
29. Biskup je izdao aktualne pastoralne upute župnicima i upraviteljima župa glede još uvijek aktualne pandemije koronavirusa.

Svibanj 2020.

10. Biskup je u katedrali predvodio koncelebrirano misno slavlje u povodu blagdana bl. Ivana Merza. Sudjelovalo je nekoliko svećenika, redovnica i manji broj vjernika (zbog ograničenja kretanja)
12. Biskup je predvodio koncelebriranu misu u župi (svetištu) sv. Terezije u Presnačama, povodom godišnjice mučeničke smrti žu-

pnika Filipa Lukende i redovnice Cecilije Grgić.

30. Biskup je uoči svetkovine Duhova predslavio koncelebriranu misu Duhovskog bdijenja i proslave Marije, Majke svih naroda u župi Marija Zvijezda, na kojoj su se (po prvi put) u doba pandemije okupili brojniji vjernici, osobito članovi molitvenih grupa.
31. Biskup je na Duhove u katedrali predvodio koncelebrirano misno slavlje.

Lipanj 2020.

8. Biskup je nakon više od tri mjeseca uspio doći u Zagreb. U ministarstvu vanjskih i europskih poslova susreo se s ministrom Gordanom Grlić Radmanom i njegovim suradnicima. Pohodio je od potresa pogođenu katedralu i isusovačku crkvu Srca Isusova u Palmotićevoj. Susreo se i s liječnicima radi zdravstvene kontrole.
9. Biskupa je pohodila višočlana delegacija brodsko – posavske županije na čelu sa županom Marušićem radi nastavka ostvarivanja planova prekogranične suradnje i uređenja biblioteke nekadašnjeg trapističkog samostana Marija Zvijezda. Zajedno su pohodili Mariju Zvijezdu.
10. Biskup je na Tjelovo u katedrali predslavio koncelebriranu misu i klanjanje pred Presvetim.
14. Biskup je pohodio u župu Nova Gradiška župana a zatim i bolnicu u Strmcu.
16. Biskup je u župnoj crkvi u Novoj Topoli predslavio koncelebriranu misu u povodu godišnjice kidnapiranja i ubojstva župnika vlč. Ratka Grgića.
19. Biskup je u rodnim Novakovićima predvodio sv. misu u povodu blagdana Srca Isusova, patrona tamošnje kapele.
21. Biskup je boravio u Sarajevu na vanjskoj proslavi blagdana Srca Isusova, patrona katedrale.
29. Biskup je u katedrali predvodio koncelebrirano misno slavlje uz proslavu blagdana sv. apostola Petra i Pavla i obilježavanje 48. obljetnice svoga svećeničkog ređenja.

Srpanj 2020.

1. Biskup je u samostanu sestara Klanjateljica Krvi Kristove „Novi Nazaret“ u Budža-

ku predslavio koncelebriranu misu u povodu blagdana Krvi Kristove.

4. Biskup je u župi Jajce predslavio koncelebriranu sv. misu i podijelio sakrament sv. Potvrde.
11. Biskup je predslavio koncelebrirano misno slavlje na temeljima župne crkve u Gumjeri, u povodu 69 godišnjice mučeničke smrti župnika vlč. Ante Dujlovića.
12. Biskup je u župi Lištani predslavio koncelebriranu sv. misu. i podijelio sakrament sv. Potvrde
- 13.–14. U Biskupskom ordinarijatu je biskup bio domaćin redovitom zasjedanju BKBiH.
15. U katedrali je proslavljena koncelebrirana misa u povodu svetkovine sv. Bonaventure, nebeskog Zaštitnika katedrale i biskupije. Sudjelovao je velik broj svećenika, redovnika i vjernika laika s područja više župa diljem biskupije.
18. Biskup je predslavio koncelebrirano misno slavlje u župi Liskovica u povodu blagdana sv. Ilije, nebeskog Zaštitnika te župe.
19. Biskup je u župnoj crkvi župe Marija Zvijezda sudjelovao u liturgijskom slavlju prigodom 50-e obljetnice ređenja i mlade mise domaćeg sina Vinka kard. Puljića.
23. Biskup je s arhitektima iz Slav. Broda pohodio prostorije za smještaj biblioteke i riznice u suterenu župne Crkve Marija Zvijezda.
25. Biskup je predvodio misno slavlje u Briševu, filijali župe Stara Rijeka, u povodu godišnjice masakra brojnih župljana 1992. godine.
27. Biskup je u župi Drvar predslavio koncelebrirano misno slavlje u povodu „Biskupijskog dana sjećanja na sve žrtve ratova Banjolučke biskupije“ i mučeničke smrti drvarskog župnika Waldemara Maksimilijana Nestora i župljana hodočasnika.

Kolovoz 2020.

1. Biskup je u župi Bos. Grahovo predslavio koncelebriranu sv. misu u povodu godišnjice mučeničke smrti grahovskog župnika don Juraja Gospodnetića i župljana.
9. Biskup je u župi Ljubija predslavio koncelebriranu sv. misu u obnovljenoj župnoj crkvi i blagoslovio obnovljenu crkvu i oltar.

10. Biskup je pohodio u župi Sasina župnika preč. Adolfa Višatickog i mladu zajednicu sestara Misionarki Božjeg milosrđa.
14. i 15. Biskup je predvodio koncelebriran misna slavlja – misu uočnicu i pučku misu uz svetkovinu Velike Gospe, patrona župe i obilježavanja Jubileja župe 100-e obljetnice utemeljenja.
16. Biskup je u župi Bos. Gradiška predslavio koncelebriranu misu u prigodi svetkovine sv. Roka, nebeskog Zaštitnika crkve i župe.
23. Biskup je predslavio svete mise u župama Dragalovci i Kulaši i razgovarao nakon misa s okupljenim župljanima, koji su se radovali zbog susreta s biskupom (unatoč pandemiji).
25. Biskup je boravio u Sarajevu kod kard. V. Puljića obilježavajući u uvjetima pandemijske ograničenosti godišnji susret „generacije 1961“.

Rujan 2020.

5. Biskup je u župnoj crkvi u Banjoj Luci predslavio koncelebriranu svetu misu u povodu spomendana sv. Majke Terezije, a zatim pohodio zajednicu sestara Misionarke ljubavi.
8. Biskup je uz blagdan Male Gospe predslavio koncelebrirano misno slavlje u župnoj crkvi u Sasini, u povodu patrona župe i svečano predstavio „Pravilo“ nove redovničke zajednice Misionarke Božjeg milosrđa sa sjedištem u toj župi.
11. Biskup je u Gospinom svetištu „Mariafried“ u Bavorskoj predslavio za hodočasnike koncelebriranu misu i održao propovijed. Susreo se i razgovarao s važnim osobama iz vjerskog i političkog života.
- 12.–13. Biskup je u tri švicarske župe predvodio duhovnu obnovu za tamošnje vjernike, među kojima je bilo i naših sunarodnjaka.
14. Biskup je sudjelovao u liturgijskom slavlju preuzimanja biskupske službe novog mostarsko-duvanjskog biskupa mons. Petra Palića.
15. Biskup je boravio u tajništvu BKBiH u Sarajevu.
16. Biskup je u Solinu sudjelovao u slavlju biskupskog ređenja mons. Ante Jurića, apostolskog nuncija u Bjelorusiji. Susreo se i razgovarao s kardinalom P. Parolinom.
20. Biskup je u župnoj crkvi Marija Zvijezda predslavio koncelebrirano sveto misno slavlje u povodu 195. obljetnice rođenja o. Franje Pfannera te 25. godina od definitivnog progona banjolučkih katolika. Nakon misnog slavlja otvorio je formalno „Kuću susreta Marija Zvijezda“ i u njoj „Europski centar za mir i međuvjersku i međunarodnu suradnju“.
22. –23. Biskup je boravio u Zagrebu i imao više službenih susreta i razgovora.
30. Biskup je sudjelovao na događajima otvaranja „Godine sv. Jeronima“ u župi Bos. Grahovo, gdje su bili i kard. V. Puljić, veliki broj svećenika i vjernika.

Listopad 2020.

3. Biskup je sudjelovao na koncelebriranom misnom slavlju koje je predslavio kard. V. Puljić u župi Presnače u povodu svetkovine zaštitnice župe sv. Male Terezije a iza mise u obredu blagoslova spomen obilježja ubijenom župniku i redovnici u dvorištu župne crkve.
4. Biskup je u župnoj crkvi u Mariji Zvijezdi pod koncelebriranom sv. misom podijelio sakrament đakonata prvom trajnom đakonu naše biskupije vlč. Marijanu Krajinoviću.
6. Biskup je u Zagrebu imao službeni susret s premijerom Vlade RH Andrejom Plenkovićem i nekoliko njegovih ministara.
- 7.–8. Biskup je boravio u Sarajevu na slavlju nekoliko jubileja kardinala V. Puljića.
10. Biskup je sudjelovao u koncelebriranom misnom slavlju hodočasnika iz Banjolučke i vrhbosanske nadbiskupije u Gospinom svetištu Marija Bistrica.
14. Biskup je imao radni susret sa župnikom i žpv u Lištanima o aktualnoj situaciji u župi.
17. Biskup je u križevačkoj katedrali sudjelovao u svečanostima biskupskog ređenja križevačkog vladike mons. Milana Stipića.
22. Biskup je u Tajništvu BK u Sarajevu predsjedao sjednicom liturgijskog vijeća.
23. Biskup je imao službene razgovore u ministarstvu vanjskih i europskih poslova RH u Zagrebu. Imao je i radni sastanak s gru-

pom prijatelja Banjolučke biskupije, moleći pomoć za potrebe biskupije.

24. Biskup je predvodio koncelebriranu misu u župi Sasina i primio u kandidaturu novu članicu mlade zajednice Misionarke Božjeg milosrđa.
25. Biskup je primio gen. konzula RH Z. Piličića.
29. Biskup je bio domaćin brojne delegacije političkih dužnosnika iz Zagreba i Slav. Broda. Bio je s njima kod vodećih političkih dužnosnika entiteta RS, a posjetio je s njima i Mariju Zvijezdu.
31. Biskup je u župnoj crkvi u Liskovici predvodio misu zahvalnicu na kojoj se okupilo dosta župljana, također i iz Hrvatske, a bio je i gen. konzul RH u Banjoj Luci.

Studenj 2020.

1. Biskup je tradicionalno na groblju sv. Marka predvodio koncelebriranu sv. misu i blagoslovio grobove svećenika, redovnica i rodbine.
2. Biskup je u katedrali predvodio koncelebriranu sv. misu za pok. biskupe i svećenike.
3. Biskup je u Sarajevskoj katedrali sudjelovao u misnom slavlju uoči početka redovitog zasjedanja BK
- 4.–5. Biskup je sudjelovao na zasjedanju BK.
5. U poslijepodnevrim satima biskup je zajedno s drugim članovima BK imao radni susret s franjevačkim provincijalima.
6. Biskup je zajedno s drugim članovima BK imao radni susret s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica.
8. Biskup je predvodio koncelebrirano misno slavlje u župnoj crkvi u Ravskoj u povodu godišnjice svećeničke smrti domaćeg župnika vlč. Ivana Grgića.
17. Biskup je predvodio koncelebrirano misno slavlje u župnoj crkvi u Bos. Gradišci u povodu godišnjice mučeničke smrti domaćeg župnika i dekana prelata Kazimira Višatickog.
20. Biskup je zajedno s ostalim članovima

BKBiH uputio javnosti pismo – apel povodom 25. obljetnice Daytonskog mirovnog sporazuma.

25. Biskup je primio potpredsjednika u Vladi RS i ministra pravde Antona Kasipovića koji je zadužen od predsjednika Vlade za povratak bespravno uzurpirane crkvene imovine Marije Zvijezde.
27. Biskup je boravio u Zagrebu i imao nekoliko susreta u Saboru i ministarstvima.
30. Biskup je primio s. Mariju Marković koja ga je zamolila da na području biskupije započne s novom zajednicom u karmelskom duhu.

Prosinac 2020.

1. Biskup je primio predsjednika Svjetskog kongresa Bošnjaka iz Bostona (SAD) i njegovu pratnju.
7. Biskup je primio veleposlanicu Republike Austrije u BiH.
8. Biskup je predvodio koncelebrirano misno slavlje u Gospinoj crkvi u župi Mariji Zvijezdi povodom svetkovine Bezgrješnog začeća BDM.
20. Biskup je u svojstvu predsjednika Komisije „Justitia et pax“ BKBiH organizirao i sudjelovao na online Okruglom stolu u povodu Međunarodnog dana ljudskih prava na temu: naši domaći migranti i strani migranti kod nas - neriješena problematika.
22. Biskup je boravio u Sarajevu – posjetio kardinala Vinka koji se vratio iz bolnice u kojoj je zajedno s nadbiskupom koadjutorom Tomom Vukšićem boravio zbog zaraženosti koronavirusa.
23. Biskup je u Ordinarijatu imao tradicionalni božićni susret s novinarima te prezentirao za javnost svoju božićnu poruku.
25. Biskup je predslavio koncelebriranu svečanu svetu misu u katedrali u povodu svetkovine Božića.
31. Biskup je tradicionalno predslavio koncelebriranu sv. misu zahvalnicu u župnoj crkvi Pohoda BDM u Banjoj Luci.

OTVARANJE JUBILARNE 150. OBLJETETNICE DOLASKA PRVIH S. MILOSRDNICA U BiH - SARAJEVO (1871.-2021.) Sarajevo, 15.11.2020. (33. Nedjelja kroz godinu A)

Čitanja: Izr 31,10-13.19-20,30-31; 1 Sol 5,1-6;
Mt 25,14-30.

Uvod. Drage sestre milosrdnice, dragi prijatelji naših sestara, braćo i sestre, danas nas je u ovo slavljeničko zajedništvo okupila Božja ljubav, njegovo milosrđe i dobrotu. Ovom svetom misom otvaramo jubilarnu 150. obljetnicu dolaska prvih sestara milosrdnica svetog Vinka Paulskoga u BiH, točnije u Sarajevo (1871.). Ovo se događa na dan siromašnih, u godini Riječi Božje, u skoro punih 400. godina karizme sv. Vinka i njegovih kćeri milosrdnica. Znamo da vjera nadahnjuje ljubav, a ljubav čuva vjeru. Zahvalni smo sestrama za istinsko svjedočanstvo vjere i ljubavi. Sestre milosrdnice nasljeđuju Isusa Krista na način sv. Vinka Pulskog, zaštitnika siromaha, svjedoka milosrđa i dosjetljive ljubavi. Njegov život i djelovanje mogu nam pomoći da *utvrdimo svoju vjeru i da se trajno opredijelimo za dobro*. Obljetnice nas pozivaju da *osluhnemo što nam Bog govori kroz prošlost, što poručuje u sadašnjosti i na što nas poziva u budućnosti*. Ova godišnjica sestara milosrdnica potiče na temeljitu duhovnu obnovu na izvorima, kako bi se pripremile za nove izazove u Crkvi i svijetu. Poziva također sve nas na zahvalnost Bogu i onima koji nas vode Bogu. Da bi naša zahvalna molitva bila uslišana odstranimo grijeh i dopustimo da Bog bude u nama i među nama, da nam po zagovoru sv. Vinka ojača vjeru, učvrsti nadu, usavrši ljubav te ublaži naše duševne i tjelesne boli, da nas ozdravi, utješi, ohrabri...

Homilija. Obljetnice su prigoda za posvešćivanje činjenice da red sv. Vinka nije ljudsko djelo nego dar milosti Božje. Na početku stoji Vinkova otvorenost Riječi Božjoj i Božjem djelovanju. Vinko daje Bogu prigodu da djeluje u njemu i po njemu kao i po budućim njegovim kćerima koje žele nasljedovati Isusa Krista živeći karizmu ljubavi koja se pokazuje u služenju Bogu, u osjetljivosti za potrebe bližnjih, u radosnoj nadi, strpljenju u nevolji, postojanosti u molitvi, u brizi oko zajedništva, u jednostavnosti i malenosti.

Redovnička zajednica ima uzor u zajedništvu Presvetog Trojstva stoga treba biti izražaj, svjedočanstvo ljubavi i jedinstva u različitosti. Redovnici/e trebaju biti na poseban način «Božja obitelj» koja želi ispuniti spasiteljsku volju Božju. Stoga Krist kaže: «*Moja majka, brat, sestra su oni koji čine volju Božju*». Onima koji su se odazvali na Božji poziv okupljajući se oko Krista i nasljeđujući ga iz bližeg, Bog želi priopćiti svoje darove - zajedništvo s njime, s braćom i sestrama. Činom zavjeta *redovnice slobodno i odgovorno same sebe predaju Bogu i nisu više gospodari samih sebe. Njihov gospodar je sam Bog i on može njima raspolagati kako želi. Poslanje redovnica je živjeti, naviještati i svjedočiti vrijednosti Evanđelja*. Radi Kraljevstva nebeskoga – iz vjere - pozvani muškarci i žene posvećuju svoj život Kristu, odričući se svega kako bi živjeli evanđeosku jednostavnost po zavjetima siromaštva, poslušnosti i čistoće. Radi vjere muškarci i žene svih životnih doba, stoljećima ispovijedaju ljepotu nasljedovanja Gospodina Isusa...

Podsjetimo se *Dan utemeljenja Družbe kćeri kršćanske ljubavi tj. sestara milosrdnica je 29. studenoga 1633. god.*, dakle prije 387 godina, a od toga 150 godina u Sarajevu (1871.). Bosna je tada bila prava misijska zemlja, s teškom mučeničkom prošlošću i s mnogim nevoljama. Otvoreno i darovano polje rada dolaskom u Bosnu sestrama je donosilo poteškoće, ali i radosti. Živjele su s ljudima različitih nacionalnosti i vjeroispovijesti. Zaživjele su punim plućima karizmu sv. Vinka i do danas je žive na ovim prostorima. Čestitamo sestrama ovu visoku obljetnicu neprekinutog djelovanja i zahvaljujemo im na svemu učinjenome i na neumornom svjedočenju.

Apostolski vikar, biskup fra Paškal Vujčić uspio je u Sarajevo dovesti četiri sestre milosrdnice iz Zagreba 1871. S velikim poštovanjem izgovaram njihova imena: s. *Filomena Massi*, s. *Rajmunda Perentin*, s. *Emilija Gašparić*, s. *Rufina Radonić*. Mladica koju su donijele iz Zagreba i zasadile u Sarajevu prije 150 godina milošću Božjom razvila se u veliko stablo

koje donosi vrijedne plodove. To stablo je danas provincija *Majke Divne* sa sjedištem u Sarajevu. Prostire se širom Bosne i Hercegovine. U vlastitom životu i djelovanju sestre žele obnoviti *žar vjere, nade i ljubavi svoga Utemeljitelja. Svojim požrtvornim radom danas čine Božju ljubav vidljivom u bolnicama, školama, župskoj katehezi i vođenju crkvenih zborova, uređivanjem crkve, radom s djevojkama u internatima, brigom za stare i nemoćne u domovima, odgojem najmanjih u vrtićima i drugim aktivnostima koje doprinose odgoju u vjeri te u rješavanju raznih socijalnih problema.*

Sav ljudski život je Božji dar - talent. U današnjim čitanjima se to pokazuje očitim u „*vr-snoj ženi*“, ženi radilici. Ta biblijska slika žene uzor je svakoj ženi. Istodobno je to i slika Crkve zaposlene oko spašavanja svijeta. Također je to slika svakog kršćanina. Kršćaninov život je sav u znaku iščekivanja Dana Gospodnjega. Pavao svima preporučuje „*budnost i trijeznost*“. Svijet treba radom pripremiti na Drugi Kristov dolazak. Isus će nas pitati što smo učinili za svijet i jedni za druge? (2) Radom iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu čovjek razvija samoga sebe, umnožava se, dostiže mjeru uzrasta Kristova (Ef 4,13).

Rađamo se nedovršeni i nesavršeni pa za svoga zemaljskog života moramo svoj život neprestano oblikovati. Čovjek, za razliku od životinje, sposoban je trajno razvijati se i usavršavati. Svojim razumom uviđa jedne i stvara druge mogućnosti; sposoban je birati, neke mogućnosti usvajati i ostvarivati a druge zanemarivati. Istina, čovjek stoji pod utjecajem ambijenta u kojem živi, no, pozvan je njegovati klice onih sposobnosti koje su njegova izvorna svojina, a ne se olako prepustiti masi.

Pričom iz evanđelja Isus tumači da čovjek nije samoniklo biće i nije mu dano da bude samovoljni vladalac-nasilnik, niti je osuđen da bude ropski sluga. Čovjek je dijete ljubavi Božje, biće voljeno i pozvano vlastitim imenom, osposobljeno izgrađivati svoju osobu u punini svijesti slobode i odgovornosti. Božji darovi čovjeku su obveza koje svatko od nas može u slobodi primiti ili odbaciti. Isusov nam je život primjer u kojem smjeru treba ići kako bismo se mogli u punini ostvariti. On nas poziva da se neprestano obnavljamo duhom, da svoje srce napajamo Božjom riječju koja je kadra oplemeniti naše srce, biti izvorom stvaralačkih misli i profinjenih osjećaja, uvijek nove i povećane zauzetosti za kršćansku zajednicu i svijet u cje-

lini. Trenutak je da se zamislimo, preispitamo i nanovo svoj život usmjerimo. Jesmo li ljudi širokih pogleda? Uočavamo li i doživljavamo li životne probleme svoje kršćanske zajednice, svoga naroda, društva u kojem živimo i svijeta komu pripadamo? Jesmo li spremni, u duhu Isusova evanđelja, nesebično založiti svoje talente i svu svoju životnu snagu u korist općeg dobra i Božje proslave?

Bog u Isusu ne dolazi da bi uzeo svoje, jer u jeziku ljubavi ne postoji *moje* i *tvoje*. Upućuje nas na ljepotu „ludosti križa“ u kojoj se radujemo plodovima, premda uporno sijući, nećemo uvijek biti očevidci očekivanih plodova.

„Budimo s Bogom – i Bog će biti s nama. S njim imamo sve! Vrijedno je čuti riječi sv. Vinka: „Kakva je sreća ustrajati na mjestu na koje nas je postavio Bog. Kakva je nesreća ukorijeniti se tamo kamo nas Bog nije pozvao... Božja djela ne uspijevaju odmah kad mi to želimo, nego kad to Bog želi“.

Sv. Vinko se u svakoj životnoj situaciji pitao: „Što bi sada učinio Isus Krist?“ Časoslov za Vinka kaže: „*Bio je oči slijepcu, noge bogalju, otac ubogima*“. Svakodnevno je Kristov lik otkrivao u siromasima. Govorio je životom i riječima: „Bog ljubi siromahe, a također ljubi i one koji siromahe ljube.“ Posebno je cijenio kreposti: *vjeru, ufanje, ljubav, mudrost i razboritost te poniznost, jednostavnost, istinoljubivost u govoru i ponašanju, čistoću srca, blagost, ljubaznost, zahvalnost, milosrđe i sućut prema siromasima*. Nisu li ovo kreposti na koje su posebno pozvane sestre milosrdnice i po kojima ih i danas prepoznajemo ovdje u Sarajevu i šire?

Sv. Vinko kao i njegove sljedbenice mogu kazati zajedno s Pavlom: „Ako se hvalim nečim, ne činim to postignutim apostolskim uspjesima, nego Kristovim križem“. Križ je taj koji jamči plodnost poslanja. Križ je taj koji izaziva rađanje „novog stvorenja“. Drage sestre, želim vam i dalje plodan i ustrajan rad za Kraljevstvo nebesko, čvrstu vezu s vašim Zaručnikom, oslonac na Njega koji je najljepši, najodličniji i najvjerniji od svih... Neka vas Bog blagoslovi obilnim plodovima trajne vrijednosti i obdari vas dobrim novim duhovnim zvanjima.

Draga braćo i sestre, podržimo svojim molitvama naše sestre u njihovom životnom izboru i budimo im blizu. Dijelimo s njima bogatstvo Božje ljubavi i milosrđa sada i ubuduće. Amen!

Mons. dr. Marko Semren,
pomoćni biskup banjolučki

Propovijed biskupa mons. Marka Semrena
SPOMENDAN SVETE MAJKE TEREZIJE
Banja Luka - katedrala, 6.9.2020.

Drage s. Majke Terezije, dragi prijatelji naših sestara, braćo i sestre iskreno vas pozdravljam. Sigurno ćemo se složiti sa ovom tvrdnjom: "Reci mi kakav si prema ljudima, reći ću ti kakav si prema Bogu!" Bogoljublje se mjeri bratoljubljem! A Bogoslužje treba izvirati iz Bogoljublja koje ojačava naše bratoljublje. Majka Terezija je čula Kristov glas: „Budi moje svjetlo u služenju siromasima! Time ćeš postati majka odbačenima, zgaženima, ostavljenima, bolesnima, umirućima“. Još uvijek odzvanja taj glas živ u svetoj Majci Tereziji i njezinim sestrama i ovdje u Banja Luci. Poslušajmo i mi taj glas i zahvalimo mu u ovoj gozbi ljubavi za sestre Misionarke te Ljubavi, moleći da se zapaljeni plamen nikad ne ugasi i da ih Bog blagoslovi novim duhovnim zvanjima.

Sv. papa Ivan Pavao II. rekao je o svetoj Majci Tereziji: "Ona je izabrano oruđe za naviještanje evanđelja cijelom svijetu ne propovijedanjem, nego svakodnevnim djelima ljubavi prema najsiromašnijima". Promatrajući tihu prisutnost njezinih sestara vidimo da je na djelu: misionarstvo ljubavi, misionarstvo mira, misionarstvo života. Življenje Majke Terezije bilo je himna životu, radosno Da rođeno iz duboke vjere i ljubavi.

Osmijehom ispunjenim ljubavlju preobražavala je svijet. Sv. Pavao ističe da je ljubav stvorena da traje, da vječno traje, da ne potamni u susretu sa svagdanjim životom. Zato se mora jačati, produbljivati se i cvjetati svaki dan sve više snažena Božjom ljubavlju i služenjem potrebitima. Prava ljubav potječe od Boga, nadnaravna je i zahtijevana je. (2 Kor 5,14): "Ljubav je velikodušna, dobrostiva, ne zavidi, ne hvasta se, ne nadima se, nije nepristojna, ne traži svoje, nije razdražljiva, ne pamti zlo, ne raduje se nepravdi, a raduje se istini, sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi. Ljubav nikad ne prestaje".

Koliko značenje i kakva je uloga Majke Terezije bila za vrijeme njezina života, a i danas vidljivo je i u nacionalnim i međunarodnim nagradama koje je za života dobila. Najprije su je «otkrili» sami gladni, gaženi, gubavi, siromasi svih vrsta, a onda ljudi kulture, ekonomije, politike, vjere ... Tako je počelo natjecanje oko njezinoga nagrađivanja, od Indije, a kasnije i

po cijelome svijetu, te je dobila počasno građanstvo od više država, više počasnih doktorata i 1979. godine Nobelovu nagradu za mir.

O njoj su veliki crkveni dostojanstvenici i državnici kazali: Prolazila je svijetom čineći dobro i osmjehom preobražavala svijet. Bila je istinski svjedok evanđelja svima nama hrabrim navješćivanjem ljubavi Kristove. Davala je svoj život svakog dana novom snagom i ljubavlju za dobro siromaha, odbačenih, gubavih, onih koji nemaju nikoga. Svjedočila je moć bratskog prijateljstva, potičući tako pravi ljudski i društveni razvoj. Bilo je nemoguće biti u njezinoj nazočnosti, a ne biti optimist. Ona je heroj našega vremena. Majka Terezija i njezine sestre Misionarke Ljubavi čudo su kršćanske ljubavi za sav svijet. One su najljepši izraz dobrote, humanosti, plemenitosti, žrtve, svjedoci da je Bog i danas živ i djelotvoran ...

Na komentar jednoga novinara kako to što ona radi on ne bi radio za milijune, jednostavno je i iskreno odgovorila kako ni ona to ne bi radila za milijune, ali za Isusa da. Isus Krist je taj odakle je crpila snagu, hrabrost, smjelost, izdržljivost, suočenja s potrebama bližnjih i mukama cijeloga svijeta. Snaga i ljubav napose su dolazili do izražaja u služenju siromašnima u kojima je vidjela samoga Krista. Jasno je govorila, «Isus Krist za mene je Kruh Života, uvijek na raspolaganju svima nama, zato i mi trebamo biti na raspolaganju Bogu i drugima, svima kao kruh ... Ako otkrivamo Krista pod prilikama kruha, onda ćemo lakše moći otkriti i služiti mu u smrdljivima i uništenim tijelima siromaha, gubavaca, umirućih.» "Isus je sama radost i mir našeg srca", znala je pisati bratu Lazaru. Sestrama pak misionarkama ljubavi pisala je: "Plod našega sjedinjenja s Isusom jest zavjet ljubavi kao što je dijete plod sakramenta ženidbe ... Svijećnjak ne gori bez ulja, tako ni zavjet ljubavi ne može opstati bez zavjeta siromaštva i poslušnosti, a mi smo k tome dodale i besplatno služenje siromasima među najsiromašnijima iz ljubavi prema Bogu ..."

Živjela je Isusa. Zato i za nas njezine riječi imaju snažnu poruku: "Moja je najveća nagrada ljubiti Isusa. On je izvor moga života, moga zvanja, moga posvećenja. On je moja ljubav, moje sve. Moja bi najveća želja bila da se ljubav

Božja proširi na sve ljude, posebno na one koji pate.”

Svoju snažnu ljubav prema Isusu prenosila je djelom i riječju na svoje sestre. Često im je znala je reći “Mi nismo socijalne radnice, nego prije i iznad svega redovnice, ljubav Božja na djelu. Sve što činimo, radimo s ljubavi, iz ljubavi za Boga i za bližnjega. Radimo mnogo, gotovo dan i noć s mnogim bolesnicima, gubavcima, umirućima, ali sve bi bilo uzaludno i zapravo nemoguće bez Božje pomoći, koju dobivamo posebno po molitvi, po sv. pričesti. Bez molitve nećemo biti sposobne prepoznati u svakome čovjeku brata i sestru, još manje Boga, jer plod je molitve vjera, plod vjere ljubav, a plod ljubavi služenje.”

Sestre je poticala da budu dobra i milosrdna srca prema svima i da ne dopuste da itko od onih koji im dođu, od njih odu a da ne postanu bolji i sretniji ljudi. Upozoravala je na glavni problem u svijetu – posrnule obitelji – i zalagala se za vraćanje zajedničke obiteljske molitve. U svome je služenju uočila da je najteža bolest današnjice osjećaj odbačenosti, napuštenosti, ravnodušnosti. Za nju su dvije zapovjedi – ljubiti Boga i ljubiti bližnjega – postale jedna, neodvojiva zapovijed. “Ja živim s Isusom dvadeset četiri sata na dan. Što god da radim, to je za Isusa”. Iz molitve je proizlazio smisao za žrtvu, snaga dizanja glasa protiv ratova, protiv pobačaja koje je držala najvećim opasnostima za mir u svijetu. Borila se protiv droge i prostitucije.

Pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji nosila je u svom srcu još od djetinjstva. Prenijela ju je na svoje sestre tako da svaka od njih i danas na svojevrsan način pokazuje Marijin život u poniznosti, poslušnosti, čistoći, služeći u ljubavi. Poput Majke Terezije one s krunicom u ruci stalno mole te ne čudi da gotovo nikada nisu doživjele neke veće životne opasnosti iako žive i rade u vrlo teškim i opasnim sredinama: među alkoholičarima, drogerašima, ženama koje su se odale lošem životu. Stoga nije slučajno da je Kongregacija ljubavi upravo na blagdan Gospe od krunice, 7. listopada, dobila iz Rima odobrenje za djelovanje.

Danas Misionarki Ljubavi u svijetu ima više od 5000. Djeluju u mnogobrojnim domovima za siročad, za napuštene, umiruće u 137 zemalja

svijeta i imaju 766 misija. Iako su u omjeru na siromahe svijeta tek «kap u oceanu», ta je kap danas itekako vrijedna pozornosti jer na svim kontinentima uz otklon materijalnoga siromaštva upozoravaju na duhovno siromaštvo. Svuda žive istim stilom života. Redovito dnevno provedu u molitvi po četiri i više sati, a ostatak su vremena sa siromasima. U svojim kućama nemaju radija ni televizije. Osim ženskoga osnovan je 1963. godine i muški ogranak Misionari ljubavi. Njih dvjestotinjak braće djeluje u sedam zemalja živeći i radeći po pravilu Majke Terezije. A ona ih potiče: “Ne možeš biti misionar ljubavi ako ti srce nije puno radosti!” Da, svi smo pozvani biti misionari i misionarke ljubavi i u svom životu ostvarivati Isusova blaženstva.

Na zidu Dječjega doma u Shishu Bhavani koji je osnovala Majka Terezija stoji zapis koji nam može poslužiti kao program djelovanja:

„Čovjek je nerazuman, nelogičan, sebičan.

Nije važno. Voli ga!

Ako činiš dobro, pripisat će to tvojim sebičnim ciljevima.

Nije važno. Čini dobro!

Ako ostvariš ciljeve svoje, naći ćeš lažne prijatelje i iskrene neprijatelje.

Nije važno. Ostvaruj ciljeve svoje!

Dobro koje činiš sutra će biti zaboravljeno.

Nije važno. Čini dobro!

Poštenje i iskrenost učinit će te ranjivim.

Nije važno. Budi iskren i pošten!

Ono što si godinama stvarao u času bi moglo razrušeno biti.

Nije važno. Stvaraj!

Ako pomažeš ljudima, možeš loše proći.

Nije važno. Pomaži im!

Daješ svijetu najbolje od sebe, a on ti uzvraća udarcima.

Nije važno. Daj najbolje od sebe!“

Draga braćo i sestre, dok zahvaljujemo Bogu za život i djelo Majke Terezije pokušajmo i svoj život osmisliti radom, molitvom i radosnim služenjem Bogu i bližnjemu. Mnogi od vas ovdje nazočnih čine čuda ljubavi u suradnji sa našim sestrama Misionarkama Ljubavi, a možda danas netko novi dobije poticaj da podrži rad naših sestara i pomogne im molitvom i konkretnim djelovanjem. Amen.

NAPOMENE GLEDE PRIJEPISI MATICA, KOLEKTA I DR. U 2021.

Glede odredaba koji se tiču ovlasti, župne administracije, obilježavanja posebnih dana tijekom godine i kolekti ostaje vrijediti sve kao što je objavljeno u Službenom glasniku Banjolučke biskupije 2/2016 na str. 125 – 131, tom razlikom da će vrijediti datumi za godinu 2021.

To se odnosi na:

1. Duplikate matica, crkvenih računa i statističke podatke za 2020.,
2. Molitvene dane za duhovna zvanja: Prve subote u mjesecu i Nedjelju Dobrog Pastira,
3. Ovlast binacija i trinacija u godini 2021.
4. Post i nemrs u godini 2021.
5. Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana (18.–25.1.2021.)
6. Dan osoba posvećenog života i Dan života (utorak, 2.2.2021.)
7. Svjetski dan bolesnika i zdravstvenih djelatnika (četvrtak, 11.2.2021.)

8. Kvatrene dane u godini 2021. (usp. Direktorij za euharistijska slavlja i liturgiju časa 2020.–2021. str. 35–36 te 136, 225, 328 i 405)
9. Papin dan (13.3.2021.),
10. Nedjelju Božjeg milosrđa (11.4.2021.),

te na kolekte:

11. Dan Papinskog Djela svetog Djetinjstva (6.1.2021.)
12. Nedjelju solidarnosti (7.3.2021.)
13. Dan Papinskog Djela sv. Petra (31.3.2021.),
14. Kolekta za Svetu Zemlju (Veliki peta, 2.4.2021.),
15. Kolekta za Apostolsku stolicu – „Petrov novčić“ (utorak, 29.6.2021.),
16. Doprinos naše biskupije Svetoj Stolici (jedna nedjelja tijekom godine)
17. Kolekta za gradnju i obnovu crkava (posebna milostinja uz patron župe).

RASPORED PODJELE KRIZME U 2021.

24.4.2021.	Ljubunčić (FK)
24.4.2021.	Vidoši (FK)
8.5.2021.	Livno (FK)
9.5.2021.	Čuklić (MS)
2.5.2021.	Ljubija (MS)
2.5.2021.	Stara Rijeka (MS)
15.5.2021.	Jajce (FK)

15.5.2021.	Bila (MS)
16.5.2021.	Banja Luka (MS)
23.5.2021.	Bos. Gradiška (MS)
30.5.2021.	Podhum (FK)
30.5.2021.	Glamoč (MS)
6.6.2021.	Budžak (MS)
27.6.2021.	Barlovci (MS)

FK = Franjo Komarica, MS = Marko Semren

MARIJAN KRAJINOVIĆ REĐEN ZA STALNOG ĐAKONA

U župnoj crkvi Uznesenja BDM „Marija Zvi jezda“ u Trapistima podijelio je u nedjelju, 4.10.2020. banjolučki biskup mons. dr. Franjo Komarica sv. red đakonata g. mr. Marijanu Krajinoviću. G. Krajinović rođen je 25.11.1969. u Donjem Višnjiku, župa sv. Franje Asiškog, Žeravac, a nastanjen u Zagrebu; sin je Jure i

Tade r. Gavranović, oženjen s Marinom r. Teskera i otac je troje djece. On je 29.8.2020. u kapelici Svećeničkog doma u Banjoj Luci primio službu lektora, a u 8.9.2020. u župnoj crkvi Rođenja BDM u Sasini službu akolita. Gospodin Krajinović je ređen za trajnog đakona u Banjolučke biskupije.

OBLJETNICE I JUBILEJI U 2021.

Obljetnice osnutka

140. Banjolučke biskupije 5.7.1881.–2021.
130. župâ
Ključ 11.4.1891.–2021.
Prijedor 22.4.1891.–2021.
Prnjavor 21.4.1891.–2021.
120. (ugaslih) župa
Miljevac 10.9.1901.–2021.
Rakovac 6.9.1901.–2021.
35. Caritasa Banjolučke biskupije 27.9.1986.–2021.

Osobni jubileji

35. obljetnica posvete biskupa
mons. dr. Franje **Komarice** 6.1.1986.–2021.
- 30 godina biskupstva:
uzoriti Vinko kard. **Puljić**,
vrhbosanski nadbiskup 6.1.1991.–2021.
- 40 godina misništva:
mons. dr. Marko **Semren**, pomoćni biskup
29.6.1981.–2021.
- 35 godina misništva:
mons. mr. Berislav **Grgić**, biskup, Tromsø
29.6.1986.–2021.
- 45 godina misništva:
prof. mons. dr. Karlo **Višaticki** 25.4.1976.–2021.
- Srebrni jubilej** – 25 godina misništva
vlč. Vladimir **Gujić** 29.6.1996.–2021.

Rođendani

85. fra Stjepan **Vrgoč** 8.1.1936.–2021.
prof. dr. fra Velimir **Blažević** 9.5.1936.–2021.
prelat Drago **Balvanović** 12.8.1936.–2021.
80. vlč. Adolf **Višaticki** 14.4.1941.–2021.
75. mons. dr. FRANJO KOMARICA, biskup
3.2.1946.–2021.
60. fra Ivica **Matić** 10.1.1961.–2021.
o. Tomislav **Topić**, trapist 5.8.1961.–2021.
50. vlč. Oliver **Busse** 6.8.1970.–2021.

Obljetnice smrti dijecezanskih svećenika

80. vlč. Dragutin **Muljević** 18.1.1941.–2021.
mons. dr. Pavao **Pajić** 24.1.1941.–2021.
vlč. Petar **Schumann** 16.3.1941.–2021.
vlč. Waldemar Maximilian **Nestor**
27.7.1941.–2021.
vlč. Juraj **Gospodnetić** (nakon) 27.7.1941.–2021.
vlč. Krešimir **Barišić** 9.8.1941.–2021.
60. vlč. Stjepan **Kulušić** 7.12.1961.–2021.
10. vlč. Stipo **Šošić** 14.7.2011.–2021.
vlč. Mladen **Grabovac** 27.7.2011.–2021.
vlč. Marko **Arabadžić** 9.9.2011.–2021.

Druge obljetnice

520. obljetnica posljednjeg popisa svećenika (i župa) Zagrebačke nadbiskupije, i u našim krajevima, 1501.
520. obljetnica uništenja niza župa u Lijevču polju i samostana Livač, 1501.
110. obljetnica rođenja kardinala Guide **Del Mestrija**, 13. siječnja 1911.
80. obljetnica pokolja i uništenja župa: Bosanski Petrovac-Drvar, Bosansko Grahovo i Krnjeuša, od 27. srpnja do 10. kolovoza 1941.
30. obljetnica gradnje katedralnog zvonika, 15. srpnja 1991.
30. obljetnica imenovanja prvog banjolučkog kardinala Guide **Del Mestrija**, 28. lipnja 1991.
20. obljetnica posvete katedralne crkve sv. Bonaventure, 1. prosinca 2001.

Obljetnice su lijepa prilika da dobrom Bogu zahvalimo na primljenim dobročinstvima u prošlosti i molimo Njegov blagoslov za budućnost, za naše poglavare i međusobno. Svim svećarima čestitamo i molimo Božji blagoslov na zemlji, a preminulima vječno zajedništvo s Bogom u nebu.

A.O.

† Vlč. Anto Piličić (1936.–2020.)

Čitanja: Rim 8,31b-35.37-39; Iv 12,23-28.

Uvod. Draga rodbino, svećenici Banjolučke biskupije, prijatelji, pok. don Ante, u ime biskupa ordinarija dr. Franje Komarice, svih svećenika Banjolučke biskupije i u osobno ime izražavam Vam sućut radi smrti pok. don Ante. Svima želim snagu i utjehu naše svete vjere. Ovu sv. misu prikazujemo za našeg pok. don Antu, svećenika kao spomen na Isusa Krista velikog i vječnog svećenika koji se rodio, živio ljudski život, umro, bio pokopan, treći dan uskrsnuo od mrtvih, te sjedi zdesna Bogu. Isus jamči već sada svima onima koji vjeruju u njega: „Ja sam uskrsnuće i život: tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će. I tko god živi i vjeruje u mene, neće umrijeti nikada“ (Iv, 11,25 sl). To je vjerovao, živio, propovijedao i druge poučavao i naš don Anto. Sada je i on prešao u vječnost. A da bi ušao u puninu života uskrsloga Krista, potrebno je da ga Bog očisti od svakog nedostatka. Zato ovom sv. misom preporučujemo njegovu dušu milosrđu Božjem. A da bi naša molitva i žrtva koju prinosimo bila Bogu ugodna, a pokojniku i nama na korist, u tišini srca ispitajmo svoju savjest i pokajmo se za grijeh.

Homilija. Draga rodbino, svećenici Banjolučke biskupije, prijatelji, pok. don Ante, svjestan sam da se bogatstvo života ne može potpuno izreći i opisati jer imamo izravan pristup samo vidljivoj strani ljudskoga života, a područje nevidljivog je veće i šire. Zato nam ljudska osoba uvijek ostaje velika tajna. Ljudski je život dar i on može uspjeti samo u ljubavi, to jest u ne-sebičnom darivanju. A u njegovu 84-godišnjem životu uvijek je bila prisutna misao vodilja koju je kao mladomisnik napisao na sličicama: „Što koristi čovjeku, ako cijeli svijet dobije, a dušu svoju izgubi?“

Don Anto je od svojih 84 (tek je započeo 85.) godine više od 56 godina proživio kao Kristov svećenik. Znakovito je da je i umro uoči sv. Ilije, proroka zaštitnika BiH. Opraštajući se od ovog svećenika nameće nam se pitanje tko je svećenik? Svećenik je Božje stvorenje, Božji čovjek koji potpuno pripada Bogu. Pripadnost Bogu traži cijelog čovjeka. Vjera nam kaže da je Bog počelo i izvor svakoga čovjeka. U Bibliji je upotrijebljena riječ čovjek Božji za Mojsija, Samuela, Iliju itd. koja izražava prvenstveno

sposobnosti da čine čudesna djela i da posjeduju duha Božjega. Čovjek Božji redovito posjeduje karizmu Duha Sv. Čovjek Božji dobiva od Boga riječ i tom se riječju obraća onima kojima je poslan. U NZ Pavao tako naziva svoga suradnika Timoteja: „A ti, čovječe Božji, teži za pravednošću, pobožnošću, vjerom, ljubavlju, postojanošću, krotkošću! Bij dobar boj vjere, osvoji život vječni na koji si pozvan i radi kojega si dao ono lijepo svjedočanstvo pred mnogim svjedocima“ (1 Tim 6,11-12). Bog stoji u temelju svećeništva. Svećenik je svećenik jer ga Bog želi kao svećenika. On je čovjek Božji, jer pripada Bogu. Ta pripadnost Bogu ne može se uspoređivati ni s jednom drugom pripadnošću.

Svećenik je čovjek Božji među ljudima. On je čovjek Božje riječi; čovjek opraštanja; prijatelj Kristov; čovjek euharistije.

U NZ svećenik je čovjek izabran između ljudi, i „postavljen je na korist ljudima u njihovu odnosu s Bogom, da prinosi i darove i žrtve za grijeh, (i to) kao onaj koji može biti blag prema onima koji iz neznanja griješe, budući da i sam nosi na sebi slabosti. I zbog tih istih slabosti mora prinositi žrtve za grijeh i za narod i za samoga sebe“ (Heb 5,1-3). Svećenik je poslužitelj, djelnik euharistije. Svećenikova pastoralna ljubav proistječe najviše iz euharistijske žrtve, koja je središte i korijen čitavoga svećeničkog života, tako da svećeničko srce nastoji primijeniti na sebe ono što se zbiva na žrtveniku. To se pak može postići samo ako svećenici molitvom sve dublje prodiru u Kristovo otajstvo“ (PO 14).

Temeljno načelo svećeničke duhovnosti jest „pastirska ljubav“ prema Kristu u koju uvire i iz koje izvire sva svećeničkova služba i život. Idealni svećenik je onaj koji sam proživljava ono što čini i naviješta. „Svećenici postizavaju svetost na vlastiti način tako što svoje dužnosti vrše iskreno i neumorno u Kristovu Duhu“ (PO 13). Svega je ovoga bio svjestan i pok. don Anton. Iz ovih crta svećenika nazire se njegov portret. On je bio oruđe u Božjoj ruci to znači da je bio usta na koja je Bog govorio, oko koje je Božju blizinu bolje vidjelo, uho koje je bolje čulo glas Božji i upozoravalo druge koji su ga prečuli, ili krivo čuli u ljudskoj galami. Sretan je bio kad se slagao s onim što je Bog preko njega htio učiniti. Do zadnjeg dana ovozemnog života slavio je sv. Misu.

Budući je na samom sebi doživio veličinu i

snagu Isusove ljubavi, bio je svjestan kako se ona ne može izreći i opisati ljudskim riječima, stoga se služio riječima sv. Pavla. Da bi dočarao njezinu neizmjernost, poslužio se slikom križa: Isusova ljubav tako je nedokučiva i neograničeno velika kao što su nedokučive i neograničene daljine svemira koje nam u sva četiri smjera pokazuju prekrizane grede križa (usp. Ef 3,19).

Isusova ljubav stoji kao veličanstven svjetionik i izaziva divljenje svih onih koji su imali sreću da je jednom pogledaju očima željnim istine i sigurna utočišta. Pavao je jedan od tih sretnih ljudi, pa zato živi trajno ispunjen divljenjem i zahvalnošću. Prožet tim osjećajima,

govori i piše o Kristu i njegovoj ljubavi s dubokim ganućem i zanosom isključujući svaku mogućnost da bi mogao i pomisliti da se od nje odijeli: "Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove?...Siguran sam da nas neće ni smrt, ni život, ni anđeli, ni poglavarstva, ni sadašnjost, ni budućnost, ni sile, ni visina, ni dubina, ni bilo koje drugo stvorenje moći rastaviti od ljubavi Božje koja je u Kristu Isusu, našem Gospodinu" (Rim 8, 35.38-39).

Pokokojni don Anto, hvala ti za uspješno težačenje na Kristovoj njivi i uživaj u blizini onoga komu si čitav život služio. Amen.

Mons. Marko Semren

† Fra Tomislav Jurić 1953.–2020.)

Na groblju sv. Franje na Petrićevcu, 23. prosinca 2020. oprostili smo se sa zemnim ostacima fra Tomislava Jurića čija je iznenadna smrt u 68. godini života mnoge iznenadila. Misno slavlje predvodio je banjolučki biskup ordinarij Franjo Komarica uz koncelebraciju pomoćnog biskupa banjolučkog fra Marka Semrena, mnogopoštovanoga oca provincijala fra Joze Marinčića, gvardijana franjevačkog samostana na Petrićevcu fra Domagoja Šimića, te još 35 svećenika.

U svojoj homiliji biskup Franjo se osvrnuo na ovozemaljski život kao i na dobra djela koja je pokojni fra Tomislav za života činio. Između ostaloga, biskup Franjo osvrnuo se na 50 godina redovništva našega fra Tomislava i jasno rekao kako je fra Tomislav za svoga djelovanja učinio nebrojeno dobrih djela. Dostojanstvu ovog čina doprinijelo je pjevanje sestara Klanjateljica krvi Kristove s područja Banja Luke. Na završetku misnog slavlja okupljenima se obratio gvardijan fra Domagoj Šimić iznijevši životopis našeg fra Tomislava. Obred ukopa imao je provincijal fra Jozo. Nakon ukopa okupljeni su imali priliku za zakusku i osvježanje. Zahvaljujemo se svima koji su nazočili ovom tužnom događaju.

Budući da je našeg subrata fra Tomislava iznenadna smrt zatekla na mjestu gdje je zadnjih godina obavljao svoju svećeničku i redovničku službu, iz župe Gvozd, dan ranije 22. prosinca, organiziran je ispraćaj njegovih posmrtnih ostataka. Svetu misu predvodio je sisački biskup Vlado Košić. Delegat u ime provincije Bosne Srebrene je bio definator i gvardi-

jan samostana u Sesvetskoj Sopnici fra Zdravko Dadić uz prisutnost 15-ak svećenika. [...]

Fra Tomislav je rođen 19. prosinca 1953. u mjestu Vedro Polje u župi Bihać od oca Franje i majke Ruže r. Krmpotić. Osnovnu školu je pohađao u Bihaću, a Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom od 1968. do 1972. Redovnički habit je 14. srpnja 1972. u Visokom. Jednostavne zavjete položio je 16. srpnja 1973. u Kraljevoj Sutjesci, a svećane zavjete 9. prosinca 1979. u Ulicama. Za đakona je zaređen 13. prosinca 1980. u Osnabrücku, a svećenika 4. travnja 1981. u Münsteru.

Teološki fakultet pohađao je najprije na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu od 1973. do 1981. Zatim je u Rimu od 1982. do 1983. započeo studij pedagogije i franciskanologije i nastavio ga od 1983. do 1985. na Teološkom fakultetu u Ljubljani gdje magistrirao pastoralnu teologiju na temu "Franjevačka pedagogija u službi formacije kandidata u novicijatu".

U vremenu od 1981. do 1982. obnašao je službu župnoga vikara u župi Ovčarevo, a zatim od 1985. do 1986. župni vikar u župi Barlovci. Od 1986. do 1988. obnašao je službu IV. prefekta u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokom. Nakon toga od 1988. do 1997. bio je župnik u župi Ivanjska, a od 1997. do 2000. bio je gvardijan i župnik u svome matičnom samostanu na Petrićevcu. U vremenu od 2000. do 2012. obnašao je službu župnika u župi Vojnić, Sisačka biskupija, a zatim od 2012. pa sve do svoje smrti u župi Gvozd.

[...] Molimo dobrog Gospodina da ga za sva dobročinstva koja je za života učinio nagradi vječnim životom. Neka počiva u miru Božjem!

<https://www.samostan-petricevac.org>

Mons. Marko Semren, **Djelotvorna vjera**. Studije, komentari, razgovori. Svjetlo riječi, Sarajevo, 2020.

Dr. fra Mile Babić u predgovoru ističe kako se knjiga sastoji iz četiriju dijelova (Godina vjere, Godina posvećenog života, Nova evangelizacija, Iz redovničke sfere) u kojima autor razvija temeljnu istinu kršćanske vjere, koja glasi: ljudski život može uspjeti i postići svoju puninu samo u vjeri (povjerenju, ljubavi i nadi) u Boga Stvoritelja. Ali, vjera u Boga Stvoritelja uključuje i povjerenje u sva Božja stvorenja, osobito u ljude kao najsavršenija Božja stvorenja, koja se odlikuju slobodom i odgovornošću. Biskup Marko Semren napisao je knjigu u kojoj je vidljivo da je on čovjek vjere, i to djelotvorne vjere. Tu vjeru on ispovijeda i svjedoči te je opravdava pred sudom uma, jer vjera zahtijeva razumijevanje. Vjera i razumijevanje vjere (tj. teologija) uzajamno se uključuju i pretpostavljaju. Knjiga je namijenjena vjernicima i širokoj kulturnoj javnosti jer na suvremen način raspravlja o bitnim pitanjima vjere.

<https://www.svjetlorijeci.ba/novosti/nova-knjiga-biskupa-fra-marka-semrena>

Marko Semren, **Susret u riječi**: propovijedi i meditacije za liturgijsku godinu A, Svjetlo riječi, Sarajevo, 2020, meki uvez, 312 stranica.

Propovijedi Marka Semrena koje vjerno prate liturgijsku godinu (ciklus A) jedna za drugom donose svjedočanstvo o Očevom naumu spasenja, o njegovoj bezgraničnoj i bezuvjetnoj ljubavi koja se objavila u Isusu Kristu. Isus Krist je Sin Božji, objavitelj Oca; On je Očeva riječ i Očeva mudrost. Semrenove propovijedi mogu se čitati kao pratnja na putu prema Kristu, gorljivo pripovijedanje prijateljima i bližnjima o onome koji nas jedini istinski i potpuno poznaje i ljubi, o osobi koja svojim riječima i životom našem životu daje istinski smisao i konačno značenje. Na licu Krista raspetoga i uskrsloga zrcali se iskonska ljepota i vrijednost svake ljudske osobe. Ove su propovijedi dragocjena liturgijska i pastoralna pomoć, pouzdana nedjeljna, odnosno blagdanska pratnja ne samo svećenicima nego i svakom vjerniku laiku koji u Božjoj riječi traži svjetlost i spasenje. One se čitaju postupno, na mjeru, redovito nedjelju za nedjeljom, kao zasebne jedinice tijekom

jedne liturgijske godine, no jednako tako one predstavljaju jedinstvenu cjelinu posvećenu otajstvu Isusa Krista, pa na neki način mogu služiti kao svojevrsni priručnik iz Kristologije; moguće ih je pročitati u zanosu, takoreći, „u jednom dahu, u jednom danu“.

Velimir Blažević, **Odredbe crkvenih partikularnih sabora i dijecezanskih sinoda važne za vjerski život katolika na području Hrvatske i Bosne i Hercegovine**, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2020., 217 str., uvez meki.

Ova knjiga obrađuje temu koja kod nas dosad nije obrađivana, te predstavlja obogaćenje osobito za kanonsko-pravnu i povijesnu literaturu.

Više partikularnih crkvenih sabora u vremenu od 4. st. (Sirmijski sabori) do 16. st. (Zadarski sabor, g. 1579.), i mnoge dijecezanske sinode, naročito tijekom 16., 17. i 18. st., te jedna na početku 19. i nekoliko u prvoj polovici 20. st., održano je na prostoru današnje Hrvatske i dijela Bosne i Hercegovine, odnosno nekadašnjeg Zapadnog Ilirika i rimskih provincija Panonije i Dalmacije. Zna se uglavnom u kojim su mjestima sabori održani, tko je na njima sudjelovao, o čemu se na njima raspravljalo i što su odlučili ili odredili; zna se i za dijecezanske sinode, koji biskupi su ih sazivali, kada i gdje su održane, a za priličan broj njih se zna i kakve su odredbe donijele.

Biskupi su na saborima i dijecezanskim sinodama donosili odredbe o mnogim i različitim stvarima, poput ovih: neka doktrinarna pitanja kršćanske vjere i pitanja crkvenog ustroja i vršenja vlasti, nemiješanja klera u svjetovne poslove i neuplitanja laika u crkvene stvari i poslove, o bogoslužju i sakramentima; o propovijedanju i vjerskoj pouci; o čudorednom životu klera; crkvenim vremenitim dobrima i njihovu čuvanju i upravljanju; o desetini, nadarbinama i njihovu podjeljivanju; zatim o crkvama, oltarima i grobljima; o čudoređu i vjerskom životu laika i slično i mnoge druge.

Odredbe koje su donesene na pojedinim našim saborima i dijecezanskim sinodama pokazuju kako je trebalo djelovati ili kršćanski živjeti, pa dosljedno tome i kako se djelovalo i živjelo, ali govore i o tome kakvih je loših pojava i ponašanja bilo i što je trebalo ispravljati ili odstranjivati. A važnost pojedinih sabora i

dijecezanskih sinoda ovisila je, dakako, od pitanja koja su na njima razmatrana, od donesenih odluka ili odredaba te od utjecajâ koje su te odluke i odredbe vršile u svakidašnjem životu. Iako je riječ o znanstvenom djelu koje će zanimati crkvene pravnike, povjesničare i ostale teologe, a budući da je dosta čitljivo i razumljivo, bit će zanimljivo i širem čitateljstvu. (KS)

Anto Orlovac, **Dobri duh Marije Zvijezde**. O. Anto Artner (1925.–1995.), Izdavač: Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije, Sarajevo, 2020., meki uvez, str. 166

„Nadam se da će brojni koji su ga poznavali ili barem čuli za njega posegnuti za ovom knjigom, tako još bolje upoznati njegov lik i prenijeti to budućim naraštajima da ne zaboravimo one koji su nas svojom ljubavlju i žrtvom zadužili. Bit će to barem mali gest zahvalnosti onima koju su nam vjeru prenijeli i u toj vjeri riječju i primjerom učvršćivali. Ponudite ovu knjigu i svojoj djeci, iako sam svjestan da je kultura čitanja znatno opala. Tako ćemo pomoći našim mladima da ne zaborave svoje korijene. I dovedite ih na njegov grob, pa mu tu zajedno zahvalite za primjer života i pouku da treba znati svoje voljeti, a tuđe poštivati.”

(Iz Predgovora kardinala Vinka Puljića, str. 11.)

DVIJE NOVE KNJIGE NAŠEGA MISIONARA MONS. DRAGE BALVANOVIĆA

Upravo pred Božić ove godine pojavile su se dvije nove knjige našega misionara u Peruu prelata Drage Balvanovića. Prva je **Svećenci, svjedoci svoga poziva**, a druga **Uništena baština, sačuvana vjera**. Obje su objavljene u Limi u nakladi Hrvatskog vikarijata. U prvoj autor na 134 stranice piše svoja sjećanja na 25 svećenika Banjolučke biskupije, dijecezanskih i redovničkih, njegovih suvremenika, koje je dobro poznao, s njima surađivao i družio se. Od toga su dvojica bili biskupi: Dragutin Čelik i Alfred Pichler, po trojica redovnici, franjevci i trapisti, te 17 biskupijski svećenici. Nekima je od njih posvetio i stihove prigodnih pjesama. Glavnome tekstu prethodi uvod na tri jezika: hrvatskom, španjolskom i engleskom, zatim bilješka o piscu na hrvatskom i španjolskom. Knjiga je lijepo opremljena i ilustrirana fotografijama koje su najbolje svjedočanstvo svoga vremena. Lijepim i laganim stilom autor nam prikazuje subraću svećenike s kojima je dijelio

dio životnoga puta, opisujući pojedine zgode iz njihova života.

Druga je **Uništena baština, sačuvana vjera**, opsegom nevelika, knjiga, zapravo „spomen-knjiga 25. godišnjice rušenja crkve u Prijedoru i ubojstva župnika Tomislava Matanovića, njegovih roditelja i ministranata prijedorske župe“. kako bilježi sam autor. Na sličan način kao i kod prve knjige, nakon Predgovora biskupa mons. Franje Komarice, dvojezičnog uvoda i bilješke o piscu, opisuje župu Prijedor u kojoj je i sam ostavio dubok trag svojim gotovo 22-godišnjim župničkim djelovanjem (1965.-1987.). Glavni mu je interes opis same župne crkve, njezina interijera i inventara, sve kratko i jezgrovito. Na kraju je dodan imenik osoba i mjesta. Mučeničku smrt vlč. Tomislava Matanovića spominje gotovo samo usput, računajući da je o tome već puno puta pisano, ali nabraja i imena čak 13 mladih ljudi, nekoć ministranata prijedorske župe, što je do sada nezabilježen podatak, te prikaz završava pjesmom njima u čast.

Zadivljuje energija mons. Balvanovića kojom i u poznim godinama, unatoč velikim obvezama u misiji i ozbiljno narušenu zdravlju, trga iz zaborava likove subraće svećenika, biskupa i redovnika, a želi sačuvati spomen župi Prijedor uz koju je bio posebno vezan. Autoru iskrene čestitke, a čitateljima, osobito braći svećenicima, putokaz da i sami bilježe događaje, sjećanja i druge zanimljivosti iz svoga svećeničkog djelovanja u pojedinim župama. Zabilježeno, a naročito objavljeno, čuvanje je naše baštine od uništenja. Po tko zna koji put valja ponoviti: nezapisano nije se ni dogodilo! A.O.

Marijan Karaula (uredio), **Župa Čuklić od postanka do danas**, monografija, Svjetlo riječi, Sarajevo 2020., str. 508.

Povodom 180. obljetnice osnutka župe Čuklić, u nakladi Svjetla riječi iz Sarajeva, tiskana je monografija Župa Čuklić od postanka do danas. Riječ je o zborniku znanstvenih radova dvanaest autora, od kojih je većina podrijetlom upravo iz ove župe ili iz livanjskoga kraja. Uvodni dio i proslov *Pohvala zavičajnosti*, napisao je pomoćni banjolučki biskup dr. sc. fra Marko Semren, želeći time odati priznanje prije svega uredniku, a onda i svim autorima koji su svojim tekstovima upotpunili ovu monografiju.

Uz fra Marijanova tri teksta, ostalih trinaest radova napisali su Ana Papić, koja je tekstove lektorirala i korigirala te izradila kazalo imena, Dalibor Ballian, Miroslav Džaja, Ivana Čačija, Snježana Tole, Damir Tadić, Ružica Barišić, Jela Duvnjak i Ruža Zubac-Ištuk. Tekst o školstvu na području župe Čuklić napisala je Gordana Nakić, novoimenovana ministrica znanosti, prosvjete, kulture i športa u Vladi Hercegbosanske županije.

Monografiju su u srijedu, 23. prosinca 2020., u prostorijama župne crkve u Čukliću, pred-

stavili recenzenti dr. sc. fra Robert Jolić, župnik župe sv. Marka Klobuk, dr. sc. Marinko Marić iz Dubrovnika te urednik fra Marijan Karaula. U glazbenom dijelu programa, koji je moderirao župnik fra Josip Jukić, nastupio je župni pjevački zbor.

Čitava povijest župe sažeta je u jednu knjigu s mnoštvom lijepih i kvalitetnih fotografija koje je, uz one iz arhiva, kreirao fra Marijan Karaula te će kao takva biti vrijedan božićni poklon svim žiteljima župe Čuklić.

Usp. www.livnovine.com

